

**DESCRIPTIVE CATALOGUE OF
MANUSCRIPTS
IN THE
GOVERNMENT MANUSCRIPTS LIBRARY**

**PREPARED UNDER THE SUPERVISION OF
THE MANUSCRIPTS DEPARTMENT OF
THE BHANDARKAR ORIENTAL
RESEARCH INSTITUTE,
POONA**

Bhandarkar Oriental Research Institute

POONA

1937

Copies can be had direct from the
Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona 4 (India)

Price : Rs. 4 per copy, exclusive of postage

Printed and published by Dr. V. S. Sukthankar, M. A., Ph. D., at the
Bhandarkar Institute Press, Bhandarkar Oriental
Research Institute, Poona No. 4.

Descriptive Catalogue of the Government Collections of Manuscripts

deposited at the

Bhandarkar Oriental Research Institute

COMPILED BY

PARASHURAM KRISHNA GODE, M. A

Curator

Bhandarkar Oriental Research Institute

Volume XIV .

NĀTAKA

Bhandarkar Oriental Research Institute

POONA

1937

CONTENTS

	PAGES
PREFACE	1x—x
RULES FOR THE GOVT MANUSCRIPTS LIBRARY	vi—xiii
LIST OF CATALOGUES AND REPORTS	xiv—xvi
SYSTEM OF TRANSLITERATION	.. . xviii

NĀṬAKA.

No.		
1	Angadanātaka	. . . 1-2
2	Aṅguliyaṅkavyākhyāna from Abhiṣekanātaka	... 2-3
3	Atandracandrikā	3-4
4-5	Aditikundalāharana	5-8
6-8	Anarghyarāghava	8-12
9	„ with Tīkā	13-15
10-14	Anarghyarāghavatīkā	. . . 15-20
15	Anarghyarāghava with Tīppanaka	20-22
16-17	Anarghyarāghavatīkā	22-25
18	„ Called Yaśodarpaṇikā	25-26
19-30	Abhijñānaśākuntala	27-38
31	„ with Tīppana	38-40
32	Abhijñānaśākuntalatīppana	40-41
33-34	Abhijñānaśākuntalatīkā called Arthadyotanīkā	41-43
35-36	Abhijñānaśākuntalaprakṛtchāyā	43-45
37	Abhijñānaśākuntalachāyā	45-46
38	Āścaryacūḍāmanī	46-47
39	Uttararāmacarita	47-48
40-42	Kaṁsavadha	48-52
43	Kaṁsavadha with a gloss	52-53

No.		PAGES
44	Kamsavadhatikā called Padakaumudī	53-54
45	Kaṁsavadhatikā	... 54-55
46	Karpūramañjarī with Chāyā (in Sanskrit)	55-57
47-50	Karpūramañjarī	57-61
51-52	„ with Bhāṣya Karpūrakusuma	.. 61-63
53-54	„ with Tīkā	63-66
55	Karpūramañjarīnāṭikā	.. 66-67
56	Karpūramañjarīchāyā	68
57	Kalyāṇasaugandhika	69-70
58	Kāleyakutūhala	.. 70-71
59-64	Kṛṣṇabhakticandrikā	71-77
65-69	Caṇḍakauśika	... 77-83
70	Dānakelīkaumudī with commentary	83-85
71	Dāmacarita	85-86
72-76	Dūtāṅgada	86-91
77	„ with commentary (in Gujarātī)	91-92
78-80	Dhamañjayaviṇaya	93-96
81	Dharmaviṇaya	96-98
82-83	„ with Tīkā Arthadīpikā	.. 98-101
84	Dharmaviṇayaṭīkā called Arthadīpikā	101-103
85	Dharmaviṇayavyākhyā called Arthadīpikā	103-104
86	Dhūrtaviḍambana	104-105
87	Dhūrtasamāgama	105-107
88	Natakamelana	107-108
89	Natakamelakaprahasana	108-109
90	Narakāsuraavadhavyāyoga	109-110
91	Narakāsūravijaya	110-112
92	Nāgānanda	112-113
93	Pañcāyudhaprapañcabhāna	114
94-96	Pārthaparākrama	115-118
97	Pārvatīparīṇaya	118-120

No		PAGES
98-112	Prabodhacandrodaya	.. 120-135
113-115	„ with Tikā Ciccandrikā	... 135-140
116	Prabodhacandrodayatikā called Ciccandrikā	141
117-122	Prabodhacandrodaya with Prakāśa	142-150
123	Prabodhacandrodayatikā called Prakāśa	... 151-152
124-128	Prasannarāghava	152-156
129	Bhānanātaka	... 157
130	Mattavilāsaprahasanatikā	. . 158
131	Madanasamjivana	159-160
132	Mantrāṅka Nataka	. . 160-161
133	Mantrankatikā	... 161
134	Mahānātaka or Hanumannātaka	162-163
135	Hanumannātaka also called Mahānātaka	164-165
136-142	Mahānātaka	165-172
143-146	„ with Tikā Bhāvarthadīpikā	172-178
147	Mahānātaka with Tikā Kavyakaumudī	178-179
148-149	Mahānātaka with Tikā	180-183
150-152	Mahāvīracarita	183-186
153-156	Mālatīmādhava	186-191
157-158	„ with Tikā	191-195
159-161	Mālatīmādhavatikā	196-198
162-163	Mālatīmādhavasamṅkṣiptatippaṇa	199-200
164	Mālatīmādhavaprākṛtavivṛtti	200-201
165	Mālatīmādhavaprākṛtacchāya	201-202
166-167	Mālavikāgnimitra	202-204
168-171	Mithyājñānakhaṇḍanā	205-208
172-173	Mukundānandabhāṇa	208-210
174	Munḍitaprahasana	211-212
175-179	Mudrārākṣasa	212-217
180-182	„ with Tikā	217-222

No.		PAGES
183	Mudrāsaksasatikā called Mudīādīpikā	223-224
184	Mudrārāksasaprākītachāyā	224-225
185	Mudrārākṣasachāyā	225-226
186	Mudrītakumudacandra	... 226-227
187	Mrcchakatīkavṛtti	228
188	Mrcchakatīkatikā	229
189	Mrcchakatīkavivṛtti	230
190-202	Ratnāvalī	230-244
203	Ratnāvalīprākītachāyā	244
204	Ratnāvalīprākītavyakhyā	.. . 245
205	Rambhāmañjaḷī with Tīppana	.. . 246-247
206	Rādhāmādhava	247-248
207	Ramāyana	.. . 248-250
208	Latakamclanauataka	.. . 250-251
209-210	Lalitamādhava with Tika	251-255
211	Vasantatilaka (bhāna)	255-256
212	Vasumatīcītrasena	256-257
213	Vasumatīparinaya	258-259
214-215	Vikramorvaśīya	259-261
216-217	Vidagdhamādhava	261-263
218	„ with Tika	264-265
219-220	Viddhaśālabhañjikā	265-267
221	Vidyāparinaya	268-269
222	Vivekacandrodaya	269-270
223-234	Veṇīśarmhāra	271-282
235	Veṇīśarmhāratikā	283-284
236	Veṇīśarmhāra (Prākītachāyā)	284-285
237	Sanmatanāṭaka	285-286
238	Sāndrakutūhala	286-288
239	Sītāsvayamvara	288-289
240	Hāsyacūdāmaṇi	289-290

P R E F A C E

I have great pleasure in presenting to the world of scholars this volume of the Descriptive Catalogue of the Nāṭaka Mss in the Govt. Mss. Library at the Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona. In this connection I have to invite their attention to a brief history of the entire scheme of the Descriptive Catalogue of Govt. Mss, given in the preface to Volume XII (containing Alaṃkāra, Saṃgīta and Nāṭya MSS.), published in 1936. As in the preparation of that volume I have followed also in this volume the lines on which the first volume in this series was brought out by the Government of Bombay in 1916. Every attempt has been made to make the description of each MS as objective as possible consistent with the lines already laid down by Govt. in the preparation of the first volume of this Catalogue referred to above. Much as I would have liked to read all unpublished works represented by Mss described by me and record the references found in them to earlier authors and works I was prevented from doing so owing to the limits imposed upon me by the model volume already published by Government. None is more conscious than myself of the utility of these references for historical studies but in view of the inordinate delay that may have resulted from the adoption of such a course I had to forego the temptation of recording and incorporating all historical data of the above nature.

In the preparation of this volume I have availed myself of numerous manuscripts catalogues (descriptive or otherwise) and printed editions of the works described, whenever available. I am particularly indebted to Prof. Keith's '*Sanskrit Drama*' published in 1924.

I take this opportunity of thanking the Executive Board of the Institute for allowing me to continue my work on the Descriptive Catalogue of Mss., the first tangible result of which was the publication of Volume XII of this Catalogue in 1936. I have also to thank Principal R. D. Karmarkar, M. A., Superintendent of the Pub-

lication Department and Dr. V. S. Sukthankar, M. A., Ph. D. the present Honorary Secretary of the Institute and the Superintendent of the Mss Dept. through whose genuine regard for the work carried on by me I have been encouraged to apply myself wholeheartedly to a quick preparation of the descriptive catalogue of Mss. I have to thank Messrs, M. M. Patkar, B. A. and S. N. Savadi, B. A. the two cataloguing assistants for their conscientious and efficient discharge of all work entrusted to them as also the entire office staff of the Institute including Mr. G. N. Shrigondekar, B. A., who spared no pains in the prompt disposal of all press-work connected with the present volume.

P. K. Gode

Regulations of the Manuscripts Department

1. "The Government Manuscripts Library" formed and maintained by the Government of Bombay, and formerly deposited at the Deccan College, Poona, is now, subject to the general control of the Department of Education, Bombay, placed under the direct charge of the Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona.

2. The Department is administered by a Superintendent appointed by the Executive Board of the B. O. R. Institute subject to the approval of Government.

3. The Manuscripts are available at the Institute, during working hours, for purposes of *bona fide* study.

4. The Manuscripts in the Library, if, in good condition, and subject to the requirements of the Department, are lent out to *bona fide* scholars on their applying for them in writing to the Superintendent of the Department or to the Secretary of the Institute. Such scholars shall, however, execute a bond for the value of the manuscripts required, this value being fixed by the officers in charge of the Library.

5. In the case of scholars from outside India, all requisitions for loans of manuscripts shall be made to the Secretary of State for India in Council, through whom also the transactions in manuscripts shall take place. Such scholars shall execute the necessary bond with the Secretary of State for India in Council, at his discretion.

6. In the case of scholars in India the execution of the bond shall be necessary before the manuscripts are lent out. When the applicant is not sufficiently known to the Superintendent of the Department, this latter officer shall have the power to call upon the applicant to produce a certificate as to his interest in the study of Sanskrit Literature, and of his being a fit person to be entrusted with Government manuscripts. Such a certificate shall have to be

signed by Orientalists of recognised position, or by Government officers of the Provincial or other highest service, not below the rank of a Deputy Collector or Extra Assistant Commissioner. The certificate should contain a reference to works or essays published by the applicant.

N. B. — In the case of scholars residing within the jurisdiction of a Native State, the certificate may be signed either by the Chief Sahib or the Divan or the Administrator of the State

7. All applications for manuscripts shall state the reasons for which the manuscripts are required and the period for which the loan is sought.

8. If any manuscripts belonging to this Library have been used in the publication of an edition, or in any other learned disquisition, the author should present to the Manuscripts Library a copy of the work or works so published.

9. The number of manuscripts to be lent out at a time to a scholar, and the period of loan, is determined by the officers in charge of the Library. Usually, however, in the case of Indian scholars, not more than five manuscripts are allowed to remain with them at a time, and the period of loan shall not normally exceed six months.

10. Immediately on receipt of manuscripts, the scholars are requested to examine them carefully before signing and returning the receipt-form accompanying the manuscripts, as no complaints will be entertained thereafter.

11. When the manuscripts are returned to the Library they are duly examined, and if found in their original condition, the receipt formerly signed for them is returned and the bond cancelled. The liability of the borrowers ceases only after the return of this receipt.

12. If scholars find that, owing to the work on the manuscripts not being completed within the stipulated period, they cannot return the manuscripts when due, they shall, sufficiently in advance, apply in writing to that effect to the Superintendent of the Department, or to the Secretary of State for India in Council, as the case may be. The period of loan will be extended at discretion. In no case, however, shall any manuscripts be allowed to remain with a scholar longer than two years in India, and five years outside India.

13. The Manuscripts Department reserves to itself the right of refusing to lend out any manuscript to any scholars at any time, and in the case of manuscripts lent out, of demanding their return before the expiry of the stipulated period, if the manuscripts be required for library or other purposes.

14. All postal charges shall be borne by the applicant except in the case of foreign applicants applying for the loan of Govt Mss. through the Secretary of State for India in Council.

15. The Department undertakes to procure on loan, for the members of the Institute, manuscripts from other lending Libraries.

A LIST OF PRINTED CATALOGUES AND REPORTS ABOUT MANUSCRIPTS

The following is the list of works (Catalogues, Reports, etc.) already published embodying the results of the search and preservation of Sanskrit manuscripts in the Bombay Circle from 1868 to 1915. All lists published up to 1884 have been incorporated in our consolidated catalogue prepared by Mr. S. R. Bhandarkar, M A., in 1888. The lists for the subsequent years are to be found embodied in the various Reports published therefore. These Reports are of considerable value, in as much as they give in many cases the history of individual manuscripts, personal details of authors, their chronology, and such other items. All these works are therefore here put together in one place for ready reference.

Papers relating to the Collection and Preservation of the Reports of ancient Sanskrit Literature, edited by order of Government of India, Calcutta, 1878, by Mr. E. A. Gough. This is a useful work for the general history of the Search during the earlier period upto 1878 and contains, among other things, lists of manuscripts brought for Government during the years 1868-69, 1869-70, 1870-71, 1871-72, 1872-73 and 1874-75. All these lists, originally published at different times, were also included in our consolidated catalogue (to be mentioned below) published in 1888.

Report on results of the Search for Sanskrit Manuscripts in Gujarat during 1871-72, by G. Buhler, Surat, 1872, 11 pages in folio.

Report on Sanskrit Manuscripts 1872-73, by G. Buhler, seven and seventeen pages. Bombay, 1874.

Report on Sanskrit Manuscripts 1874-75, by G. Bühler, 21 pages. Girgaum, 1875.

Detailed Report of a Tour in Search of Sanskrit Manuscripts made (in 1875-76), in Kashmir, Rajputana and Central Indian, by G. Buhler. Extra No. XXXIVA, Vol. XII of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1877, Bombay.

Lists of the Sanskrit Manuscripts purchased for Government during the years 1877-78, and 1869-78, and a list of the Manuscripts purchased from May to November 1881, by F. Kielhorn, Poona, 1881.

A Report on 122 Manuscripts, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1880, 37 pages in folio

Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1880-81, by F. Kielhorn, Bombay, 1880

A Catalogue of Sanskrit Manuscripts in the Library of the Deccan College (being lists of the two Viśiāmabāg collections) Part I prepared under the superintendence of F. Kielhorn; Part II and Index prepared under the superintendence of R. G. Bhandarkar, 1884, 61 pages in folio.

A Report on the Search of Sanskrit Manuscripts during 1881-82, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1882.

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1881-83, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1884.

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1883-84, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1887.

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1884-87, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1894.

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1887-91, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1897.

A Consolidated Catalogue of the Collection of Manuscripts deposited in the Deccan College (from 1868-1884) with an Index, by S. R. Bhandarkar.

A Report on the Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1891-1895, by A. V. Kathawate, Bombay, 1901.

Detailed Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, August 1882 to March 1883, by P. Peterson. Extra No. XLI, Vol. XVI of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1883, Bombay.

A Second Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1883 to March 1884, by P. Peterson. Extra No. XLIV, Vol. XVII of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1884, Bombay.

A third Report of Operation in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1884 to March 1886, by P. Peterson. Extra No. XLV of Vol. XVII of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1887, Bombay.

A Fourth Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1886 to March 1892, by P. Peterson. Extra No. XLIX A of Vol. XVIII of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1894, Bombay.

A Fifth Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1892, to March 1895, by P. Peterson. Bombay. 1896.

A Sixth Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1895 to March 1898, by P. Peterson. Bombay, 1899. This contains also a list of manuscripts purchased by Professor Peterson from 1898-99.

Lists of Manuscripts Collected for the Government Manuscripts Library by the Professors of Sanskrit at the Dacca and Elphinstone Colleges containing the following Collections :-

(i) 1895—1902, (ii) 1899—1915, (iii) 1902—1907, (iv) 1907—1915, (v) 1916—1918, (vi) 1919—1924 and (vii) 1865—68.

SYSTEM OF TRANSLITERATION

अ a आ ā इ i ई ī उ u ऊ ū

ऋ r ॠ ṛ ल l ए e ऐ ai ओ o औ au

क k ख kh ग g घ gh ङ ṅ

च c छ ch ज j झ jh ञ ṇ

ट t ठ th ड ḍ ढ dh ण n

त t थ th द d ध dh न n

प p फ ph ब b भ bh म m

य y र r ल l व v श ś

ष ṣ स s ह h

visarga h, anusvāra m.

NĀṬAKA MANUSCRIPTS

NĀTAKA

अङ्गदनाटक

Āṅgadanāṭaka

No. 1

69.

1907-15

Size.— 5 in. by 10 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 7 leaves ; 20 lines to a page , 16 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance , Devanāgarī characters , hand-writing clear and legible ; contents are written on a long paper and on one side of the folio only , the folios are folded.

Age — Saṁvat 1746.

Author — Bhūbhata (?). Aufrecht ascribes the authorship to Bhūbhata—see Cat. Cat. 1, 4^b

Begins.—

॥ श्रीरामप्रसन्न ॥

॥ अथ अंगदनाटकप्रारंभः ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीअद्वैतस्वामिने नमः ॥

॥ रामः अंगदं प्रति उवाच ॥

अज्ञानादथवाधिपत्यरभसादस्मत्परोक्षे हृता

सीतेर्य परिमुच्यतामिति वचो गत्वा दशास्यं वद ॥

—नोचेल्लक्ष्मणमुक्तमार्गगणच्छेदोल्लङ्घनीत--

छत्रच्छन्नादिगंतमंतकपुरीं पुत्रैर्वृतो यास्यसी ॥ १ ॥ etc.

Ends.--

ब्रह्मांडस्पटनं ध्रुवस्य पतनं वाराणिधिः कंपनं

कुर्माद्रेस्खलनं कुनाकमिलनं भूभाविध्वंसिनं

देवैर्वीनरपुंगवयुवधौरेरित्येन मां शंकितं

श्रीरामे धनुषि प्रसारितकरे हंतुं छुरारोशिरः ॥ २८ ॥

इति अंगदनाटक समाप्त ॥ श्रीरामार्पणमस्तु ॥ शके १७४६ तारणनाम
संवत्सरे माहे श्रावण शुं॥ ७ ससंपूर्णमस्तु ॥ हस्तअक्षर नरहरिणा स्वयं
लोकार्थं स्वार्थां मलिख्यते ॥ श्रीसांवार्पणमस्तु

References.— 1 Mss— Aufiecht Catalogus Catalogorum 1, 4^b.

अङ्गुलीयकाङ्कव्याख्यान
from अभिषेकनाटक

Anguliyakāṅkavyākhyāna
from Abhiṣekanāṭaka

No. 2

73.
— 1919-24. —

Size.— 7½ in. by 1¾ in.

Extent.— 63 + (2 blank) leaves , 6 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Palm-leaves , Malyālam characters ; hand-writing very small but clear and legible , the leaves have two holes to pass the string through ; leaves protected by two wooden planks and the Ms preserved in a wooden box.

Age.— Old.

Author.— Not mentioned.

Begins.--

हरिः श्रीगणपतये नमः । अङ्गुलीयाकं पुरप्पा दिनविळक्कवच्च अष्ट मंगल्य वेच्च
मिळा (५०) व ओच्च प्पेडुनि गोष्टिकोट्टि अरुतळिच्च येवनीयविटिच्च
वायिच्च मरयिलपटतिच्चाटिनटन्नअंबरयोन्नकळि (५) ऊन्न कितिन्तएन्न
चविट्टितिरि ऊन्नकळकळवायमाटि जातियाटि पिन्नयुं कितिन्तएन्नचविट्टि
कळकळ वायमा टि तप्पिएरुडिपट्टितिल चोळानि ताणटि मेय्यकाट्टि
तट्टकळि (५) त वरिक्कमंकळि (५) तसुटिच्च आणि अरायिलवन्नमुसुत्तनीर
तेळिच्च चारिरण्डान्नट कोण्डु त चारिकेटितिरिऊन्न श्लोकं मुारिच्चपाटि प्पु
विनेनमरुक्कुरिच्च मेय्य कोण्डुं क्रिययाटि याशि याशि पुल्लिरि कयुं माट मेडु
कयुंवरिक्कमयुं तट्ट रक ळि (५) ऊन्नालूकेशादिपादं आटिकोळु । हरिः ।
श्रीगणपतये नमः । अविघ्नमस्तु । अरुळिच्चेय्तान् असुतकिरणशेखर प्रियतनयन्
अद्भुताशुभावन अञ्जनानन्दनन् मारुत्मात्मजन् श्रीहनुमान् अंभोजसंभवोरु-
वनालु संभावितनयि. etc.

Ends.— लांगूलाग्निकोण्ड लङ्कादाहंचेयवि भीषणनुटेअर्चनागृहबुं मीतायिरिक्कुञ्ज उया
 नयु वे न्तिह्लाएस्सरिञ्ज समुद्रान्तिच्चाटितिके डुत्ति समुद्र त्तिनुटेमरुकग्ये प्रा-
 पिच्च ब्रह्मपुत्रनाकिन जांबवानेप्रणमनं चेय वृत्तान्तनिवेदनं कोण्ड सन्तुष्ट
 हृदयन्माराकिनवानन्मारो दुक्क टिम बुबलत्तेप्रापिच्च मधुपानमत्तमुदितन्मारा
 किन अंगडाडिवानर वीरन्मारो दुक्कटि मानवेन्द्र समीप नोक्कि ए (५) लुन्नरु-
 छिनाव मारुतःत्मजन् श्रीहनुमान् । अंयळीयाङ्क त्तिन्नेतमिळ्ळु (५) किशामये
 शाय वा . तिपतये नमः ।

अतन्द्रचान्द्रिक

Atandracandrika

No. 3

71
A 1883-84

Size.— 14½ in by 5½ in.

Extent.— 36 leaves, 12 lines to a page, 48 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters, hand-writ-
 ing, clear and uniform but incorrect; complete

Age.— Samvat 1941.

Author.—Jagannātha. Aufrecht makes the following remarks about
 the author. He observes “जगन्नाथ son of Pītāmbara, a
 Maithila Brahman, grand-son of Rāmabhadra, wrote by
 order of Phatesāh: Atandracandrika nāṭaka”. Cat. Cat.
 1. 196^a.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः श्रीसीतापतये नमः
 श्रीगुरुपरमात्मने नमः श्रीसरस्वतीये नमः श्री हरि
 या विद्या कपिलाक्षपादभरतद्वैपायनादीन् पुरा
 संश्रित्य न्यवसन् जहन् विरहप्रारब्धं दुष्कं व (दुःखं ?) मिथः ।
 ता निधूतवियोगदुःखमवसन् (य) रिमन्सुभद्रोदये
 तं विद्यानिधिमादरेण कलये भद्राय पितावरं
 अपि च क्षीराम्भोमनिधि मध्यस्तमधुजिह्विबच्छटाबंधुर-
 स्सन्धुणमलशीतरश्मिविलसल्लक्ष्मप्रभासोदरः

उन्मीलन्नपुण्डरीकाविहरन्मत्तालिलीलाधरः

पार्वत्या तरलात्कमीक्षितरुचि श्रीकण्ठकण्ठोज्वतु

नान्दी अंते सूत्रधारः १ अलमति विस्तरेण अहो रमणीयताप्सरस्समयस्य
कुल्लारविन्दमकरन्दपरितदेहास्सत्तुदद्गुरितरेण्डविभिन्नपक्षा. मन्यो विचित्र-
तरवर्णमहोत्सवेन गायंति मञ्जुमध्यातमत्ताः

fol. 2^a आसित्कविर्विद्वद्बन्धमानचरणो विद्यानिधिपदलाञ्छनष्पीतांवरो नाम
मैथिल सूत्रं सकलजनविदित एव सः कवे रामभद्रस्यात्मज यस्य दुष्करां
प्रतिज्ञासुदाहरंति न सदाचरितादपैमि मार्गात्परजायां जननीसमामवैमि गुण-
मात्रमुपैमि रामभद्राः सुकृतागाधमहोदधेरुदेमीति पारि आम्नाया इव लोके
सद्गुरुषार्था इवेश्वरात् तस्मादजायंत स्वताश्चत्वारो गुणावत्तरा' तेषु विद्या-
भिष्कलाभिर्वयसा च कनीयसो जगन्नाथस्य कवे. कृति.

सूत्रः—(मसंभ्रमं) स्मृतं तर्हि अतद्रचद्रिकं नाम प्रकरणम् तत् सज्जीभवत्
२ etc.

fol. 6^b—आत्मप्रतिकृतिदान(नंना)नाम प्रथमोङ्कः.

fol 10^b— संवेशो नाम द्वितीयोङ्कः

Ends.-- fol. 36^a

अपि च

यावद्देवी भवानी अपतीरसवती श्रीगिरीशार्द्धदेहं

यावच्च चंद्रो निषक्ता विलसति गगने निर्मला चंद्रिकाऽपि

यावद्दात्री भुजंगाधिपसुकुटतुलामेति तावत्कवीना-

माह्लादयप्रकाशं प्रकरणमवनीमडले चाकसीतु छ

इति निष्क्रांता सर्वे चंद्रिका प्रत्यानयनन्नाम स(प्त)मोक्षः समाप्तं चेदम-
तंद्रचंद्रिकं नाम प्रकरणम् ॥ आश्विने मासे शुक्लपक्षे गुरुवासरो(रे) यां ६
सष्टि ॥ संवत् १९४१ का लिखितं नानु रामब्राह्मण दाय मा शुभं भवतु ॥

यादृशं पुस्तकं.....मम दोषो न दीयते ॥

श्रीरामचंद्राय नमः श्रीसीतापतये नमः छ छ ॥ गुरवे नमः

References— Aufrecht records only two Mss of this work, viz. the
present one and a Ms. (No. 988) from the Ulwar Mss.
Library.

अदितिकुण्डलाहरण

Aditikundalāharana

No 4

120
1866-68

Size. — 12½ in. 5 in.

Extent.— 51 leaves, 13 lines to a page, 36 letters to a line.

Description.— Modern paper with watermarks, blue in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform, the Ms is a bound copy and well-preserved.
Contains 1-7 acts.

Age — A modern copy.

Author.— Kādamba Rāmakṛṣṇa

Subject — Stealing away of Aditi's ear-rings by a demon called Narakāsura and their reacquisition by Kṛṣṇa

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ सत्यज्ञानसुखात्मकोपि वसुधाक्षेमाथसद्विग्रहो

नित्यश्रीरपि सस्पृहो रिपुगतश्रीसंग्रहे सादरं ॥

एकोप्युल्लसदंगनातिविशदस्नेहैरनेकीकृतो

नानाचित्रचरित्ररंजितसुर' श्रीमान्हरिः पातु न' ॥ १ ॥

नांयंते सूत्रधारः ॥ श्रीमन्नवनवोज्ज्वलितप्रतापतरणि प्रकाशीकृताखिलभुवन-
कोशजनताजगीयमानकीर्तिनिबह्वश्रीदाशरथिरथोत्सवनिरीक्षणसमागतविबुध-
कदवेन सदिष्टोस्मि ॥... ..

एवं सहृदयप्रेमविपुषात्रीकृतमनासि अभिनवरूपकाभिनयांकुरः समज्जुंभते
मम ॥ तत गृहिणीमाहूय वर्द्धयामि ॥

—नेपथ्याभिमुखमवलोक्य आर्ये इतिस्तावत् ।

... ..
आर्ये आज्ञापितोऽनया विबुधपरिषदा किमप्यपूर्वं रूपकमभिनेतव्यमिति ॥
तदत्रैतेषां दुर्द्वैद्वैक्यमपनेतुं त्वत्साहाय्यमिच्छामि । तवाप्यत्राभिज्ञतां मन्मनो
गोचरी करोत्येव ॥ तत्किं संप्रति प्रयोक्तव्यमभिनवरूपकं ।

न० ॥ अजरखु असाहु दमणाम्मिपवुत्तरस्स भअवदो जैतयातादि अहोत्तिखुणी
असव्वाहि इत्थि अहिघरं रलाजकुप्फडुषांकुरो वायणा हि विज असउणाइं
विरइ हाइं तज्जेवकाहुपं वृत्ता एमहविकहं वेहिडुंरंगप्पसाहणे अवकासो भवे

॥ सू० ॥ सत्यं तथापि किं न खलु विबुधपरिवृढानुशासनं वैजयिकोपकरणं ॥
यत-

जंगमाजगमा चेति मूर्ती द्वे परमेशितु ॥
तयोरागधनं तुल्यमभीष्टार्थप्रसाधने ॥ ४ ॥
तत्सुमनोभिर्यथाज्ञतं परिपालयाव- ॥

किं च । विबुधेन्द्रनियोगस्तु न कैश्चित्प्राप्यते भुवि ॥

प्राप्तेस्मिन् यद्युपेक्षा स्वाच्चातुरी क्व प्रदृश्यतां ॥ ५ ॥

न० ॥ जुत्तं कतुए हंस पदं ॥ जड अज्जउत्तस्स सुहोदक्कता कोण
आराधाणिज्जम्ह ॥

सू० विभाष्य स्मृतिमभिनीय ॥ सुगृहीतनाम्ना कविकांदनेनाचिरविरचिता
दितिकुण्डलाहरणनाटकप्रदर्शनेन ।

न० ॥ ण वीणो कबुएसो कड्ड ॥

सू० ॥ श्रुतियोग्ये रसवति सुवर्णपरिरंजिते ॥

साभिलासुमनसो ग्रंथे किरालये नवे ॥ ६ ॥

न० ॥ तह इति गात् प्रवर्तते etc.

fol. 8^a इत्यदितिकुण्डलाहरणे नाटके प्रथमोक्तः ॥ १ ॥

fol. 11^b इति etc. . . . द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

fol. 21^a इति etc. . . . तृतीयोक्तः ॥ ३ ॥

fol. 28^b इति चतुर्थोक्तः ॥

fol. 35^b इति अदितिकुण्डलाहरणनाटके पंचमोक्तः ॥ ५ ॥

fol. 42^a इति etc. षष्ठोक्तः ॥

Ends.-- fol. 51^a

तथापीदमस्तु भरतवाक्य ।

विप्रावेदवितानकर्मनिपुणा नंदंतु संपद्युताः

सर्वतुल्यवपुष्पसफलकुलैरामोदिनी मेदिनी ॥

कुर्वंतु क्षितिपाहुरात्मसुपरं शार्दूलविक्रीडितं ।

संतस्ते शरदां शतं त्वविकलं जीवंतु लक्ष्मीभुजः ॥ ६८ ॥

इति निष्क्रान्ताः सर्वे । इत्यदितिकुण्डलाहरणे सप्तमोक्तः ॥ ७ ॥

समाप्तमिदं नाटक ॥ ॥ कविवाक्यं ॥

दिश्यात्कविभ्यः प्रतिभां भगवानिदृशोत्तरः ॥

आदिकाव्यलसत्कीर्तिः पुष्पात्तु चरधूद्वहः ॥ १ ॥

कदंबरामकृष्णं कृत्वादितिकुण्डलाहरणसंज्ञ ॥

नाटकमिदं नवीनं श्रीकृष्णपदाब्जयोः समर्पितवान् ॥ २ ॥ छ ग्रंथ-
संख्या १९०० एकोणविंशतिशत ॥ छ ॥

References.— (1) Mss— Aufrecht's Catalogus Catalogorum 1, 8^a,
11, 2^a.

अदितिकुण्डलाहरण

Aditikundalāharṇa

No. 5

104.

1875-76.

Size.— 8 in. by 4 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 150 leaves; 7 lines to a page; 24 letters to a line.

Description — Modern blue paper with water-marks (1873), Deva-
nāgarī characters, hand-writing, clear, legible and uniform;
complete.

This Ms is a copy of some other Ms. copied in Śaka 1750.

Age.— A modern copy.

Author.— Kādamba Rāmakṛṣṇa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सत्यज्ञानसुखात्मको etc as in No 4

fol. 21^a इत्यदितिकुण्डलाहरणनाटके प्रथमोक्तः ॥ १ ॥

श्रीसीतारामचंद्राय नमोनमः ॥

fol. 40^b इति etc. . . द्वितीयोक्तः.

fol. 59^a अदितिकुण्डलाहरणनाटके तृतीयोक्तः ॥

Ends— fol. 150^a

तथापीदमस्तु । भरतवाक्यं ।

विप्रावेदवितानकर्मनिपुणा etc. up to जीवंतु लक्ष्मीभुजः ॥ २ ॥

as in No. 4

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ।

इत्यदिति कुडलाहरणनाम्नि नाटके सप्तमोक्तं ॥ कविवाक्यं
दिश्यात्कविभ्य etc. up to समर्पितवान् ॥ १ ॥

as in No 4

followed by सर्वधार्यद्भुतगनभोमासादिम तिथो विश्वो
खेष्टवद्विभूमिते शाके समाप्ति प्राप नाटकं ॥ १ ॥ श्रीर्भूयात्
श्रीरामं पादाज्वाभ्यां नम-

References.—Sec No 4.

अनर्घ्यराघव

Anarghyaraghava

No. 6

318

1884-87

Size.— 10½ in. by 4¼ in.

Extent.— 35 folios; 16-18 lines to a page; 40 letters to a line

Description.— Country paper, old and brittle, Jaina Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा; hand-writing, clear and legible but not uniform, borders ruled in triple red lines; blank squares in the centre of folios; red pigment used for marking the colophons; folios 3-5 missing and fol. nos. 7 and 8 repeated; moth-eaten.

Complete in seven acts.

Age.— Samvat 1544.

Author.— Muiāri, son of Vardhamāna and Tāntumari.

Subject.— A drama, by Muiāri, based on the story of Rāmāyaṇa.

Begins.—fol.^a

॥ ६० ॥ ॐ नमो भग (व) ते ॥

निःप्रवृद्धमुपास्महे भगवत कौमोदकीलक्ष्मण ।

कोकप्रीतिचकोरपारणपटुज्योतिष्मती लोचने ।

याभ्यामर्द्धविबोधमुग्धमधुरश्रिरर्द्धनिद्रायितो ।

नाभीपल्लवपुंडरीकमुकुलः कंबोः सपत्नकृतः ॥ १ ॥

अपि च ॥

विरमति महाकल्पे नाभीपथैकनिकेतन —

स्त्रिभुवनपुनः शल्पीयस्य प्रतिक्षणमात्मभू ।

कमधिकरणा कीदृक्कस्य व्यवस्थितिरित्यसा ।
बुदरमविशत् द्रष्टुं तस्मै जगन्निधये नमः ॥ २ ॥

नायंते सूत्रधारः ॥

...
...

तत्रापि तावन्निरूपयामि रूपकमऽभिलषामीदृशे । सुहृन्तमिव स्थित्वा
स्मरणमऽभिनीय सोल्लासं ॥ अस्ति मौद्वल्यगोत्रसंभवस्य । महाकवेर्भट्ट-
श्रीवर्द्धमानतनुजन्मनास्तंतुमतीनद्वयस्य मुरारेः कृतिरभिनवमऽनर्घ्यराघव
नाम नाटकं ॥ तत्प्रयुजानाः सामाजिकानुपास्महे ।

fol. 9^a इति सुवीरसंवादो नाम प्रथमोऽङ्कः । संपूर्णः ॥ छ ॥

fol. 12^b इति कुमारविक्रमो नाम द्वितीयोऽङ्कः संपूर्णः ॥ छ ॥

fol. 16^b विनायकभगो नाम तृतीयोऽङ्कः ॥ श्री

... ..

Ends:— fol. 36^a

वशिष्टः । सहर्षं । रामभद्र किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि ॥

रामः । भगवन्मतः परमपि प्रियमस्ति ।

ताताज्ञामधिमौलिमौक्तिकमणिं कृत्वा महापोत्रिणो ।

दंष्ट्रा विध्यविलासपत्रशबरी दृष्ट्वा भृशं मेदिनी ।

सेतुर्दक्षिणपश्चिमौ जलनिधी सीमंतयन्निर्मितः ।

कल्पान्तं च कृतं च विश्वमदश ग्रीवोपसर्गं जगत् ॥ ४४ ॥

तथापीदमस्तु ।

समुन्मीलत्सूक्तस्तवकमकरंदैः श्रवणयो- ।

रविश्राम्य द्वारामवनमुपचिन्वंतु कवयः ।

न शब्दब्रह्मोत्थं परिमलमनाग्राय च जनः ।

कवीनां गंभीरे वचासि गुणदोषौ रचयतु ॥ ४५ ॥

इति निःक्रांताः सर्वेपि ॥ छ

इति श्रीमहाकविमुरारिविरचितेऽनर्घ्यराघवाभिधाननाटके ।

नायकानंदो । नाम सप्तमोऽङ्कः ॥ समाप्तः संपूर्णः ॥

सम्यक् संबोधसिद्धां जनविमलमनो दृष्टवस्तुस्थितीना ।

मास्ते किंचिन्मुनीनामभणितमिति मे नैष काव्यावतारः ।

वाल्मीकेरेव वाचामवनितलनवां गंतु वैदेशिकीनां ।

कालेनायं विवर्त्तः किमपि लिपिकर केवलोऽहं मुरारिः ॥ १ ॥

अब्धिलोहित एव वानरभटैः किंत्वस्य गंभीरता ।
 मापातालनिमग्नपीवरवपुर्जानाति मंथाचलः ।
 देवीं वाचमुपासते हि बहवः सारं तु सारस्वतं ।
 जानीते नितरामसौ शुरुकुलकृष्टो मुरारि (कविः) ॥ २ ॥
 अयं नीलस्निग्धोय इह विहरत्यंबुजवने ।
 विनिद्रे व्यागुंजन् मधुप इति तं जल्पति जनः ।
 अहं शंके पंकेरुहकुहरवासव्यसनिनीं ।
 श्रियं भृंगच्छद्मासुररिपुरुपेतो रमयितुं ॥ ३ ॥
 यादृशं पुस्तके दृष्टं । तादृशं लिखित मया ।
 यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न दीयते ॥ १ ॥

इति श्रीमुरारिनाटकं समाप्तं संपूर्णं ॥ लिखितं ॥ संवत् १५४४ वर्षे
 श्रावण वदि १४ गुरपुष्ये ॥ श्रीगच्छनायकप्रभुश्रीसोमसुंदरसूरि । श्रीसुधा-
 नंदनसुरिसूख्यशिष्य पं. श्रीसुमतिरत्नगणिशिष्यसुजिष्य संयमरत्नगणिना ।
 स्वपरोपकाराय ॥ श्रीरस्तु ॥ शुभं भवतु । श्रीश्रमणसंघस्य ॥ श्रीरस्तु लेखक-
 पाठकयोः । कल्याणमस्तु ॥ छ ॥ छ ॥ श्री ॥ छ ॥ श्री ॥ श्री ॥

References.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum Part I, page 15^b; part II, page 3^b, 186^b; part III, page 4^a.

2 A. B. Keith— Sanskrit Drama, p. 226-31.

3 Descriptive Catalogue of Mss., Madras. Vol. XXI Nos. 12432-41 and A. S. B. Cat. Vol. VII, Nos. 5302-3; I. O. Cat pt. VII Nos. 4151-55; Keith (I. O. Cat.) Vol. II, ii Nos. 7371-5.

4 Printed Editions.—

1 Edited by Premacandra Tarkavāgīśa, Calcutta. 1860-3.

2 Printed in Kāvya-mālā 5, Ed. by Duṛga-prasad and Parab, with the commentary of Rucipatyupādhyāya.

अनर्घ्यराघव

Anarghyarāghava

No. 7

426
1884-87.

Size.— 11 $\frac{3}{4}$ in by 3 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 36 leaves, 11 lines to a page, 65 letters to a line.

Description.— Modern white paper with water-marks, but slightly discoloured; Davanāgarī characters; very small but beautiful and uniform hand-writing, yellow pigment occasionally used for corrections, folios 1-4 missing, incomplete.

Age.— A modern copy.

Author.— Muñāri.

Begins—abruptly on fol 5^a

.. रथः सत्रैलक्ष्यस्मितं विश्वामित्रः राजर्षे प्रत्यासीदति दीक्षाप्रवेश-
समयस्तदेवंविधे मधुरगोष्ठीभंगनिष्ठुराणां प्रथमे वयमेव तावद्भवितुमिच्छामः
etc.

Ends—fol. 40^a

सहर्षे रामभद्र किं ते प्रियमुपकरोमि etc. up to केवलोऽहं मुरारिः ५१
as in No. 6

followed by

देवी वाचामुपासते हि बहवः सारं तु सारस्वतं
जानीते नितरामसौ गुरुकुलक्लिष्टो मुरारिः कविः ।
अब्धिर्लघित एव वानरभटैः किं तस्य गंभीरता-
मापातालनिमग्नपीवरतनुर्जानाति मन्थाचलः
यद्वाल्मीकिनिबद्धवास्तवमधुच्छन्नान् निबद्धैरसैः
सृष्ट नाथमनर्घ्यराघवमिदं स्वाहाश्रुतिभ्यः सतां ॥ ५२ ॥

षट्पदीयं इति निःक्रांतः सर्वे रामाभिषेकाभ्युदयो नाम सप्तमोऽंकः
समाप्तः महाकाव्ये सुदृढगोत्रसंभवस्य नरभटश्रीमुरारिकृतमनर्घ्यराघवं नाम
नाटकं समाप्तं श्रीरामार्पणमस्तु ग्रंथाग्रसूत्रश्लोकाः २५०० शुभमस्तु लेखक-
देवभट कासीकर शुभं (भ) वतु श्रीराम रामचंद्राय नमः

References.— See No. 6

अनर्घ्यराघव

Anarghyarāghava

No. 8

240.

Viśrāma (i)

Size.— 11¼ in. by 5 in.

Extent.— 78 leaves, 10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing not quite legible and also not quite uniform; red pigment used for marking some portion and yellow pigment for corrections; borders carelessly ruled in double black lines; many folios contain marginal notes; on the fly leaves is written 'सुरारीनाटकप्रारंभ. "and" सुरारी-नाटकं समाप्तं'; fol. 78 appears to be a later addition; edges slightly injured, complete.

Age.— The Ms is fairly old.

Author.— Murārī.

Begins—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नम ॥

निष्कटप्रहस्यपास्मदे etc. as in No. 6

fol. 10^b इति अनर्घ्यराघवे विश्वामित्रागमनं नाम प्रथमोऽंकः ॥fol. 21^b कुमारविक्रमो नाम द्वितीयोऽंकः समाप्तः ॥Edds—fol. 78^a

वसिष्ठ' सहर्षं । रामभद्र किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि etc. up to गुण-
दोषौ रचयतु ॥ ४० ॥ as in No. 6

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ सप्तमोऽंकः

References.— See No. 6.

अनर्घ्यराघव
with टीका

Anarghyarāghava
with commentary

No. 9

144.
1902-7.

Size.— 12½ in. by 6½ in.

Extent.— 166 leaves ; 12-14 lines to a page ; 35-40 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear and legible ; modern paper used for 1-2 and 5-10 folios and the characters also are in the modern Devanāgarī ; last folio pasted with paper slips.

Age.— The Ms appears to be old.

Author (of the text).— Murāri

,, (,, comm.) — Rucipatyupādhyāya.

Begins—(text) fol. 2^b

ॐ ॥ छ ॥ श्रीः ॥

निष्प्रत्यहसुपास्महे etc. as in No. 6

,, (Com.) fol. 1^b श्रीगणेशाय नमः.

दोर्दण्डद्वितयेन खंडपरशोः कोदंढमारोपयन्

कुर्वाणः सहसा विदेहचूपातिं पूर्णप्रतिज्ञाभरं

सानंदं कुशिकात्मजेन सुदृशां वंदेन कौतूहलात्

सत्रीढं प्रिययावलोकितसुखो रामोस्तु नः श्रेयसे ॥ १ ॥

अश्वदश्वतप्रतिपक्षभीतिः सदासमासादितभूरिनीतिः

चिरं कृतार्थी कृतभूमिदेवः स्फुरत्प्रतापो नरसिंहदेवः ॥ २ ॥

स्रुस्तस्य बह्वधरा परिवृढः स्यानंदकंदः क्षिते-

राधारो जगतामशेषविदुषां विश्रामकल्पद्रुमः

दाने कर्णकथाबिलोपनिपुणः संसाररत्नांकुरो

भूमीपालशिरोमणिर्विजयते श्रीभैरवेन्द्रो नृपः ॥ ३ ॥

अर्थिप्रार्थितपूरकोपि रमतां स्वीये बलिर्मेदिरे

नाकेनेकफलान्वितेपि स सुखेनास्तां च देवद्रुमः ॥

श्रीमान् संप्रतिभैरवैन्द्रचूमाणिः सर्वार्थिचिंतामणिः

जातो लोचनगोचरो यदि तदा किं तेन तैनापि वा ॥ ४ ॥

अस्मिन् राजनि चतुरे पाथो धितीरावधि-
 प्रख्यातप्रचितप्रतापनिचये पृथ्वीमिमां शासति ॥
 कोकं राजकरो न लोकनिकरं संतापयत्युन्नतो
 विख्यातः सुदृशां महोत्सवविधौ कांतेन पाणिग्रहः ॥ ५ ॥
 खौआलवंशजजातस्तस्या देशान्महेशस्य ॥
 श्रीरुचिपतिरतिगूढाः स्पष्टीकरुते मुरारिकविवाचः ॥ ६ ॥

... ..
 fol. 2^a अत्र च विशिष्टशिष्टाचाराभित्युतिबोधितकर्तव्यताक विघ्नो-
 त्सारणसाधारणकारणं मंगलं आचरन्नेव ।

देवद्विजन्तृपादीनामाशीर्वादसमन्विता ।

अष्टभिर्वा द्वादशभिः पदैः सम्यग्भिर्भयोजिता ।

नांदी कार्यातियत्नेन बुधैर्बिघ्नोपशान्तय इति । तत्र भगवान्मुरारिमिश्रः
 पद्यद्वयेनाष्टापदां नादीमादौ निर्दिशति ॥ ॥ निःप्रत्युहमिति ॥ भगवतो
 लोचने चक्षुषी उपास्महे अराधयाम इति संबंधः । यत् लोचने इत्यस्य पूर्व
 इति तत्पदं व्याहर्तव्यं यत्पदाकाक्षित्वादिति । etc.

fol. 30^a इति समस्तप्रक्रियाविराजमानारिपुराजकंसनारायणभवभक्ति-
 परायणश्रीहरिनारायणपदसमलकृतमहाराजाधिराजश्रीमन्मैत्रेयसिंहदेवप्रोत्सा-
 श्रीरुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायां अनर्घ्यराघवटीकायां प्रथमोऽंकः ॥

fol. 60^b इति श्रीवैलोजीग्रामवास्तव्यखौआलवंशप्रभावश्रीरुचिपति-
 महोपाध्यायविरचितायामनर्घ्यराघवटीकायां द्वितीयोऽंकः ॥ ॥ श्रीपरम-
 गुरवे नमः ॥ ॥

Ends--(text) fol. 165^b

वसिष्ठः—सहर्षं रामभद्र किं ते प्रियमुपकरोमि etc. up to मुरारिः
 कविः ॥ as in No. 6
 followed by

इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इत्यनर्घ्यराघवनाटके मुरारिकृतौ नायकानंदो
 नाम सप्तमोऽंकः ॥ समाप्तमिदं वर्द्धमानतनूजस्य मुरारेर्नाटकं महत् ॥ ॥
 शुभमस्तु ॥

Ends--(Com.) fol 166^a

वीरः प्रकृतेरामस्तस्य यश एव रसायनं नित्यं क्रियमाणमौषधं तस्य
 मधुस्पंदो मधुद्रवः वीरवशोवर्णनेन मधुस्पंदं एवेति भावः. मंदाकिनी विय-
 द्दुंगेत्यमरः ॥

दोषाकरं समवधीर्यं गुणानशेषा-
 नाह्य प्रकाशयति सूर इवांशुमाली ।
 यस्तं प्रति प्रणिहितोऽज्जलिरेष नित्य-
 मालोकनान्मनकृतेर्मुदमादधातु ॥

इति श्रीसमस्तप्रक्रियाविराजमानहरिनारायणपदसमलंकृतिमहाराजाधि-
 राजश्रीमद्भैरवसिंहदेवनिदेशप्रोत्साहितवैजुलीग्रामवास्तव्यखौआलकुलोद्भवश्री-
 रुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायामनर्घ्यराघवटीकायां सप्तमोऽंकः समाप्तः॥
 ॥ शुभमस्तु ॥ श्रीनारायणाय नमः ॥

References — 1 Mss — Aufrecht Catalogus Catalogorum, i, 16^a ;
 ii 3^b, 186^b ; iii, 4^a.
 Described Mss— I. O. Cat. Pt. VII. Nos. 4156-57; A. S. B.
 Cat. Vol. VII No. 5304; Des. Cat. Madras Vol. XXI, No.
 12442.
 Published in the Kāvya-mālā, 1887.

अनर्घ्यराघव-
 टीका

Anarghyarāghava-
 ṭikā

No. 10

427.
 1884-87.

Size.— 9 $\frac{4}{5}$ in. by 4 $\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 214 leaves ; 10 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī ch-
 aracters; hand-writing, clear and legible ; borders ruled with
 double red lines ; red and yellow pigment occasionally
 used for corrections folios numbered in both margins ;
 complete ; folios 6-8 missing ; fol. 1 slightly damaged.

Age.— Appears to be old.

Author.— Rucipati Upādhyāya.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

दोईडद्वितीयेन खंडपरशोः etc. , as in No. 9.

fol. 46^b इति समस्तप्रक्रियाविराजमानारिपुराजकंसनारायणभवभक्तिपरायण-
श्रीहरिनारायणपदसमलंकृतमहाराजाधिराजश्रीमद्भैरवसिंहदेवप्रोत्साहितश्री-
रुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायामनर्घ्यराघवटीकायां प्रथमोऽंकः ॥ १ ॥

fol. 89^b प्रतिवैजौलीयामवास्तव्यखौआलवंशप्रभवश्रीरु(चि)पति-
महोपाध्यायविरचितायामनर्घ्यराघवटीकायां द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥

Ends.—216^b वीरः प्रकृते रामः etc. up to ममकृतेर्हृदमादधातु ॥
as in No. 9.

followed by

इति समस्तप्रक्रियाविराजमानहरिनारायणपदसमलंकृतमहाराजाधि-
राजश्रीमद्भैरवसिंहदेवनिदेशप्रोत्साहितवैजौलीयामवास्तव्यखौआलकुलोद्भव-
श्रीरुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायामनर्घ्यराघवटीकायां सप्तमोऽंकः समाप्तः
॥ छ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥ छ ॥ ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीरस्तु ॥ छ ॥

References:— See No. 9.

अनर्घ्यराघव-
टीका

Anarghyarāghava-
tīkā

No. 11

428.
1884-87.

Size.— 11 $\frac{3}{4}$ in. by 3 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 96 leaves; 11 lines to a page; 65 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; discoloured;
Devanāgarī characters; small but beautiful and uniform
hand-writing; corrections recorded in margins; red pigment
occasionally used; complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Rucipati.

Begins.— fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

श्रीभैरवे नमः ॥ श्रीकुलदेवतायै नमः ॥

दोईडद्वितीयेन खंडपरशोः etc., as in No. 9.

fol. 21^a इति समस्तप्रक्रिया

... .. श्रीरुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायामनर्घ्यराघवटीकायां
प्रथमोऽङ्कः ?

fol. 39^a इति... ..द्वितीयोऽङ्कः २

Ends.—96^b वीरः प्रकृतः राम etc., up to मम कृते सुदमादधानु as in No. 9
followed by

इति समस्तप्रक्रियाविराजमानहरिनारायणपदसमलंकृतिमहाराजाधि-
राजश्रीमद्भैरवदेवसिंहदेवनिदेशप्रोत्साहितवैजोलीग्रामवास्तव्यखौआलकुलोभव
श्रीरुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायामनर्घ्यराघवटीकायां सप्तमोऽङ्कः

समाप्तः श्रीदुर्गापूजामस्तु शुभं भवतु श्रीदत्तापूजामस्तु

भग्नपृष्ठकटिग्रीवा etc.... .. एवं वदति पुस्तके श्रीरामः

शरणम् स्वार्थं परार्थं च

श्रीरामस्नेहमूलानि दुःखानि रसमूलानि व्याधय

लोभमूलानि पापानि त्रयः रूपका सुखी भवेत् ?

उरवरीवापितं बीजं बंध्यानारीषु मैथुनं

भस्मना आहुतिं दद्यात् सूर्यदानं निरर्थकं ? छ

ग्रन्थसंख्या ५०००२०० श्रीविश्वेश्वरसमर्थश्रीसूर्यप्रत्यक्षाविष्णुप्रत्यक्ष-

अस्तारदेवभटकाशीकरतदिने मार्गशीर्षे येकादशी स०

References.— See No. 9.

अनर्घ्यराघवटीका

Anarghyarāghavatīkā

No. 12

369.
1895-98.

Size.— 10 in. by 4½ in.

Extent.— 97 leaves ; 9 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī ch-
aracters ; hand-writing, bold clear and legible ; borders
ruled in double red lines ; folios 1-182 missing.

The Ms contains acts 5 (inc)-7.

Age.— Appears to be old.

Author.— Rucipati.

Begins—abruptly on fol. 183^a

प्रभावोत्साहमंत्रजा ॥ अभिषिच्य आरोप्य कोशो धन दंडो राज्य उप-
युज्यमानः सु(उ)पयुक्तो भवंत ॥ इन्द्रसूनुवालिनं ॥ उपयोक्ष्यमाणेनोपयुक्ती
भविष्यत् । etc.

fol. 190^a इति वैजौलीयामवास्तव्य खौआलकुलोद्भवश्रीरुचिपति-
महोपाध्यायविरचितायामनर्घराघवटीकायां पंचमोक ॥ ५ ॥

Ends.—279^a

वीरः प्रकृते रामः etc up to मम कृते सुदमादधातु ॥

as in No. 9

followed by इति समस्तप्रक्रियाविराजमानहरिनारायणपदसमलं-
कृतिमहाराजाधिराजश्रीमद्भैरवसिंहदेवनिदेशप्रोत्साहितवेजोलीग्रामवास्तव्य-
खौआलकुलोद्भवश्रीरुचिपतिमहोपाध्यायविरचिताया(म)नर्घराघवटीकायां
सप्तमोकः समाप्तः ॥ ७ ॥

शुभं भवतु ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ ॥ कल्याणमस्तु ॥ ग्रंथाग्रं ५८८१ ॥

भग्नपृष्ठिकटिग्रिवा etc. .

followed by यावल्लवणनसुद्धो ॥ ता(या)वन्नक्षत्रमडितो मेरु() ॥

यावच्चंद्रादित्यौ ॥ तावद्विदं पुस्तकं जयतु ॥ ३ ॥

लेशकपाठकयो शुभं भवतु श्रीरस्तु ॥

हरितकीहरिश्रैव गायत्री च पुनपुनः ।

अतर्मलविनाशाय ॥ स्मरणाद्भक्षणा

References.— See No. 9.

अनर्घराघवटीका

Anarghyarāghavatikā

No. 13

441.

1887-91.

Size.— 10 in. by 4 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 15 leaves ; 9 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description -- Country paper, Devanāgarī characters, old in appearance, hand-writing bold, clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines, corrections made with white chalk, fol. 1 missing, incomplete.

Age.-- Appears to be old.

Author.-- Rucipati.

Begins.--abruptly on fol. 2^a

श्रीमान् सप्रति भैरवैन्द्रमणिः सर्वार्थिचिन्तामणि-
जातो लोचनगोचरो यदि तदा किं तेन तेनापि वा ॥ ४ ॥
etc. as in No. 9

Ends.--abruptly on fol. 16^b

उद्वेगंश्चायं सप्तस्वकेषु बोधव्यं यथा अपि कथमसाविति प्रथमांके अष्ट-
मिष्टामखानिति द्वितीयांके कन्यामपोनिजन्मानमिति तृतीयांकादा

References.— See No. 9.

अनर्घ्यराघवटीका

Anarghyarāghavatikā

No. 14

204.
Viśrāma (i).

Size.— 13 in by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent — 170 leaves; 9 lines to a page; 45 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks, 1819; Devanāgarī characters, hand-writing clear, legible and uniform, borders ruled with double red lines; corrections made with yellow pigment; folio, following fol. 158, is not numbered; name of the work written in the margins and on the fly-leaves; complete

Age.— A modern copy.

Author.— Rucipati.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥
दोर्दण्डद्वितयेन खंडपरशोः etc., as in No. 9.

fol. 38^a इतिसमस्तप्रक्रियाविराजमानरिपुराजकंसनारायणभवभाक्ति-
नारायणश्रीहरिनारायणपदसमलंकृतमहाराजाधिराजश्रीमद्भैरवसिंहदेवप्रोत्साहि-
तश्रीरुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायां अनर्घ्यराघवटीकायां प्रथमोक्तः ॥
fol. 69^a इति श्रीवैलोजीग्रामवास्तव्यखौजा(आ)लवशप्रभश्रीरुचिपतिमहो-
पाध्यायविरचितायामनर्घ्यराघवटीकायां द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

Ends.—fol. 168^b

वीरः प्रकृते रामस्तस्य यश एव etc. up to ..कृतेर्मुदमादधातु ॥
as in No. 9

followed by इति श्रीसमस्तप्रक्रियाविराजमानश्रीरुचिपतिमहोपा-
ध्यायविरचितायामनर्घ्यराघवटीकायां सप्तमोक्तः.

श्रीसांबार्पणमस्तु ॥

तैलाद्रक्षेज्जलाद्रक्षेद्रक्षेच्छिथिलबधनात् ॥

मूर्खहस्ते न दातव्यं एवं रक्षेत्स्वपुस्तकं ॥ १ ॥

श्रीगस्तु सदा इयं

References.— See No. 9.

अनर्घ्यराघव
with
टिप्पणक

Anarghyarāghava
with
Ṭippanaka

No. 15

238.
1880-81.

Size.— 10 $\frac{3}{4}$ in. by 4 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 64 leaves ; 12 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; old and discoloured ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रs ; hand-writing, clear and legible ; borders ruled in two double black lines with red pigment between them ; moth-eaten in the margins ; folios contain designs and red dots in the centre and in the margins ; this is a पञ्चपाटी Ms having text in the middle and the ṭippanaka on all sides ; red pigment used for marking the portion.

Age.— Samvat 1526.

Author (of the text)—Murāri.

,, (,, ,, comm.)—Naracandrasūri, pupil of Maladhāri

Subject.—A glossary on the drama Anāṅghyarāghava of Murāri.

Begins.—(text) fol. 1^a

॥ ५० ॥ ॐ नमः शारदायै ॥

निःप्रत्यूहमुपास्महे etc. as in No. 6.

,, — (Tippanaka) fol. 1^a

॥ ५० ॥ निःप्रत्यूहमित्यादि ॥ कौमोदकीलक्ष्मण. कौमोदक्यभिधानाचि-
ह्नस्य निःसाधारणविशेषणाद्वासुदेवस्य भगवतः पूज्यस्य लोचने नेत्रे निर्विघ्नं
विज्ञानाभावाय वयं उपास्महे etc.

fol. 6^a मुनीन्द्रसंवादो नाम प्रथमोऽङ्कः ॥ छ ॥

इति मलधारिशिष्यनरचन्द्रसूरिकृतानर्घ्यरा(घ)वटिप्पनके
प्रथमोऽङ्कः ॥ छ ॥

Ends.—(text) fol. 63^b

वसिष्ठ :— सहर्षं किं ते श्रूयः प्रियमनुकरोमि । etc. up to गुणदोषौ
रचयतु ॥ as in No. 6

followed by इति निःक्रान्ताः सर्वे नायकानन्दो नाम सप्तमोऽङ्कः
॥ छ ॥ श्री ॥

सम्यक् संबोधसिद्धां etc. up to केवलोऽहं मुरारिः ॥

as in No. 6

followed by देवीं वाचाभुपासते etc., up to श्रुतिभ्यः सतां ॥ श्री ॥

as in No. 7

followed by समाप्तमिति मनर्घ्यराघवं नाम नाटकं ॥ श्री ॥

मुरारे सुकवेर्वाचो विन्नरसरंजिताः ॥

समर्थयति कस्यापि दक्षस्य हृदयं मनः ॥ शमं भवतु ॥ श्री ॥

Ends.—(tippanaka) fol. 64^a

देवीं वृत्तं ॥ वाग्देवतां हवः । परिशीलयन्ति ।

सरस्वत्या सुसंबंधितत्वं । गुरुकुलेऽनुसूतोस्ति पालेशो मुरारिरेव वेत्ति
हनूमदादयो ह्यभोधिरुपर्येच परिप्लुतास्तद्गात्रं तु निःश्लिष्टमपि तलनिलीनवीनवेहो

मंदरगिरिरेवावगच्छति । जानाति स्फलवति । कर्त्तुं परस्मै पदं । फलवति तुज्ञो-
नुपसर्गादित्यनेनात्मनेपदं सिद्धं ॥ समाप्तमिदमनर्घ्यराघवटिप्पनकं ॥ छ ॥

५० ॥ जज्ञे हर्षपुरीयगच्छसविता श्रीमान्मुनिरिन्द्रप्रभु
देवानन्द इति प्रभुः । स विजयी देवप्रभश्च प्रभुः ।
तत्पादाब्जनस्वांशुभिः प्रशमिते ध्वांते मरेदोर्मति-
मान्नेस्मिन्पदपद्धतिं व्यपगतव्यासगर्भस्तत्र यत् ॥ १
सुरारिवाचामुच्चेयो महिमानहिमादृशे ।
किं तु किञ्चिन्निबन्धोऽयं । यथाबुद्धिं व्यधीयते ॥ २
शब्दप्रमाणसाहित्यत्रिवेणासंगमश्रियां ।
श्रीमद्विमलसूरीणां ॥ इदमुद्यमवैभवं ॥ ३

समाप्तमिदं टिप्पनकं । कृतिरियं श्रीनरचंद्रसूरीणां ॥ अथाग्रं ६६ ॥
छ ॥ अथाग्रं २७५० ॥ एवं अंके ॥ संवत् १५२६ वर्षे रजोत्सवदिने गुरौ
वाचनाचार्यवर्यजयाकरगणीनां शिष्येण धर्मविलासगणिना लिखितं ॥ शुभं
भवतु कल्याणमस्तु श्रीसंघस्य ॥ श्री ॥ छ ॥

अनर्घ्यराघवटीका

Anarghyarāghavatīka

No. 16

239.

1880-81.

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 38 leaves ; 17 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters with वृद्धमात्रा; hand-writing, small but clear, legible and uniform ; borders ruled in black lines but thick red lines are to be seen over them ; big red dots in the centre and in the margins of folios ; red pigment is frequently used for marking the portion while yellow pigment is used for corrections ; complete.

Age.— Sarhvat 1523.

Author. — Naracandrasūri.

Begins.—fol. 1^a

॥ ६० ॥

... *प्रणिधाय विधीयते ।

इदं सुरारिमाहात्म्यव्याख्यानोत्साहसाहसं ॥

नमस्तेभ्यो मतिर्येषां जगदु(दु)ल्लभ्य वर्त्तते ।

मादृशः सति ये केचित्तदर्थमयमुद्यमः ॥ २

उच्छाद्यत्नरध्वातं विवेका लोकसंपदा ॥

अस्मिन् गुणांश्च दोषांश्च वितन्वन्तु मन्त्रेण ॥ ३ ॥ छ ॥

रामावतारस्य विष्णोश्चरितसदभारभे अधिकृतत्वात्कविद्योतिर्मयत्वेन नि-
खिलांगप्रधानयोस्तल्लोचनायारूपास्ति प्रस्तौति । निष्प्रत्यूहं निर्विघ्नं यथा भव ॥
नि etc.

fol. 6^a इति मलधारिशिष्यनरचंद्रसूरिकृतानर्घराधवटिप्पनके
प्रथमोऽंकः ॥ छ ॥ ३३०

fol. 12^a इति etc.द्वितीयोऽंकः ॥ छ ॥ ३६२ ॥

Ends.—fol. 38^a

विकसतां सत्काव्यानां पुराणरूपाणां ये सूचका गुच्छास्तेषां रसैः । कर्ण-
योः प्रस्तावाज्जनानां निरंतर धारास्नानं कवय उ एव य नयन्तु । शब्दब्रह्मभय
च तत्त्वमज्ञात्वा । अलब्धमध्ये कवीनां वचने जनस्तथाविध प्रतिभाविकलो
लोको गुणं वा दोषं वा न रचयितुमाकाशीदित्यर्थः ॥ छ ॥ इति मलधारि-
शिष्यनरचंद्रकृतानर्घराधवटिप्पनके सप्तमोऽंकः ॥ छ ॥

अथ कविरौद्रव्यं परिहरति । समवृत्तं ॥ यथावस्थितत्वागम एव सिद्धां-
जनं तेन निर्मलं ॥ नमश्चक्षुः प्रायं ते ज्ञानवस्तुस्वरूपैर्वाल्मीकिप्रभातेभिरनुक्त
मया वक्तव्यमिति कारणान्न ममेव काव्यरचना अतएव भणनार्थमिय मम
कृतिरित्येव नास्त्येवं । किंतु . ति क्षितौ नूतनप्रायुष्णकीभूतानामत एव वैदे-
शिकीनां वाल्मीकिगिरामेव बहुना कालेनायमनर्घराधवप्रबंधरूपः । किमप्य-
नुपलक्षणीयं पूर्वावस्थ । परिणामो जातः ननु तर्हि कथमत्रतस्यापारो दृश्यत
इत्याह लिपिकर इति । ऐतत्संबंधरूपाया लिपेरेव कर्ताहमिति । एवमौद्धत्य
परिहरता वाल्मीकिरार्थभणितरेव प्रया व्युत्पन्नत्वेन सिद्धेत्यभिप्रायीकृतं ॥ छ ॥
देवीं वृत्तं etc. up to श्रीमद्विमलसूरीणामिदमुद्यमवैभव ॥ ३ ॥

as in No. 15

followed by समाप्तमिदं टिप्पनकां । कृतिरियं श्रीनरचंद्रासूरीणां
ग्रंथाग्रं ६६१ ॥ छ ॥ ग्रंथाग्रं २४५० ॥ एवं अंके ॥ संवत् १५२३ वर्षे ॥
प्रथमभादपदशुदि १० सोमे ॥ इदं पुस्तकं लिखितं ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

References.— See as No. 15.

* Portion not legible.

अनर्घराघवटीका

Anarghyarāghavatikā

No. 17

655.
1886-92.Size.— 10 $\frac{1}{8}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 93 leaves : 13 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Thin country paper : old but well preserved . Deva
nāgarī characters with पृष्ठमात्रास. hand-writing clear, legible
and uniform , borders ruled in triple red lines square blank
space in the centre of folios , the post-colophon is written
in red ink

The Ms is complete in 7 acts.

Age.—Sāṃvat 1535.

Author.— Jinaharsagaṇi.

Begins.—fol. 1^a

ॐ ॥ ॐ नमः सर्वज्ञाय ॥ श्री ॥
प्रणम्य परमात्मानं । सर्वज्ञं पुरुषोत्तमं ।
अनर्घराघवस्यार्थो लिख्यते स्पष्टाकृते ॥ १ ॥

मुरारिनाटकावचूणिः ॥ तत्र निःप्रत्यहमुमास्महे इत्यादि । नांदीश्लोकः ॥
कौमोदकीगदैवलक्ष्माचिह्नं यस्य स तथा ॥ तस्य असामान्यविशेषणत्वात्
पुरुषोत्तमस्य भगवतः पूज्यस्य । लोचने नयने । निःप्रत्यहमिति । प्रत्यहानामभावात्
निःप्रत्यहं तस्मै । etc.

fol. 15^b प्रथमोऽंकः ॥
fol. 31^a इति द्वितीयोऽंकः ॥

Ends.—fol. 92^b

तथा शब्दब्रह्मोत्थं वामद्वयं समुद्भवं तत्त्वं अनाघ्रायाऽबुधना कर्त्रीणा ममेति
परिच्छेत्तुं अशक्ये वचसि जनः प्रतिभाङ्गान्यो गुणदोषौ न रचयतु । गुणदोषो-
द्भावनं माकार्षीत् ॥ ४९ इति मुरारिनाटके सप्तमोऽंकः ॥ १ ॥

... ..

यद्वाल्मीकीति । यत् यस्मात् वाल्मीकिनिबद्धवाल्मीक्यं रामायणरूपमेव-
मपुच्छं मधुमंडकस्ततो गृहीतैरसैः इदं नाटकं सतां श्रुतिभ्यः कर्णेभ्यः स्त्राहा
सुधातर्पणं मुरारिणा सृष्टं रचयांचक्रे । कृतधियः ये विद्वांसः विद्वन्ति ते इदं
पठंतु ॥ छ ॥

इति श्रीमुरारिकवीश्वरविरचितानर्घ्यराघवनाटकटीका विरचिता
तपागच्छनायकश्रीसोमसुंदरसूरिराजशिष्यश्रीमुनिसुंदरसूरिश्रीजयचंद्र-
सुरिशिष्यमुख्यैः सकलकविकुलकमलप्रोलासनसहस्रपादैः पं० जिनहर्षगणि-
पादैः ॥ छ ॥ ॥ एवं ग्रं० ३२५५ ॥ छ ॥

सं० १५३५ वर्षे राजपुरवासि डीसावालज्ञातेर्मुखमंडलमं० आसाभा०
शाणीपुत्रपरमनैष्टिकशिरोमणि मं० सायरभार्यारिगीपुत्ररत्नराजसभार्ङ्गगारहार
सकैलव्यवहारिवर्गपुरंदरानुकारश्रीजिनशासनप्रभावक । सुश्रावकसंचमुख्यमं०
तुं(?) भक्तेन भार्या डाही प्रमुखकुटुंबनुतेन निजश्रेयोर्थं ज्ञानाराधनकृते
श्रीमुरारिनाटकपुस्तकमिदं लिखापितं विबुधैर्द्र पं० इंद्ररत्नगणीनाष्टपदेशेन ॥
॥ श्री ॥

This is the only Ms. of Jinaharṣagaṇi's commentary
on the Anarghyarāghava, recorded by Aufrecht.

अनर्घ्यराघवटीका
called
यशोदर्पणिका

Anarghyarāghavatīkā
called
Yaśodarpanikā

No. 18

319.
1884-87.

Size.— 10 in. by 4 $\frac{3}{8}$ in.

Extent. — 42 leaves ; 12 lines to a page , 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; not very old in appearance ; Deva-
nāgarī characters · incorrect and careless hand-writing ,
borders in single black lines.

The Ms is fragmentary.

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Dhaneśvara.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणपतये नमः । श्रीअंबिकायै नमः ।

प्रणत निजभक्तसमस्तकमधुकरसुलभप्रसादमकरदं ।

निजज्ञवरुचि किं ... त्वं लंबोदरपादपंकजं नमत ॥ १ ॥

प्राकृतेनापि वितरिणयितुं शक्येयं गीतिं । etc.

...
 यस्मात्सीरनिधेरजायत पुरा चंद्रः तुरंगान्वितः
 क्षीणक्षोभवतो विमार्गानिरतः शुभ्रैकपक्षाविलः ।
 अक्षोभ्यः कथमेष तं न हि हसेत्सूतोधिर्गंगान् कला
 पूर्णा सत्यथगान्सितो भयलसत्पक्षान् द्विजेशान् हि यः ॥ ३ ॥
 भारद्वाजीय गोत्राः तत्र जातः कलानिधिः ।
 धर्मांगदो योभ्युदये व्यधात्कुवलयोत्सवं ॥ ४ ॥
 शीलसत्येरव ततः सुतौ सुचरिताबुभौ ।
 विजयोदयशर्माणवभूतां विबुधप्रियौ ॥ ५ ॥
 प्रायो ठो(?) दयसबाक्षः सत्यवृक्षः सुतां त्वरान् ।
 धर्मार्थकामानवमीन्मत्सरग्रहवर्जितान् ॥ ६ ॥
 विषमा लोकसंपातदग्धवैरिपुरव्रजः ।
 भूतिभासुरसर्वांगो ज्यायानत्र त्रिलोचनः ।
 यथोदयाचितोऽभास्वदनिरुद्धोदयप्रियः ।
 अनंतभोगसंविष्टपद्मनाभोत्र मध्यमः ॥ ८ ॥
 तयोः कनीयानवरोवसासद्गणैरपि ।
 चहुरास्योपि वादीमपंचास्यः श्रीधनेश्वरः ॥ ९ ॥

...
 धनेश्वरोयं शिशुबोधहेतोर्मुंरारिटीकां तनुते स्फुटार्था ।
 अबोधवै... व्यपरिच्युतार्थो बुधैः सुबुध्यात्र गवे राणीयः ।

...
 इदं चिकीर्षितस्य संदर्भस्य निर्विघ्नपरिसमाप्तिप्रचयगमनाभ्यां शि(ष्टा)-
 चार प्राप्तामिष्टासाधारण्युचितेति त्रिविधदेवतामध्ये इष्टोचितदेवतास्मरणलक्षणं
 मंगलाचरणं प्रमाणयन् महाकविर्भूरारिर्नादीश्लोकहृषिकेशिपति ॥ निःप्रत्यहमिति ।
 नन्वेतस्य शोकस्य संदर्भोऽस्मिन्नंतर्भावत्वमिष्यते । न वा । आद्ये एनस्यापि
 संदर्भातः पातित्वात्ससिध्यर्थं श्लोकांतरं रचनीयं । etc.

fol. 26^a

इति श्रीअनर्घ्यराघवटीकायां यशोदर्पणिकायां प्रथमोऽंकः ।

Ends.--(abruptly) fol. 42^b

आसाविति । सीरध्वसोमरानावृपो सावयं असाविति कः यो सौकम्येः
 सूर्यात् देवात् याज्ञवल्क्यस्य मुखेन बह्मसंहिता उपनिषद् अध्येष्टा अपाठीत् ॥
 सूर्यायाज्ञवल्क्या-तस्या असाविकदयश्चित्तस्मात्सन्मुखेना इ पाठीदिति युक्तं ।
 तस्येत्यादि रूपतिष्ठा ॥

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 19

106.
1919-24.Size.— 10 $\frac{3}{4}$ in. by 4 $\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 46 leaves ; 7 line to a page ; 50-55 letters to a line.

Description.— Modern country paper ; Devanāgarī characters ; borders ruled with double black lines with a thick line between them ; folios 18 and 19 missing ; fol. 1^a and 49^b contain ornamental designs : almost complete.

The Ms is a printed copy, printed at the Induprakāśa Press, Bombay.

Age.— Śaka 1783.

Author.— Kalidāsa.

Subject.— A well-known drama in seven acts by Kalidāsa.

Begins.— fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः ॥

या हृष्टिः स्रष्टुराद्या वहति विधिहुतं या हविर्या च होत्री

ये द्वे कालं विधत्तः श्रुतिविषयगुणा या स्थिता व्याप्य बिम्बं ॥

यामाहुः सर्वसूतप्रकृतिरिति यया प्राणिनः प्राणवन्तः

प्रत्यक्षाभिः प्रपन्नस्तनुभिरवतु वस्ताभिरष्टाभिरिषः ॥ १ ॥

नाचंते सूत्रधारः ॥ नेपथ्याभिमुखमवलोक्य ॥ आर्ये यदि नेपथ्यविज्ञाने-
मवसितं तर्हि इतस्तावदागम्यतां ॥ प्रविश्य नटी ॥ अज्जउत्त इअस्सि आणवेहु
अज्जो को णओओ अणुच्चिट्ठिअहुत्ति ॥सूत्रधारः ॥ आर्ये अभिरूपश्चयिष्ठा परिषदियं ॥ अयं खलु कालिदास-
प्रथितवस्तुना नवेनाभिज्ञानशाकुन्तलाख्येन नाटकेनोपस्थातव्यमस्माभिः ॥
तत्प्रतिपात्रमाधीयतां यत्नः ॥ etc.fol. 7^b प्रथमौकःfol. 12^b द्वितीयोऽङ्कः ॥Ends.— fol. 48^b

मारीचः । वत्स । किं ते श्रूयः प्रियमुपहरामि ।

राजा । अतःपरमपि प्रियमस्ति । यदिह भगवान् प्रियं कर्तुमिच्छति तर्हि

इदमस्तु भरतवाक्यं ।

प्रवर्ततां प्रकृतिहिताय पार्थिवः सरस्वतीश्रुतिमहतां महीयतां ॥
 ममापि च क्षपयतु नीललोहितः पुनर्भवं परिगतशक्तिरात्मभूः ॥
 इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ ॥ सप्तमोऽङ्कः ॥ ॥ समाप्तमिदं
 अभिज्ञानशकुन्तलं नाम नाटकं ॥ ॥ शुभं भूयात्
 ॥ रामाष्टसर्तदुमिते शाके सुबाह्यपत्तने ॥
 इंदुप्रकाशसदने मुद्रितोयमयोक्षरैः ॥

References.—(1) Mss.—A — Aufrecht's Catalogus Catalogorum: i, 23^b, ii 5^a, 187^a, iii, 6^a.

B—Descriptive Catalogues · I. O. Cat. Pt. VII, Nos. 4110-13 ; A. B. Keith (I. O. Cat.) Nos. 7338-41 , Mad. Des. Cat. Vol. XXI Nos. 12465-81 etc.

A. B. Keith—Sanskrit Drama, pp. 152-3.

(2) Printed Editions :— Ed. by M. R. Kale ; French trans. by Deveza G. ; Ed. by Haridās Siddhāntavāgīśa , Ed. with a Sanskrit comm. by S. D. Gajendragadkar and notes etc. by Prof. A. B. Gajendragadkar , by Cappeller ; The Bengali recension, critically ed. by Pischel ; Eng. trans. by S. Ray; Essay on the application of a few canons of textual and higher criticism to Kālidāsa's Śākuntala etc.

अभिज्ञानशकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 20

583.

1891-95.

Size.— 8 $\frac{1}{2}$ in. by 4 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 55 leaves ; 14 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper , Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible but not quite uniform ; portion marked with red pigment ; borders ruled in black lines ; complete.

Age.— Samvat 1806 (?).

Author.— Kalidāsa.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

या सृष्टिः स्रष्टुराद्या etc. as in No. 19.

fol. 10^b इति श्रीकालिदासकवीकृते अभिज्ञानशाकुन्तले प्रथ-
मोक्तः ॥

fol. 16^b द्वितीयोक्तः समाप्तः ॥

Ends.—fol. 55^a

मारीचः । किं ते श्रूयः प्रियसुपहरामि etc. up to पुनर्भवं परिगत-
शक्तिरात्मभूः ॥ as in No. 19

followed by इति निःक्रातां सर्वे ॥ सप्तमोक्तः समाप्तः ॥

श्लोकसंख्या २४०० ॥ छ ॥ संवत् अष्टादशषष्ठप्रवर्त्तमाने द...र्णयन
रवौ अश्विनमासेऽ

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 21

584 (a).

1891-95.

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 47 leaves ; 8-9 lines to a page , 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; very old in appearance ; hand-writing illegible and careless ; borders ruled in black lines ; red and yellow pigment used ; folios 2, 5, 17, 19, 23, 25, 48-51, 56 and 57 missing ; incomplete ; fol. 59 pasted with paper slips.

The Ms contains acts. 1-5.

Age.—Appears to be old.

Author.— Kalidāsa.

Begins.— fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

या सृष्टिः स्रष्टुराद्या etc. as in No. 19

fol. 10^b प्रथमोक्तः ॥

fol. 18^b शकुन्तलायां द्वितीयोक्तः श्री ॥ २ ॥

fol. 59^b शकुन्तलायामंकोगम पंचमः ॥ श्री ॥ ५ ॥

Ends.— fol. 59^b

हृदो कुम्भिलक कथय एतन्मणिवंधनोत्कीर्णं नामधेयं राजकीयं अंगुली-
यकमासादितं ॥ १ ॥

पुरुषः ॥ भीतिं नाटयति ॥ पत्नीदुःखं भावमिस्तो ॥ प्रसिद्धं भावमिष्टाः १

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 22

584 (b).
1891-95.

Size.— 8½ in. by 4½ in.

Extent.— 26 leaves; 9 lines to a page; 28 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; folios 1-58, 60, 61, 63, 69, 70, 71, 82, 89 missing; the Ms. contains only two acts. viz. 6th (inc) and 7th.

Age.—Samvat 1773.

Author.— Kālidāsa.

Begins (abruptly) :— fol. 59^a

ति तद्वयामि । तत्सदस्सणेन को विजयिष्यति ॥ अणो भट्टिणो सुम-
रिदो । etc.

fol. 78^a ॥ बहोऽकः ॥

Ends.— fol. 91^b

मारीचः । वरुण किं ते भूयः प्रियस्यपहरामि etc. up to पुनर्मम परिगत-
शक्तिरस्मद् ॥ as in No. 19

followed by ॥ इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इति सप्तमोक्तः समाप्तः ॥ ५ ॥

श्रीरस्तु । संवत् १७७३ वरषे असाढसुदि षष्ठमी ६ वार गुरुवसरे
लीषतं रामदासवैष्णवः पठनार्थं भट आत्मारामजी । यादृशं पुस्तकं.....मम
दोषो न दीयते ।

मंगलं च पाठकानां लेषकानां च मंगलं
मंगलं सर्वदेवानां भूमिभुपतिर्मंगल ॥ श्रीरस्तु ॥

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 23

521.
1887-91.

Size.— 9 $\frac{1}{4}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 51 leaves ; 11 lines to a page , 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; very old in appearance ; hand-writing illegible and carelessly written ; borders ruled with double black lines ; white chalk used for corrections ; complete ; fol. 51 pasted with a paper-slip.

Age.— Śaka 1586.

Author.— Kālidāsa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

या सृष्टिः स्रष्टुराद्या etc. as in No. 19

fol. 10^a प्रथमोऽंकः समाप्तः ॥

fol. 15^a द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 51^a

मारीचः ॥ किं ते भूयः प्रियलुपहरामि etc. up to पुनर्भवं परिगतशक्ति-
शालम्भः ॥ ६५ ॥ as in No. 19.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे सप्तमोऽंकः समाप्तः ॥ शके १५८६ मार्ग-
शीर्षे यदि ८ बुधे समालिखितं ॥ इदं पुस्तकं लक्ष्मणात्मजसखारामज्योति-
र्विदा सदाशिवशास्त्रिणः सकाशातन्मौल्येन क्रीतं श्रीमहागणपतिर्जगद्
॥ श्री ॥ ८ ॥

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijnānaśākuntala

No. 24

463.
1884-87.

Size.— 12 in. by 6 in.

Extent.— 61 (43+18) leaves; 10 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters; not very old in appearance; hand-writing bold, clear and legible; borders ruled in two double red lines: dandas marked with red ink: the Ms is divided into two parts, acts 1-5 containing 43 leaves and acts 6-7 containing 18 leaves: complete.

Age.— Not very old.

Author.— Kālidāsa.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीनकुल्यै नमः ॥

श्रीमोहिनीराजाय नमः श्रीमधेश्वर

या सृष्टिः स्रष्टुराद्या etc. as in

fol. 12^a इति शाकुन्तले प्रथमोऽङ्कः ॥ १ ॥fol. 19^a इति शाकुन्तले द्वितीयोऽङ्कः ॥ २ ॥Ends.— fol. 61^b

मारीचः किं ते शूयः प्रियमुपकरोमि etc. up to पुनर्भवं प्रतिष्ठित-
शक्तिमात्मनः १ as in No. 19

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे

इति अभिज्ञानशाकुन्तले सप्तमोऽङ्कः ७ श्रीरामचन्द्रायै नमः

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijnānaśākuntala

No. 25

193.
1875-76.

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 58 leaves; 10 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible but not uniform , borders ruled in two double red lines ; marginal notes and additions are to be seen on first few folios ; colophons and some portion marked with red pigment and corrections made with yellow ; borders of last few folios ruled in two double black lines.

The Ms is slightly discoloured, the folios being soaked with water previous to its acquisition.

Age.— Samvat 1588.

Author.— Kālidāsa.

Begins.— fol. 1^b

[६० ॥ ॐ नमो भगवते गौरीकांताय ॥ कृष्ण ॥

॥ या सृष्टिः स्रष्टुराद्या etc. as in No. 19.

fol. 11^a प्रथमोऽङ्कः ॥

fol. 17^b द्वितीयोऽङ्कः ॥

Ends.— fol. 57^b

मारी(च) । किं ते भूयः प्रियमुपहरामि etc. up to पुनर्भवं परिगतश-
क्तिरात्मभूः ॥ छ ॥ as in No. 19

इति निष्क्रान्ताः सर्वे सप्तमोऽङ्कः समाप्तश्च ॥ ॥ संवत् १५८८ वर्षे भाद्रपद
शुद्ध एकादश्यां रविवासरे लिखितमिदं पुस्तकं ॥ श्री ॥ श्रीयोशीरायस्य धर्म-
श्रुतिना धर्मवितारेण दार्तुर्यकुलचक्रवृद्धामणिना ईसरदासेन लिखापितं ॥
पोश्येन यशार्चताख्येन लिखितं ॥

॥ यस्य पुस्तकं तस्य कल्याणं भवतु ॥ ॥ चापरमविघ्नमस्तु ॥ श्रीकृष्णाय
तुभ्यं नमः ॥ ॥ छ ॥ श्री ॥ ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥ श्री ।

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 26

80.
1907-15.

Size.— 9½ in. by 4½ in.

5 [Nāṭaka]

Extent.— 101 leaves ; 7 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters ; hand-writing bold, clear and legible ; folios 77-80 only have ruled borders ; red pigment used only in the beginning ; complete.

Age.— Samvat 1836.

Author.— Kālidāsa.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ नमो भगवते ॥

या सृष्टिः स्रष्टुराद्या etc. as in No 19.

fol. 18^a प्रथमोऽंकः

fol. 27^b द्वितीयोऽंकः

Ends.— fol. 100^b

मारीचः किन्ते भूयः प्रियमुपहरामि etc. up to पुनर्भवं परिगतशक्ति-
रामश्चः as in No. 19

followed by मारीचः एवमस्तुः इति निःक्रांताः सर्वे सप्तमोऽंकः समाप्त-
मिदमभिज्ञानशाकुन्तलं नाम नाटकं काविचक्रवर्तिकालिदासविरचितं
संवत् १८३६ मिति अगहनसुदी ११ वार सनीचके पोथी समाप्त गतं
सं० १२.४ श्रीरामराम

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 27

87.

1883-84.

Size.— 12 in by 4½ in.

Extent.— 49 leaves ; 10 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform, fol. no. 31 repeated ; written part of the folios is discoloured ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kālidāsa.

Begins.—fol. 1^b

ॐ श्रीगणेशाय नमः परमेश्वराय नमः

ॐ या सृष्टिः सृष्टुराद्या etc., as in No. 19

fol. 10^a प्रथमोऽङ्कः ॥

fol. 14^b द्वितीयोऽङ्कः ॥ २

Ends.—fol. 48^a

मारीचः किं ते श्रूयः प्रियसुपहरामि etc. up to पुनर्भवं परिगतशक्ति-
रात्मभूः as in No. 19

followed by इति निःक्रान्ताः सर्वे सप्तमोऽङ्कः ॥ इति श्रीकविवरकालिदास-
विरचितं शाकुंतलं नाटकं समाप्तिमगमत् ॥ शुभं भूयात् ॥ अथास्य लक्षणं॥
यदाह भरतः

देवानां च मनुष्याणां राज्ञां लोके महात्मनां
पूर्ववृत्तानुचरितं नाटकं नाम तद्भवेत्

अथास्य प्रभेदानाह

सप्ताङ्कं नाटकं प्रोक्तं नवां रूपकं स्मृतं
दशाङ्कं तु महत्पूर्वं तदूर्ध्वं (ना)टकं विदुः २
नाटिका चतुरङ्कास्यात्ते च गोपुच्छसंनिभाः
अन्यच्च देशांतरसमानीता नायिका यत्र कल्पिता ३
तस्याः प्राधान्यमाश्रित्य नाटिकां तद्विदो विदुः ।
सट्टकं साटकं केचिद्वायनृत्ययुतैव सेति ४
अथ प्रासंगिकत्वादन्यस्य प्रवेदः

उक्तं च नाट्यदर्पणे

सीमन्तांस्तमारभ्य यावत्पादरुहस्य च
आख्यायते यत्र गद्येन सैवमाख्यायिका मतेति ५
गद्यपद्यमयी वाणी राजवर्णनपूर्विका
चंपूरित्युच्यते तज्ञैः ऋषिभिर्भरतादिभिः ॥
धना शकुंतलादि । रु. मुरार्यादि म. मालत्यादि त्रो
विक्रमोर्वस्यादि ना. रत्नावल्यादि । आ. वासवदत्तादि ।
च. नलादि ॥ ॥

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 28

145.

1902-07.

Size.— 9 $\frac{3}{8}$ in. by 4 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 46 leaves ; 10-13 lines to a page ; 30-36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible but not uniform , red and yellow pigment used ; borders ruled in triple black lines ; edges of folios moth-eaten ; folio 45 missing ; almost complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kalidāsa.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ।

या सृष्टिः स्रष्टुराद्या etc., as in No. 19

fol. 9^b प्रथमोऽंकः ॥fol. 15^a द्वितीयोऽंकः ॥Ends.—fol. 47^a

मारीचः वत्स किं ते भूयः प्रियस्यपहरामि etc. up to पुनर्भवं परिगतम-
(श)क्तिरात्मसूः ॥ २ ॥ as in No. 19

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे सप्तमोऽंकः ॥ ॥ समाप्तं चेदं कालि-
दासमहाकविरचितमभिज्ञानशाकुन्तलं नाम महानाटकं ॥ श्रीरामायणमस्तु
॥ शुभमस्तु (स)र्वजगतः ॥ श्रीवासुदेवाय परमात्मने नमः ॥

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 29

51.

1898-99.

Size.— 11 $\frac{1}{8}$ in. by 5 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 42 leaves ; 11 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance , hand-writing clear, legible and uniform , marginal additions on some folios , borders ruled in triple red lines and edges in single ; names of characters written in red ink ; yellow pigment used for corrections ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kālidāsa.

Begins.—fol. 1^b

श्रीमङ्गलमूर्तये नमः ॥

या सृष्टिस्त्रिपुराया etc., as in No. 19

fol. 7^b शकुन्तलायां प्रथमोऽंकः ॥

fol. 11^b द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 41^b

मारीचः किं ते भूयः प्रियसुपहरामि etc., up to पुनर्भवं परिगतशक्ति-
रात्मन् ॥ as in No. 19

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे सप्तमोऽंकः ॥ ३ ॥

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñanasākuntala

No. 30

52.

1898-99.

Size.— 9 $\frac{3}{8}$ in. by 4 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 72 leaves ; 8 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; very old in appearance ; hand-writing clear and legible ; additions noted in margins ; borders ruled in two double black lines ; names of characters written in red ink ; yellow pigment used for corrections ; folios 1-4 missing.

Age.— Śaka 1543.

Author.— Kālidāsa.

Begins.--abruptly on fol. 5^a

॥ अपि च ॥

कुल्यांभोभिः प्रसृतिचपलैः शाखिनो धीतमूल
भिन्नो रागः किसलयरुचामाज्यधूमोद्गमेन ।
एते चार्वाण्यपवनभुवि छिन्नदर्भाकुरायां
नष्टातंक हरिणशिशवो मन्दमदं चरन्ति ॥ २ ॥

fol. 13^a प्रथमोक्तः ॥

fol. 20^b द्वितीयोक्तः ॥

Ends.—fol. 75^b

मारीचः ॥ किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि ॥ etc. up to पुनर्भवं परिगत-
शक्तिरात्मभूः ॥ १ ॥ as in No. 19

followed by — श्रीः इति निष्क्रान्ता सर्वे सप्तमोक्तः ॥

॥ श्रीः ॥ इति श्रीकविकालिदासाविरचितमभिज्ञानशाकुन्तलं नाम
नाटक समाप्तिमगमत् ॥ श्रीः ॥

शाकेऽग्निवेदेषुशशांकतुल्ये
१५४३ ज्यैष्ठ्यां १५ मृगौ वृत्रहमे च साध्ये ॥
श्रीमाधवो देवविदीशपुत्र्यौ
शाकुन्तलं नाटकमन्वलेखीत् ॥ १ ॥ श्रीः ॥
श्रीगोविन्दज्योतिर्वित्पुत्रमाधवस्येदं पुस्तकं ॥

on fol. 76^b we have the following endorsement:—

प्रथमचतुर्पत्रं न ॥ इति श्रीकविकालिदासाविरचितमभिज्ञानशाकुन्तलं
नाम नाटकं समाप्त ॥ पत्र ॥ ७६ ॥ राम ॥

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल
with
टिप्पण

Abhijñānaśākuntala
with
Tippaṇa

No. 31

409.
1884-87.

Size.— 9 $\frac{1}{2}$ in. by 4 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— (text) 27 leaves; 13-14 lines to a page; 50 letters to a line.
(comm.) 6-8 " " " 62 " " "

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing of the commentary very small but clear and legible ; on 1st folio the text is bounded by the commentary on all sides while on the other folios the comm. is above and below the text ; names of characters marked with red pigment and corrections made with yellow ; right-hand edges of first few folios slightly damaged ; folios 25-27 pasted with paper-slips ; complete.

Age.— Samvat 1798.

Author (of the text.)— Kālidāsa.

„ („ comm.)— Not mentioned.

Begins.— (text) fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

या सृष्टिः ऋद्धराद्या etc. as in No. 19

„ — (टिप्पण) fol. 1^b

१ तदुः । जलमित्यर्थः । अप एव सप्तर्जदौ ताडु बीजमवाप्तुजदिति स्मरणात् etc.

fol. 5^b शकुंतलायां प्रथमोक्तः

fol. 8^a इति शकुंतलायां द्वितीयोक्तः ॥

Ends.— (text) fol. 26^b

मारीचः किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि etc. up to पुनर्भवं परिगतशक्ति-
रात्मसूः ॥ as in No. 19

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे शकुंतलाख्ये नाटके सप्तमोक्तः समाप्तं
चेदम् ॥

वसुनवमुनिचंद्रे वत्सरे पौषमासे

शशिकरतपक्षे सप्तमीसौरियुक्ता

सकलभुवनरम्ये पत्तने कामशत्रो-

रलिखदतिमनोज्ञं नाटकं कृष्णदासः १

श्रीमद्ग्रामकृष्णाभ्यां नमः ॥ श्रीरस्तु ॥ ह्युभमस्तु ॥

Ends.— (टिप्पण) fol. 27^a

जन्मान्तरभू नाशयतु आत्मना भवतीति आत्मभूः परिगता व्याप्ता शक्तिः
सामर्थ्ये यस्य

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तलटिप्पण

Abhijñānaśākuntalatippaṇa

No. 32

200.
1879-80.

Size.— 7½ in. by 3¼ in.

Extent.— 43 leaves ; 7-8 lines to a page , 22 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible ; borders ruled with black lines , folios 10, 11, 31, 33, 34 and 48 missing.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins— fol. 1^b

श्रीसरस्वत्यै नमः ।

अथ नाटकादौ पूर्वरंगांगभूतामाशीरुपां चतुस्रतालानुसारिणीमष्टपदां
सूत्रधारो नांदी पठति । या सृष्टिरिति । etc.

fol. 15^a इति द्वितीयोऽंकः ॥

fol. 18^b इति तृतीयोऽंकः ॥

fol. 25^b इति शाकुन्तलटिप्पणे चतुर्थोऽंकः ॥

Ends.—fol. 48^a

वक्रादुद्वसमेहटादधिवसत्वं वाणिवक्त्रं मतो

गीशानां तव चक्रघा भजतु मां लक्ष्मीरिमानुज्जतु

पश्चात्तेषु पत्न्य(?)मां प्रति यशोगाथावलंकृष्टया

वक्त्रमप्यनुवक्रयत्यनुभवं चेतेपि तां यासनां ॥ छ ॥ श्री । ॥ छ ॥ सत्

सत् ॥ श्री ॥ शुभमस्तु ॥ छ । सत्

The following stanza is written in a different hand in the left-hand margin of folio 48^b

जल्पत्यभ्यस्तनंदिप्रभृतिविरचितं ग्रंथतत्त्वाः कर्वाद्वा
भिन्नामंगेष्वनंगस्थितिमनुदिबसं सुध्रुवोऽस्मन्मते तु
चित्रोष्टे पद्मलाक्ष्यारतिपतिवसुधाधीश्वरो नित्यमास्ते
तासां भूषाय देशाद्विलसति यदिदं छत्रमस्योपरिष्ठात् ॥ १ ॥

अभिज्ञानशाकुन्तलटीका
called
अर्थद्योतनिका

Abhijñānaśākuntalāṭikā
called
Arthadyotanikā

No. 33

522.
1887-91.

Size.— 10 $\frac{2}{5}$ in. by 4 in.

Extent.— 119 leaves; 10 lines to a page; 44 letters to a line.

Description.— County paper; Devanāgarī characters, old in appearance, hand-writing small but clear, legible and uniform; borders ruled with two double black lines; the written portion often marked with red pigment, yellow pigment frequently and white chalk occasionally used for corrections; folio 1 missing; incomplete.

The Ms breaks off at the beginning of the 7th act.

Age.— Appears to be old.

Author.— Rāghavabhaṭṭa.

Begins.— (abruptly) fol. 2^a

शयोध्वनितः । अथ च वह्निरित्यौणादिकेति प्रत्यये सिद्धं तदपि
सूचितं । या च होत्री यजमानरूपा । etc.

fol. 36^a इति श्रीमदभिज्ञानशाकुन्तलटीकायां अर्थद्योतनिकायां प्रथ-
मोऽङ्कः समाप्तः ॥

fol. 51^a इति... ..द्वितीयोऽङ्कः ॥

Ends.— (abruptly) fol. 120^b

त्रिदिवं सुखे स्वर्गे च त्रिदिवं...मिति हेमः । ..

References.— See No. 54 below.

अभिज्ञानशाकुन्तलटीका
called
अर्थद्योतनिका

Abhijñānaśākuntalatikā
called
Arthadyotanikā

No. 34

156.
1866-68.

Size.— 12½ in. by 4¾ in.

Extent.— 119 leaves, 11 lines to a page, 46 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks, Devanagari characters; bluish in colour; hand-writing clear and legible; folios 102-119 appear to have been written by a different hand; colour of some folios faded, complete.

The Ms is a bound copy.

Age.— A modern copy—Śaka 1786 (cf. the chronogram at the end).

Author.— Rāghavabhattacha.

Subject.— A commentary on Kālidāsa's Śākuntala.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

यस्त्रेधाजनि दशधा द्विधागतं यद्यज्जातं दशविधमेति षोडशान्वं ॥

यद्वीतं सममहदादिकस्य चाद्यं तेजस्तज्जयति हिमोष्णरूपमग्न्यं ॥ १ ॥

उद्दिश्यामरनिम्नगां गतवतोः श्रुत्वा कलिशैश्वे

यः साक्षात्करवाणि तामिति जटाजूटोपकण्ठं गतः ॥

पीत्वा पुष्कलपुष्करेण न किमप्यत्रेति विस्मापयन्

पित्रोर्विग्रहवग्रह विहितवान् पायाङ्गजास्यः स वः ॥ २ ॥

नाट्यवेदाधिमालोड्य तांडवं यो विनिर्ममौ ॥

स्वात्मनाभिनयतं तं प्रणमामि महानटं ॥ ३ ॥

या लास्यसप्रयोगेण शिवाराधनतत्परा ॥

भवतां भूतये भूयात्सा सदा सर्वमंगला ॥ ४ ॥

वाचिकाद्यभिनयोपमनाट्याचार्यमत्र भरतं मुनिमिडे ॥

लास्यतांडवनियोजनलीलाकौशलेन परितोषितभर्ग ॥

अथ नाटकादौ पूर्वगंगभूतामाशीरूपां चतुरन्नतालानुसारिणी अष्टपदां
सूत्रधारो नांदी पठति ॥ या सृष्टिरिति etc.

fol. 33^a इति श्रीमदभिज्ञानशाकुंतलटिकायां अर्थद्योतनिकायां प्रथ-
मोक समाप्तः ॥

fol. 47^a इति... ... द्वितीयोकः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 119^a

नाट्यालंकृतिशास्त्रतत्त्वविदुषाभिज्ञानशाकुंतला

व्याख्येयं सरसा निशातपतिना श्रीराघवेण स्फुटा ॥

अर्थद्योतनिकाभिधा ध्वनितदर्थालंक्रिया निर्भरा

श्रीवि(श्वे)श्वरपत्तने विरचिता तद्भक्तियुक्तात्मना ॥ १ ॥

सत्कृत्यहृदयाः सुजना निष्पन्ना नित्यं विलोक्यन्तेनां ॥

स्यात्प्रवृत्तिरेव हि न हि न वस्तुकृतिविषयोन्येषां ॥ १ ॥

इति श्रीमत्पद्माक्षप्रमाणपारावारपारीण भट्टश्रीपृथ्वीधरात्मजश्री-
मत्पद्माक्षप्रमाणपारावारपारीण साहित्यरत्नाकरसकलाशास्त्रप्रवीणभट्टश्री-
राघवविरचिताभिज्ञानशाकुंतलव्याख्या अर्थद्योतनिकाभिधा संपूर्णः॥

अंगाष्टाद्विधसुंधरामितशके विभवनामसंवत्सरे भाद्रपदमासे शुक्लपक्षे
अथ १५ भौमवासरे तृतीयग्रहरे समाप्तः ॥ ग्रंथसंख्या ४०००

References.— 1 Mss— Aufiecht's Catalogus Catalogorum:— i, 24^a ;
ii 5^a, 187^a, iii, 6^a.

For other Mss of this comm. cf. Mad. Des. Cat. Vol.
XXI. No. 12482 ; B. B. R. A. S. Cat. II, Nos. 1298-9.

This commentary is published by the Nūnaya Sagar Press,
Bombay.

अभिज्ञानशाकुंतल-
प्राकृतछाया

No. 35

Abhijñānāśākuntala-
prakṛtachāyā

523.

1887-91.

Size.— 10½ in. by 2½ in.

Extent.— 8 leaves ; 6-8 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper , Devanāgarī characters , old in appearance , hand-writing clear and legible , folios slightly discoloured , borders ruled in black lines , red pigment used ; the Ms breaks off in the beginning of the 4th act.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Subject.— Sanskrit rendering of the Prakrit passages from Sakuntala.

Begins.— fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा रामेश्वरये द्विपास्यस्यापि भक्तिः ॥

शाकुंतलप्राकृतस्य संस्कृतिनाथ ईर्यते ॥

नटी ॥ आर्येषु इयमस्मि आज्ञापयत्वार्यः ॥ को नियोगः अनुष्ठीयता
मिति । etc.

fol. 4^b इति शाकुंतल(ल)प्राकृतविवृतौ प्रथमोऽंकः समाप्तः ॥

fol. 6^b इति द्वितीयोऽंकः समाप्तः ॥

fol. 8^b इति शाकुंतलप्राकृतविवृतौ तृतीयोऽंकः ॥

Ends.— (abruptly) fol. 8^b

अ. य(अ)य राजर्षिरिति परिसमाप्य ऋषिभिर्विसर्जितं आत्मनोगरं प्रवि-
द्यान्तःपुरसमागतः ॥

अभिज्ञानशाकुन्तल-
प्राकृतछाया

Abhijñānaśākuntala-
prākṛtachaya

No. 36

472.
1887-91.

Size.— 10½ in. by 7½ in.

Extent.— 9 leaves ; 13-14 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing legible but not quite clear ; borders

ruled in double black lines, colophons marked with red pigment, the Ms contains acts 1-5 and a portion of the 6th.

Age.—Appears to be old

Author.—Not mentioned.

Subject.—Sanskrit rendering of the Prākṛit passages from Śākuntala.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीकालिदासकविना प्राकृतमप्राकृतं कृतं । कृतिना ॥

तस्याहममरबाणीं लिखामि बाणीं प्रणम्याहुं ॥ १ ॥

नटी० आर्य० ॥ इयमस्मि नटी सुविहतप्रयोगतया आर्यस्य न किमपि परिहास्यते etc.

fol. 3^a इति श्रीमच्चतुर्दधितटीटीकमानविप्राटयशोराजहंस हंससप्रभ-
प्रतापतपितारातिगेहिनीनयने नीरपूरितसमस्तजगत्रयश्रीमदुष्यतवर्णनानिपुण-
श्रीकालिदासरचितप्राकृतस्यामरबाणीलिखे प्रथमोऽंकः ॥ १ ॥

fol. 4^b द्वितीयोऽंकः ॥

Ends.—fol. 9^b

ननु तस्मिन् महाहर्षत्वं भर्तुर्वहुमतं इति तर्कयामि क्रतमघस्य इति वा
पाठ

अभिज्ञानशाकुन्तलछाया

Abhijñānaśākuntalachāyā

No. 37

79.

1907-15.

Size.—9½ in. by 4½ in.

Extent.—30 leaves ; 8 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.—Country paper ; Devanāgarī characters ; not very old in appearance ; hand-writing bold, clear, legible and uniform, daṇḍas in red ink.

Age.—Not very old.

Author.—Not mentioned.

Subject — Sanskrit rendering of the Prākṛit passages from Sakuntala
Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

नटीवाक्ये ॥ आर्यपुत्र इयमस्मि ॥ आज्ञापयन्तु आर्या को नियोग
अनुदीयतामिति etc.

fol. 5^a प्रथमोक्तः समाप्त ॥

fol 8^a द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

Ends.— fol 30^b

शाकुं० ॥ मनोरथः ॥ खलु मे भणितो भगवत्या ॥ ॥ छ ॥

॥ इति सप्तमोक्तः छायायां शाकुंतले नाटके संपूर्णः ॥ ७ ॥

आश्चर्यचूडामणि

As̥caryacūḍamam

No. 38

77.

1919-24.

Size.— 13 $\frac{3}{4}$ in. by 1 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 33 leaves ; 10 lines to a page ; 60 letters to a line.

Description.— Palm-leaves ; *Malyalam* characters ; old in appearance ; hand-writing very small but clear and legible ; square blanks in two places on the leaves with holes to pass a string through ; edges of leaves worn out ; letters inscribed on the leaves ; complete ; leaves are protected by the wooden planks and the whole Ms is preserved in a wooden box.

Age.— Appears to be fairly old.

Author.— Śaktibhadra.

Begins.—fol. 1

श्रीगणपतये नमः ॥

अविघ्नमस्तु । नान्द्यन्ते ततः प्रविशति सूत्रधारः ।

सूत्रः—वीचिस्थाने सहस्रं मरतकपरिधः स्पर्धि etc.

Ends.— fol. 33

आचन्द्रतारमाश्चर्यचूडामणिरयं दृढम् ।
शक्तिभद्रेण कविना कृतो विजयतेतगम् । शुभम्

उत्तररामचरित

Uttararāmacarita

No. 39

15.
1872-73.

Size.— $8\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent. — 33 leaves, 15-16 lines to a page, 30-32 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing closely written and not quite clear and legible, borders ruled in double black lines, yellow pigment occasionally used for corrections.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Bhavabhūti.

Subject.— A well-known drama by Bhavabhūti in seven acts.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीचुसिहाय नमः ॥

इदं गुरुभ्यः पूर्वैभ्यो नमो वाकं प्रशास्महे ॥

विदेम देवतां वाचममृतामात्मनः कलां ॥ १ ॥

नाथंते सूत्रधारः । अलमति विस्तरेण । अथ खलु भगवतः कालप्रिया-
नाथस्य यात्रायामार्यमिश्रान्विज्ञापयामि । एवमत्रभवन्तो विदांकुर्वन्तुऽ अस्ति-
खलु तत्र भवान् काश्यपः श्रीकण्ठपदलाञ्छनो भवभूतिर्नाम ।

यं ब्रह्माणमियं देवी वाग्वक्ष्येवाहुवर्त्तते ।

उत्तरं रामचरितं तत्प्रणीतं प्रयोक्ष्यते । etc.

fol. 6^a चित्रदर्शनो नाम प्रथमोऽङ्कः

fol. 9^a द्वितीयोऽङ्कः ॥

Ends.— fol. 33^b

बाल्मी ॥ रामभद्र उच्यते । भूयः किं ते प्रियमुपकरोमि । राम. । अतः
परमपि प्रियमस्ति । तथापीदमस्तु ॥
पापेभ्यश्च पुनाति वर्द्धयति च श्रेयांसि येयं कथा-
मंगल्या च मनोहरा च जगतो गगेव मातेव च ॥
तामेतां परिभावयंस्त्वभिनयैर्विन्यस्तरूपा बुधाः
शब्दब्रह्मविदः कवेः परिणतप्रज्ञस्य बाणीमिमां ॥
इति निष्क्रान्ताः सर्वे गर्भो नाम सप्तमोऽंकः ॥ समाप्तं चेदं भवभूतिरचितं
मुत्तररामचरितं नाम नाटकं ॥
भवभूतिना विरचितं जगदीशात्मजकेन नाटकमिदं लिखितं च ॥
महतां श्रुभं रुचिकरं रविवारे प्रतिपत्तिथौ सकललोकहिताय ॥ १ ॥

References.— (1) Mss—A—Aufrecht's Catalogus Catalogorum.— i, 63^b ; ii, 12^b ; iii, 14^b.

B—Descriptive Catalogues:—This work is described in various Catalogues.

(2) Printed Editions— 1 Ed by Siddhanta Vāgīśa, 2 ed. by Haripada Chattopadhyaya ; 3 with com. of वीरराघव pub. by Nirṇaya Sagara Press ; 4 ed. by P. V. Kane and trans. by C. N. Joshi, 5 trans. by V. S. Patwardhan ; 6 Ed by Dr. S. K. Belvalkar in the Harwaad Oriental Series ; etc.

कंसवध

Kaṇṣavādha

No. 40

210.

Viśrāma (i).

Size.— 13½ in. by 4¾ in.

Extent.— 45 leaves ; 9 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines ; yellow pigment occasionally used for corrections ; marginal corrections also to be seen in some places ; complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Kṛṣṇapandita.

Subject.— A drama in 7 acts, describing the destruction of Kariṣa by Śrīkṛṣṇa.

Beginning.— fol 1^b

श्रीगणेशाय नमः ।

प्रारंभः शुभकर्मणस्त्रिभुवनकेशाभिचारागम-
कांताकर्षणकर्मकारणविधिः कामा द्वितीयः श्रुतिः ॥
हुंकारो मदनस्य निवृत्तिवधूमंजरिसंजाध्वनिः
श्रेयः संपदमातनोतु भवतः कंसारिबंशीरवः ॥ १ ॥

अपि च ॥

वृंदारण्ये चरंती विभुरपि सततं भूर्भुवः स्वः सृजंती
नंदोद्भूताप्यनादिः शिशुरपि निगमैर्लक्षिता वीक्षितापि ॥
विशुल्लेखावनद्धोन्मदमदमलमहांभोदसच्छायकाया-
मायापायादपायादाविदितमहिमा कापि पैतांबरी वः ॥ २ ॥ etc.

fol. 9^a कंसवधे प्रथमोक्तः ॥ १ ॥

fol. 12^b इति कंसवधे द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

3nds.— fol. 45^a

किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि

राजा

वाञ्छदेव किमतः परमपि कर्तव्यमवशिष्यते यतः
उत्पत्तिप्रसूतिक्रमेण दितिजाः सर्वेपि नः शोषिताः
स्वर्वथः पितरौ वयं च निगडैर्बद्धाश्चिरान्मोचिताः
त्रातं गोकुलमिद्रतः प्रकुपिता उद्धृत्य गोवर्द्धनं
प्राज्यं राज्यमकंटकं भुजबलेनावर्ज्यं मय्यर्पितं ७०

तथापीदमस्तु

भूपालाः परिपालयंतु विधिवद्धर्मेण वर्णाश्रमाच्च
पृथ्वी कामफला भवत्वाविरतं वर्षंतु काले घनाः
दृष्ट्यामुद्भूतं दुर्जनः परगुणेष्वसज्जतां सज्जनः
सत्काव्यामृतवर्णिनी कविमुखे वाणी चिरं नंदतु ७१

अपि च

साहित्यामृतसिंधुसांज्ञलहरी निर्व्याजमज्जमनो
मज्जानः परिशीलितामलकलामोदेन मोदस्विनः

उद्यतकाव्यकथाप्रबंधमधुरद्राक्षा सदृक्षाक्षराः

स्वैरं कंसवधं बुधाश्विरतरं गायंतु कृष्णाहुगा. ७२

इति निष्क्रांताः सर्वे

इति कंसवधे नाटके कृष्णपंडितकृतौ संपूर्णमिदं ॥ छ ॥

References.— 1 Aufrecht's *Catalogus Catalogorum*, 1, 77^a ; 11 262² ; iii, 17^b.

He remarks that the drama was composed at the instance of Giridhārin, son of Todara, by Kṛiṣṇa or Śeṣakṛṇa (Cat. Cat. iii, 17^b).

See Oxf. Cat. No, 271 and I. O. Cat. Nos. 4175-76.

A. B. Keith—Sanskrit Drama, p. 247.

Printed Editions—Printed in Kāvya-mālā, 1888.

कंसवध

Kaṁsavadha

No. 41

11.

1874-75.

Size.— 9³/₈ in. by 4¹/₄ in.

Extent.— 37 leaves, 13-14 lines to a page, 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance, hand-writing careless, illegible and not uniform ; borders in double black lines ; moth-eaten in some places ; corrections made with yellow pigment ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kṛṣṇapandita.

Begins.— fol. 1^b

ॐ नमो गणेशाय ॥

प्रारंभः ह्यभकर्मण etc. as in No. 40

fol. 8^a प्रथमोक्तः । छ ॥

fol. 11^b इति द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 37^a

कि ते मृत्युः प्रियसुपकरोमि etc. up to गायंतु कृष्णानुगाः ॥

as in No. 40

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे सप्तमोकः ।

समाप्तमिदं कंसवधाभिधं नाटकं । श्री ।

References.—See No. 40.

कंसवध

Kamsavadha

No. 42

16.
1872-73.

Size.— 10 in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 35 leaves ; 11 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper , Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing small but clear and legible ; borders ruled in two double black lines ; red pigment frequently used ; some folios slightly moth-eaten ; complete.

The contents of the present Ms are exactly identical with those of No. 40 except a small portion of the 7th act. It is, therefore, a work of Kṛṣṇapandita and not of Damodara as stated in the colophon of the 7th act.

Age.— Appears to be old.

Author.— Damodara(?)

Begins— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रारंभः ह्युभकर्मणा etc. as in No. 40

fol. 7^b प्रथमोऽङ्कः ॥

fol. 10^b द्वितीयोऽङ्कः ॥

Ends.— fol. 34^b

राजा सहर्ष । बाह्यदेव भवदनुगृहीतानां भवत्सहायानां कियदेतत् ।
तथा हि ।

येषां त्वं दयसे हरे कियदिदं तेषां कृपायाः फलं
राज्यप्राज्यगजादि संपदियती खयोतविद्योतिका ॥
ब्रह्मेन्द्रादि पदानि यस्य करुणा लेशानुषक्ते फलं
यस्याः सर्वपुमर्थमस्तकमणोर्विघ्नाय सिद्धयष्टकं ।

अपि चाशीतं चंदनचंद्रिकापरिचयात्स्फीतं नभोमंडला-
द्वीतं किन्नरकामिनीपरिषदाधीतं सुधांभोधना ।

उन्नीतं सकलोपकारकरणाद्वीतं परीवादतः

श्रीदामोदर किं भणाभि भवतः सौजन्यजन्य यशः ।

तद्भवानेव सर्वानितान्समागतान्यकसवधमाचष्टे कंसं घातितवान्नित्यर्थः ।
तत् करोति तदचष्टे इति सुत्रेण तद्धितप्रत्ययः ॥ कंसं हत्वा स्वमातुः पितृराज्य
दत्त्वा स्वयं सुखि बभूव ॥ तद्वत् सवेजनः सुखि भवत ॥ इति श्रीदामोदर
सुरिणा विरचितं कंसवधनाटक समाप्तं ॥ श्रीलेखकपाठकयोः शुभमस्तु ॥

वाचस्पति सभावक्ता लेखको गणनायकः

लिखन् संन्यस्यते सोऽपि कीं पूनः स्वल्पबुद्धयः १ ॥

संवत् १७२१ एकोविससतिमेवसे भाद्रपदमासे शुक्लपक्षे प्रतीपदशमौ
स्मात्तं चार्यं पुस्तकं ॥ शुभं भवतु ॥

References.— See No. 40

कंसवध with
a gloss

No. 43

Size.— 10½ in. by 4¾ in.

Extent.— 10 leaves ; 10 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanagari characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible ; borders ruled in double red lines ; gloss above and below the text ; incomplete.

Kaṁsavadha with
a gloss

177.

1879-80.

Age.— Appears to be old

Author.— Kṛṣṇapandita.

Begins —fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रारंभः शुभकर्मण etc. as in No. 40

आशीर्यत्र नमस्क्रिया च शशिनः सकीर्त्तनं वस्तुनो

निर्देशो युरुसंस्थितिर्मधुलिहां मोदाय पुष्पांजलि ॥

भव्यैर्द्वादशभिः पदैरथसमैर्यद्वाष्टभिर्निर्मिता

सद्वृत्तेन सुसधिना च कथिता नांदीति सर्वांगमे ॥ ८

fol. 9^b प्रथमोक्तः ॥ छ छ ॥

Ends — abruptly fol. 10^a

ताल ० ॥ सातंकं ॥ तावैतौ नारदशापशादवाप्ततरुभावौ नलकूबरमणि-
ग्रीवौ भगवत्सन्निधानैकापनेयशापांतौ कुबेरतनयौ पुनः स्वगतं ॥ तन्नूनमयमेव
भगवतोवतारो बाललीलामनुभवन् भविष्यति । भवतु ज्ञास्यामि तावत्प्रकाशं ॥
अथापरमातारो

References.— See No. 10.

कंसवधटीका

called

पदकौमुदी

Kaṁsavadhatikā

called

Padakaumudī

No. 44

13.

1874-75.

Size.— 10 $\frac{3}{8}$ in. by 3 $\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 71 leaves ; 11 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanagari characters ; old in appearance ; hand-writing, small but clear, legible and uniform ; borders ruled in double black lines ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins.—fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सांबाय नमः । गुरुचरणस्मरणं ममास्तु नित्यं । अविघ्नमस्तु ।

ॐ ऋगणपतिपदारविदे प्रसूतमरंदे सुधास्यंदे ।

मधुपति मदीयमेतच्चपलं चेतः परं तृष्ण(?)कृ ॥ १ ॥

श्रीशेषविद्वत्कविकृष्णसुष्टौ विस्तार्यते तुल्यकलावता मया ।

वृत्तानुवृत्त्या विविधार्थं सिद्धयै टीकार्यनाम्ना पदकौमुदी...

इह खलु निःप्रत्यहमीहितफलसिद्ध्यर्थमत्यर्थसृष्टीसार्थकीकृतसकलपुरुषार्थः कविकुलशेषात्कृतकीर्तिचृत्सिंहसूतिः श्रीमान् कृष्णपंडितकविः स्वेष्ट-
देवतावर्णनरूपमासीर्वादिमंगलमादौ निबध्नाति । प्रारंभ इति । कंसारि वंशीरवः
कंसस्य अरिः शत्रुः श्रीकृष्णः तस्य वंशीवादनवेणुः तस्याः रवः etc.

fol. 15^b प्रथमोऽंकः ॥

fol. 21^a द्वितीयोऽंकः ॥

Ends.—fol. 71^a

परिशीलिताः अभ्यस्ताः अमलाः याः कलास्तासां मोदेन मेदस्त्विनः
मेदवतः पुष्टा इत्यर्थः मेदोपि धातुविशेषः तदुक्तं शरीरे देहे सप्तधातवः रक्तं
मज्जावसा । मांसास्थि मेद इति । पुनः उच्यति काव्यकथानां प्रबंधः प्रकृष्टबंध
रचनाविशेषः तेन द्राक्षासदृक्षाणि द्राक्षातुल्यानि अक्षराणि येषां ते तथा ।
छंदस्तदेव ॥ २५ ॥ इति कंसवधटिप्पणसमाप्तिमगात्

कंसवधटीका

Kaṁsavadhatikā

No. 45

12.

1874-75.

Size.—10 $\frac{3}{4}$ in. by 4 in.

Extent.—26 leaves ; 10 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.—Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in two double black lines ; red pigment occasionally used ; complete.

Age.—Samvat 1756,

Author.— Not mentioned.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ।

सूत्रधारः पठेन्नांदीं मध्यसंस्वरमाश्रितः ॥

नांदीपदैर्द्वादशभिरष्टाभिर्वाथलंकृतेति भरतोक्तेर्नाटकादौ पूर्व्वरंगांगभृता-
माशीरूपां द्वादशपदां नांदीं पठति ॥ प्रारंभ इत्यादि ॥ शुभस्य कर्मणो जन्मांतरा-
र्जितस्य सुकृतस्य प्रारंभः फलं नह्यकृतपुण्याः प्राकृता भगवदधरसुधासारात्मकं
तावद्ब्रह्मानंदमयमपरोक्षीकर्तुमर्हति ॥ etc.

fol. 13^a प्रथमोऽंकः ॥

fol. 20^b द्वितीयोऽंकः ॥

Ends:— fol. 26^a

कृष्णैकशरणास्तकृतं कंसस्य बधं गायंतु कंसं हत्वा कृष्णे नवपं राक्षिता
आनंदिताश्चेति । सर्वदा स्तुवंतु । अथ च कृष्णानुगाः कृष्णेत्यतानुरक्ताः बुधाः
पंडिता अपि कंसवधनामनाटकं चिरतरं भगवत्प्रीतये गायंतु गायन् विलज्जो
विचनेदसंग इति वचनादित्यर्थः ॥ सप्तमोऽंकः ॥ कंसवधटीका संपूर्ण ॥
॥ श्रीचुसिंहार्पणमस्तु ॥
संवत् ॥ १७५६ समये मार्गशीर्ष वदी चतुर्दशी पुस्तक लिखिष्यतं हरीनारायण-
कायस्थं ॥ काशीमध्ये सीवपुरी ॥

कर्पूरमञ्जरी with
छाया (in Sanskrit)

Karpūramañjarī with
Chāyā (in Sanskrit)

No. 46

424.
1892-95.

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 23 leaves ; 10 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Smooth country paper ; Devanāgarī characters ; cld
in appearance ; hand-writing, of the text bold and of the
Chāyā very small but clear and legible ; chāyā, written
above the lines and in the margin ; borders ruled in double
black lines ; yellow pigment used for corrections ; fol. 1
slightly injured ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Rājasekhara.

Subject.— A Prakṛta drama in four acts. This form of drama is classed as a sattaka simply because it is in Prakṛta.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

भङ्गं भोदु सरस्वतीं कइणो नंदंतु वासाइणो
अन्नाणंपि पर पयट्टुपरावाणी छयल्लपिया
वच्छोमी तह मागधी कुरदु णोसा किं पि पांचालिया
रीदी आउलिहं तु कव्वकुशला जुहं चओरा इव १
अपि य अकलिय परिंभवज्झमांइ
अजणिअनुंवनडंबराइदूरं
अचडि अघणताइणा इनिच्चं
णमह अनंगरईण मोहणाणि २ etc.

छाया भङ्गं भवतु सरस्वत्याः कवयः नंदंतु व्यासादयः अन्येषामपि तथै
प्रवर्ततां उत्कृष्टा वाणी थयल्लोदेश्यपांडितवाचकः वैदर्भी तथा मागधी
स्फुरतु अस्माकं प्रसिद्धा पांचालिकारीतिः आलिहंतु आस्थादयंतु
काव्यचतुरा जोत्तनां चकोरा इव ॥ १ ॥ etc.

fol. 8^a पढमं जवनियंतरं समत्तं

fol. 14^b द्वितीयं जवनियंतरं सम्मत्तं

Ends.— fol. 23^a

विदू भो वयस्स भामणीओ दिज्जंतु दआसणे लज्जाम्मखं कीरदुरो तथा
नाटयति राजा योगिनं प्रति

स्वामित्वं चरणप्रसादवशातः शृंगारसर्वश्रिनी
लब्धापंचशरप्रियातिशयिनी कर्पूरमंजर्यसौ
तल्लाभेन तु चक्रवर्त्तिपदवीविख्यातये योगिनां
किं वा नेह करोति हंत महतां सहर्शनं जंतुषु १

सोत्साहः सन् विवाहमंगलं निवर्त्य यथार्हमभ्यर्च्य च विसर्ज्य सर्वान् । त्वक्रवर्ती
युत्वा तथा सह विषयाच्च भुंक्ते इति परिक्रम्य निष्क्रान्ताः सर्वे इति चतुर्थे जव-
निकांतरं समाप्तं इति महाकविणो सिरिरायसेहरो तस्य कवं सट्टयं समत्तं

ज्यायान् यः कविराजशब्दमवहत्कृष्णेपि भूमंडले
भोतस्विन्य इवांबुधीनाधिगता यस्योज्ज्वलाः कीर्तयः

तस्येयं भुवि राजशेषरकवेः कर्णाद्युतोद्गारिणी
 कल्पांतं कविवक्रपंकजवने हंसायते भारती ?
 लसच्छृंगारसौरभ्या रागिभृंगिगणोचिता
 पुष्पमालेव सततं नंदात्कर्पूरमंजरी ॥ २

इति कर्पूरमंजरी समाप्ता ॥

- References.— 1 Aufiecht's Catalogus Catalogorum i, 82^b; ii 15^b, 191^b; iii, 18^a. For described Mss see I. O. Cat. Pt. VII No. 4162-63; Raj. Mitra, Notices Vol I, No. 84 (He gives the author's name as Rajanivallabha).
 2 A. B. Keith — Sanskrit Drama, pp. 232, 233, 234, 235, 239, 342, 350.
 3 Printed Editions — 1 Edited in Kāvya-mālā with a comm. of Vāsudeva) 4, 1887, 2 Ed. konow. Trans. Lanman Kats and Erzeroum, 1828-29.

कर्पूरमंजरी

Karpūramañjarī

No. 47

419
 1882-83.

Size.— 9 $\frac{3}{4}$ in. by 4 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 10 leaves ; 8 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; ink slightly diffused on folios ; hand-writing, clear and legible ; borders ruled in double red lines ; fol. 3 missing ; the Ms. contains only the 2nd act. As regards the author see remarks on No. 48 below.

Age.— Appears to be old.

Author.— Vāmanācārya (?).

Begins.— fol. 1^b

॥ श्री ॥ ततः प्रविशति राजा । प्रतिहारी च । प्रतिहारी परिक्रम्य । इदो २
 महाराजो... राजा । कतिचित्पदानि गत्वा । तथानुसंधाय । तर्हि खुभवसरे ॥
 etc.

Ends.— fol. 11^a

राजाह । संणिहिदा संज्ञासमओ वद्धदि ॥
 विदू० । संकेनकालोहिदो मंतीहिं । कर्पूर० वाक्ति ।
 सहिवियक्खणे गमिस्संदाव । वियालो संबुत्तो ॥
 विचक्षणा प्राह । सहि एवं कीरहु । इति परिःक्रम्य निष्क्रांता सर्वे ॥
 ॥इति॥ श्रीखुगताननभोगणश्रीजिनसागरसूरिशिष्यवाचनाचार्यविरचितायां
 कर्पूरमंजरीयां द्वितीयं जवनिकांतरं वृत्तम् । श्री चिट्टदुपदं लिखिदं दाव-
 दिणेतोदियो महिओ । एहि पयदुसंतो सच्चं सच्चं हुणंतोव ॥१॥ रायपुर-
 छिदेण उदीयजादिसिरोरत्तसिरिनरसिंहसूणजादेण लिखिद ज्जेव । कर्पूरमंजरी
 नाडअं ॥ श्री श्री ॥

References.—See No. 46.

कर्पूरमंजरी

Karpūramañjarī

No. 48

418.

1882-83.

Size.—9½ in. by 4¼ in.

Extent.—8 leaves; 10 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear and legible but not uniform; borders ruled in double black lines; red pigment frequently used.

The Ms contains only the 1st act. Although the colophon at the end of the 1st act states the author to be Vāmanācārya (cf. दामनाचार्यविरचितायां कर्पूरमंजरीनाटिकायां etc.) the contents are identical with Rājasekhara's karpūramañjarī.

Age.—Appears to be old.

Author.—Vāmanācārya (?) Rājasekhara.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्री गणपतये नमः ॥

भट्टं भोडु etc. as in No. 46.

Ends.— fol. 8^a

द्वि० बैतालिकः ॥

उग्धाडिज्जंति लीला मणिमयवलही चित्तभीत्ताणि वेसा-
पऽलं का किं करीहि उडुसमयसुहा पछरिअंति जत्ति ।
सेलंधी गंधहत्थं गुलिचलणवसा पट्टसदो षयड्डो
हुंकारो मंडवेछं विलसदि सुधुरो रुद्रतुदंगणाणं ॥ ३३ ॥

राजा ॥ ॥ अहो विसंज्रां । वंदिदुं गमिस्सामो । ॥ इति परिक्रम्य निष्क्रान्ताः
सर्वे ॥ ॥ इति श्रीखरताणवभोगणदिनमणिश्रीजीवसागरसरिशिष्य वाचना-
चार्यविरचितायां कर्पूरमंजरीमहानाटिकायां प्रथमं जवनिकांतरं
निवृत्तमिदम् ॥ श्री ॥ श्री ॥ राजन्पुरे लिखितं ।

References:— See No. 46.

कर्पूरमञ्जरी

Karpūramañjarī

No. 49

22.
1873-74.

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 8 leaves ; 15 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in two double black lines with red pigment in the intervening space ; ink diffused in some places ; complete.

Age.— Śaṃvat 1600.

Author.— Rājasekhara.

Begins.— fol. 1^a

॥ ६७ ॥ भङ्गं भोक्तु etc. as in No. 46.

Ends.— fol. 8^b

विदू । भो वयस्य । तामामरी उदिज्जु । हुयवहेलाजाक्षिप्यंउ । भो वयस्य ।
तद्भामर्यादीयतां हुतवहेलाजाक्षिप्यउतां । भ्रामर्या नाटयंति । नायकाधूमेन
व्यावृत्तमुखी । राज्ञी सपरिवारा निःक्रांता । इति चतुर्थं जवनिकांतरं २००
॥ इति श्रीकर्पूरमंजरीनाटिकाकथा समाप्ता ॥
सं० १६०० वर्षे श्रीमहिमनगरे ॥ पं० कुसलाभपठनार्थ ॥ शुभं ॥

References.— See No. 46.

कर्पूरमंजरी

Karpūramanjari

No. 50

423.
1892-95

Size.— 12 $\frac{1}{2}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 20 leaves ; 11 lines to a page , 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, legible and uniform but not quite clear ; borders ruled in double red lines ; right-hand corner of folios moth-eaten and contents damaged to a certain extent , complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Rājasekhara.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

भट्टं भोट्टु etc. as in No. 46.

fol. 7^a प्रथमं जवनिकांतरं ॥ छ ॥

fol. 12^b द्वितीयं जवनिकांतरं ॥ छ ॥

Ends.— fol. 20^b

तथावीदं होउ दाव ।

सत्थोणं दउस । जुणाण सअलो बग्गोरखलाणपुणेणिच्चं

खिज्जउओ हुवम्हणजणो सच्चसिहो सव्वदा ।

मेहो सुंचदु सचिअं पि सलिलं । सस्तोचिअं भूअले
 लोओ लोअपरम्भु होणु दिअह धम्मे मतिं भाअहु ॥
 इति नि.क्रांताः सर्वे ॥ चतुर्थजवनिकांतरं ॥
 समाप्तमिदं कर्पूरमंजिरी साटकं ॥

References.— Sec No. 46.

कर्पूरमंजरी

with

भाष्य कर्पूरकुसुम

Karpūramañjarī

with

Bhāṣya karpūrakusuma

No. 51

23.

1873-74.

Size.— 12 in by 5½ in.

Extent.— 46 leaves ; 15 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; whitish in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders and edges of folios ruled in triple and single red lines ; corrections frequently made with yellow pigment ; complete.

Age.— Samvat 1931.

Author (of the text).— Rājasekhara.

„ („ „ comm).— Premarāja. Aufrecht mentions him as Kāmarāja also.

Begins.— fol. 1^b

॥ ६० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कर्पूरमंजरी नाम नाटिका राजशेखरी तद्रज्याख्या प्रेमराजेन कर्पूरकुसुमे
 कृत १

अङ्गं भोदु etc.as in No. 46.

सरस्वत्याः भर्तुः भवतु कवयो व्यासादयो व्यासादयो नन्दन्तु etc.

fol. 15^a इति श्रीमत्सूर्यवंशोद्भवसहिगिलकुलावतंसश्रीमत्प्रयोगदासांगश्री-
 मत्प्रेमराजविरचिते कर्पूरकुसुमनाम्नि कर्पूरमंजरीभाष्ये प्रथमं यवनि-
 कांतरं समाप्तं ॥ छ ॥

fol. 26^b इति. etc.... ...द्वितीययवनिकांतरं समाप्तं ॥

Ends.— fol. 46^b

विदूषकः वामरिया उदि जंतुहुया सेलज्जमोषकं कीरदु
 भो वयस्स भामर्यो दीयतां हुता शेलाजा मोक्षः क्रियतां
 भ्रामर्यो नाटयत नायिका धूमेन विमुखी राज्ञीपरिवारा
 निःक्रांता राजा सर्वे करोति विवादं निवर्त्य सोत्साह
 सर्वानपि यथाहमभ्यर्च्य विसर्ज्य चाचक्रवर्ती भूत्वा तयासह
 आसांचक्रे सहर्षा इति निःक्रांताः सर्वेच्छाः ॥

॥ इति श्रीमत्सूर्यवंशोद्भवसहिगिलकुलावतंसश्रीमत्प्रयागदासांगलश्री-
 प्रेमराजविरचिते कर्पूरकुसुमनाम्नि कर्पूरमंजरीभाष्यचतुर्थे यवनिकांतरं
 समाप्तमिति ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ ॥ शुभं भवत् ॥ ॥ संवत्
 १९३१ प्रथम आषाढ शुक्लपक्षे तिथौ षष्ठ्यां शनीवारे लिखितमिदं व्यास-
 गोपीदासात्मजेन ॥ मलाख्यनाम्ना ॥ ॥ श्रीजयशीलनगरे ॥

कर्पूरमंजरी

with

भाष्य कर्पूरकुसुम

No. 52

Karpūramanjari

with

Bhāṣya Karpūrakusuma

700.

1899-1915.

Size.— 11 $\frac{3}{4}$ in. by 4 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 15 leaves ; 21 lines to a page ; 60 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanagari characters with पृष्ठमात्राः; very old in appearance ; hand-writing, very small and closely written but clear, legible and uniform ; borders ruled in two double black lines ; square blanks in the centre of folios, portion marked with red pigment and corrections made with yellow pigment ; complete.

Age.— Samvat 1489-90.

Author (of the text).— Rājāśekhara.

„ („ „ comm).— Premarāja.

Begins.— fol. 1^a

॥ ६० ॥ भइं भोट्टु etc. as in No. 46.

सरस्वत्याः भद्रं भवतु ॥ कवयो व्यासादयो नन्दंतु ॥ etc.

fol. 5^b इति प्रथमं जवनिकांतरं ॥ समाप्तं ॥ छ

fol. 9^b द्वितीयं जवनिकांतरं समाप्तं ॥ छ

Ends.—fol. 15^b

विदूषकः ॥ भो वयस्स etc. up to निःक्रान्ताः सर्वे ॥ छ ॥

as in No. 51.

followed by इति श्रीमत्सूर्यवंशोद्भवसाहिगिलकुलावतंस । श्रीप्रयागदा-
सांगजश्रीप्रेमराजविरचिते कर्पूरमंजरीभाष्ये कर्पूरकुसुमनाम्नि
चतुर्थे जवनिकांतरं समाप्तं ॥

इति महाकवेः श्रीराजशेखरस्य कृतं कर्पूरमंजरीत्याभिधानं साटकं ।
संपूर्णं लिखितं देवचंद्रेण मुनिना ॥ छ ॥ सं० १४८९ आषाढादि १० वर्षे ।
कार्तिकमासे । शुक्लपक्षे । दशम्यां तिथौ । शुक्रवारे । श्रीरुद्रपत्नीयगच्छे ।
भट्टा० श्रीहर्षचंद्रसूरि तच्छिष्य उपा० श्रीदेवानंद तच्छिष्य वा० नरचंद्र ।
तच्छिष्य देवचंद्रेण लिखितेयं कर्पूरमंजरी ॥ शुभं भवतु ॥

यावन्मेरुर्महीपीठे यावच्चंद्रदिवाकरौ ।

तावदेव महीपीठे नंदत्वेयं च पुस्तिका ॥

ऋद्धिचद्धिर्भूयात् ॥ श्रीजिनप्रसादात् ॥

कर्पूरमंजरी
with
टीका

Karpūramañjarī
with
commentary

No. 53

278.

1884-86.

Size.— 14 in. by 5²/₈ in.

Extent.— 67 leaves ; 8 lines to a page ; 38-40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; white in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; comm. above and below the text ; folios after fol. 60 are numbered as 1, 2 etc. ; complete.

This commentary is noticed in the Notices of Sanskrit Mss. Vol. X. No. 3288, by Haraprasad Sastri.

Age.— Does not appear to be very old.

Author (of the text).— Rājasekhara.

„ („ „ comm) — Vāsudeva.

Begins.— (text) fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

भङ्गं भोदु etc. as in No. 46.

„ (com.) fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ।

दशास्योद्यदास्यच्छिदं जानकीशं

कुलोपास्यमानस्य साष्टांगपातं

गणेशं च गंडोल्लसद्भंगसंगं

हरोच्चांगसंगंश्च गंगात् रंगात्

तात प्रभाकरं नत्वा मातरं गोमतीमपि

कर्पूरमंजरीटीका वासुदेवेन तन्यते etc. ,

fol. 30^a इति श्रीमद्विद्वद्भूतन्दवंदितारविंदसुंदरपदवृंदकुंदप्रतिमयशः प्रकर-
प्रखरकठोरकिरणकरप्रभप्रतिभप्रभाकरतदात्मजवासुदेवविरचितकर्पूरमंजरी-
प्रकाशे प्रथमं यवनिकान्तरं समाप्तिमियाय

fol. 51^a इति etc. द्वितीयं यवनिकान्तरं समाप्तिमियाय

Ends.— abruptly (text)

हृत्थे महामंसवली धराओ हुंकार फेकारखाड रुवा णिसाअरीणं पडिसी
सएहिं अणमसाणा हिणअंकरेति

„ (com.)

इमामसीकज्जलकालदेहास्त्रिकाण्डचापाविलासिन्यः पुल्लिङ्गरूपेण जनस्य
हासं मथूरषित्फेकाररवा रौद्राः निशाचरीणां प्रतिशीर्षकरैरन्या प्रमशा नाभिनयं
करोति ॥ ९ ॥

कर्पूरमञ्जरी
with टीका

Karpūramañjarī
with commentary

No. 54

662.
1886-92.

Size.— 12½ in. by 5¼ in.

Extent — 36 leaves, 13-14 lines to a page; 46 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters, old in appearance, hand-writing bold, clear and uniform; text in the middle with the comm. above and below it; borders ruled in double black lines; red pigment very frequently used; complete; foll. 35 and 36 much injured, yellow pigment used for corrections.

Age.— Appears to be old.

Author (of the text — Rajaśekhara.

,, (,, ,, comm.) — Vāsudeva.

Begins.— (text) fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

भङ्गं मोदु etc. as in No. 46.

,, (com.) fol. 1^b

॥ श्रीकृष्णाय परमात्मने नमः ॥

तातं प्रभाकरं नत्वा मातरं गोमतीमपि ॥

कर्पूरमञ्जरीटीका वासुदेवेन तन्यते ॥ १ ॥

तत्र सूत्रधार आशीरूपां नादीं पठति । भट्टमिति । भट्टं भवतु सरस्वत्याः
etc.

fol. 15^b इति श्रीमाद्विद्वद्वंदितारविद्वद्वंदरपद्वंद्वकुंदप्रतिमयशः प्रकरप्रखर-
कठोरकिरणकरप्रभप्रतिभप्रभाकरभट्टात्मजवासुदेवविरचिते कर्पूरमञ्जरी-
प्रकाशे प्रथमं जवनिकांतरं ॥ १ ॥

fol. 24^b इति बाह्यदेवविरचिते कर्पूरमञ्जरीप्रकाशे द्वितीयं जवनिकांतरं । २ ।

Ends.—(text) fol. 36^a

तथावीदं होदु दाव ।

सत्थोणं etc., up to धम्मं मई आअहु ॥ २२ ॥ as in No. 46

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे चतुर्थे जवनिकांतरं ॥ ४ ॥

इति श्रीराजशेखरकृतं कर्पूरमंजरीनाम साटकं समाप्तं ॥

श्रीगोपालकृष्णाय स्वेष्टदेवतायै नमः ॥

Ends.--(com.) fol. 36^a

स्वस्थो नंदतु सज्जनानां सकलोपवर्गाः खलानां पुनर्नित्यं स्थिता भवतु
ब्राह्मणजनः सत्याशीः सर्वदा मेयोद्धुं . चित्तमपि सलिलं सस्योचितं भूतले
लोको लोभपराङ्मुखोऽनुदिवसं धर्मे मतिर्भातु ॥ २२ ॥

इति श्रीमद्विष्णुदंष्ट्रपादारविंदश्रीप्रभाकरभट्टात्मजवासुदेवविरचिते
कर्पूरमंजरीप्रकाशे चतुर्थे जवनिकांतरं ॥ ४ ॥ समाप्तश्चाय ग्रन्थः ॥ श्री-
परमात्मने नमः ॥

कर्पूरमंजरीनाटिका

Karpuramanjari-nāṭika

No. 55

422.
1895-1902.

Size.— 13 $\frac{3}{4}$ in. by 5 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 11 leaves ; 15 lines to page ; 54 letters to a line.

Description.— Country paper , Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा; hand-writing clear, legible and uniform ; folios very old and discoloured ; borders ruled with two double black lines having thick red line between them ; red spots in the margins and in the centre of folios ; names of characters marked with red pigment ; explanatory notes in Sanskrit written in margins and between the lines ; complete.

Age.— Samvat 1532 (= A. D. 1476).

Author.— Rājasekhara.

Begins.—fol. 1^b

५५० ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ५ ५

भङ्गं भोडु सरस्वईय etc. as in No. 46.

Ends—fol. 11^a

विदूषकः भो वयस्स भामरीओ दिजेतु ।

दुषवहेलाजाविपिज्जतुं भ्रमर्या नाटयंति । नायका धूमेन दृश्यादुत्तरीराशी

सपरिवारा निःक्रांता सव्वाण पञ्चवक्त्रं । परणीदा कप्पूरमंजरी । इति निःक्रांता
सर्वेष्वनिकांतरमिति । सम्मप्ता ॥ छ ॥ श्री ॥ श्री ॥ छ ॥ इति कप्पूरमंजरी
नाम नाडिया । महा कइणो सिरिराय सेहरस्सकिदा ॥ छ ॥ इति कर्पूर-
मंजरीनाटिका समाप्ता ॥ छ ॥ श्री० ॥ ग्रंथाग्र० ॥

प्रत्यक्षरं निरूप्याथ ग्रथमानं विनिश्चितं ।

अनुष्टुभसहस्रौ एकं ज्ञेयं गणनतो भृशं ॥ १ ॥ १०००० ॥

अथ प्रशस्तिश्चेत्कीयते ॥

॥ ६० ॥ नयनशिखिशरेदौ (१५३२) वत्सरे विक्रमाकांत् ।

वरतरुविषमासे शुक्लपक्षे त्रिदश्यां

वननिधिसुतपुत्रेददशकाभिधाने ।

पुरिवरमिहशास्त्रं नाटकाख्यं लिलेष ॥ १ ॥

अपि च ॥

इन्द्रः सुराणां नृपतिर्नराणां । मेरुर्गिरीणां शशभृद्ग्रहाणां ।

मुक्तोपमोभानुरिवापरेषां बृहत्तपागच्छ इति प्रभाति ॥ २

स्वच्छे श्रीमत्तपागच्छे । हेमहंसयुरोः क्रमात्

बभूवुश्चारुचारित्रपात्राः सद्गुणशालिनः ॥ ३

भूर्तिर्गभीरवीरप्रशमरसमयी श्रीमयःपादपांशु-

र्जानं तिग्मांशुतेजोमयमशनिमयः सत्त्वतत्त्वप्रकर्णः ।

आलापः क्षीरनीरालयलहरिमयो श्रीमयं ज्ञानकृत्यं

चेत् कारुण्यसंपन्मयममृतमयो दृष्टिपातश्च येषां ॥ ४ ।

श्रीमद्देवसमुद्राद्दहसूरीणां गुणवर्णना ।

क्रियते लोलया बाढं कियती जिह्वयैकया ॥ ५

ततश्च ॥

अंधः पश्यति पश्य जीवति गिरः प्रोद्धाघते रोगवान् ।

मूको वक्ति तथा मृणोति बधिरः पण्डरी नर्तति

ग्रावा विद्रवति स्फुरत्किशलयः स्थाणुः सपर्यास्पदं

लेष्टुः सद्गुणपादपंकजरजः संस्पर्शमात्रादपि ॥ ६

तेषां गणीश्वराणां । विशदगुणानां सुदेव सागराब्धानां

शिष्यः क्षमा समुद्रो व्यतिषत्कर्पूरमंजरी सकलां ॥ ७

यावन्मेरुगिरीन्द्रो हिमद्युतिर्भानुवसुमतीपीठं

नन्दति तावन्मयात्पठितामेषा सुसाधूनां ॥ ८

इति कप्पूरमंजरी नाम नाटिकाप्रीत्यर्थं देवकल्लोल । य लिखित्वा-

क्षमासमुद्रेण प्रदत्ता ॥ चिरं नञात् ॥ श्रीः ॥ श्रीः ॥ श्रीः ॥

कर्पूरमञ्जरीछाया

Karpūramañjarīchāya

No. 56

242.

1880-81.

Size — 10 $\frac{1}{4}$ in. by 3 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 22 leaves ; 11 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing very small and clear but not quite legible ; right-hand corners of many folios torn , borders ruled in double black lines , complete , corrections made with pigment ,

Age.— Appears to be fairly old.

Subject.— A Sanskrit rendering of Rājasekhara's Prakrit drama (Saṭaka) Karpūramañjarī.

Begins.—fol. 8^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

भद्रं भवतु सरस्वत्याः । कवयो नन्दन्तु व्यासादयः ।

अन्येषामपि परममर्थं प्रवर्त्ततां वरा उत्कृष्टारणीं विदग्धप्रिया ॥ etc.

fol. 8^a (इ)ति निःक्रांताः सर्वे प्रथमजवनिकांतरं ॥fol. 13^b इति परिक्रम्य निःक्रांताः द्वितीयं जवनिकांतरं ॥ छ ॥fol. 18^a इति सर्वे निष्क्रांतास्तृतीयं जवनिकांतरं ॥ छ ॥Ends.— fol. 22^a

विदू । भो वयस्य अयोदीयतां । सुतभुजिलाजाः क्षिप्यन्तां । अमर्यानाथं नाटनाटयति ।

नायिका । धूपेनव्यादत्तछुखी राज्ञी सपरिकरा निःक्रांता । सर्वेषां प्रत्यक्षं परिणीता कर्पूरमञ्जरी । इति निःक्रांता सर्वे

कुत्रायं कविराजशेखर इति कासौ वसंतोत्सवो

येनोढासतृपः क च प्रियतमा कर्पूरमञ्जर्यसौ ॥

योगिन्द्रः क च भृत्यदेशरचना कालः कचासौ द्विजः

शुद्धप्राकृतभारतीपथगताकीर्तिः स्थिरा शाश्वती ।

ननु संस्कृतबंधतोद्युना कविपीतांबरचारुसरस्वती ॥

इति जल्पति रत्नमञ्जरी रचिता साधनसारमञ्जरी ॥ इति कर्पूरमञ्जरी-

साटके चतुर्थं जवनीकसंस्कृतछाया ॥ छ ॥ छ ॥ शिवाभ्यां नमः ॥ छ ॥ छ ॥

References.— See No. 46.

कल्याणसौगन्धिक

Kalyāṇasaugandhika

No. 57

79.
1919-24

Size.— $8\frac{1}{4}$ in. by $13\frac{1}{2}$ in.

Extent — 37 leaves, 10 lines to a page, 15-20 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; hand-writing, clear, legible and uniform, complete. This is a copy of a Ms. from Madras recently acquired. This Ms. and the Ms. No 1282 in the possession of the B. B. R. A. Society appear to have been copied from the same Ms. discovered by Venkatanātha Vidyābhusana. The present Ms. contains the synopsis of the play at the beginning.

Age.— A new copy.

Author.— Nilakantha kavi.

Subject.— A drama in one act which describes the exploit of Bhima at the capital of Kubera to obtain the Saugandhika flowers for Draupadi.

Begins.— fol. 1

कल्याणसौगन्धिकं

(नान्यन्ते ततः प्रविशति सूत्रधारः)

आसीद्यः स्वनिवासशैलतुलनात्प्रीतः प्रसादोन्मुखो

लंकेशस्य ससम्भ्रमाचलक्षुतासंश्लेषसौख्यप्रदात् ।

हव्यं यस्य शरोद्भवे हुतबहे जातं पुराणां त्रयं

सोयं सुग्धशशांकमण्डितजटाभारो हरः पातु वः ॥

(परिक्रम्य नेपथ्याभिमुखमवलोक्य) आर्ये इतस्तावत् ।

प्रविश्य नटी—अञ्ज इच्छहि

सूत्र अहं स्वस्वार्थमिश्रैरादिष्टः

नटी कहं विअ आदेशाणुगगहो अंअमिस्साणम् ।

सूत्र आज्ञायणेन गुणवद्भिरभिष्टुतानां

कात्यायनीचरणपंकजभक्तिभाजाम् ।

षट्कर्मिणां निवसतो परमाग्रहारे

प्राप्तप्रसूतिरुपसेवितवान् गुरुनः

तदस्य नीलकण्ठनाम्न कल्याणसौगन्धिकं नाम निबन्धनशरीर-
मिदमभिनयालंकारालंकृतमनुसन्दर्शयेति etc.

Ends.— fol. 36

हनु कुमार किन्ते भूयः प्रियसुपहरामि ।

भीमः प्रियं प्रियाया विहितं वशीकृता

विजित्य सर्वे परिपन्थिनः पथि ।

त्वदंगसंगाच्च तनुर्विशोधिता

कृतार्थभूतैः किमिवान्यदिव्यते ॥

(भरतवाक्यं)

तथाप्येतावदस्तु ।

दोषाश्च नाशस्तुपयान्तु कृतावमुष्यां

भूयो भवं क्षपयतां मम नीलकण्ठः ।

निर्धर्तराष्ट्रनियतिं निखिलां धरित्रीं

पायान्दृपः सविजयोयमजातशत्रुः ॥

कल्याणसौगन्धिकं समाप्तम् ॥

The Ms. contains some additional folios containing different readings.

For a described Ms. see B. B. R. A. S. Cat. Vol. II.
No. 1282.

कालेयकुतूहल

Kaleyakutūhala

No. 58

116.

1875-76.

Size.— 8½ in. by 4½ in.

Extent.— 49 leaves ; 8 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Blue paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; new in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines ; folios numbered in both margins ; fol. 26 missing ; complete.

Age.— Śaṃvat 1932.

Author.— Bhāradvāja.

Subject.— A prahasana.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

जीनच्छातवृषाधिरूढसुरगालंकारमाशां वरं
 चूडा बालसृगांकमंबरसरिज्जुटं त्रिलोकीश्वर ॥
 दीनातंकवती न ताञ्जुतमयी सेष्या सचित्तोन्नतिः
 पश्यन्ती पतिमद्विराजतनया निःश्रेयसायास्तु वः ॥

 नाद्यते सूत्रधारः ॥

पुरतोबलोक्य सप्रमोदं अव्याहं महत्येवोषसि बहुमानमाहूयाज्ञतोस्मि
 सामाजिकैः यथा किल सुगृहीतनाम्नः सरस्वतीपादलाञ्छनस्य कवेर्भारद्वाज-
 स्य कृतिः कालेयकुतुहलं नाम प्रहसनमिति श्रोत्रपङ्गरातः श्रुतं न च प्रयो-
 गतो इष्टं द्रष्टव्यं च तत्प्रयोगतः कीदृशगिति कुतूहलनीयमस्माकं वासतिकानां
 परिषत् तदेतद्यथा प्रयोगमभिनीयं सभा जयतु भवानिमामिति etc.

Ends.— fol. 50^a

पुरो. किं ते श्रूयः प्रियमुपकरोमि

विर. अतःपरमपि प्रियमस्ति तथापीदमस्तु

भरतवाक्यं

राजानः परिपालयन्तु धरणीमन्याहताज्ञाजनैः

काले वारिमुचो भवन्तु च घना अन्वर्थशब्दोर्वग

कान्यज्ञाश्च सभासदः कविगुणान् विज्ञाय निर्मत्सरा

श्रूयाद्युः कमलासखस्य पदयोर्भक्तिः सतां निश्चला ॥ ५४

इति निष्क्रान्ताः सर्वे इति कालेयकुतुहलं नाम प्रहसनं समाप्तं ॥ सप्त

१९३२ ॥ ग्रंथसंख्या ॥ ६७५ ॥ ॥

कृष्णभक्तिचन्द्रिका

Kṛṣṇabhakticandrikā

No. 59

432.

1884-87.

Size.— 11½ in. by 4 in.

Extent.— 27 leaves ; 8 lines to a page ; 33 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanagari characters , hand-writing, bold, clear, legible and uniform, corrections occassionally made with yellow pigment

The name कृष्णभक्तिचन्द्रिका नाटक is written on fol 1^a and 27^b. A Kāvya of the same title is composed by the same author.

Age.— A modern copy.

Author.— Anantadeva, son of Apadeva.

Subject.— A drama describing the fruit of Kṛṣṇa-worship.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणपतये नमः ॥

कोपि स गोपकुमारः स्फुरति समाजे व्रजस्त्रीणां ।
नवजलधर इव मध्ये तडितां परितः स्फुरन्तीनां ॥ १ ॥

अपि च । प्रत्येकं तनुरोमसुश्रितजगज्जालापगोष्ठे शिशु-
बालाय प्रतिनाशिताति विपुलव्यालाय वृंदावने ॥
गोपालाय महीभरक्षितिभृता कालाय पद्मस्फुर-
न्मालाय स्फुटपीतदावदहनज्वालाय नित्यं नमः ॥ २ ॥
नांघंते सूत्रधारः

नटः । सविनयं एवं तर्ह्यारभ्यतां परंतु किमारभ्यतां ।

सूत्रः । शृणु ।

एतस्मिनसमये कलिः किल बली कामादिभिः संवृत्तो

वेदांतश्रवणादिसर्वमकरोन्निर्वीर्यमूर्खतले

तेन व्यासपराशरप्रभृतिभिर्दीने दयासिंधुभिः

श्रेयः साधनमभ्यधाय बहुधा श्रीकृष्णभक्तिः परा ॥ १ ॥

तमिमं श्रुतिस्मृतिपुराणार्थमवबुध्य श्रीकृष्णभक्तिचन्द्रिकाभिधान-
निबन्धं स एव कविर्निर्मितवान् । तमिममस्यां सभायामभिनीय प्रदर्शयावः ।
etc.

Ends.— fol. 27^b

श्रीकृष्ण० । एवं तर्ह्यगच्छावः श्रीमथुरायामाराधयिष्यावः श्रीभगवंत-
मिति निष्क्रांतौ ।

कल्पलतेव फलानां ज्योत्स्नेव च भक्तचित्तकुमुदानां ।

खनिरिव मुक्तिमणीनां हरिभक्तिरियं समुल्लसति ॥ १७७ ॥

श्रीकृष्णं समुपैति कोपि विपुलकेशैस्तपस्यादिभिः
 सद्यः सौख्यधनेन कश्चन पुनः संसेवने नैति तं ।
 पद्भ्यामध्वनि कोपि याति निरुपाद्भ्यामसि(ती)वातये
 काश्चिन्मत्तमतंगजो परिगतच्छत्रेण चालंक्रतं ॥ १७८ ॥
 क्लेशान्विनाशयति केशव एव पुंसा
 संतोषमेव च स संततमातनोति ।
 शीलं त्विदं भगवतः सहजं विबुध्य
 जाता वयं जगति सांप्रतमस्य भृत्याः ॥ १७९ ॥

इति श्रीमदापदेवस्तुनानंतदेवेन कृतं श्रीकृष्णभक्तिचंद्रिकाभि-
 धानं नाटकं समाप्तं ॥ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

References.— 1 Mss—Aufrecht 1, 121^b ; 11, 24^a ; 111, 27^a. See also. Rajendralal Mitra, Notices Vol. I No. 64 and A. S. B. Cat. Vol. VII Nos. 5365-67. Peterson observes that Ananta-deva styled himself as the son of Mahadeva. (Report II, p. 23.).

कृष्णभक्तिचन्द्रिका

Kṛṣṇabhakticandrikā

No. 60

294.
1884-86.

Size.— 12½ in. 4 in.

Extent.— 15 leaves ; 9 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; white in appearance ; hand-writing, clear, beautiful and uniform ; fol. 1 missing ; incomplete.

The name of the work is written in the left-hand margin of the folios.

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Anantadeva.

Begins.— (abruptly) fol. 2^a

...तललनादिविषयविषयकप्रवृत्तीनां निरतिशययदुपतिपदारविदपरिचितन-
 जनितानंदनिर्वृत्तिर्न मुक्तिविषयाभिलाषनिवृत्तानां महापुरुषाणां संगतिमात्र-

समधिगम्य सुखं भगवद्भजनमेव कर्तव्यत्वेन सततं निरुपयतानेन कविनानन्द-
 देवावहयेन सक्तलोकसंकोचमेव मुक्तोस्मि यदुत सखे पश्यामि बहूशः सखेदं
 त्वामहर्निशं संसारे तेन कंसारेराराधनमुदाचरेति ३ तदहमस्यामेव सभायाम-
 स्यैव कवेरिममेव निबन्धमधुनैव निनीय प्रतिपादयामीति
 तावन्नटः प्रविश्य साटोपं । अये

सभायामुपविष्टायां किं मौनमवलम्ब्यते

उत्तमासनप्राप्तौ न युक्तं वाक्सीवनं ४

सूत्रधारः त्वामेव प्रतीक्षमाणस्य कथमधिक्षेपं क्रियते

नटः सविनयं etc. as in No. 50.

Ends.-- fol. 16^a

अपि च यद्दर्शनाय विदधति द्वास्थानुनयं चतुर्मुखप्रसूखाः

मदनविमोहनमेनं ब्रजवासिजना यथेष्टमीक्षन्ते ४२

किं च सरसिजनिलया विलासचर्याविधिषु सदा हृदि यस्य

निस्पृहत्वं त्रिभुवनगुरुरेष गोपिकाभिः सह

परिहासकथाः स्वयं तनोति ४३

तस्मात् रूपयति केवलमेष स्वीयजनेषु स्वभो सतो भगवान्

References.— See No. 59.

श्रीकृष्णभक्तिचन्द्रिका

Śrīkṛṣṇabhakticandrikā

No. 61

436.

1892-95.

Size.— 9⁷/₁₆ in. by 5²/₈ in.

Extent.— 28 leaves ; 10 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing, bold, clear, legible and uniform ; red pigment used for marking the portion and the colophons ; complete.

Age.— Śaṃvat 1904.

Author.— Anantdeva.

Begins.— fol. 1^b

ॐ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः

कोपि स गोपकुमारः etc.as in No. 59.

Ends— fol.28^a

श्रीकृष्णभक्तः etc. up to सांप्रतमस्य भृत्याः १ as in No. 59.

followed by इति श्रीमदापदेवसुनाऽनंतदेवा...येन कृतं श्रीकृष्ण-
भक्तिचंद्रिकाभिधानं नाम नाटकं समाप्तं शुभं संवत् १९०४ आखाड
कृष्ण द्वादश्यां भृगुवासरे लिपीकृतमिदं ग्रंथं

References.— See No. 59.

कृष्णभक्तिचन्द्रिका

Kṛṣṇabhakticandrikā

No. 62

493.

1887-91.

Size.— 9 $\frac{3}{4}$ in. by 5 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 26 leaves ; 11-12 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writ-
ing, beautiful, clear and uniform ; borders ruled in double
red lines.

Age.— Śaka 1707.

Author.— Anantadeva.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीशुरुजयरामो जयति ॥

कोपि स गोपकुमारः etc., as in No. 59.

Ends.— fol. 25^b

श्रीकृष्णभक्तः ॥ एवं तद्वागच्छावः etc.up to सांप्रतमस्य भृत्याः १७९
as in No. 59.

followed by इति श्रीमदापदेवसुनाऽनंतदेवेन कृतं श्रीकृष्णभक्ति-
चंद्रिकाभिधानं नाटकं समाप्तं ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥ शके १९०७
विश्वावह नाम संवत्सरे आषण शुक्लवृत्तीयायामिदुवासरे समाप्तं ॥ नारायण-
रायेण लिखितमिति ज्ञेयं ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

References.— See No. 59.

कृष्णभक्तिचन्द्रिका

Kṛṣṇabhakticandrikā

No. 63

380.
1887-91.

Size.— 6 $\frac{2}{5}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 28 leaves ; 13-14 lines to a page ; 20 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters, old in appearance ; hand-writing, legible but not quite clear and uniform ; white chalk and yellow pigment used for corrections ; ink on some folios diffused.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anantdeva.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

कोपि स गोपकुमारः etc. as in No. 59.

Ends.—fol. 28^b

॥ श्रीकृष्णभक्तः ॥ एवं तर्ह्यगच्छ गच्छावः etc. up to

छत्रेण चालंकृतः ॥ १ ॥ as in No. 59.

followed by इति श्रीमद्वापदेवसुनुनाऽनंतदेवेन पुनं श्रीकृष्णभक्तिचन्द्रिकाभिधानं नाम नाटकं समाप्तं ॥

References.— See No. 59.

कृष्णभक्तिचन्द्रिका

Kṛṣṇabhakticandrikā

No. 64

152.
1902-07.

Size.— 10 in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 22 leaves ; 10 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in double black lines ; red pigment frequently used, yellow pigment used for corrections.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anantadeva.

Begins— fol. 1^b

॥ श्रीगणपतये नमः ॥

कोपि स गोपकुमारः etc. as in No. 59.

Ends.— fol. 21^b

कृष्णभक्तः एवं तर्ह्यागच्छावः etc. up to सांप्रतमस्य भृत्याः ६८
as in No. 59.

followed by इति श्रीमदापदेवसुहृन्ना विरविरचितमनंतदेवेन कृष्ण-
भक्तिचंद्रिकाभिधानं नाम नाटकं समाप्तं ॥ राम ॥

References.— See No. 59.

चण्डकौशिक

Caṇḍakaśika

No. 65

125 (ii).

1866-68.

Size.— 12½ in. by 5½ in.

Extent.— 23 leaves ; 12 lines to a page ; 40-45 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; blue in colour ;
Devanāgarī characters ; hand-writing, clear, legible and
uniform ; the Ms. is a bound copy ; complete.

The Ms. contains another work viz. ~~मालविकाग्निमित्र~~ be-
sides the present one.

Age.— A modern copy.

Author.— Kṣemiśvara.

Subject.— The story of Hariścandra who was cursed by Kauśika
Viśvāmitra.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

देवस्यैश्वर्यभेदात्सृजति विततुते संहृत्येव लोका-

स्यैव व्यापिनीभिस्तनुभिरपि जगद्व्याप्तमष्टाभिरिव ॥

बन्धो नास्येति पश्यन्निव चरणगतः पातु पुष्पांजलिर्बः
शंभोर्नृत्यावतारे बलयफणिफणा फूत्कृतैर्विप्रकीर्णः ॥ १ ॥

पि च अरुणनयनं सभ्रूभगं दरस्फुरिताधरं
सुतनुशशिनः क्लिष्टां कांतिं करोतु तवाननं ॥
कृतमलुनयैः कोपोयं ते मनस्विनि वर्धता—
मिति गदितया श्लिष्टो देव्या शिवाय शिवोस्तु नः ॥ २ ॥

... ..
नायते सूत्रधारः ॥ अलमति विस्तारेण ॥

आदिष्टोस्मि अष्टामात्यदुद्धिवायुरालंघ्यसिंहरंहसाभ्रभंगलीलासमुद्धतादं
शेषकंटकेन समरसागरांतर्भ्रमद्भुजदंडं मंदराकूटलक्ष्मीस्वयंवरप्रणयिना श्री
महीपालदेवेन ॥ यस्येमां पुरा विदः प्रशस्तिगाथासुदाहरंति ॥ यः संश्रित्य
प्रकृतिगहनमार्यचागणक्यनीतिं जित्वा नंदान् कुसुमनगरं चंद्रद्युतो जिगाय ॥

कर्णाटत्वं ध्रुवसुपगतानय तानेव हेतुं
दोर्दर्पाट्यः स पुनरभवच्छ्रीमहीपालदेवः ॥ ४ ॥

प्रविश्य पारिपार्श्वकः ॥ अज्ज किंउण तेण रयिणा समादिष्टं ॥

सू. ॥ इदमादिष्टं ॥ यथा किल विजयप्रकोष्ठप्रणयः
कवेरार्यक्षेमी(श्व)रस्य कृतिभिरभिनवं चंडकौशिकं नाम
नाटकं नाटयितव्यं स किल कविर्नाट्यवेदविशारदान्
विद्याकलाविदो लोकज्ञान् सभासदः प्रत्येकमुक्तवान् ॥

दृष्टं किमपि लोकेस्मिन्ननिर्दोषं न निर्णयं ॥

आदृष्टध्वमतो दोषान्विवृणध्वं गुणान् बुधाः ॥ ५ ॥ etc.

fol. 5^b इति श्रीमच्चंडकौशिकनाटके प्रथमोक्तः ॥

fol. 9^b इति चंडकौशिकनाटके द्वितीयोक्तः ।

fol. 14^b इति ,, तृतीयोक्तः ॥

fol. 18^b इति ,, चतुर्थोक्तः ॥

Ends--- fol 23^a

धर्म । सविस्मयं अहो लोकोत्तरं चरितमस्य राजर्षेः राजन् अने(क)पुण्य-
दानसंभावितेन परेण पुण्यसंभारेण च प्रजानात्मनश्चोपाजिताः शाश्वता लोकाः
तदुच्यतां किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि ॥

रा. भगवन् अतः परमपि प्रियमास्ति तथा हि ॥

विद्यालाभान्मुनिरयमपि त्यक्तमिथ्याभिसूयो

लब्धा प्राणानयमपि शिशुश्चक्रवर्तित्वमाप्तः

दृष्टः साक्षात्वमपि भगवन् ब्रह्मसालोक्यमाप्तं

किं वा स्तेयदपरमत्तो यत्प्रियं प्रार्थयिष्ये ॥ ३० ॥

तथापीदमस्तु ॥ भरतवाक्यं ।

प्रनुदितसुजना समृद्धसस्या भवतु मही विजयी च क्षमिपालः ॥
कविभिरुपहिता निजप्रबंधे गुणकणिकणिकाप्यनुग्रहातां रसज्ञैः ॥ ३१ ॥

अपि च ॥ येनादिद्य प्रयोगं घनपुलकम(भृ)ता नाटकस्यास्य हर्षा-

द्वन्नालंकारहेम्नां प्रतिदिनमकृशा राशयः संप्रदत्ताः ॥

तस्य क्षत्र(प्र)सूतेर्भ्रमंतु जगदिदं कार्तिकेयस्य कीर्त्तिः

पारे क्षीराख्यासिंधोरपि कविपशसा सार्धमग्रेसरेण ॥ ३२ ॥

इति निष्क्रांताः सर्वे पंचमोंकः ॥ ५ ॥ इति श्रीमदार्यक्षेमीश्वरकृत

चण्डकौशिकं नाटकं संपूर्णं श्रीशंकरार्पणमस्तु सं. ७५० छ ॥

References.— 1 Aufrecht's *Catalogus Catalogorum* i, 175^b; ii, 35^b; iii. 38^a.

2 A. B. Keith—*Sanskrit Drama*, pp. 239, 240, 241.

This work is described in (1) the *Mad. Des. Cat. Vol. XXI. No. 12514* and (2) the *A. S. B. Cat. Vol. VII. Nos. 5315-17*. See also *J. A. S. B. 1893 pp. 250-252*.

3 Printed Editions—*Ed. Calcutta, 1884*; trans. by L. Fritze, *Leipzig, 1883*.

चण्डकौशिक

Caṇḍakaśika

No. 66

353.

1884-87.

Size.— 9½ in. by 3½ in.

Extent.— 30 leaves; 9-10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing, clear and legible; borders ruled in two double black lines; complete.

Age.— Śaṃvat 1815.

Author.— Kṣemīśvara.

Begins.—fol. 1^b

श्रीकृष्णाय नमः

देवक्यैष्टुण्यभेदात्सृजति etc. as in No. 65.

fol. 6^b स्वर्विघ्नागमो नाम प्रथमोंकः ॥ १ ॥

fol. 11^b द्वितीयोंकः ॥ २ ॥

Ends. fol. 29^b

धर्मः सविस्मयं अहो लोकोत्तरं चरित्रमस्य राजर्षेः etc. up to सार्द्ध-
मग्रेसरेण ३१ as in No. 65.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे

विमानरोहणं नाम पंचमौकः ५

इति श्रीमहाकविराजक्षेमीश्वरविरचितं चंडकौशिकं नाम नाटकं
संपूर्णं ह्युभं भवतु संवत् १८१५ समये मार्गशीर्ष कृष्ण १२ सोमे लिखितं
ब्रजनाथेन पंचनदान्वयेन श्रीहरिः ॥ छ ॥ ॥ श्री ॥

References.— See No. 65.

चण्डकौशिक

Caṇḍakaśika

No. 67

158.

1902-07.

Size.— 12½ in. by 4¼ in.

Extent.— 12 leaves ; 8 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing, careless and illegible due to the diffusion of ink.

The Ms is fragmentary.

Age.— A modern copy.

Author.— Kṣemiśvara.

Begins.— fol. 1^a

॥ श्री परित्ता अघ अज्जा परित्ता अघ ॥

एदाओ अणवरुद्धाभाणाओ अणा अघाओ असरणा ॥ ओहूव्व ङे परि
रिख वियामो मंद भाइणी ओतापपरित्ता अघ अज्जा परित्ताअघ ॥

छाया ॥ परित्रायतार्याः परित्रायत ॥ एता अनपराध्यमानाअनाथा अक्ष-
रणाहुतवहे परिक्षिप्यामहे मंदभाग्यास्तस्मात्परित्रायतार्याः परित्रायत ॥ etc.

Ends.— fol. 12^a

विद्यालभान्धुनिरपि etc. up to सार्धमग्रेसरेण ॥ as in No. 65.
followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ ३७ ॥

इति श्रीआर्यक्षेमीश्वरकृते चण्डकौशिकनाटके पंचमौकः ॥ ५ ॥
श्रीगणपतिर्जयति ॥

आस्तीर्यताम्रपांते वनवृत्तिनिपुणैर्जालकैर्जालबधान्
 मुच्यतां शृङ्खलाभ्यः श्वगणिभिरटवी गन्धरे सारमेया ॥
 आकीर्यतां स्थलानि श्रमशिथिलहयैः सादिभिः पाशहस्तै-
 र्व्याधूयतां कृतातैरिव महिषवरैः (.) दंढिभिः काननानि ॥२॥
 दूरं कुतूहलवशात् क्षणदृष्टनष्टमायामिवाश्रितवतापहतस्वयाहं ।
 पन्था मेषि यदि मेघदृशोस्तदानीमथनासि दुष्ट न पुनर्नलिनीवनानि ३
 प्रथमौ—

References.— See No. 65.

चण्डकौशिक

Candakaūsika

No. 68

442.
1895-1902.

Size.— 9½ in. by 3½ in.

Extent.— 30 leaves ; 10-12 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear but not quite legible and uniform ; borders ruled in black lines ; fol. 1^a contains a careless sketch of God Ganapati , complete.

Age.— Śaṃvat 1699.

Author.— Kṣemiśvara.

Begins. fol. 1^b

श्रीमत्त्वष्टीपते नमः ॥

देवस्यैगुण्यभेदात्तु (ज) ति etc. as in No. 65.

fol. 6^a प्रथमोक्तः

fol. 11^b इति द्वि(ति)र्थोक्तः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 30^a

धर्मः सविस्मयं ॥ अहो लोकोत्तरं चरितमस्य राजर्षेः etc. up to सार्द्धं
 मन्त्रेसरेण ॥ ३० ॥ as in No. 65.

followed by इति निःक्रांताः सर्वे पञ्चमोक्तः ॥

इति श्रीआर्यक्षेमीश्वरकृतं चण्डकौशिकं नाम नाटकं ॥ समाप्तिमगमत्
 निधिगृहरसचंद्रे (१६९९) वामं विक्रमाख्ये
 गुरुवरदिनशुद्धौ मामि माघे च कृष्ण ॥
 शशधरपुरमध्ये रंगनाथो व्यलम्ब-
 द्विबुधहृदयसारं नाटकं कौशिकाख्यं ॥ छ ॥ छ ॥
 शुभमस्तु ॥ श्रीमद्भवानी कुशलं दिशतु ॥

References.— See No. 65.

चण्डकौशिक

Chandakauśika

No 69

299.

1884-86

Size.— 11 in. by 4 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 32 leaves ; 10 lines to a page , 32 letters to a line

Description.— Country paper ; old in appearance , Devanagari characters ; hand-writing clear and legible ; borders ruled in black lines ; complete.

Age — The Ms appears to be old. Samvat 1671.

Author.— Kṣemiśvara.

Begins.— fol. 1^b

॥ ६ ॥ स्वस्ति श्रीवल्लभ राजयतु ॥

देवचैगुण्यभेदात्सृजति etc. as in No. 65.

fol. 6^b प्रथमोऽंकः

fol. 12^a द्वितीयोऽंकः ॥

Ends.— fol. 32^a

धर्मः सविस्मयं अहो लोकोत्तरं चरितमस्य राजर्षेः । etc., up to सार्द्धमग्रेसरेण ॥ २९ ॥ as in No. 65.

followed by इति निःक्रान्ता सर्वे पञ्चमोऽंकः ॥

॥ इति श्रीआर्यक्षेमीश्वरकृतं चण्डकौशिकं नाम नाटकं समाप्तं ॥
 शुभं भूयात् ॥

युगमुनिरसचंद्रैः समितेब्दै च मासि
 पौषे पक्षे सिते वै हरनयनमितौ भव्यदायां तिथौ च ।
 गोत्रानदनवासरे शुभदिने ताम्राकरा यत्र हि
 तत्रेदं पुरि नाटकं च लिखित नागावली नामनि ।
 श्रूयात् श्रीदमिदं मनोहरलिवि...पाठाय संतुष्यतु ॥
 शुभं ॥

References.— See No. 65.

दानकेलीकौमुदी
 with टीका

Dānakelikaumudī
 with commentary

No. 70

404.
 1887-91.

Size.— 11 in by 4½ in.

Extent.— 50 leaves ; 12 lines to a page ; 36-40 letters to a line.

Description.— Country paper , Devanāgarī characters , old in appearance , hand-writing, legible and uniform but careless ; portion occasionally marked with red pigment ; yellow pigment and white chalk used for corrections ; folios 1 and 50 slightly injured , incomplete , fol. 2^b practically blank.

The date of composition of the दानकेलीकौमुदी as given is the colophons of the Mad. Govt. Ms and the A. S. B. Ms. is Śaka 1471.

Age.— Appears to be old.

Author (of the text).— Rūpagoswāmin.

„ („ „ comm.)— Viśvanāthacakravartin.

Cf. A. S. B. Ms. No. 5349.

Subject.— A short play, known as Bhānika, describing the dalliance between Rādhā and Kṛṣṇa.

Begins.— fol. 1^b

नमो ब्रजशुबराजाय ॥
 अंतःस्मेरतयोज्वलाजलकणव्याकीर्णपक्ष्मांकुर

किञ्चित् पाटलितांचला रसिकतोत्मिका पुरः कुञ्चती ।

रुद्धायाः पथि माधवेन मधुरव्याधुशतारोत्तरा

राधायाः किल किञ्चितस्तवकिनी दृष्टिः श्रियं वः क्रियात ॥ १ ॥

अपि च विभुरपि कलयन् सदाभिवृद्धिं शरुरपि गौरवचर्ययाविहीनः ।
सुहृरुपचितवक्रिमापि शुद्धो जयति सुरद्विषि राधिकानुरागः ॥ २ ॥
नाचंते सूत्रधारः । अलमति विस्तरेण ॥ ३ ॥.....

fol. 3^a प्रविश्य नटः सानंदं ।

अवगणितसंधिभूयानाट्यकलेय बालिष्ठ सप्तगां ।

परमसुवृत्तियुगादद्यावरराज्यश्रीरिव स्फुरति ॥ ८ ॥

सूत्र भोस्तांडवचर्यापांडित्यपारंगतसम्यगाभिज्ञातं ।

यदेष नियोगेन सुहृदासुरूपकभिदां दानकोलिकौमुदी

नाम भाणिकामभिनेतुमुद्यतोस्मि । तदत्र निजाभीष्टदेवतानुस्मरणमंगलमाचरेयं ।
इत्यंजलिं कृत्वा ॥

नामारुष्टरसज्ञः शीलिनोद्दीपयन्सदानंदं ।

निजरूपोत्सवदायी सनातनात्मा प्रभुर्जयति ॥ १० ॥ etc.

Begins.—(com.) fol. 1^b

श्रीकृष्णो जयति ॥

दानकेलिकलौ लुप्तधर्ममर्यादयोर्भजे ।

राधामाधवयोः कामलोभदंभ मदाचृतं ॥

अथ सोऽयं रसिकसुकुटमणिरभिनी.. ग्धमाधवादि ॥ न नाटकार्थरत्नो यत्नो-
रीकृत राधामाधवलीलाविलासाधिरामरामणीय क पीयूषपरिवेषणव्रतः परम-
भागवताननुरागि ..य सुहृदोऽनुरंजयन्निखिलकविमंडलाखंडलः श्रीरूपनामा-
द्युततरंगिणीमिव दानकोलिकौमुदी भाणिकां निर्मिमाणः प्रवरनांदीमुख-
श्लोक...यन् मंगलमाचरति । अंतः स्मेरतयेति ॥ etc.

Ends.—(text) fol. 50^b.

कृष्ण' रूपे विषणायितासौ स्ववशा भवत्या

शुल्केन तदत्र विक्रीते करिणि किमंकुशे विवादः ।

इति मंदं मदं पादं स्यंदयति । ललिकण्डअणहिणो णासि ललिदा दुह्या-
लिच्चाणं । ताकिन्ति अप्पणो माहप्यं पेक्खा बिद्धं प उत्तोसि ॥ ७ ॥

Ends.—(com.) fol. 50^b

विषणायिता विक्रीता स्ववशा स्वाधीना पक्षे करिणी । किमंकुशे इ

यदीय मद्यं विक्रीतैव ततोऽस्याः स्पर्शो किं विप्रतिपद्यसे इति भावः ॥ ७ ॥
 कृष्ण आनाभिज्ञो नामि ललिता दुर्लालित्या । तत किमिति आत्मनो महात्म्यं
 प्रेक्षयितुं प्रवृत्तोसि ॥ ७ ॥

References.— 1 Mss—Aufrecht's Catalogus Catalogorum ii 53^b, 205^b (text), iii, 54^a.

For described Mss cf. (1) A. S. B. Cat. Vol. VII; Nos. 5348-49, (2) Harprasad Śāstrī's Notices, Second Series Vol. I No. 164; Mad. Des. Cat. Vol. XXI. No. 13521 (text).

दामचरित

Dāmacarita

No. 71

508.
 1891-95.

Size.— 8½ in. by 4½ in.

Extent.— 79 leaves; 7-8 lines to a page; 20 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters, old in appearance; hand-writing, bold, clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; folios 74 to 79, however, appear to have been written by a different scribe corrections made with yellow pigment; incomplete.

Composed in 1681 (Aufrecht).

Age.— Appears to be old.

Author.— Śāmarāja Dikṣita.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

जलधरसदृशो मुकुन्दत्रक्षस्य चिररुचिप्रतिभासमुद्बुध्याः ॥

इदि कमलमुखः श्रियं वितन्व नारुडमणेर्हरतादशर्मकृष्णः ॥ १ ॥

नायते सूत्रधारः । विभाव्य ॥

चिरं नित्यं च कान्ता नृपवररचनारंभविध्वंसहेतु

वेदांतज्ञेयतत्त्वो बहुतरंगहनामियद्वत्प्रपंचः ।

यस्या मोघान्गुणौघान् कत्रिवररमना वार्णितुं नैवशक्तः।
य हृष्टुं योगिपाकिरुमतिरसधनागदसंदेहकंदा ॥ २ ॥

fol. 3^b सूत्र० सृष्ट्वेव सहर्षं प्रिये आधपलत्रामेतेषां रजकं प्रेक्षणकं ॥ स्मरमि
नरहरिदीक्षितसुनुना दिक्षितसामराजेन आनदरायगजनाय श्रीदाम-
चरितं नाम नाटकं स्वयं विगच्छ्य तदग्रेभित्तुं मलयमर्पितमासीत् ॥
नटी० क्षणं सृष्ट्वा ॥ सो सामराजो जेण धुत्तणत्त अपहमणं कट्ट
अवअंण्टा विदा ॥
सूत्र० अथ किं ॥ etc.

fol. 14^a प्रथमोक्तः ॥

fol. 29^a द्वितीयोक्तः

fo. 64^a तृतीयोक्तः ॥ ३ ॥

Ends— abruptly fol. 79^b

गालव ॥ भगवन्त्यावत्प्रवृत्तिमुपलक्ष्ये ॥ तं प्रति ॥

अपि भोः किमभिधाना तवार्या ॥ कच्चु० वरसमत्यभिधामनोः पद्माकरस्येदं
on fol. 1^a we have

महाध्वरिधुरीणस्य रत्नाकरमनीषिणः ॥

पुत्रस्य गंगारामस्य जगज्जानातु पुरतःक्रम ॥ श्रीदामचरित्र

References.— I Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 250^a, ii, 160^a;
iii, 54^b. Cf. Oxf. Cat No. 27).

दूताङ्गद

No. 72

Dutāṅgaḍa

363.

1884-87.

Size.— 8½ in. by 3½ in.

Extent.— ९ leaves; 8-10 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing, small but clear, legible and uniform; right-hand edges of all the folios appear to have been cut off; complete.

The work is also called अङ्गदविष्टि Cf. B. B. R. A. S. Ms. No. 1279.

Age.— Samvat 1832.

Author.— Subhata

Subject.— Embassy of Angada at the court of Rāvana on the eve of war between Rama and Rāvana.

Begins — fol. 1^b

॥ श्रीमते गमानुजाय नमः ॥

॥ पायात्म व कुमुदकुंदसृणालगौर-

शंखो हरेः करतलांबरपूर्णचंद्र ।

नादेन यस्य सु...लासिनीनां

कांच्यो भवति शिथिला जघनस्थलीषु ॥ १ ॥

अपि च । शंभो कोदंडभगादविदितविभवः शक्रसूनोर्विनाश-

सेतुबंधादपि न परिचितः कैकसीनंदनेन ।

संधादादगदस्थाप्यनधिगतगति कारणान्मर्त्यमूर्ति-

र्भूयात्.....नानां जयति रघुपतेर्वैष्णवः कोपि भावः ॥ २ ॥

नांघंते सूत्रधारः । २ । परिक्रम्य । नेपथ्याभिमुखमवलोक्य । प्रि. भवति

इतस्तावत् । ctc.

Ends.—fol. 5^b

विभीषणो ब्रूते ।

बालत्वेपि हता सुकेतुतनया भग्न धनुः शांभव

स्वर्गावासर्गुर्वाज्ञया मेदिनी ।

त्यक्ता वगलिरपि क्षतः कपिपातिः सुग्रीव एवाभवत्

पौलस्त्यं विनिहत्य येन युगकृतः ॥ ४६ ॥

इति परिक्रम्य निष्क्रान्ताः सर्वे

सुभटकाविवरचितं दूतांगदनामकं नाटकं संपूर्णं संवत् १८३२ माघ

कृष्ण ३ चंद्रे लिखतः पूर्णं नाटकं श्रीगोपालकृष्णार्पितमस्तु

References.— 1 Mss—Aufrecht's Catalogus Catalogorum, i 257 ;
ii, 55^a, 205^b, iii, 55^b.

For described Mss. see I. O. Cat. Pt VII No. 4188-89
and Aufrecht, Cat. Bodl. Nos. 276-78.

2 Printed Editions—Published in the Kāvya-mālā,
28 (1891).

“According to the editors, the author flourished
under Kumārāpaladeva of Gujarat (A. D 1088-1172) in
whose honour this work was composed.” I. O. Cat.
p. 1604.

दूताङ्गद

Dūtāṅgada

No. 73

363.
1884-87.

Size.—10¼ in. by 4½ in.

Extent.—7 leaves ; 8-9 lines to a page , 25 letters to a line.

Description.—Country paper , old in appearance ; Devanagari characters ; hand-writing, bold, clear, legible and uniform ; borders ruled in black lines , red pigment frequently used ; complete.

Age.—Appears to be old.

Author.—Subhāṭa.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

पायात्स वः etc. as in No. 72.

Ends.—fol. 7^a

रावणः सकोपं आः पाप दुर्मुखमौषर्यदर्शनेन राघवमश्वर्यासि न पुन निदर्शनेन ॥
 अंगद किमपरमुदाहरणे विलोकय शृणु ममं प्रतिज्ञया येन तीर्त्वा दूरतरमर्णवं
 वनद्रुमाः सुवेलस्य भज्यंते त्वजारव ॥ ४३ ॥ इति श्रीदूतांगं संपूर्णं ॥
 सुभटकविकृतम् ॥ शुभंभवतु ॥

References.—See No. 72.

दूताङ्गद

Dūtāṅgada

No. 74

307.
1884-86.

Size.—7⅔ in. by 3⅔ in.

Extent.—11 leaves ; 6-7 lines to a page ; 16 letters to a line.

Description.—Country paper ; old in appearance ; Devanagari characters ; careless hand-writing and correction frequently made with yellow pigment ; red pigment also used ; folios slightly moth-eaten ; incomplete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Subhāṭa

Begins.—fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः

पायात्म वः etc. as is No. 72.

Ends.-- fol. 11^a

मैथिली उवाच ॥ वत्स अंगद ॥ मद्वचनेन प्रतिबोधय राघवं ॥ किल खिज्ज...
वणेन ॥ पडीवो ही ही ॥ राहवं ॥ तु...ज्जसी ॥ राघवं ॥ लज्जयसे ॥ निज-
पितरं ॥ दताहं ॥ नजह दयेना । राहव ॥ लज्जयसिणिय पिवरंदिन्नाहं
नियहणं ये ॥

References.— See No. 72.

दूताङ्गद

Dūtāṅgada

No. 75

37.
1869-70.

Size.— 10½ in. by 5½ in.

Extent.— 6 leaves, 11-12 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing, clear, legible and uniform; borders and edges of folio no. 5 only ruled; incorrect.

Age.— Śaṃvat 1910.

Author.— Subhāṭa.

Begins.— fol. 1^b

राम प्रति लक्ष्मण ॥

यावल्ललाट सिखरं भृकुटि न याति

यावत्त काष्ठकशिखामधि रोहिति ज्या

तावत्तिशाचारपतेः पटिमानमेव

त्रैलोक्यमूल बिभ्रजेष्टु(ष्टु)प्रेष्टुदर्पः ॥ ५ ॥ etc.

Ends.— fol. 6^b

बिभीषणः रामासुखो विज्ञापयति देव भव अतापोद्गाधनबिधौ चतुर्गाननोथ
चतुरः तथा हि

बालत्वेपि हता सुकेतुदुहिता भग्नं धनुशांभव
स्वर्गा वा सर्गवासगतिं कृता भृगुवध्वर्गुर्वाज्ञया भेदिनी
त्यक्ता बालिरतः क्षतः कपिपतिः सुग्रीव एव भवतां
पौलस्त्यं विनिहन्त्य येन युगपल्लुकेश्वरोहं कृतः ॥ ६६ ॥
सुनिर्मितं किंचनगधवधकृतकियाःप्राक्तनसत्कर्वाडैः
प्रोक्तं प्रगुस्व....प्रविरच्यतेस्मर साध्यमेतत्सुभटैर्ननाधं ॥ ६७ ॥

इति दूतांगदनाम नाटकं समाप्तं ॥ संवत् १९१० वर्षे ममासे कृष्णपक्षे
द्वितीयातिथौ चंद्रवारे लिखि । जनिनाराणगोवदरामगां मल्लुणावाडनीब्रणगनति
अवदि च

References— See No. 72.

दूताङ्गद

No. 76

Dūtāṅgaḍa

15.

1874-75.

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 18 leaves ; 12 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; very old but well preserved ; Deva-
nāgarī characters ; hand-writing, clear, legible and uniform ;
borders ruled in triple red lines , portion marked with red
pigment , fol. 18 slightly torn and some portion lost.

This Ms is indential with I. O. Ms No. 4189.

Age.— 1684.

Author.— Subhāṣa.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥

कौशल्यालसदालवालजनितः सीतालतालिगितः

सिक्तः पांक्तिरथेन सोदरमहाशाखाभिरभ्युक्षतः ।

रक्षस्तीक्ष्णनिदाघपाटनपटुः छाया अभियानंदकु-

शुष्मद्रोहितसत्फलानि फलतु श्रीरामकल्पद्रुमः । १ । etc.

Ends.— fol. 16^a

मार्गे देहि विभो क यास्यति भवान् कस्मादिहायातवान्
सीतां दास्यमिचेत्प्रयाहि भवता सम्पन् चोक्तं मुनेः ।
युद्धं देह्यथवा वृथैव कलहे को वा विधत्ते रतिं
रामो दाशरथिर्भुवि त्रिभुवने रामोथवा भार्गवः ॥ ५७ ॥
इति श्रीसुभटेन विरचित दूतागद् नाम नाटकं समाप्तं ॥ दूतांगदग्रंथः
समाप्तः ॥ ॥ रामाय नमः ॥

Then follow three more folios

Beginning— अंगद उ ॥ यदाज्ञाप(य)ति देवः ॥

हन्तार हन्मि नोचेत् पितुरपि परमात्मान्तसंपूर्णकार्यं
तस्माद्युद्धे वधिष्याम्यखिलकपिभटेरुक्तदो हन्तुमेकः ।
ज्ञात्वा संत्यज्य वैरं गमनमिति समुत्पत्यलंकाभटस्य
प्रौढः पट्टाधिरूढः सुरपतिस्तज तन्महोपात्यकेतुः ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 18^b

मूले पंचततश्चतुष्टयमिति स्रक्संति वेशैः शिरः
पुष्पैरन्यतमावलोकनमितैरुच्छोणितैरर्चितौ ।
हस्तस्पर्शवशेन स्यात्तं दशमं मूर्द्धानमालोकयन्
शंभोरद्भुतसाहसकरसिकः कैर्न स्तुतो रावणः ॥ ५१ ॥
इदं शोधपत्रं श्लाकसंख्यया दूतांगदमध्ये ज्ञातव्यं ॥
इयमियं मयदानवनंदिनी त्रिदशराजजितप्रसवस्थली ।
किमपरं दशकंधरगेहिनी तव करोति करद्वयसपुटं ॥ १ ॥
संवत् १६८४ वर्षे जैष्ठ्ये वदि १४ वार शुक्रदिने some portion
after this is lost.

References.— See No. 72.

दूताङ्गद
with
टीका (in Gujarāṭi)

No. 77

Dūtāṅgada
with
commentary (in Gujarāṭi)

306
1884-86.

Size.— 10 in. by 4½ in.

Extent.— 7 leaves ; 10 lines to a page ; 26 letters to a line (text).

4 " " " " ; 30 " " " " (comm.)

Description.— Country paper, old in appearance, Devanagari characters, bold hand-writing for the text and small for the comm., borders ruled in double red lines, this is a पञ्चपाटी Ms having text in the middle of the folios and the commentary all round; folios 1-3 missing

Age.— Appears to be old.

Author.— Subhata.

Begins.— (text) abruptly on fol 4^a

...गारते चंद्रहासेन । शिरः पातयामिति मग्भंत ॥ विभीषण । प्रतिभय-
मपसरति । etc.

,, (com.) fol. 4^a

तिवारे अत्यतरावनो क्रोध जाणीने विभीषणजे ते । भय पांमीने पाछो
उसस्वो तिवारे माल्यवान् प्रधानवचें पडीने मारतो गप्यो तिवारं माल्यवान्
प्रधानरावणने कहे छे etc.

Ends.—(text) fol. 10^b

अत्रासीत्फणिपाशबंधनविधिः शक्यता भवहेतवे
गाढं वक्षासि ताडिते हनुमता द्रोणाद्रिरत्राहृतः
दिव्यैर्गिद्रजिदत्र लक्ष्मणशरैर्लोकांतरं लंभित-
केनाप्यत्र सृगाक्षि राक्षसपते कृता च कथाबली
इति नव २ गीर्भिर्जानकी प्रीणयन् व-
पुलकितललितांगः पैतृकं प्राप्तधाम
सुखमनुकुलराज्यं पालयन् नुक्तपोरः
प्रकटितबहुभद्रः क्षुद्रसंहर्तृकीर्तिः ॥

इति कविना सुभटेन निर्मितं दूतांगद्व नाम नाटकाभासः समाप्तः

,, com.— हवे ग्रंथसमाप्ति करतो कहछें जें जे एह बीन बनबीचाणी इकरीने
सीताप्रते संतोष पमाइता छता जे रामचंद्रः ते यः पुष्मान तुम सेवको सुख-
करो केहना छे रामचंद्र रोमोत्कंट वीकेश्वरध इने न मुंछे ललीत छें अंग
जेहनुं पुनः केहवा छे रामपिता नाथर मते पांम्या छें पुनः केहना छे रामकुला-
गत राज्ये पालता छता नुक्तपोरः पुनः केहवा छे रामः प्रगटकराछे । बहु-
कल्याण जेणे भनैं टालीं छें सीटी कीर्ती ॥

धनञ्जयविजय

Dhanañjayavijaya

No. 78

452
1899-1915

Size.— 10½ in. by 4½ in

Extent.— 4 leaves, 18 lines to a page, 48-50 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters with **पृष्ठमात्रा**, hand-writing, small but clear, legible and uniform, borders ruled in triple red lines, red pigment frequently used; square blanks in the centre of folios.

Age.— Samvat 1487.

Author.— Kāncana

Subject.— Triumph of Arjuna over Duryodhana

Begins.—fol. 1^a

॥ ६० ॥ हरेर्लीला वराहस्य । दष्टादडः स पातु वः ।
हेमाद्रिकलशा यत्र धात्री छत्रश्रिय दधौ ॥ १
तद्वः प्रमार्ष्टुविपदः प्रणतार्तिहंभ्या
न्यस्तं पद महिषसूर्द्धनि चंडिकाया ।
वैरी यदीय नखरांशुपरीतभृंगः ।
शक्रायुधांकितनवांबुधरप्रभोभूत ॥ २

अपि च ॥ तद्वः सारस्वतं चक्षुः । समुन्मीलतु सर्वदा ।
यत्र सिद्धां जनायंति गुरुपादाब्जरेणवः ॥ ३
नाथते सूत्रधारः ॥ समतादवलोक्य । अहो रमणीयता प्रभातसमयस्य ॥
... ..
तदिदानीं किमपि भारतं नाटकं वीररसौधुररूपकमभिनीय गदाधरमिश्र-
प्रमुखास्मत्पार्षदानदनीयेति ॥

किं नाम तादृशं ॥
पुरुषः स्मृतिमभिनीयः ॥
कुलंकपि मुनेरस्ति । पुत्रान् यं(य)त्र सरस्वती ।
मंशिक्षयति धात्री च । नितान्तं मधुरा गिरः ॥ ५०
तत्राभवदुपाध्यायो । नारायण समाह्वयः ।
जितबाहि सहस्रौघः । प्रावणादीश्वरामिहां ॥ ११

अपि च लोकांतरश्रुतप्रज्ञा । तस्य नागयणः सुतः ।

य एकां प्रति जग्राह । कन्यकामेव नापरां ॥ २२

अपि च कृत्य संन्यसनात्प्रयच्छतोप्यभय भूतगणाय योगिनः ।

निजमंडलभेदशंकिनो ॥ भयमेकस्य रवेरभूद्यत ॥ १३

तत्सूनुः काचनो नाम । समस्तगुणवत्सलः ।

गोष्ठीशालेव विद्यानां । यस्य जिह्वा विराजते ॥ १४

तेन कृतो धनंजयविजयो नाम व्यायोगोऽर्भनेतव्यः । etc.

Ends.— fol. 4^b

विराटः । किं ते भूयः समुपकरोमि ।

नायकः राजन् ॥

निस्तीर्णाज्ञातवासो रणभुवि विजिता धार्तराष्ट्रा सकर्णाः ।

स्त्रीरत्नं त्वत्तनूजा समजानि तनयस्याभिमन्योः कलत्र ।

गावः प्रत्याहृतारता सुहृदपि परमस्त्वं च न श्लाघनीय-

स्तज्जाने नैव किंचिच्चिरमपि विमृशन्(त)यन्मया प्रार्थनीयं ॥ ८७

तथापीदमस्तु ॥

सौजन्यासृतसिधवः परहिताया(प्रा)रब्धवीरव्रता ।

वाचाला परवर्णने निजगुणालापेन मौनव्रता-

आपस्वप्यविलुप्तधैर्यनिधयः संपत्स्वनुत्सकिनां

माभूवन् खलवक्रनिर्गताविषम्लानानताः सज्जनाः ॥

अपि च

सारस्वतं स्फुरतु चेतसि सत्कवीनां

चक्षुर्भवंतु कृतिनो गतमन्सराश्व

भूपाश्व संतु कवितारसमानुरागाः ।

संत्यज्य दंभनिरतप्रणयानुबंधं ॥ ८९

इति निःक्रांता सर्वे इति धनंजयविजयो नाम व्यायोगः । रंगमंगलं

नाम नाटकं समाप्तं ॥ छ ॥ बहुकाव्यमंहितमिति ॥ शुभं भवतु श्रीश्रमणमंडस्य

संवत् १४८७ वर्षे आ० शु० १४ लिखितं ॥ छ ॥

साहाश्रीवच्छा भार्या बाई गुरुदेव ० साहसकरिणेन भंडारे गृहीत्वा

सुतवर्द्धमानं शांतिदाशपरिपालनार्थं

References.— 1 Mss—Aufrecht Catalogus Catalogorum, i 266^b ;
ii, 57^b ; iii, 58^a.

Cf. also A. S. B. Des. Cat. Vol. VII. Nos. 5335-37.

2 A. B. Keith—Sanskrit Drama, p. 266.

3 Printed in Kāvya-mālā, 1885.

धनञ्जयविजय

Dhananjayavijaya

No. 79

160.
1902-07.

Size.— 8½ in. by 4 in

Extent.— 13 leaves ; 9-10 lines to a page ; 30-35 letters to a line.

Description.— Modern paper ; Devanāgarī characters , hand-writing, clear and legible , borders ruled in double black lines : complete.

The present Ms appears to be a copy of some other
Ms written in Śaka 1681.

Age.— A modern copy.

Author.— Kāñcana.

Begins— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

हरेर्लीला बराहस्य etc. as in No. 78.

Ends.— fol. 3^b

धिराटः राजपुत्र किं ते भूयः प्रियमृपकरोमि etc. up to प्रणयाशुबंधं
॥ ८७ ॥ as in No. 78.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ छ ॥ इति श्रीधनंजयविजयव्या-
योगो नाम नाटकं संपूर्णं ॥

श्रीगजाननार्पणमस्तु ॥ छ

शके १६८१ प्रमाथी नाम संवत्सरे सप्तम्यां गुरुवासरे सार्द्धयामहये
काळर्षि...पनाम्ना सोयरोपतेन लिखितं तत्पुस्तकं विज्ञेयं ॥ छ ॥

छदेने भेदने चैव पैतृके रौद्रराक्षसे ।

आत्माभिमर्शनं चैव निरस्याप उपस्पृशेत् १

References.— See No. 78.

धनञ्जयविजय

Dhananjanayavijaya

No. 80

19.
1872-73.

Size.— 11 in. by 5½ in.

Extent.— 10 leaves, 10 lines to a page; 35 letters to a line

Description — Country paper, Devanāgarī characters; extremely worn out, hand-writing, at times clear but in some places very careless, borders in single black lines, the Ms is very much injured and all the folios are pasted with paper-slips to preserve the mutilated leaves; yellow pigment used for corrections.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Kāñcana.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणपतये नमः ॥

हरेर्लीला वराहस्य etc. as in No. 78.

Ends.—fol. 71^a

विराटः किं ते श्रूयः प्रियमुपकरोमि । etc., up to प्रणयानुबन्धं
as in No. 78.

followed by इति श्रीमहाकविश्रीकाञ्चनविरचितो धनञ्जयविजयनामा
व्यायोगः समाप्तः शुभं

References.—See No. 78.

धर्मविजय

Dharmavijaya

No. 81

248.
1880-81.

Size.— Not uniform.

Extent.— 31 leaves; 13 lines to a page; 36 letters to a line.

Description. Country paper; old in appearance, Devanāgarī characters, careless and illegible hand-writing, many folios contain endorsements in Gujarātī on one side, much of the portion scratched out, corrections made with yellow pigment, folios are not of uniform size; complete.

Age — Samvat 1837

Author. — Bhudeva Sukla

Begins. — fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रकटितनिजरूपो द्वादशाराभिरामे

विभुरपि हृदयाब्जे दीपवद्विद्यमूर्तिः ।

त्रिभुवनमिदमोत्प्रोतमेवास्ति यस्मि-

न्म जयति जगदीशः शास्त्रसिद्धांतगम्यः ॥ १ ॥

नायते सूत्रधारः । अलमतिविस्तरेण अथ तावदाहूय समादिष्टोस्मि
दिल्लीदयितवेतनदानात्मानेन महितचरितश्रीमहता केशवदासेन यद्वयं धर्म-
शास्त्रानुभारिप्रयोगाभिनयेनात्मानं विनोदयितुमिच्छामस्तद्भूदेवशुक्लप्रथितेन
धर्मविजयनाम्ना नाटकेन संभाषणीयेयं स्मार्त्तसमेति । सदनसुपेत्य कांता-
माहूय भांगीतक्रममुतिष्ठामि etc.

fol. 7^b इति श्रीभूदेवशुक्लविरचिते धर्मविजयनाम्नि नाटके प्रथमोक्तः ॥

fol. 17^a इति श्रीमन्नृकभूदेवविरचिते धर्मविजयनाम्नि नाटकेऽधर्मोद्योगो
नाम द्वितीयोक्तः ॥

fol. 21^b इति etc.तृतीयोक्तः

fol. 25^a इति etc.व्यवहारविहारो नाम चतुर्थोक्तः

Ends. — fol. 31^a

विद्याः । वत्स वयं तावदेतैस्तवसुचरितैः संवृष्टाः स्म स्तद्धियतां तावद-
भीप्सितं ।

राजाः । देवीनां दर्शनादेव फलितमनोरथोस्मि । यतः

पुष्पत्प्रसादवशातः प्रियमक्षतं मे यातः क्षणाक्षयमशेषविषक्षपक्षः ।

साक्षात्कृतो स्फुरति दक्षसुताधिनाथः क्षौणीभृदावृततला वशागा क्षमा च ।

तथापीदमेवास्तु

आयासाद्वासुदेवोवतु भवतु भवो भव्यद पद्मिनीनां
प्राणाधीश प्रियाणि प्रथयतु हस्ताद्भिन्नगर्शि गणेश ।
हन्यात्कन्या हिमाद्रेः कलिचलमखिलं किं न वर्णाश्रमाणां
श्रौतस्मार्त्तेकनिष्ठा हहिहरपदयोर्भक्तिरव्याहतास्तु ।

विद्याः । वत्स जगत इव तवापीडीः । यथा

विष्णुर्व्यापकतां दधातु जगतामैश्वर्यमीशो गिरे-
स्तेजस्तीव्रकरस्तनोतु विपुलां शक्तिश्च शक्तिं परां ।
विघ्नं विघ्नहरो हरत्वविरत रात्रीशग्वडोल्लस-
द्भाले भक्तिरचंचलास्तु भवतो देवे च लक्ष्मीपती ॥

राजा । पुनः काशीदर्शनकामुकोस्मि यदि भवेदभिमतं भवतीनां ।

विद्याः । तदेहि वत्स सहैव तावत्माधयाम इति नाट्येन निःक्रांताः सर्वे
इति श्रीमच्छुक्लभूदेवाविरचिते धर्मविजयनाम्नि नाटके नायकनन्दनो
नाम पंचमोऽंकः ॥

सप्तत्र्यष्टेदु संख्येव्दे कृष्णे माद्रेष्टमी दिने ।

नाटकं धर्मविजयमलिखन्मधुसूदनः ॥ संवत् १८३७ समाप्तं नाटक-
मिदम्

References.— I Mss—Aufrecht's Catalogus Catalogorum, i 269^b,
ii 58^a, 206^a; iii, 58^b.

See also I. O. Cat. No. 4182.

Printed Editions—Printed in the Grantharatnamala,
Bombay, 1889.

धर्मविजय

with

टीका अर्थदीपिका

Dharmavijaya

with

Commentary Arthadīpikā

No. 82

225.

Viśrāma (i).

Size.— 14 in. by 7 in.

Extent.— 53 leaves; 6-8 lines to a page; 38 letters to a line (text).

4-6 " " " " ; 48 " " " " (com.).

Description.— Modern paper with water-marks, Devanāgarī characters; hand-writing, beautiful, clear, legible and uniform; text in the middle with the commentary above and below it; borders ruled in double red lines, corrections made with yellow pigment.

This commentary is described in the I. O. Ms. No. 4183.

Age.— A modern copy.

Author (of the text).— Bhūdeva Śūkla.

„ („ „ comm.).— Bhavanī Śankara.

Begins.— (text) fol. 1^b

॥ श्री ॥ प्रकटितनिजरूपो etc. as in No. 81.

„ (com.)— fol. 1^b श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ श्रीभूदेवसूक्तत्वा सांबशंभुस्वरूपिणः ॥

भवानीशंकरेणास्य क्रियते ह्यर्थदीपिका ॥ १ ॥

अथात्र भवन्तः श्रीमद्भूदेवशुक्लधर्मविजयाख्यनाटकव्याजेन धर्मशास्त्रार्थं विवक्ष्यस्तद्वचयन्ति स्म । यत्राप्यथे । नां दीसंज्ञकेऽविघ्नसमाप्तये कृतं मंगलं शिष्यशिक्षायै निबध्नति प्रकटितेति तेजोमयमूर्तिव्यापकोपि द्वादशदलसुन्दरे-
द्वत्यग्रे दीपवत्प्रकाशितस्वरूपः शास्त्रनिर्णीतार्थं प्राप्यो य स विश्वेशः सर्वो-
त्कर्षेण वर्तते यस्मिन्जगदीशे ब्रैलोक्यं तंतौ पटवत्प्रोतं स्वयं च तंतुवदनुस्यूतः
रूत्रधारो वदतीति शेषः etc.

fol. 11^a इति धर्मविजयार्थदीपिकायां प्रथमोऽङ्कः ॥

इति धर्म० दीपिकायां द्वि । तीर्थोऽङ्कः ॥ २ ॥

Ends.— (text) fol. 52^a

विद्याः वत्स वयं तावदेतैस्तव सुचरितैः संतुष्टाः etc. up to निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ as in No. 81.

followed by इति श्रीमच्छुक्लभूदेवविरचिते धर्मविजयनाम्नि नाटके नायकनन्दनो नाम पंचमोऽङ्कः ॥ समाप्तः । छ ॥ श्री ॥

Ends.— (com.) fol. 56^a

रात्रीशखण्डेन चंद्रकलया उष्णसद्विराजमानं भालं यस्य तस्मिन् शिवे लक्ष्मीपतौ विष्णौ च भवतस्तवाधिरतं सततमचंचला न्यभिचारिणी भक्तिरस्तु श्रीमद्भूदेवयुक्तो ज्ञान धर्मश्रुतादिकं इति ज्ञापितमस्माभिर्नवं नात्र प्रकल्पितं क

अर्थः शब्दश्च सर्वोपि ब्रह्मत्मानो बभूवत
 ययोस्तथापि चक्राते नाटकं दीपिकां च यत १
 सर्वथा व्यवहारस्य निषेधं नार्हतायत
 लोको धर्मस्य विजयं बुद्ध्वा धर्मे प्रवर्ततां २
 न प्रातिपदिक किञ्चित् स्याद्ययोः प्रातिपादः
 तौ भूदेव भवानीशकराख्यौ नाम कीर्तनात् ३
 असंबद्धमिमं लोकं कुर्वानेहतर्किल्लिख
 तौ ब्रह्मं कूटस्थां बीशोतरात्माह तु जीवरः ४
 इत्येवं चिच्चतुर्द्धेति समराद्धिर्बिभाष्यतां
 नवत्वंष्टसुधांश्वब्दे शंभुनैतद्विभावित ५
 मार्गमस्तककृष्णायां पंचम्यां पुस्तकं मृदा ६
 इति श्रीमद्भट्टभवानीशंकरविरचितायां धर्मविजयव्याख्यायामर्थ-
 दीपिकाख्यां पंचमोकः समाप्तमिदं नाटकं ॥ ७ ॥

References.— 1 Mss.—Aufrecht's Catalogus Catalogorum, i 269 ;
ii, 58^a.

धर्मविजय

with

टीका अर्थदीपिका

No. 83

Dharmavijaya

with

Commentary Arthadīpikā

453.

1899-1915.

Size.— 10 in. by 5 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 36 leaves, 11-12 lines to a page; 28 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanagari characters; hand-writing, bold, clear and legible but not uniform; incomplete.

Age.— The Ms appears to be old.

Author (of the text).— Bhudeva Śukla.

„ („ „ comm.).— Bhavāni Śaṅkara.

Begins.—fol 1^b

श्रीगणेशाय नमः ।

प्रकटितनिजरूप etc. as in No. 81.

,, — (com.) ol. 1^b ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीभुद्देवगुरुन्वा etc. as in No. 82

fol. 13" उति श्रीच्छुक्लभूदेवावरचिते धर्मविजयनाम्नि नाटके आरविचारो
नाम प्रथमोक्त ॥

fol 25^b इति

. अधर्मोद्योगो नाम द्वितीयोक्तः ॥

Ends.— abruptly (text fol. 36^b

व्यव० अवलोक्य मक्रोध । आ० का पुरुष शतशोपि शासितः किमिति
पापान्न विरममे

पञ्चमहा० । सुगपानादविरामे तु सोमपश्चरितमेव गुरुः ।

व्यव० कथमिव ।

पञ्चम० पश्य स्वर्गाय जुष्ट चमस मिलितैर्निपीतः

सोमः कटुर्यादि भवेत्किल याज्ञिकानां ॥

किं पीयते न मधुरा विधुरैर्धियात्-

त्सार्द्धं सुखाय मदिरा मदिरक्षणाभिः ॥ १५४ ॥ दंड० ॥

,, — (com.) fol. 36^b

जुष्टचमसे यज्ञपात्रे मिलितैः स याज्ञिकैर्निपीतः कटुः सोमो यदि
याज्ञिकानां स्वर्गाय भवेत् । तर्हि बुद्धिशून्यैः पुरुषैः स्त्रीभिः सह मधुरा मदिरा
किमिति न पीयते ॥ हेयमिति ॥ निपुणबुद्धिभिश्चौर्यं त्याज्यं शिरच्छेदेपि
अविधेयं here the Ms breaks off.

References.— See No. 82.

धर्मविजयटीका

called

अर्थदीपिका

No. 84

Dharmavijayatikā

called

Arthadīpikā

249.

1880-81.

Size.— Not uniform in size.

Extent.— 26 leaves ; 14 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— See No. 248 of 1880-81

The two Mss viz. 248 and 249 have been written by the same scribe whose name was Madhusudana

Age.— The Ms is old—Samvat 1837

Author. Bhavānīśankara.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीग(ण)जाय नम ॥

श्रीमंतं परमेश्वरं परमुखप्राप्त्येकहेतुं मुद-
नंत्वा श्रीगुरुपादपङ्कजमथ ध्यात्वा तयोक्तेतां ।
श्रीभूदेवकृतेत्र धर्मविजयाख्ये नाटके शंकरो
व्याख्यामल्पपदां करोति सुगमामीशस्य संतुष्टये । १ ।

अथात्रभवतः etc. as in No. 82.

fol. 4^b इति श्रीभूदेवशुक्लविगृहितधर्मविजयव्याख्यायां प्रथमांकः ॥

fol. 12^a इति धर्मविजयव्याख्यायां द्वितीयोऽङ्कः ॥

Ends.— fol. 26^a

रात्रीशखंडेन चंद्रकलया etc. up to भक्तिरस्तु as in No. 82.
followed by

यच्छास्त्राणि विलोक्य पंडितसभामध्यं प्रवेशात्र मे
वेदांतैर्जगतीतले पुनरहं ज्ञानं परं प्राप्तवान् ।
कामक्रोधमदादिशत्रुनिचर्यश्वित्तं न मे संश्रितं
श्रीभूदेवगुरुप्रसादमहिमा सोयं समुज्जृम्भते ॥ १ ॥
श्रीमच्छंभुस्मरणरसिकान् ज्ञानविज्ञाननिष्ठान्
श्रौतस्मार्ताचरणनिष्ठान्स्वरिषुयान्प्रणम्य ।
भूयो भूयो निजकण्ठं मंण्डलीकृत्य मद्भि-
र्थो हृदयो विमलमतिभिः प्रार्थनेयं मदीया ॥ २ ॥
भारद्वाजकुले महामतिरभूच्छ्रीमाधवस्तत्सुतो
विख्यातो रणछोडजीः कुअरजीत्सुतुरासीच्च मे ॥
तातस्तत्कपयेह शंकरबुधः कृष्णाधिकायाः सुत-
श्रीभूदेवकृतेऽकरोत् सुविशदां व्याख्यां शिष्यप्रीतये ॥ ३ ॥

इति श्रीमद्भूदेवशुक्लविग्नित धर्मविजयव्याख्यायां भवानी-
शंकरकृतायां नायकनन्दनो नाम पंचमोऽङ्कः ॥

सप्तत्रयष्टेदुसंख्येष्टे ऽष्ट शुक्लाष्टमीदिने ॥

व्याख्यामिमां सुविशदामलिखन्मधुसूदनः ॥ १ ॥

संपूर्णैय धर्मविजयव्याख्या ॥

References.— See No. 82.

धर्मविजयव्याख्या

called

अर्थदीपिका

No. 85

Dharmavijayavyākhyā

called

Arthadīpikā

710.

1886-92.

Size.— 9 $\frac{1}{2}$ in. by 4 in.

Extent.— 37 leaves ; 9-10 lines to a page , 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance , Devanāgarī characters , hand-writing legible but not quite clear ; borders and edges ruled in double red lines ; complete ; red pigment used for colophons etc.

Age — Samvat 1832, Śaka 15(16)97.

Author.— Bhavānīśaṅkara.

Begins.—fol. 1^a

श्रीमन्महागणाधिपगुरुसरस्वतीभ्यो नमः ॥

सकलसिद्धिकरः शिवनन्दनो भवति भक्तमनोरथकृत् सदा ॥

तमहमत्र विधीं ब्रह्मरस्तु तं गणपतिं हृदये प्रभुमाश्रये ॥

श्रीभूदेवगुरुन् नत्वा etc. as in No. 82.

fol. 9^a इति श्रीमद्भूदेवशुक्लविग्नितधर्मविजयनाटकस्यार्थदीपिकायां
प्रथमोऽङ्कः समाप्तः ॥

fol. 16^a इति etc.... ...द्वितीयोऽङ्कः समाप्तः ॥

Ends.— fol. 36

गञ्जीशखडेन चंद्रकलया etc up to नात्र प्रकल्पित ॥
as in No. 82.

followed by इति श्रीमद्भट्टभवानिहंकराचार्यनायां धर्मविजय
व्याख्यायामर्थदीपिकाख्यायां पंचमोऽंक समाप्तः ॥ श्री ॥ श्री ॥

भट्टदेवशंकरेण लिखितेयमर्थदीपिका ॥ सव० १८३२ शके १५(६)८१
प्रवर्त्तमाने आषाढसितषष्ठ्यतरसप्तमी ७ भागवामने लिखितेय ॥ श्री ॥

भारद्वाजकुले महीमतिरभूद्धीमाधवस्तन्मृतो
विख्यातो रणछो(ड)जी. कुअरजीस्तत्सुहृन्गामीच्च मे ॥
तातस्तत्कृपयेह शंकरबुधः कृष्णांबिकाया सुतः
श्रीभूदेवकृतेऽकरोत्सुविशदां व्याख्यां शिवप्रीतये ॥ १ ॥

References.— See No. 82.

धूर्तविडम्बन

Dhūrtavidambana

No. 86

510.

1891-95.

Size.— 11½ in. by 7¼ in.

Extent.— 20 leaves ; 8-10 lines to page ; 22 letters to a line.

Description.— Country paper , Devanagari characters ; old in appearance ; hand-writing, careless and illegible ; borders ruled in double black lines ; yellow pigment used for corrections ; fol. No. 20 pasted with paper-slips.

Age.— Śaṁvat 1888.

Author — Amareśvara (Cf. A. S. B. Ms. No. 5339).

Subject.— A prahasana.

Begins.— fol. 1

अगिणेशाय नमः

गौरीरूपविभीषणांशरधरां कृष्णा परां कन्यकां

प्रस्तावोचितहासकेलिचतुरैरालीजनैर्वाचितः ॥
 तत्कालं कुलपालिकाविहासितं श्रुत्वा विवाहोत्सवे
 विश्वेषामभिवाञ्छितं वितनुतां सत्री(त्री)डहासो हरः ॥ १ ॥

अपि च

चारिकाविहरणे क्रयो. . धरा फुलितहंसकस्वनं
 श्रुत्ये भवतु तत्समासदां चन्द्रशेखरपदांशु(ज)द्वय(यं) ॥ २ ॥

नायंते सूत्रधारः ॥

अलमतिविस्तरेण ॥ आज्ञापितोस्मि परिषदा यत्कया भरतवंशावतंसेन
 धूर्तविडम्बनं नाम ग्रहेत्तेन प्रयोक्तव्यमिति तदधुना कुटुंबिनीमाहूय संगीतक-
 मनुतिष्ठामि etc.

fol. 12^b प्रथमोक्तः १

Ends—fol. 20^a

तथापीदमस्तु

विप्राः संतु सुखाचि(न्वि)ताः सुकृतिनो नन्दतु विदंतु शं
 पापिष्ठाः परवंचका निरुतिनः सीदंतु गर्वाचिताः
 धर्मो वृधि(द्धि)मृपैतु संमतिकविः प्रभो(प्राप्नो)तु कीर्ति परां
 सभ्याः संतु निरामयाः सुतसुहृद्वात्रादिभिः संततं
 इति निष्क्रांताः सर्वे द्वितीयोक्तः २
 समाप्तं १ लेह किं तेमि यमः । न्यत्करोमि कुमा.
 किमतः परीमियं इति धूर्तविडम्बनं समाप्तं ॥
 म ० १८८८ का पौस वदी १२ श्रीकृष्णनमा

This work is described in the A. S. B. Des Cat.
 Vol. VII. 5339.

धूर्तसमागम

Dhūrtasamāgama

No. 87

80.

A. 1883-84.

Size.—12 $\frac{3}{4}$ in. by 5 in.

Extent.—7 leaves ; 12 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.—Country paper ; Devanāgarī characters : not very old
 in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ;
 complete, incorrect.

Age.— Samvat 1940.

Author.— Jyotirīśvara Kaviśekhara.

Subject.— Rogues meeting rogues and trying to deceive one another.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नम श्रीकृष्णाय नम.

हर्षादंभोजजन्मप्रभृति दिविषदां संसादि प्रीतिमन्या
श्वश्रामौलौ पुरारेर्दुहितृपरिणय साक्षतं चुंव्यमानं
तद्वक्त्रं मौलिवक्त्रे मिलितमिति भृशं वाक्ष्य चंद्र महासां
द्रष्ट्वा तद्रुतमाशु स्मितसुभगमुखः पातु वः पंचवक्त्रः ?

अपि च ॥

वक्रांभोरुहि विस्मिताः स्तवकिता वक्षारुहिस्फारिता
श्रोणी सीमनि शुंफिताश्र्वर(ण)योरक्षणाः पुनर्विस्तृताः
पार्वे(र्व)न्याः प्रतिगात्रभिन्नगतयस्तन्वांति भद्राणि वा
विद्धस्यांतिकपुष्पशायकशरैरीशस्य दृग्भंगय २

नाथंते सूत्रधारः अलमतिविस्तरेण यदथ

नानायोद्ध(ध)निवद्धनिर्जितसुरत्राणत्रमद्वाहिनी
वृत्यद्भीमकबंधभेलकरलद्धूमिध्रमदद्भुधरः
अस्ति श्रीहरसिंहदेववृपातिः कार्णाटचूडामणि-
दृ(र्ह)प्यत्पाथि(र्थि)वसार्थमौलिमुकुटन्यस्तात्रिपेंकः
तस्योद्दंडभुजप्रतापदहनज्वालानिरस्तापदो
राज्ञः सर्वगुणानुरागपदवीविद्योतना चार्चकः
योधे(धी)रेश्वरवंशमौलितिलको दातावदाताशय-
स्तस्य श्रीकविशेखरस्य कविता मच्चिन्ममालंबते ४

अनेन सकलसंगीतविद्यानवद्यविद्योतनाभिनवभरतेन पुरमथनपदाराबंध-
वंदारकरपल्लवपुटेन निखिलभायो(षो)पभाषासुभगभाषुकसरस्वतीकंठाभरणेन
अनवानवरतसोमरसास्वादकषायकंठलठन्मीमांसामहोत्सवस्य रामेश्वरस्य पौत्रेणः
(ण)तत्रभवतः पवित्रकीकीर्तौद्गीरेश्वरस्यात्मजेन महेशशासनश्रेणिशेखरश्रीमत्प-
ल्लीनन्मधुमिना कविशेखराचार्येण श्रीज्योतिरीश्वरेण निजकुतुहलविरचितं
धूर्तसमागमं नाम प्रहसनभिनेतुमादिष्टोस्मि etc.

Ends.— fol. 7^a

तथापीदमस्तु

काले संततवर्षिणौ जलमुचः सस्येससृद्धा धरा
भूपाला निजधर्मपालनपरा विप्रास्त्रयीनिर्भरा

स्वादुक्षीरनतोधसः प्रतिदिनं गावो निरस्तापदः
संतः शांतिपरा भवन्तु कृतिनः सौजन्यभाजो जनाः

इति निष्क्रांताः सर्वे द्वितीयसंधिः इति श्रीकविशेखराचार्यश्रीज्यो-
तिरीश्वरविरचितं धूर्त्तसमागमामिधं प्रहसनं समाप्तं श्रीहरिः संवत् १९४०
फाल्गुण कृष्ण ३० भौमवासरे श्रीहरिः श्री श्री

References — 1 Mss—Aufrecht Catalogus Catalogorum, i 272^b;
ii 59^a.

For details cf. A. S. B. Des. Cat. Vol. VII No. 5341.

नटकमेलन

Natakamelana

No. 88

408,
1887-91.

Size.— 9 in. by 3½ in.

Extent.— 20 leaves, 7 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear and legible but not uniform; portion on many folios scratched out; borders ruled in triple black lines; edges of folios damaged; fol. 1 missing; red pigment used.

Another name for this work is लटकमेलन.

Age.— Samvat 1608.

Author.— Śāṅkhaḍhara.

Subject.— A Prahasana enacted before Govindadeva.

Begins.— (abruptly) fol. 2^a

मंडलिकाधिराजः । कविप्रियो नाटकनर्तनार्थमादेशयन्मां रणरगमल्लः ॥
यद्यप्यसत्तत्समयसहचितेन कविराजश्रीशंखधरविरचितेन नटकमेलनाम्ना
प्रहसनेनास्मात्विनोदयेति । etc.

fol. 13^a लज्जाविक्रयो नाम प्रथमोऽंकः ॥ छ ॥

Ends.— fol. 21^a

भुदेवास्वस्तिवाचास्निगद्यत् दुरितं नीरुजः सन्तु मंतः ।
 सन्तु प्रौढारिबीरव्रजतिलककलाशालिन क्षाणिपालाः ।
 आस्तां विद्वत्प्रकाण्डश्रवणपुटचमत्कारिकान्य कवीना-
 मस्तु व्यामोहशान्तिः सृजतु हृदि सुदं निश्चलां चंद्रचूडः ॥ छ ॥
 इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ दन्तुरापरिणयननाम द्वितीयोक्तः ॥ समाप्तमिदं
 नटमेलकं नाम नाटकं ॥ शुभमस्तु ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥ संवत् १६०८
 पौषे मासि १२ । गोपालेन लिख्यापित । कृष्णदासेनालेखि ॥

References.— Mss Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 542^a,
 ii, 128^a, iii, 115^a.

Cf. Mad Des Cat. Vol. XXI No. 12642 and A. S. B
 Cat. Vol. VII No 5331.

Printed in Kavyamala 20, 1889.

नटकमेलकप्रहसन

Natakamelakaprahasana

No. 89

21.

1872-73.

Size.— 10 $\frac{1}{4}$ in. by 4 $\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 12 leaves, 8-9 lines to a page; 38 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanagari characters with वृद्धमात्राः;
 hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in
 triple black lines; red pigment used; white chalk used for
 corrections; marginal notes; right-hand edges worn out
 and moth-eaten; complete.

Age.— Appears to be old.

Author — Śankhadhara.

Begins— fol. 1^a

॥ ॐ नमः श्रीगणेशाय नमः ॥

गौरीखुंबनचंचलं चलचलचंचंद्रप्रभामंडलं

व्यावल्गाफणिकुंडलं रतिरसप्रस्थिबगंडस्थलं ।

प्रौढप्रेमपरं परापरिचयप्रोत्कृष्टनेत्रांचल ।

शंभोरस्तु विभूतये त्रिजगतामुन्मत्तमंगं शिरः ॥ २

नाचंते सूत्रधारः अलमतिविस्तरेण ॥ यतः

गोविन्ददेवः प्रथितः पृथिव्यां श्रीमन्महामंडलिकाधिराज ॥

कविप्रियो नाटकनर्तनार्थमादेशयन्मां रणरंगमल्लः ॥ ४

यद्य वसंतसमयसमुचितेन महाकविराजश्रीमन्महामतिशंखधरविरचितेन
लटकमेलकनान्ना प्रहसनेनास्मान्विनोदयेति । etc.

Ends.— fol. 21^a

चुंबंतः सरसीसुखांशुजवनं पांथ प्रमोथच्छिदः

प्रोन्मीलन्नवमल्लिकासुरभयः श्रीखंडसंबंधिनः

संभोगाश्रमवैरिणः स्मरशरव्यापारविस्तारिणः

कार्णाटीभुजवल्लिबंधाविकलाः सर्पेति मंदानिलाः

अपि च

भूदेव स्वस्ति वाचास्तिरयन्तु दुरित निर्जराः संतु संतः

संतु प्रौढारिवीरवृजविजयकलाशालिनः क्षोणिपालाः ।

आस्तां विद्वच्चकोरश्रवणपुटचमत्कारिकाव्यं कवीना-

मस्तु व्यामोहशान्तिः सृजसुहृदि हृदं निश्चलां चंद्रचूडः । ४१

इति निष्क्रान्ता सर्व्वे ॥ इति कविशंख(ख)धरविरचितं नाटकं संपूर्णं ॥

॥ श्रीकल्याणमस्तु ॥ छ ॥

References.— See No. 88.

नरकासुरवधव्यायोग

Narakāsuraavadhavyāyoga

No. 90

624
1882-83.

Size.— 9 $\frac{7}{8}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 11 leaves ; 11 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters ; not very old in appearance ; hand-writing bold and clear but not uniform ; borders ruled in double black lines ; incomplete.

Age.— Not very old.

Author.— Dharma, son of Parvateśvara.

Subject.— Fight between Kṛṣṇa and the demon Narakaśura

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कस्तूरीपरिदिग्धसुग्धकमलावक्षोयबुध्या दृढं
नीलाद्रेः शिखरेषु नित्यकुतुकीदैत्यारिरव्यात्स नः ॥
प्रत्यंगाभरणेषु दीप्तवपुषो सेवासुदेवास्फुट
यस्याशेषसुरात्मतां विदधते चंद्रार्द्धचूडादयः ॥ १ ॥

... ...

... ...

विख्याते जनि पर्वतेश्वरसुधीः क्रीडारुणस्यान्वये
षण्णां दर्शनकारिणां सुमनसामेकात्मलीलायितं ।
धर्माख्येन मनीषिणा विराचितस्तत्पुत्रना तादृश-
व्यो(व्या)योगोरसहृंभितोस्ति नरकध्वंसाभिधो वृत्तनः ॥१३॥ etc.

Ends.— fol. 11^b

ना० ॥ सुग्रे मा भैषीः ॥ तान्यखंडयदखंडचंडिमापंडितः म यधि कांडमंडले
॥ ५९ ॥ पु. ॥ ततः २ ॥ ना० ॥ तदनु ॥ हरिणांकांबयपणिममबंधुरं प्रहितं
प्रदीप्तिपिहितं सुदर्शनं ॥ तरसा जह्मर शिरसामरे झंझं

References.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum, i 277^a ; ii, 60^b ;
iii, 59^b.

For described Ms. see I. O. Cat. No. 4185.

नरकासुरविजय

Narakaśuraviṛjaya

No. 91

441.
1884-87.

Size.— 8½ in. by 3¼ in.

Extent.— 30 leaves ; 7 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ;

borders and edges ruled with red, and yellow lines, yellow pigment used for corrections; fly leaf decorated with beautiful designs

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Dharmasūri.

Subject.— A Vyayoga.

Begins.—fol.

॥ श्रीगणेशाय नम ॥ श्रीवागीश्वर्यै नमः ॥ श्रीगोपालकृष्णो विजयतेतराम
जयति जयति देवो देवकीनन्दनोय
जयति जयति कृष्णो वृष्णिवंशप्रदीपः ॥
जयति जयति भेषड्यामलः कोमलांगो
जयति जयति पृथ्वीभारनाशो मुकुन्दः ॥ १ ॥

श्रीराधारमणो विजयतेतराम् ॥

fol. 1^a ओं नमो भगवते वासुदेवाय ॥
कस्तूरीपरिदिग्धमुग्धकमला etc. as in No. 90.

Ends.— fol. 29^b

„ 30 -

कृष्णः ॥ किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि ॥

पुरंदरः ॥ इत परं किमुपकर्त्तव्यं ॥

दुर्वारासमेरे सुरेण सहिता सर्वापि रक्षश्चम्—

गर्वाधो गलितश्च सोपि नरकः पूर्वामराणां प्रभु ॥

निर्वाणं गमितश्च शोकदहनो गीर्वाणमातुस्ततो

सर्वाण्यस्मदपेक्षितानि भगवन्निर्वाहितानि त्वया ॥ ८३ ॥

तथाप्येतदस्तु भरतवाक्यं ॥

मामत्युल्लासिताः रता विवरणे तंत्रे निरुद्धिं गता

सन्वितामणयः समुज्ज्वलयशो लीलावतीवल्लभः ॥

सांख्यान्यायविचारचुंचुमतयः प्राभाकरप्राक्रिया

—धौरेयस्फुरणा भवंतु सततं विप्राश्च नित्योच्छ्रवाः ॥ ८४ ॥

आविभ्रताश्रियमुरस्यथवा शिरोषा—

बभ्रजं च नाभिस्त्रिषरे यदि वा कपर्दे ॥

पाणौ सुदर्शनवताप्यथवा ललाटे

देवेन केनचिद्विदं जगदेतु मोदं ८५

इति श्रीवारणास्यन्वयसम्भूतसुधाकरश्रीधर्मसूरिविरचितो नरकासुराविजयो
नाम व्यायोगः ॥ ॥ श्रीगोपालकृष्णार्पणमस्तु ॥

श्रीरस्तु मंगलं जगतः

भाग्याभिधाननगरे वासुदेवेन शास्त्रिणा ॥

लिखितो नरकध्वंसव्यायोगोऽधिस्य पुस्तकात् ॥ १ ॥

श्रमेण बालकृष्णस्य पठनार्थमयं मुदा ॥

वृषाब्दे श्रावणे कृष्णद्वादश्यां भृगुवामरे ॥ २ ॥

अद्वैतवादी कुचमंडलस्ते मध्यश्चकोराक्षि च शून्यवादी

तयोर्विवादं परिहर्त्तकामा श्रुत्यचलं पश्यति दृष्टिरेषा ॥ ३ ॥

References.— Same as in No. 90.

नागानन्द

Nagananda

No. 92

455.

1899-1915.

Size.— 11½ in. by 5½ in.

Extent.— 37 leaves; 11 lines to a page; 42 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanagari characters; not very old in appearance; hand-writing very beautiful, clear, legible and uniform; red pigment occasionally used: complete. The Ms belonged to one Paraśurama Godbole and was copied by one Haripanta for him at Poona in Śaka 1783.

Age.— Śaka 1783.

Author.— Śrī Harṣa.

Subject.— A drama describing the story of Jimutavāhana.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीकृष्णाय नमः ॥

ध्यानव्याजमुपेत्य चिंतयसि कामुन्मील्य चक्षुः क्षणं

पश्यानंगशरातुरं जननिमं व्राताऽपि नो रक्षसि ॥

मिश्रयाकाराणिकोसि निर्द्विणतरस्त्वत्तः कुतोऽन्यः पुमान्
त्सेष्यं वाग्वधूभिरत्यभिहितो बुद्धो जिनः पातु वः ॥ १ ॥

...

...

..

नांयंते सूत्रधारः ॥ अथाहमिन्द्रोत्सवे सबहुमानमा(ह्य)कार्यनानादिग्देशागतेन
राज्ञः श्रीहर्षदेवस्य राजर्षेः पादपद्मोपजीविना राणसमूहनोक्तः ॥ यथा ॥
यदस्मत्स्वामिना श्रीहर्षदेवेनापूर्ववस्तु रचनाऽलंकृतं विद्याधरजातके प्रतिनिबद्ध
नागानन्दनाम नाटकं कृतमित्यस्माभि ओत्रपरंपरया श्रुतं न च प्रयोगतो
दृष्टं तत्तस्यैव राज्ञो बहुमानादस्मास्तुवाऽनुग्रहबुद्ध्या यथा प्रयोगेण त्वया
नाटयितव्यमिति ॥ etc.

fol. 7^b इति श्रीहर्षकृतस्य नागानन्दनाटकस्य प्रथमोक्तः ॥ १ ॥

fol. 15^b इति श्रीहर्षकृतौ नागानन्दनाटके गांधर्वविवाहे जीमूतवाहनपरिणयो
नाम द्वितीयोक्तः समाप्तः ॥ २ ॥

fol. 22^a इति तृतीयोक्तः समाप्तः ॥ ३ ॥

fol. 28^a इति चतुर्थोक्तः समाप्तः ॥ ४ ॥

Ends— fol. 36^b

तथापीदमस्तु भरतवाक्यं

दृष्टिं दृष्टशिखंडितांढवकृतो मुंचंतु कालाऽबुदाः

कुर्वंतु प्रतिरूढसंततहरित्सोमोत्तरीयां क्षितिं

चिन्वानाः सुकृतानि वीतविपदो निर्मत्सरैर्मनसै-

मोदंतां सततं च बांधवसुहृद्गोष्ठी प्रमोदाः प्रजाः ४०

इति निष्क्रांताः सर्वे ॥ इति श्रीहर्षकृतौ नागानन्दनाटको जीमूतवाहन-
जीवनो नाम पंचमोक्तः ॥ ५ ॥ श्रीगोपालकृष्णार्पणमस्तु ॥ श्रीहरये नमः ॥ ५ ॥

References.— 1 Mss—Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 283 ;
ii, 61^b ; iii, 61^a.

Descriptive Catalogues Mad. Des Cat. Vol. XXI,
Nos. 12532-4 ; I. O. Cat. No. 4161.

A. B. Keith : Sanskrit Drama, p. 174-5.

2 Printed Editions— 1 Ed. Calcutta 1886 ; 2 ed. by
M. R. Kale ; 3 ed. by R. D. Karmarkar ; 4 by Bergaigne,
French translation ; 5 trans. by P. Boyd, London 1872
etc.

पञ्चायुधप्रपञ्चभाण

Pañcāyudhaprapañcābhāṇa

No. 93

191
1874-80

Size -- 12½ in. by 5¼ in.

Extent.-- 42 leaves, 10-12 lines to a page; 25-30 letters to a line.

Description.— Modern bluish paper with water-marks; Devanagari characters, hand-writing, bold but careless and not uniform; folios 11-14 missing; incomplete.

Age.— A modern copy.

Author.— Not mentioned (ascribed to Trivikrama).

Begins.— fol. 1^b

पञ्चायुधप्रपञ्चभाणोयं नाम्नाख्य(ख्या)तोस्तिर्चापेयतरः

आताम्रे नयने स्फुरत्कुचभरश्वासो न विश्राम्यति

स्वेदांभःकणदंतुरं तव मुखं हेतुस्तु नो लक्ष्यते ॥

धिक्षोवेदमनः स्त्रिया इति गिरारुष्टां प्रियां भीषयं—

स्तस्यास्तत्क्षणकातरेक्षणपरिस्पृष्टो हरिः पातु वः ॥ १ ॥

विलिख्य सत्याकुचकुंभसीमि पञ्चावलिन्यासमिषेण राधां ॥

लीलारविदेन तथा सरोषं पायाद्विटः कोप्यभिहन्यमानः ॥ २ ॥

नांयंते सूत्रधारः ॥ etc.

Ends.— abruptly fol. 46^aअयि कमनज्योत्स्ने कदात्रागतासि । त्रिभिरप्यस्माभिर्न लक्षिता ॥ अनाकर्णित-
केन । किं ब्र० विजयताम्रक्रोशलेशविधुरः ॥

कंदर्पविलासः ॥ उपेक्षारसनापीतरक्तकांतासु मारुते ॥

भुजंगशब्दो रसिकनूनमेवार्थं वास्त्वयि ॥ ६१ ॥

सहर्षौत्सुक्यं ॥ अयि कमनज्योत्स्ने महुपालंभगर्भोपितावकवचनसंदर्भोयमदु-
रक्तकांतागमशुषिरोमे समास्वाद्यतापदमधिरोहति मत्स्यंष्टिकाReferences.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 317^b; ii 70^a,
209^a.

पार्थपराक्रम

Pārthaparākrama

No. 94

20.
1872-73.

Size.— 10 in. 4 in.

Extent.— 12(24) leaves ; 12 lines to a page , 40 letters to a line.

Description.— Country paper , Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रासः; old and discoloured ; hand-writing closely written but legible and uniform ; the Ms contains very thin folios which are pasted on other thick folios , square blanks in the centre ; borders ruled in triple black pencil lines ; corrections recorded with pencil in margins ; the Ms is very incorrect.

This Ms is a tracing of a Ms in the Bhaṇḍāra of the Lumbdi's Pādā (Cf. Introduction to Pārthaparākrama, ed. in the Gaikwad Oriental Series, No. IV. p. vi.).

Age.— Śaṁvat 1426.

Author.— Pralhādanadeva Paramāra. (For details see G. O. S. Vol. IV. Introduction).

Subject.— The valour of Arjuna in recovering the cows from the Kauravas for the King of Virāṭa.

Begins.— fol. 1

॥ ६० ॥ अहं ।

देवः स वः शिवशतानि तनोतु शौरि-

र्यः शैशवेऽपि तुल्यक्षतुलं नगेन्द्र ।

लज्जां विजित्य परिभूय भियं गुरुणां ।

गोपीगणैः सरभसं परिरभ्यते स्म । ५

नांयते स्थापकः ।

तस्मै जाने भगवतः श्रीमद्वल्लेश्वरदेवस्य पवित्रीकारोपणपर्वाणि केनापि रूपकेणाद्य प्रमोदनीयाः समासदः । इति चित्तां नाटयति ।

प्रविश्य पटक्षेपेण नटः

नटः आर्य तदेतदुलपराक्रमचमन्कारिताखिलभारते वर्षस्य श्रीधारा-
वर्षस्य वर्षदा प्रदितं प्रदत्तं तस्मिन्पटुं यवान् । सङ्ग्रहः । पृथ्वी-
नाम्नयति ।

यत्र क्षत्रनिकारकारणरणप्रेमा कुमार. प्रभु.
 सदर्थः सुकवे' समाधिसमतागर्भं कुमारस्य च ।
 तत्रास्माकमकुण्ठिताद्भुतरसश्रोत प्लुते रूपके
 चेत. कौतुकलोलुपं सपदि तत्संपाद्यतामुद्यम ॥
 एतेन व्यायोगप्रयोगेनियोगः सामाजिकानां इति तर्कयामि । स हि
 दक्षिणसतरंगितो राजव्यतिरक्तनायकोपेतश्च ।
 नट. स्मृत्वा भाव । अस्थेव युवराजप्रल्हादननिर्मितपार्थपराक्रम-
 नामा व्यायोगः ।
 सूत्रः सानंदं । अहो प्राचीनपुण्यसंपदां संप्रदायः ।
 तथा हि । प्रल्हादनस्य कविता वसतिः प्रसन्नेः
 संतोषकारि चरितं कपिकेतनस्य ।
 निर्मत्सरा च परिषत् पदुरस्मि नाट्ये
 तत्सर्वथा फलितमद्य मनोरथैर्नः ॥ ५ etc.

Ends.-- fol. 24

वासवः— वत्स सात्विकशिरोमणे युधिष्ठिर वीरोत्तम सद्यमाचित्र । तथापी-
 दमस्तु ।

अक्षरस्तु निरंतरा वसुमती तत्संपदं वारिदाः ।
 काले कंदलयन्तु भेकनिकरप्राणप्रदैरंशुभिः ।
 तत्संतामतिदानमग्निषु वषट् कूर्बतु हव्यं द्विज- ।
 स्तप्रक्षा सुविचक्षणा. क्षितिभुजो राज्यं भजन्तु स्थिरं ॥ ६१
 इति निष्क्रांताः सर्वे समाप्तोऽयं पार्थपराक्रमनामा व्यायोगः ॥ छ ॥
 ग्रं. ४३२ ॥ छ ॥

शुभं भवतु ॥ छ ॥

श्रीविक्रमादृतुविलोचनवेदचंद्र
 वर्षे नभस्यविशदे प्रतिपद्दिने व (च)
 व्यायोगमेतमिति पार्थपराक्रमाख्यं
 सन्नाटकं लिखितवान् जिनदेवसूरिः । कल्याणं भूयात् श्रीसर्वज्ञदेवचरण-
 कमलयुगलप्रसादात् श्रीभ्रमणसंघस्य ॥ श्रीः

दा (!) ८ प्र. १९ अर्जुननाटक छे

References.— 1 Mss—Aufrecht i, 335^b; ii, 74^b.

2 Printed editions—The work is published in the
 Gaikwad Oriental Series, Vol. IV, 1917.

पार्थपराक्रम

Parthaparākrama

No. 95

37.
1873-74.

Size.— 10 $\frac{2}{3}$ in. by 4 $\frac{2}{3}$ in.

Extent. — 5 leaves ; 18 lines to a page ; 60 letters to a line

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा, fairly old but in good condition ; hand-writing very small and closely written but clear, legible and uniform ; borders on either side of the text ruled in triple black lines ; a square blank space in the centre of each folio ; red pigment frequently used ; slight additions recorded in margins ; complete.

Age. - Fairly old.

Author.— Prahlādanadeva Paramāra.

Begins.— fol. 1^a

॥ ६० ॥ श्रीशारदायै नमः ॥

देवः स वः etc. as in No. 94.

Ends.— fol. 5^b

तथापीदमस्तु ।

अक्षरस्तु etc up to राज्यं भजंतु स्थिरं as in No. 94.

followed by इति निष्क्रान्तास्तर्वे समाप्तोऽयं पार्थपराक्रमनामा व्यायोग-

॥ छ ॥ अं. ४५५ ॥ छ ॥

References.— See No. 94.

पार्थपराक्रम

Pārthaparākrama

No. 96

728.
1886-92.

Size.— 10 $\frac{2}{3}$ in by 4 $\frac{2}{3}$ in.

Extent. — 4 leaves ; 20 lines to a page ; 66-70 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा ; hand-writing, very small and closely written but

clear, legible and uniform; a blank space partially filled by a red circle in the centre of each folio and similar circles in either margins; catch-words and colophons marked with red pigment; borders ruled in triple red lines; folios slightly moth-eaten; complete.

Age.— Samvat 1492.

Author.— Prahlādanadeva Paramara.

Begins.—fol. 1^a

॥ ५० ॥ श्रीशारदायै नमः ॥

देवः स वः etc. as in No. 94.

Ends.— fol 4^b

तथापीदमस्तु ॥

अन्तरस्तु etc. up to राज्यं भजतु स्थिरं ॥ ६२ as in No. 94.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ छ ॥ परिसमाप्तोऽयं पार्थपराक्रमनामा
व्यायोगः ॥ छ ॥ श्री ॥ छ ॥ संवत् १४९२ वर्षे फाल्गुनशुदि ९
आदित्यवारे लासापुरवरेऽलेखि ॥ छ ॥ छ ॥ शुभ भवतु ॥ छ ॥ श्रीः ॥

References.— See No. 94.

पार्वतीपरिणय

Parvatiparinaya

No. 97

148.

1875-76.

Size.— 8 $\frac{2}{3}$ in. by 13 $\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 67 leaves; 16-18 lines to a page; 15 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks: Devanagari characters; bluish in appearance; hand-writing clear, legible and uniform; written on one side of the folios; complete: corrections recorded in margin; fol. 24 repeated.

Age.— A modern copy.

Author — Bānabhatta. Cf. the following remarks of Keith “The *Pārvatīparinaya* once ascribed to Bāna is now allotted to Vamana Bhatta Bana (A. D. 1400)” Sanskrit Drama, p. 221.

Subject.— Describes the nuptials of Śiva and Pārvatī.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ।

आदौ प्रेमकषायिता हरमुखव्यापारलोला शनै—
ब्रीडाभारविघूर्णिता मुकुलिता धूमोद्भजन्याजतः ।
पत्युः सम्मिलिता दृशा सरभसव्यावर्तनव्याकुला
पार्वत्याः परिणीतिमङ्गलविधौ दृष्टिः शिवायास्तु वः ॥ १ ॥

अपि च । संपदमतरलभ्यामनन्यसामान्यबाहुदर्पनिधेः ।

पुष्पातु चित्तयोनेरघटितघटनापटीयसी विभुता ॥ २ ॥

नान्यन्ते सूत्रधारः । सप्रणाममञ्जलिं बध्वा ।

ब्रह्मस्तम्बकुटुम्बस्य योगक्षेमविधायिनौ ।

आनन्दविग्रहौ भूत्यै स्रूयास्तामादिदंपती ॥ ३ ॥

इति पुष्पाञ्जलिं विकीर्य । नेपथ्याभिमुखमवलोक्य । आर्ये इतस्तावत् ।

प्राविश्य नटी । अज्ज इआह्मि ।

सूत्रधारः । आर्य अद्य खलु किमप्यभिनवं पार्वतीपरिणयं नाम नाटकं
ब्रह्मभिलषति परिषदेषा ।

नटी । अज्ज त उण अभिणवं कस्य कयिणो किदी भाविस्सदि ।

सूत्र० अस्ति कविसार्वभौमो वत्सान्वयजलाधिकौस्तुभो बाणः ।

सृज्यति यद्रसनायां वेधोऽस्ररङ्गलासिका बाणी ॥ ४ ॥

तद्विरचितेन विचित्रसंविधानेन वस्तुनानेन सामाजिकानवस्थास्यामहे ।
etc.

fol. 13 प्रथमोक्तः ॥

fol. 25 द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 66

समधिगतसकलमनोरथाणां नः किमतः परं प्रार्थनीयम् ।

तथापीदमस्तु भरतवाक्यम् ।

पर्जन्यो दृष्टिमिष्टां प्राविशतु जगतो भद्रसंपादायित्री

शम्भुस्तस्यैः प्रकृतैर्भक्तुं पुलकिता सर्वतो वृत्तधात्री

वर्धन्तां वीतविघ्नाः स्फुरदुपकृतयः संपदः सज्जनानां
 नित्यानन्दो महेशो निरतिशयसुखप्राप्तये कल्पतां वः ॥ ११० ॥
 इति निष्क्रान्ता सर्वे ॥ पञ्चमोऽङ्कः ॥ इति श्रीभट्टवाणकृतं पार्वतीपरिणयं नाम
 नाटकं समाप्तम् ॥

References.— 1 Mss— Aufrecht's Catalogus Catalogorum 1, 336^a ;
 11, 75^a ; iii, 72^a.

Descriptive Catalogue ; Cf. Mad. Des. Cat. Vol. XXI
 No. 12539.

2 Printed Editions— 1 Ed. by Glaser, Wien 1883 ;
 2 Published by the Vani Vilasa Press, Shrīrangam, 1906.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 98

239.

Viśrāma (i).

Size.— 9 $\frac{1}{8}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 19 leaves ; 11 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writ-
 ing beautiful, clear and uniform ; complete.

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Kṛṣṇamīśra. According to Goldstücker, the author
 flourished about the end of the 12th century.

Subject.— A philosophical drama in six acts, treating of the
 different sects of religions and showing the superiority of
 the Advaita philosophy.

For further particulars see No. 26 of M. Seshagiri
 Shastri's Report No. 2. p. 67.

Begins.— fol. 1^a

श्रीमंगलमूर्तये नमः ॥

मध्यान्हार्कमारीचिकास्त्रिष पयः पुरो यदज्ञानतः
 स्वं बायुर्जलमोऽहं क्षितिरिति वैश्वेदेवमुन्मीलति ।

यत्तत्त्वं विदुषां निमीलति पुनः स्रग्भोगिभोगोपमं
 सांद्रानंदमुपास्महे तदमलं स्वात्मावबोधं मह. ॥ १ ॥
 अंतर्नाडीनियमितमरुल्लंघितब्रह्मरंभं
 स्वांते शांतिप्रणयिनि सल्लुस्मीलदानंदसांद्रं ॥
 प्रत्यग्ज्योतिर्जयति यमिनः स्पष्टलालाटनेत्र-
 व्याजव्यक्तीकृतमिव जगद्द्यापिचंद्रार्थमौलेः ॥ २ ॥

सूत्रधारवाक्यं ॥ नीताः क्षयं क्षितिभुजो वृपतेर्विपक्षा
 रक्षावती क्षितिरभूत्प्रथितैरमात्यैः ॥
 साम्राज्यमस्य विहितं क्षितिपालमौलि-
 मालार्चितं भुवि पयोधरमेखलायां ॥ ३ ॥

अस्ति प्रत्यर्थिपृथ्वीपतिविपुलबलारण्यमूर्च्छित्यतां-
 ज्योतिर्ज्वालावलीढत्रिभुवनविवरो विश्वविभ्रांतकीर्तिः ॥
 गोपालो भूमिपालाद् प्रसभमासिलतामात्रमित्रेण जित्वा
 साम्राज्ये कीर्तिवर्मा नरपतितिलको येन भूयोभ्यषेचि ॥ ४ ॥

तेन च शांतप्रथप्रस्थितेन आत्माविनोदार्थं प्रबोधचंद्रोदयाभिधानं नाटकं
 अभिनेतुमादिष्टोऽस्मि ॥ etc.

fol. 3^a इति प्रथमोऽंकः

fol. 7^a इति द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥

Ends.—fol. 18^b

तथाप्येतदस्तु ॥

पर्जन्योस्मिन्नजगति महती वृष्टिमिष्टां विधत्तां
 राजानः क्षमागलितविविधोपप्लवाः पालयंतु ॥
 तत्त्वोन्मेषोपहततमसस्त्वत्प्रसादान्महान्तः
 संसाराधि-विषयममतातंक्रपकं तरंतु ॥
 इति षष्ठोऽंकः ॥ ५ ॥

References.— 1 Mss—Aufrecht, i 352^b; ii 78^b, 211^b; iii, 75^a.

Also See Madras Triennial Cat. of Sanskrit Mss. Vol. II. No. 1108 and I. O. Cat. Pt. VII Nos. 4138. Often printed with or without commentaries.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 99

526.
1891-95.Size.— 9 $\frac{3}{8}$ in. by 3 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 75 leaves ; 8-9 lines to a page ; 28-30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, bold, clear and legible, borders ruled in triple black lines ; folios 39 and 42, repeated ; fol. 61^b, blank ; fol. 63 is whitish in appearance and the hand-writing on it is different ; the last colophon is written in red ink ; complete.

Age.— Samvat 1670 (Śaka 1535).

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— fol. 1^b

॥ ६० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

मध्याह्निकरीचि etc. as in No. 98.

fol. 12^a इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचन्द्रोदयनाटके कामापयानो
नाम प्रथमोऽंकः ॥ १ ॥

fol. 27^b इति ... द्वितीयोऽंकः समाप्तः ॥

Ends.— fol. 72^b

पर्जन्योस्मिन् जगति etc. up to संसारादिषु विषयममतातं कर्षकं तरंतु ॥
as in No. 98.

followed by इति निःक्रान्ता सर्वे जीवन्मुक्तिर्नाम षष्ठोऽंकः ॥

इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचन्द्रोदयनाटकं संपूर्णं श्रुतं भूयात् ॥

॥ संवत् १६७० वर्षे शाके १५३५ प्रवर्त्तमाने महाभागल्यप्रदमार्गेशिर-
मासे शुक्लपक्षे तिथौ तृतीयायां वासरे अमरसरमध्मे ॥ लिखिते नरि-
सिंहेण ॥ श्रुतं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥ पुत्रपौत्रादिपदार्थैः ॥ श्री ॥ श्री ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 100

77.

1883-84.

Size.— 10½ in. by 3¼ in

Extent.— 101 leaves ; 5-6 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing bold, clear and legible ; borders ruled in two double black lines ; red pigment used ; edges of folios worn out ; occasional notes ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— fol. 1^b

श्रीमहागणपतये नमः ॥

मध्याह्नार्कमरीचि etc., as in No. 98.

fol. 12^b इति ब्रह्माद्वैतमहाकविश्रीकृष्णमिश्रकृतौ प्रबोधचन्द्रोदये कामाय-
यानो नाम प्रथमोऽङ्कः ॥

fol. 31^b इति महामोहप्रयाणो नाम द्वितीयोऽङ्कः ॥

Ends— fol. 100^b

पर्यन्त्योस्मिन्तगति etc. up to संसारार्ब्ध विषयममतातंकपंकं तरन्तु ॥ ३०॥
as in No. 98.

followed by इति सर्वे निःक्रान्ताः ॥ छ ॥ श्री ॥ इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते
प्रबोधचन्द्रोदये षष्ठोऽङ्कः ॥

धूम्राकाशरसेन्दुमिर्विगणिते श्रीविक्रमार्कप्रभोः
शाके भ्रावणमासि सोमादिवसे पक्षे च लक्षेत्रे ॥
एकादश्यामिधे तिथौ लिखितवान्श्रीविष्णुदेवात्मजो
विद्वान्नि...प्रबोधसहितं चन्द्रोदयं नाटकम् ॥ १ ॥

श्री ॥ ॥ छ ॥ श्रीमहागणपतये नमः ॥ शुभमस्तु

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 101

34.
1898-99. —Size.— 9 in. by 4 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 37 leaves; 13-14 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanagari characters; old in appearance; hand-writing clear and legible, borders ruled in single black lines; red pigment used; folios worn out; folios 1 and 38 missing, otherwise complete.

Age.— Śaka 1546.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— (abruptly) fol. 2^a

तिवाहिता दिवसाः ॥ इदानीं तु कृतकृत्या एव वयं ॥ यतः

नीताः क्षयं क्षितिभुजोर्धृपतेर्विपक्षा

रक्षावती क्षितिरस्युत्प्राथितैरभाव्यैः ॥

साम्राज्यमस्य विहितं क्षितिपालमौलि-

भालार्चितं भुवि पयोनिधिमेखलायां ॥

तद्वयं शांतरसप्रयोगाभिनयेनात्मानं विनोदयितुमिच्छामः etc.

as in No. 98.

fol. 7^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयनामनाटके कृष्णमिश्रविरचिते मंत्रद्वजो
नाम प्रथमोऽङ्कः समाप्तः ।fol. 15^a द्वितीयोऽङ्कः समाप्तः ।Ends.— fol. 39^aपर्जन्योऽस्मिन् जयति etc. up to संसाराब्धिं विषयममतातं कर्पकं
तरुं ॥ १ ॥ as in No. 98.followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोध-
चन्द्रोदयनाटके षष्ठोऽङ्कः समाप्तः ॥ नाटकमपि समाप्तमगमत् ॥
शाके १५४६ प्रवर्तमाने ॥ उत्तरायनगते श्रीमद् दिनमणौ ॥ श्रीष्म-
कताबाबाढमासे कृष्णपक्षे ७ रवौ नागमंडलवासिनो दीव्यज्ञातीये नव्य ॥
श्रीगणेशात्मजेनेदमल्लोखि । इत्यर्थः

शाके षट्युगबाणचंद्रसुमिते मासे शुचौ पक्षके
 कृष्णे चोत्तरमार्गमाश्रित...नेचेह भास्वत्तिथौ ।
 भानोश्चाथ दिने हि सर्वगणितज्ञानैकग...गैकदं-

ताख्यस्यार्थसुतोऽलिखान्नजकृते रुद्रः शुभं नाटकं ॥ १ ॥ श्री ॥

fol. 37^b इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचन्द्रोदयनाटके षष्ठोऽंक समाप्तः
 ॥ नाटकमपि समाप्ती गममत ॥ राम ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 102

527.
 1891-95.

Size.— 10 in. by 4½ in.

Extent.— 35 leaves ; 12 lines to a page ; 35-40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in triple black lines ; red pigment used ; edges of folios worn out ; fol. 24 missing ; occasional notes in the margins ; complete.

Age.— Samvat 1650.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगोपालाय नमः ॥

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

fol. 6^a इति प्रबोधचन्द्रोदयाभिधाननाटके प्रथमोऽंकः ।

fol. 13^a द्वितीयोऽंकः ।

Ends.— fol. 36^a

पर्जन्योद्भिन्नं जगति etc. up to संसारार्थं विषयममतातंकयंकं तरंतु
 as is No. 98.

followed by इति निःक्रांताः सर्वे ॥

इति प्रबोधचन्द्रोदयाभिधाने नाटके षष्ठोऽंकः ॥

संवत् १६५० वर्षे चैत्रशुदि ११ दिने लिपितं ॥ छ ॥ छ ॥ श्रीः ॥ रा ॥ मा
॥ य ॥ न ॥ मः ॥ ॥ छ ॥ छ ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 103

377.

1884-87.

Size.— 8½ in. by 5 in.

Extent.— 55 leaves ; 12 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing bold, clear and legible ; borders ruled in double black lines ; red pigment used ; folios worn out and moth-eaten ; complete.

Age.— 1672.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीकर्मेश्वराय नमः । श्रीगोपीजनबल्लभाय नमः ।

श्रीगणाधिपतये नमः ।

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as No. 98.

fol. 10^a प्रबोधचन्द्रोदयनाटके प्रथमोऽंकः समाप्तः ॥ छ ॥

fol. 21^b इति प्रबोधचन्द्रोदये द्वितीयोऽंकः । समाप्तः । छ ॥

Ends.— fol. 55^a

पर्यन्योस्मिन् जगति etc. up to संसारार्थि विषयममतातकथकं तरंतु ॥३४॥
as in No. 98.

followed by इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदये जीवन्मुक्तिर्नाम षष्ठोऽंकः समाप्तः ।

समाप्तं प्रबोधचन्द्रोदयाभिधानं नाटकं ॥ श्रीरस्तु ॥ छ ।

काल्याणमस्तु ॥ श्रीकर्मेश्वरप्रसादाह्वितोयं ग्रंथः ।

श्रीगोपीजनबल्लभो जयंतु ॥ संवत् १६७२ वर्षे कार्तिकशुदि ५ तिथौ
मल्लपुरीनिवासी मधुश्रीबल्लभद्रस्यात्मजगणेशाभिधानेन लिखितं ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 104

459.
1895-1902.

Size.— 10½ in. by 3¼ in.

Extent.— 54 leaves ; 8 lines to a page ; 30-35 letters to a line.

Description.— Old country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting clear and legible except some folios where some letters cannot be deciphered ; borders ruled with double black lines ; edges of folios worn out and moth-eaten ; red pigment used ; white chalk also used ; complete.

Age.— Samvat 1595.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins— fol. 1^b

सिद्धिः ॥ गणपतये नमः ॥

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

fol. 9^b प्रथमोङ्कः ॥fol. 20^b अस्त्रापकर्षणं नाम द्वितीयोङ्कः ॥Ends.— fol. 53^b

पर्जन्योर्मिजगति etc. up to संसाराब्धि विषयममतातंकपंकं तरन्ति । छ ॥
as in No. 98.

followed by इति निःक्रान्ता सर्वे प्रबोधचन्द्रोदये जीवन्मुक्तिनाम षष्ठोः ॥

॥ इति ब्रह्म...महाकविकृष्णमिश्रविरचितं प्रबोधचन्द्रोदयाख्यं
नाटकं समाप्तं ॥ शुभमस्तु ॥ गोपालाय नमः ॥ ॥ कृष्णार्पणमस्तु ॥
संवत् १५९५ वर्षे वैशाखवदि भौमे ॥...तंवतभद्रेण नाटकं नाटकोत्तमं ॥
कृतो यत्कृष्णमिश्रस्तु नाम्ना चन्द्रोदयं स्मृतम् ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 105

445.

1884-87.

Size.— 7 $\frac{7}{10}$ in by 3 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 70 leaves ; 9 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear and legible but not uniform, borders ruled in double black lines ; yellow pigment used for corrections ; edges moth-eaten ; complete.

Age.— Śaka 1629.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as is No. 98.

fol. 13^b इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचन्द्रोदये प्रथमोऽङ्कः ॥ १ ॥fol. 31^b द्वितीयोऽङ्कः ॥ २ ॥ छ ॥Ends.—fol. 69^b

पञ्चन्योस्मिन्जगति । etc. up to संसाराब्धिं विषयसमतातंकपङ्कं तरन्तु ॥
as in No. 98.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचन्द्रोदये नाटके षष्ठोऽङ्कः ॥ ॥ श्रीः ॥

शके १६२९ सर्वजित्संबत्सरे पौषकृष्णदशम्यां भौमे लिखितमिदं समाप्तिमगमत् ॥

on fol. 70^b there is an endorsement in Kanarese characters.

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 106

426.
1877-91.

Size.—10½ in. by 4¾ in.

Extent.—43 leaves; 10 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.—Country paper, old in appearance, Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform, borders ruled in double black lines; red pigment often used; edges of folios worn out; complete.

Age.—The Ms. appears to be old.

Author.—Kṛṣṇamiśra.

Begins.—fol. 1^b

॥ ५० ॥ ॐ नमो ब्रह्मणे ।

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

fol. 7^b प्रथमोऽङ्कः ॥ छ ॥fol. 17^b द्वितीयोऽङ्कःEnds.—fol. 43^b

पर्यन्तोऽस्मिन् जगति etc., up to संसाराब्धिं विषयममतातंकपकं तरंतु ॥
as in No. 98.

followed by इति निःक्रांताः सर्वे षष्ठोऽङ्कः समाप्तः ॥ समाप्तमेतत्प्रबोधचन्द्रोदयं
नाम नाटकं ॥

Reference.—Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 107

149.
1882-83.

Size.—7¾ in. by 3¾ in.

Extent.—60 leaves; 10 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanagari characters, hand-writing small, but clear and legible; borders ruled in double black lines: complete.

Age.— Samvat 1676 (Saka 1542)

Author.— Kīṣṇamiśra.

Begins.— fol. 1^b

श्रीवरदसूक्तिर्विजयते ॥

॥ मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98

fol. 10^a इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदये नाटक प्रथमोऽङ्कः ॥ १ ॥

fol. 20^b इति ,, ,, द्वितीयोऽङ्कः ॥ २

Ends--- fol 59^b

पर्जन्योस्मिन्जगति etc. up to संसागराधि विषयममतातकपठ तरुत ॥
as in No. 98.

followed by इति निष्क्रांताः सर्वे ॥ इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचन्द्रो-
दयो नाम षष्ठोऽङ्कः ॥ समाप्तिमगमत ॥

संवत् १६७६ वर्षे शके १५४२ प्रवर्त्तमानेऽक्षरपुरनिवासिना ज्योतिर्विद्भोवा-
लस्यात्मजेन भट्टकल्याणेन लिखितमिदं प्रबोधचन्द्रोदयाभिधानं नाटकं ॥

मासि भाद्रपदे शुक्ले प्रतिःशुक्रवासरे ।

लिखितं नाटकं चैतत्कल्याणेन द्विजन्मना ॥ १ ॥

श्रीरस्तु ॥ कल्याणं भूयात् ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 108

464.

1899-1915.

Size.— 10 $\frac{1}{2}$ in. by 4 $\frac{3}{16}$ in.

Extent.— 41 leaves; 11 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanagari characters; hand-writing bold, clear and legible; borders ruled in two double black lines; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; occasional notes in the margins; complete.

Age.— Samvat 1665.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.—fol. 1^b

॥ ६० ॥ मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

fol. 7^a प्रथमोक्तः समाप्तः ॥

fol. 15^a द्वितीयोक्तः समाप्तः ॥

Ends.— fol. 14^b

पर्जन्योस्मिन्नगति etc. up to संसाराब्धि विषयममतातंकपंकं तरंतु । ३१ ।
as is No. 98.

followed by इति श्रीनिःक्रांताः सर्वे जीवन्मुक्ति नाम षष्ठोऽङ्क । समाप्तं चेदं
प्रबोधचन्द्रोदयं नाम नाटकं ॥ ॥ संवत् १६६५ वर्षे आसौ जवदि
१० दिने मिश्रद्वारका ग्रंथ लिषावतं ॥ पं० नरबदलिषतं ॥ कल्याणं
विपुलं श्रूयात् ॥ श्रीरस्तु । श्री ॥

अंढजाः पक्षिसर्पाद्याः । पोतजाः कुंजरादयः ।

सजाः मय कीटाद्या नृगवाद्या जरायुजाः ॥ १ ॥

यूकाद्याः स्वेदजा मत्स्यादयः समुच्छिनोद्भावाः

उद्भिदखंजना सोयपादूकादेव ना रका ॥ २ ॥

विलासिनीनां स.....जाविलासास्त एव मूढस्य हृदि स्फुरति
रागो नलिन्या हि निसर्गसिद्धस्तत्र भ्रमत्येव मुधा वमं हि ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 109

446.
1884-87.

Size.— 11³/₄ in. by 4 in.

Extent.— 44 leaves ; 7 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; red pigment used.

The Ms. contains acts 3-6.

Age.— Not old.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— 1^b

श्रीगणेशाय नमः ।

॥ ततः प्रविशति शान्तिः करुणा च ॥ शान्तिः सास्त्रं ॥ मात २

क्वासि देहि मे प्रियदर्शनं

मुक्तातंककुरंगकाननभुवः शैलाः स्वलद्वारय-

पुण्यान्यायतनानि संतततपो निष्ठाश्च वैखानसः ॥

यस्याः प्रीतिरमीषु सात्र भवती चंडालवेश्मोदरं

प्राप्ता गौः कपिलेव जीवति कथं पाषंडहस्तगता ॥ ७० ॥ etc.

fol. 14^b इति पाषंडविडंबनो नाम तृतीयोऽंकः ॥ छ ॥

Ends.— fol. 43^b

पर्जन्योस्मिन्जगति etc. up to संसाराब्धि विषयममतातंकपंकं तरंतु ॥ १८३ ॥
as in No. 98.

followed by ॥ इति निःक्रांताः सर्वे ॥ इति षष्ठोऽंकः समाप्तः ॥ छ ॥

इति प्रबोधचन्द्रोदयनाम नाटकं समाप्तं ॥ छ ॥

श्रीपांडुरंगार्पणमस्तु ॥ श्रीविट्ठलार्पणमस्तु ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 110

731.
1886-92

Size.— 8½ in. by 5 in.

Extent.— 37 leaves ; 15 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible ; borders ruled in double black lines ; red pigment used ; complete.

Age.— Śaṁvat 1688.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥ श्रीविश्वेश्वराय नमः ॥ श्रीदृष्टाकालाय नमः ॥
मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

fol. 8^a इति ब्रह्माद्वैतमहाकविश्रीकृष्णमिश्रकृतौ प्रबोधचन्द्रोदये कामापयानो
नाम प्रथमोऽङ्कः ॥

fol. 14^b इति प्रबोधचन्द्रोदये द्वितीयोऽङ्कः ॥

Ends.— fol. 37^a

पर्जन्योस्मिन् जगति etc. up to संसाराब्धिं विषयममतातंकपंकं तरन्तु ॥
as in No. 98.

followed by इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचन्द्रोदये जीवन्मुक्तिर्नाम
षष्ठोऽङ्कः ॥ संवत् १६८८ वर्षे श्रावणमासे कृष्णपक्षे त्रयोदश्यां शनौ
लिखितमिदं मनोहरेण वाचकेन स्वपठनार्थं परोपकृत्यै च ॥ शुभं
भवतु ॥ छ ॥ श्रीरस्तु ॥ छ ॥ छ ॥ स्वस्त्यस्तु ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 111

730.
1886-92.

Size.— 8 $\frac{3}{4}$ in. by 3 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 59 leaves ; 8 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Old country paper ; Devanāgarī characters ; hand-
writing clear, legible and uniform ; borders of folios 1-28
ruled in two double red lines, the rest in two double
black ; some of the folios yellowish in appearance ; edges of
some folios torn ; fol. 1 seems to be pasted on another
leaf ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्री० ॥ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

fol. 10^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदये नाटके प्रथमोऽंकः ॥

fol. 22^b इति " " द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 59^a

पर्जन्योस्मिन् जगति etc. up to ससाराब्धि विषयममतातंकपंकं तरंतु ३४
as in No 98.

followed by इति उल्का निःक्रांताः पुरुषं विष्णुभक्तिप्रबोधचंद्रादयः सर्वे ॥

बोधचन्द्रोदयं नाम दुर्मोहतमसो रविं ॥

निर्मितं कृष्णमिश्रायैस्तत्त्वबोधाय नाटकं ३५

इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदये नाटके पुरुषस्य जीवन्मुक्तितत्त्वज्ञान नाम षष्ठोऽंकः
समाप्तमिदं प्रबोधचंद्रोदयं ना

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 112

152.
1875-76.

Size.— 6½ in. by 8¼ in.

Extent.— 43 leaves ; 17-23 lines to a page ; 19-21 letters to a line.

Description.— Country paper ; Śāradā characters ; hand-writing clear and legible but not uniform ; yellow pigment used for corrections.

Age.— Appears to be fairly old.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.—

ॐ नमो श्रुवे सरस्वतीरूपाय ॥ शुभमस्तु ॥ तत्सत् ॥

ॐ मध्यानां मरीचिकास्त्रिविधपयः पुरोयदज्ञानतः ।

रवं वायुर्ज्वलनोजलंक्षितिरिति त्रैलोक्यसुखमीलति ॥

यत्तत्त्वं विदुषां निमीलति पुनः स्रग्भोगिभोगोपमं ॥

सांभ्रानंदसुपात्महे तदमलं स्वात्मावबोधं महः ॥

अपि च । अंतर्नाडीनियमितं मरुद्विधितं ब्रह्मं भ्रमः

स्वांते शांतिं प्रणयिष्येत्सुखमीलकानंदं सांभ्रं ॥

प्रत्यग्ज्योतिर्जयति यमिनः स्पष्टलालाटनेत्र-
 व्याजव्यक्तीकृतमिव जगन्व्यापि चंद्रार्धमौलेः ॥
 नांथते सूत्रधारः आदिष्टोस्मि सकलसामंतचक्रचूडामणि मरीचि मंजरी
 नीराजितचरण कमलेन बलवदरि निवह वक्षस्तटकवाटपाटन-

Ends.—

पर्जन्योस्मिन् जगति महतीं दृष्टिमिष्टां विधत्तां
 राजानः क्षमां गलितनिखिलोपप्लवां पालयंतु ।
 तत्तन्मेषोपहततमसरूच्यसादान्महान्तः
 संसारान्ते विषममतातंकपंकान्तरंतु ॥ ४४ ॥
 इति निष्कांताः सर्वे ॥ ४४ ॥
 इति श्रीप्रबोधचंद्रोदयनाटके श्रीकृष्णमिश्रविरचिते जीवन्मुक्तिर्नाम षष्ठोः
 ॥ ६० ॥ समाप्तं चेदं प्रबोधचन्द्रोदयो नाटकम् ॥
 जयत्यनंत्य(न्य)सामान्य(न्य)प्रकृष्टगुणवैभव ।
 संसारनाटकारंभ निर्वाहण कविः शिवः ॥ ३० ॥ ४४ ॥

References.— See No 98.

प्रबोधचन्द्रोदय
 with
 टीका चिञ्चंद्रिका

Prabodhaçandrodaya
 with
 Commentary Ciccandrikā

No. 113

92.
 1919-24.

Size.— 12½ in. by 4½ in.

Extent.— 105 leavaes ; 2-3 lines to a page ; 40 letters to a line (text).
 6-8 „ „ „ „ 45 „ „ „ „ (com).

Description.— Smooth country paper ; Devanāgarī characters ;
 hand-writing clear and legible but not uniform ; borders
 ruled in two double black lines ; red pigment used , some
 folios without borders ; text in the middle with the comm.
 above and below it ; complete.

Age.— Samvat 1842.

Author (of the text).— Kṛṣṇamiśra.

„ („ „ comm.)— Gaṇeśa, son of Viṣṇvanatha Dikṣita.

Subject.— A commentary on the Prabodhacandīodaya of Kṛṣṇamiśra.

Begins— (text) fol. 2^a

श्रीपरमात्मने नमः ॥

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No 98.

„ (com.) fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः

पदमानादिदं विश्वं यद्भानाज्ञेह किञ्चन

तन्महः परमानन्दं वन्दे निर्विघ्नकारणं १

अथास्य प्रबोधचन्द्रोदयाभिधेन नाटकस्य प्रवृत्तिप्रयोजनमभिधीयते ।
ब्रह्माज्ञानजनितादि संसारसागरनिमग्नानामुत्तितीर्णानुपनिबद्धनाटकादि-
कथास्वादमनसां संसारिणां परमकारुणिकः श्रीकृष्णमिश्रः संसार समुच्छे-
दाय नाटकव्याजेन शृंगारादिरसैरुपासिच्य वेदांतसिद्धान्तमंतकण्ठेषु दृढयन्
नाटकमारब्धवान् । तत्र च यद्यपि विवरणोपायाः पूर्वसूरिभिर्निरूपिता बहव
उपलभ्यन्ते तथाप्यनभ्यस्तकाव्यव्याकरणानामनधीतशास्त्राणामेतद्विषयविरह-
व्याकुलितचेतसां सचेतसां प्रयोजनाय नालमिति चिच्छांश्रिकाविवरणं संक्षिप-
न्नतिबोधमारब्धमुपकल्पतेति शयेन भवानीं भावयन् भाषागणेशस्तत्र प्रारी-
प्सित् प्रतिबंधकविघ्नविघातमुद्दिश्य कृतं मंगलं शिष्यशिक्षार्थं ग्रंथादावुप-
निबध्नति ॥ मध्याह्नेति वयमित्यध्याहारः । महस्तेजः प्रकाशरूपमिति यावत् ।
उपास्महे संचितयामः । etc.

fol. 18^b इति श्रीभावाविश्वनाथवीक्षितसूनुगणेशविरचितायां प्रबोधचन्द्रो-
दयीय चन्द्रिकायां प्रथमोऽङ्कः ॥

fol. 37^b प्रबोधचन्द्रोदयीचिच्छांश्रिकायां द्वितीयोऽङ्कः ॥

fol. 53^a इति तृतीयोऽङ्कः ॥

Ends.—(text) fol. 104^a

उत्तिष्ठ वत्स किं ते ह्ययः प्रियमुपकरोमि । etc. up to संसारादिव विषय-
ममतातर्ककं तरंतु ॥ as in No. 98.

followed by ॥ विष्णुभक्तिः । तथास्तिवति निष्कांताः सर्वे षष्ठोऽङ्कः ॥ इति
श्रीकृष्णमिश्रविरचितं प्रबोधचन्द्रोदयं नाटकम् समाप्तम् संबद्
१८४२ माघमासे शुक्लापक्ष ७ रवीवा

Ends. - (com.) fol. 105^a

जीवस्य हि मोहपुर मगः कामक्रोधलोभादयो मुक्तिपरिपाथिनः पाषंड-
शास्त्राणि । तदागमाश्च । एवं सति विष्णुभक्त्यैकसहायेन मुमुक्षुणा वस्तु-
विचारेण कामं क्षमया क्रोधं संतोषेण लोभमित्यादि पूर्वोक्तरीत्या कामादीन्
पाषंडागमशास्त्राणि च विजित्य श्रवणं विधाय पञ्चाद्विवेकसहायेन मनसा
मननं कृत्वा निदिध्यामनं च विधाय तत्त्वसाक्षात्कारो जननीयः तेन च मोह-
नाशः संपादनीयः । एवं च सति प्राग्बध्ने जीवन्मुक्तिरसति च परममुक्तिरित्यल-
मतिविस्तरेण ।

आसीद्भाषोपनामा भुवि विदितयशा रामकृष्णोति विज्ञ-

स्तस्माद्द्वैर्यो विनीतो विविधगुणनिधिर्विश्वनाथोवतीर्णः

तस्मात्प्रख्यातकीर्तिर्विविधमखकृतः प्रादुरासीद्भवान्यां

श्रीभक्त्यां यो गणेशो भुवि विदितगुणा तस्य चिच्छाद्रिकास्तु ।

न प्राकृतं त्यक्तमिहास्ति किञ्चिन्मयेति संतः श्रुतिगोचरम् व ।

करोमि तेनास्तं निरंकुशेयं चिच्छाद्रिकानन्दविबोधनाय ।

ज्ञानतोऽज्ञानतो वा पि सुष्ठु वाऽसुष्ठु यत् कृतम् ।

तद्धो क्षमध्वं सदृन्ताः परीक्षयत सादरम् ॥ १ ॥

इति श्रीभावाविश्वनाथदीक्षितसूतगणेशाविरचितायां प्रबोधचन्द्रोदयीय-
चिच्छाद्रिकायां षष्ठीकः समाप्तः ॥

References. 1 Mss— Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 353^a;
ii, 79^a; iii, 75^a.

Descriptive Catalogue I. O. Cat. Pt. VII. No. 4143.

प्रबोधचन्द्रोदय

with

टीका चिच्छाद्रिका

Prabodhacandrodaya

with

Commentary Ciccandrikā

No. 114

425.

1892-95.

Size.— 10 in. by 4½ in.

Extent. - 74 leaves ; 4-6 lines to a page ; 35-40 letters to a line (text).

7-10 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ (com.).

Description. — Thick country paper, Devanagiri characters, handwriting bold, clear and legible but not uniform, borders and edges of folios 1-23 ruled in double red lines, the rest have no ruled borders; red pigment used, yellow pigment used for corrections, text in the middle with the commentary above and below it, folios 39, 41 seem to be written in a different hand, folio 1 is torn complete

Age. — Not very old.

Author (of the text). — Kṛṣṇanūṣiā

„ („ „ com.). — Ganeśa.

Begins — (text) fol. 1^b

मध्याह्नाह्नकमरीचि etc. as in No. 111

„ (com.) fol. 1^b

॥ ६० ॥ श्रीअघनाशनकीर्तनाय नमः ॥

रामं विनायकं वंदे सदानंदगुणाकरं

संसारतापसंहारकारणं विघ्नकारणम् ?

अथ कथमप्यन्देवासिनं बहुशोभ्यापितवेदांतसिद्धान्तमपि तत्वावबोधपराङ्मुख
नाटकादि रसिकाः परमशूराणिकाः श्रीकृष्णमिश्राः प्रबोधचन्द्रोदयव्याख्यान-
नाटकदशार्जेन तं बुबोधयिषवस्तद्वच्यन्ति । २२ । तत्रापि पथद्वये नांदीमंशके
निर्विघ्नपरिसमाप्तये कृतं मंगलं निबध्नाति ॥ मध्याह्नेति वयं तदौपनिषदमहत्तेज
उपास्महे सेव्यामः etc.

fol. 11^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयव्याख्याने प्रकाशे प्रथमोऽंकः ॥

fol. 24^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयप्रकाशे द्वितीयोऽंकः

Ends. — (text) fol. 73^a

उत्तिष्ठ वत्स किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि etc. up to संसारविधि विषयमम्रता-
तंकर्यं तरंतु इति as in No. 111.

followed by तथास्त्विति निष्क्रान्ताः सर्वे समाप्तोऽयं षष्ठोऽंकः ६

इति श्रीकृष्णमिश्रविरचितं प्रबोधचन्द्रोदयं नाटकं समाप्तिमगात्

६ श्रीरस्तु ॥

Ends. — (com.) fol. 73^b

जीवस्य हि मोक्षपुरःसरः etc. up to परीक्षयत सादरम् ?

as in No. 111.

followed by इति श्रीभावाविश्वनाथदीक्षितसुलगणेशविरचितायां प्रबोध-
चन्द्रोदयीयचिच्छन्द्रिकायां षष्ठोऽऽध्यायः समाप्तिमगमत् १ ।

शुभं भवत् ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥

On folio 1^a we have

नाटकादी च विघ्नविघाताय नांदी कार्या यदाह भरत
यद्यप्यंगानि श्रूयामि सन्ति वै नाटकादिषु
तथाप्यवश्य कर्तव्य नांदी विघ्नप्रज्ञांतये
देवद्विजवृषादीनां(ना)माजीर्वचनपूर्विका
नांदी कार्या ब्रधेनाम्ना नमस्कारेण संयुतेति नांदीलक्षणं
काचिद्वाद्दशपदा नांदी काचिदष्टपदा तथा
सूत्रधारं पट्टेदेनां मध्यमस्वरसंयुतामिति ॥
रंगं प्रसाद्य मधुरै श्लोकैः काव्यार्थसूचकै
रूपकस्य कवेराख्यां गोत्राय . च कीर्त्तयेदिति भरतशास्त्रात्
रुणद्धि रोदसी चास्य यावत्कीर्त्तिरनीश्वरी ।
तावत्क्रियायमध्यास्ते सुलली वै बुधपदमिति श्रुतेश्च
कवेर्गोत्रनामादिकीर्त्तनमशुचितमिति स्वनाम कीर्त्तयति कृष्णमिश्रेति

References.— Same as in No. 113.

प्रबोधचन्द्रोदय

with

टीका चिच्छन्द्रिका

Prahodhacandrodaya

with

(Commentary Ciccandrikā

No. 115

460.
1895-1902.

Size. - 9 $\frac{1}{4}$ in. by 4 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 103 leaves ; 5 lines to a page : 36 letters to a line (text).
8 „ „ „ „ 45 „ „ „ „ (com.).

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters , old in appearance : hand-writing legible but not quite clear , borders ruled in double red lines ; some in triple ; white chalk used for corrections ; edges of folios worn out ; slightly moth-

eaten, folio 1 pasted with paper-slips text in the middle with commentary above and below it, commentary incomplete

Age.— Appears to be old.

Author (of the text) — Kṛṣṇamīṣṭa.

„ („ „, com.).— Ganesa.

Begins.— (text) fol. 2^a

मध्याह्नार्कमगीचि etc. as in No. 111

„ — (com.) fol. 1^b

॥ ६० ॥ ॐ नमो श्रीगणेशाय नमः श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

यदभावनादिदं विश्व etc. as in No. 113

fol. 19^b इति श्रीभावाविश्वनाथदीक्षितसुतगणेशाधिगतायां प्रबोधचन्द्रो-
दयांकचिच्चन्द्रिकायां प्रथमोऽङ्कः

fol. 38^b इति द्वितीयोऽङ्कः

Ends.— (text) fol. 103^b

उत्तिष्ठ वत्स किं ते श्रूयः प्रियसुपकरोमि etc up to सं. अधि विषयममता-
तकपकं तरतु ॥ as in No. 111

followed by विष्णुभक्तिः तथास्तु ॥ इति निःक्रान्ताः सर्वे षष्टौऽङ्काः ॥

इति श्रीप्रबोधचंनाटकं समाप्तम् ॥

Ends.— (com) fol. 103^b

तथा च ज्ञानिनो विरक्तसर्वथा प्रयोजनाभावाद्भगवन्नादिप्रियमान
किंचिच्च .चरिष्यत्यर्थं स्थलनियमोपेक्षित इति तात्पर्यं प्रज्ञातारारति...मोहं...
परं उक्तष्टम्

References.— Same as in No. 113.

प्रबोधचन्द्रोदयटीका
called
चिच्चन्द्रिका

Prabodhacandrodayatikā
called-
Ciccandrikā

No. 116

447.
1884-87.

Size.— 11 in. by 5 in.

Extent — 53 leaves, 13-14 lines to a page, 40-45 letters to a line.

Description - Country paper, Devanāgarī characters, old in appearance; hand-writing clear, legible and uniform; folios numbered in both the margins, fol. 43 slightly moth-eaten, folio 53 slightly torn; complete.

Age. - Not very old

Author - - Gaṇeśa.

Begins - fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः

यदभानादिदं विश्व etc. as in No. 113.

fol 10^a इति श्रीभावार्थविश्वनाथदीक्षितस्तुगणेशविरचितायां प्रबोधचन्द्रो-
दयीयचन्द्रिकायां प्रथमोऽंकः १

fol. 19^a प्रबोधचन्द्रोदयीयचिच्चन्द्रिकायां द्वितीयोऽंकः २

Ends.— fol. 52^b

जीवस्य हि मोहपुरः etc. up to परीक्षयत सादरम् १

as in No. 113.

followed by इति श्रीभावार्थविश्वनाथदीक्षितस्तुगणेशविरचितायां प्रबो-
धचन्द्रोदयीयचिच्चन्द्रिकायां षष्ठोऽंकः समाप्तः छ छ छ
श्रीगणाननार्पणमस्तु

References. — Same as in No 113.

प्रबोधचन्द्रोदय

with

प्रकाश

No. 117

Prabodhacandrodāya

with

Prakāśa

55.

1869-70

Size.— 12½ in. 8 in.

Extent.— 82 leaves, 4-6 lines to a page, 32 letters to a line (text).
8-10 „ „ „ „ 40 „ „ „ „ (com.)

Description — Blue paper with water-marks, Devanagari characters; hand-writing clear, legible and uniform, borders ruled in double red lines; comm above and below the text; complete, last folio slightly torn

Age.— A modern copy.

Author (of the text).— Kṛṣṇamiśra.

„ („ „ comm). — Rāmadāsa Dīksita

Begins.— (text) fol. 1^a

श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः ॥

मध्याह्नाह्निकमरीचि etc. as in No. 111.

„ (com.) fol. 1^a

अंगणेशाय नमः ॥

राज्ञे विनायकं वंदे सदानंदं गुणाकर ॥

संसारतापसंहारकारणं विघ्नधारणं ॥ १ ॥

अथ कमप्यंतेवासिनं बहुशोध्यापितवेदांतसिद्धांतमपि तत्राबोधोपपादकमुखं
नाटकादि रसिकं परमकारुणिकाः श्रीकृष्णमिश्राः प्रबोधचन्द्रोदयाख्य-
नाटकव्याजेन तं बोधविषयस्तद्वचयंति स्म । तत्रापद्यद्वये नांदीसंज्ञके निर्विघ्न-
परिसमाप्तये कृतं मंगलं निबध्नन्ति । तत्र नांदीस्वरूपं ।

नंदंति काव्यानि कवीद्वर्गाः कुशीलवाः परिषदाश्च मंतः ।

यस्मादलं सज्जनसिंधुहंसी तस्मादियं सा कथितेति नांदी ।

इति नांदीस्वरूपं । तल्लक्षणं च । आशीर्नमस्क्रियावरमुश्लोकः काव्यार्थ सूत्रकः ।
नांदीति गद्यगदितपदैर्द्वाद(श)भिस्तथा । इति नांदीस्वरूपलक्षणालक्षितमाद्य-
पद्यद्वयं । तत्राद्यं पद्य व्याख्यायते । मध्याह्नेति । वयं तत् । औपनिषदं
महस्तेज । उपास्महे । सेवयामः । etc.

fol. 12^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयत्याख्याने प्रकाशाख्ये प्रथमोऽङ्कः ॥

fol. 28^b अंतः प्रकाशोऽङ्कः इति०

Ends.— (text) fol. 82^a

तथाप्येतदस्मत् । पर्जन्योऽस्मिन् etc. up to मसाराब्धि विषयममतातंकपंक
तरन् ॥ ३२ ॥ as in No. 111

followed by इति निःक्रांता सर्वे । इति श्रीमत्प्रबोधचन्द्रोदयाख्ये श्रीकृष्ण-
मिश्राविरचिते नाटकसारे षष्ठोऽङ्कः ॥ ६ ॥ राम ॥

Ends. (com.) fol. 82^a

श्रीकृष्णमिश्राः ग्रंथांते आशीर्लक्षणं मंगलमाचरन्ति । तथाप्येतदस्मत् ।
पर्जन्य इति । पर्जन्यो जलपूर्णमेघः । अस्मिन् जगति अस्यां भूमौ महती मिष्टां
समये वायुदपेक्षितामिष्टामिति पदेनातिवृष्टिं निवारयति विधनां करोति ।
गालितो नष्टः उपद्रवोद्देशराज्याद्युपद्रवो येभ्यस्ते राजानः क्षमां पृथिवीं पालयन्तु ।
संसारभ्य आशिषो दत्वा ज्ञानिभ्योऽपि ददाति । महांतः ज्ञानिनस्त्वत्प्रसादा-
द्विष्णुभक्तिप्रसादात्संसारएवाब्धिः (:) समुद्रः तं तरन्तु कीदृशं समुद्रं । विषया-
लगादयः ममत्वाभिमानिनः आतंको भयं एतान्येव पंकं कर्दमो यस्मिंस्तं ।
कीदृशा महांतः । तत्त्वानां उन्मेष साक्षात्कारः तस्मादुपहत नाशितं तम्
अज्ञानं येषां ते । विष्णुभक्तेः प्रसादात्सर्वं प्राप्यत इति भावः ॥ ३२ ॥ अंक-
समाप्तिं द्योतयति । इति निःक्रांताः सर्वे ॥ इति अंकसमाप्तौ सर्वेषां निष्क्रामण-
मित्यर्थः ॥ ॥ इति श्रीभट्टविनायकात्मजदीक्षितरामदासविरचिते प्रका-
शाख्ये प्रबोधचन्द्रोदयनाटकाख्याने षष्ठोऽङ्कः समाप्तः ॥ ६ ॥ छ ॥ छ ॥

References.— 1 Mss. - Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 153^a; ii, 79^a, 211^a; iii, 75^a.

Descriptive Catalogues—I. O. Cat. Pt. VII. Nos. 4139-42.

2 Printed Editions—Printed by R. S. Gondhalekar
Poona, 1886.

प्रबोधचन्द्रोदय

with

प्रकाश

Prabodhacandrodaya

with

Prakāśa

No 118

255
1880-81.

Size.— 14 in. by 5 $\frac{2}{3}$ in.Extent.— 70 leaves : 3-5 lines to a page , 40 letters to a line (text)
6-8 „ „ „ „ 55-60 „ „ „ „ (com.).

Description.— Country paper , Devanāgarī characters , old in appearance ; hand-writing clear and legible but not uniform ; borders ruled in two double black lines ; red pigment used , folios numbered in both margins , text in the middle with the commentary above and below it ; yellow pigment used for corrections, folios 68, 69 and 70 have yellow appearance , fol. 1 slightly torn ; some edges worn out ; complete.

Age.— Samvat 1753

Author (of the text).— Kṛṣṇamīśra.

„ („ „ com.).— Rāmadāsa.

Begins—(text) fol. 1^b

श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 111.

„ (com.) fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ राम विनायकं वंदे etc. as in No. 117.

fol. 11^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयव्याख्याने प्रकाशाख्ये प्रथमोऽङ्कः ॥fol. 24^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयप्रकाशो द्वितीयोऽङ्कः समाप्तः ॥Ends.—(text) fol. 69^bइतिष्ट वत्स किं ते श्रुयः प्रियवृत्तपकरोमि etc. up to संसाराद्विषयविषयममता-
तंकपंकं तरंतु as in No. 111.

Ends. — (com.) fol 69^b

श्रीकृष्णमिश्राः ग्रंथांते etc. up to सर्वे प्राप्यत इति भाव ३३
as in No. 117.

followed by अक्रममार्गि द्योतयति ॥ इति निःक्रांताः सर्वे इति अंकसमाप्तौ
सर्वेषां निष्क्रामणमित्यर्थः छ

इति श्रीमद्भट्टविनायकात्मजदीक्षितरामदासविरचिते प्रकाशाख्ये प्रबोधचन्द्रो

दयनाटकव्याख्याने जीवन्मुक्तिनिरूपणं नाम षष्ठोऽंक ६

संप्राकृतं etc. ..up to विबुधैर्न सूखै १ as in No. 120 below

followed by संवत् १७५३ ॥

References -- Same as in No. 117.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

with
प्रकाश

with
Prakāśa

No. 119

78
1883-84

Size 13 in. by 6½ in.

Extent. - 70 leaves, 5-7 lines to a page, 40 letters to a line (text).
6-9 " " " " 45 " " " " (com.).

Description. — Smooth country paper; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; red pigment used for certain words and colophons; text in the middle with the commentary above and below it, yellow pigment used for corrections; folios numbered in both margins; complete.

Age. — Not very old.

Author (of the text). — Kṛṣṇamiśra.

„ („ „ com.). — Rāmadāśa.

19 [Nāṭaka]

Begins—(text) fol. 1^b

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 111.

„ (com.) fol. 1^b

ॐ श्रीगणेशाय नमः.

रामं विनायकं वंदे etc. as in No. 117.

fol. 11^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदये व्याख्याने प्रकाशाख्ये प्रथमो अंकः १

fol. 24^b इति प्रबोधचन्द्रोदयप्रकासे द्वितीयो अंकः संपूर्णम् ॥

Ends.—(text) fol. 69^b

उत्तिष्ठ वत्स किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि etc. up to संसाराब्धि
विषयममतातंकपंकं तरंतु as in No. 111.

followed by इति निष्क्रांताः सर्वे इति

Ends.—(com.) fol. 69^b

श्रीकृष्णमिश्रः ग्रंथांते etc. up to सर्वं प्राप्यत इति भावः

as in No. 117.

followed by अंकसमाप्तिं द्योतयति इति इति निष्क्रांताः सर्वे इति अंकसमाप्तौ
सर्वेषां निष्क्रामणीमित्यर्थः इति श्रीभट्टविनायकात्मजदीक्षितरामदास-
विरचिते प्रकाशाख्ये प्रबोधचन्द्रोदयनाटके जीवन्मुक्तिनिरूपणं नाम
षष्ठोऽंकः समाप्तः ६ ॥ समाप्तोऽयं नाटकं ॥

References.— Same as in No. 117.

प्रबोधचन्द्रोदय

with
प्रकाश

No. 120

Prabodhacandrodaya

with
Prakāśa

224.

Viśrāma (i).

Size.— 14 in. by 7 in.

Extent.— 70 leaves ; 4-7 lines to a page ; 40 letters to a line (text).
8-10 „ „ „ „ 45 „ „ „ „ (com.).

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters , hand-writing clear, legible and uniform , borders ruled in double red lines , folios numbered in both margins , text in the middle with the commentary above and below it , yellow pigment used for corrections ; certain words and lines smeared off with black ink on many folios , the edges of last few folios torn ; complete.

Age.— Samvat 1746.

Author (of the text).— Kṛṣṇamiśra.

„ („ „ „ com.).— Rāmadāsa.

Begins—(text) fol. 1^b

मध्यान्हार्कमरीचि etc. as in No. 111.

„ — (Com.) fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा परात्मानमशेषदेहिनामात्मानमस्यैव सुखप्रबोधनं ॥

कर्तुं प्रबोधाख्यनिबन्धने मया प्रकाशनाम्नी क्रियते हि टीका १

विनायकस्थ तनयो दीक्षितस्य करोदिमां ॥

रामदासांति सरलां टीकां संतोत्र मेऽरणं २

मध्याह्नति ॥ अहो मध्या मध्याह्नस्तस्मिन्लर्कः सूर्यस्तस्य मरीचिकाद्य

किरणेषु पयः पुरः पयसां जलानां पुरः etc.

fol. 11^b इति श्रीप्रबोधचंद्रोदयव्याख्याने प्रकाशाख्ये प्रथमोऽंकः श्रीः श्रीः

fol. 24^b इति... ...द्वितीयोऽंकः समाप्तः ॥

Ends:— (text) fol. 69^b

उत्तिष्ठ वत्स किं ते भूया प्रियमुपकरोमि etc. up to संसाराब्धि विषय-
ममतातकपके तरंतु ३३ as in No. 111.

followed by इति निःक्रांताः इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचंद्रो-
दये जीवन्मुक्तिर्नाम षष्ठोऽंकः समाप्तश्चार्य्य-प्रबोधचंद्रोदयः नाम ग्रंथः ॥
श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

Ends.— (text) fol. 70^a

पर्जन्य इति etc. up to सर्वे प्राप्यत इति भावः ३३ as in No. 117.

followed by अंकं । कर्माणि योऽक इति क्राता सर्वे इति अकसमाप्तौ सर्वेषां
निष्क्रामणमित्यर्थः ॥ छ ॥ इति श्रीमद्भट्टविनायकात्मजदीक्षितरामदास-
विरचितं प्रकाशाख्ये प्रबोधचन्द्रोदयनाटकव्याख्याने जीवन्मुक्तिनिरूपणं
नाम षष्ठोऽङ्कः ६

स्वप्राकृतसंस्कृतमत्र किञ्चिद्याख्यायतात्ययमवर्णिं किञ्चित्
तत्राप्यशुद्धं यदि किञ्चिदस्ति तच्छोधनीयं विद्यधैर्न मुग्धैः १ ॥
संवत् शके १७४६ व्याख्येन ०

References.— Same as in No. 117.

प्रबोधचन्द्रोदय
with
प्रकाश

Prabodhacandrodaya
with
Prakaśa

No. 121

378.
1884-87.

Size.— 15½ in by 6¾ in.

Extent.— 70 leaves ; 4-8 lines to a page ; 40-44 letters to a line (text).
8-10 „ „ „ „ 45 „ „ „ „ (com.).

Description.— Country paper ; Devanagari characters ; old in ap-
pearance , hand-writing clear and legible but not uniform ;
borders ruled in double red lines ; some in triple ; edges
in single , folios numbered in both margins , red pigment
used ; text in the middle with the commentary above and
below it white chalk used for corrections ; edges worn
out ; the first folio has two numbers 1 and 2 ; complete.

Age.— Not very old.

Author (of the text).— Kṛṣṇamiśra.

„ („ „ com.).— Rāmadāsa.

Begins.—(text) fol. 1*

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 111.

Begins-- (com.) fol. 1^a मध्याह्नेति ॥ वयं तत् औपनिषद् महस्तेजः ब्रह्माख्य
उपास्महे । मेवयामः । etc.

fol. 12^a इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयव्याख्याने प्रकाशाख्ये प्रथमोऽंकः ॥ १ ॥

fol. 25^b इति द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥

Ends -- (text) fol. 70^b

उत्तिष्ठ वत्स किं ते शूयः प्रियसुपकरोमि etc. up to मंसाराब्धि
विषयममतातंकपकं तरतु as in No. 111.

Ends.— (com.) fol. 70^b

श्रीकृष्णमिश्राः ग्रंथांते etc. up to सर्वे प्राप्यत इति भावः
as in No. 117.

followed by अंकसमाप्तिं द्योतयति इति निष्क्रान्ताः सर्वे इति अंकसमाप्तौ
सर्वेषां निष्क्रामणमित्यर्थः ॥ इति श्रीमद्भट्टविनायकात्मजदीक्षितरामदास-
धिरचिते प्रबोधचन्द्रोदयनाटकव्याख्याने जीवन्मुक्ति निरूपणं नाम षष्ठांकः
॥ ६ ॥

संप्राकृतं सस्कृतमत्र किंचिद्व्याख्यायतात्पर्यमवर्णं किंचित्
तत्राप्यशुद्धं यदि किंचिदस्ति तच्छोधनीयं विदुषैः—

References.— Same as in No. 117.

प्रबोधचन्द्रोदय

with

प्रकाश

Prabodhacandrodaya

with

Prakāśa

No. 122

503.
1887-91.

Size.— 12½ in. by 8½ in.

Extent.— 69 leaves ; 4-5 lines to a page ; 35-40 letters to a line (text).
8-12 ,, ,, ,, 40-44 ,, ,, ,, (com.).

Description.— Modern country paper, Devanāgarī characters ;
hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled
in double red lines ; text in the middle with the comment-
ary above and below it ; folios numbered in both

margins ; white chalk used for corrections : the first folio is numbered as 1 on one side and as 2 on the other , complete.

Age.— Śake 1747.

Author (of the text).— Krsnamīśra.

,, (,, ,, com) .— Rāmadāsa

Begins.--(text) fol. 1^a

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No 111.

,, (com.) fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा परात्मानमशेष etc. as in No. 120.

fol. 12^a इति श्रीप्रबोधचंद्रोदयव्याख्याने प्रकाशाख्ये प्रथमोक्तः ॥

fol. 25^a इति श्रीप्रबोधचंद्रोदयप्रकाशो(क्षे) द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

Ends.--(text) fol. 70^a

उत्तिष्ठ वत्स किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि etc. up to ससाराद्धि विषयमतातंकपंके तरंतु ॥ ३३ ॥ as in No. 111.

followed by इति निःक्रांताः ॥ इति श्रीकृष्णमिश्राविरचिते प्रबोधचंद्रोदये जीवन्मुक्तिर्नाम षष्ठोक्तः ॥ समाप्तश्चायं प्रबोधचंद्रोदयो नाम ग्रंथः सर्वे शुभं भवतु ॥ छ ॥

Ends.--(com.) fol. 70^b

पर्जन्य इति etc up to सर्वं प्राप्यत इति भावः ॥ ३३ ॥

as in No. 117

followed by अंकसमाप्तिं द्योतयति ॥ इति निःक्रांताः सर्वे इति ॥

अंकसमाप्तौ सर्वेषां निष्क्रामणमित्यर्थः ॥ छ ॥

इति श्रीमद्भट्टविनायकात्मजदीक्षितरामदासविरचितं प्रकाशाख्ये प्रबोधचंद्रोदयनाटकव्याख्याने जीवन्मुक्तिरूपणं नाम षष्ठोक्तः ॥

संप्राकृत etc. up to विबुधैर्नमुख्यैः ॥ as in No. 120

followed by इदं पुस्तकं समाप्तं ॥ शके १७४७ पार्थीव नामाब्दे माघमासे इंदुवासरे.....वासिना...तं प्रबोधचंद्रोदयाख्यनाटस्य सव्याख्यां...इदं पुस्तकं संपूर्णं ॥

References.— Same as in No. 117.

प्रबोधचन्द्रोदयटीका

called

प्रकाश

Prabodhacandrodayaṭikā

called

Prakāśa

No 123

463.

1894-1915.

Size.— 9 ¹/₃ in. by 4 ²/₅ in.

Extent — 90 leaves ; 9 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters , old in appearance , hand-writing legible but neither clear nor uniform ; borders ruled in black and red lines ; red pigment used , yellow pigment used for corrections ; folios numbered in both margins ; edges worn out ; slightly moth-eaten . complete.

Age.— Śaṁvat 1806.

Author.— Rāmadāsa.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ ओं महाशिवे नमः ॥

रामं विनायकं वदे etc. as in No. 117

fol. 11^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयव्याख्याने प्रकाशाख्ये प्रथमोऽङ्कः ॥fol. 26^a इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयप्रकाशाख्ये द्वि(ति)योऽङ्कः संपूर्णः ॥Ends.— fol. 89^b

श्रीकृष्णमिश्राः ग्रंथांति etc. up to सर्वे प्राप्यत इति भावः ॥

as in No. 117.

followed by अंकसमाप्तिं द्योतयति ॥ इति निःक्रांताः सर्वे इति ॥ अंक-
समाप्तौ सर्वेषां निःक्रमणमित्यर्थः ॥ इति श्रीमद्भट्टविनायकात्मजदीक्षित-
रामदासविरचिते प्रकाशाख्ये प्रबोधचन्द्रोदयनाटकव्याख्याने जीवन्मु-
क्तिनिरूपणं नाम षष्ठोऽङ्कः ॥ ६ ॥ संवत् १८०६ वदी आषाढ शुक्रवार ॥

यादृशं पुस्तकं... ..

... ..पुस्तकं ॥

लिखितं गङ्गागममिश्रेण । ललितां मध्ये ॥ इदं पुस्तकं यो शुभं
ख्यात् ॥ शुभमस्तु ॥ मिद्धिरस्तु ॥ ॐ ॥ गङ्गाय नमः

On fol 90^b we have—

मांडव्यग्रामवामिना मन्त्रार्थपनामकेन मनोहरेण काव्यामिदं पुस्तकं
लिखापितं शोधितं च

References.— Same as in No. 117

प्रसन्नराघव

Prasannaraghava

No 124

448.

1884-87

Size.— 10¹/₈ in. by 5 in

Extent.— 49 leaves, 13 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters, old in appearance; hand-writing clear, legible and uniform, lacunae supplied in the margins; complete.

Age.— Śaka 1707.

Author.— Jayadeva.

Subject.— A drama in seven acts by Jayadeva, son of Mahādeva

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ चत्वारः प्रथयन्तु विद्रुमलतारक्तांगुलिश्रेणय

श्रेयः शांणसरोजकोरुचम्ते शार्ङ्गिणः पाणयः ॥

भालेष्वब्जमुवो लिखन्ति ॥ युगपथे पुण्यवर्णापिष्टा

कस्तूरीमकरी पयोधरयुगे गंडद्वये च श्रियः

fol. 9^b प्रथमोऽंकः ॥

fol. 14^b द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥

Ends— fol. 48^b

तथापीदमस्तु ॥

आबाल्याद्वदनांजुजे तनुभृतां सारस्वतं ज्ञमन।

देवे कौस्तुभचाम्नि चंद्रकुटाद्वैतामतिः खेलतु

वाग्देव्या सह सुक्तवैशसरसा देवी च दीव्यादियं
 शेषस्येव फणांचले बह्वमती लक्ष्मीः सतां सन्नद्ध ॥ ९२ ॥
 रामः ॥ तदागच्छत पुष्पकादवतीर्यं गुरुं बंधुजनं
 पौरांश्चानंदयाम इति पुष्पकादवतरणमभिसंवृत्तं ॥
 इति निःक्रांता सर्वे ॥ सप्तमोऽंकः ॥ ७ ॥
 जायंतामभिरामरामचरिताक्रीडाभिरामाः सता-
 मुन्मीलनमल्लिकारिविरचितस्रग्दामरुष्या गिरः ॥
 याः कंठे विनिवेश्य पेशलधियो रोमांचलीलांचिताः
 कांताबाहुलताविलासमहिमाश्लेषांस्तृणं मन्वते ॥ ९३ ॥
 इति श्रीजयदेवकविविरचितं प्रसन्नराघवं नाम नाटकं समाप्तं ॥
 स्वस्ति श्रीमन्वृषशालिवाहनशके १७०७ विश्वावसु नाम संवत्सरे ज्येष्ठकृष्ण-
 चतुर्दश्यां भौमे कुतुलापुरस्थेनोपासन्नुपनामकेनावाभिधानेन लिखितमिदं
 प्रसन्नराघवाभिधानं नाटकं संपूर्णतामगमत् श्रिये श्रूयात् ॥ शुभं भवतु ॥
 ॥ छ ॥ छ ॥

References.—(1) Mss.—Aufrecht's Catalogus Catalogorum: i, 359^b; ii 81^a, 211^b; iii, 76^b.

Descriptive Catalogues :—I O. Cat. Pt. VII. No. 4158; A. B. Keith (I. O. Cat.) Nos. 7394-6; Mad. Des. Cat. Vol. XXI. Nos. 12562-8.

A. B. Keith-Sanskrit Drama, pp. 244-6.

(2) Printed Editions :—Published by the Nirnayasagar Press, Bombay; 2 Edited in the Pandit (1867-9);

(3) Ed. by Pandita Govinda Deva Śāstri, Benares (1868);

(4) Ed. by Jivananda Vidyāsagara Scramppore, 1872 ;

(5) Ed. S. M. Paranjpe, Poona 1894.

प्रसन्नराघव

Prasannarāghava

No. 125

167 (a).
1882-83.

Size.—12½ in. by 5 in.

Extent.—14 leaves ; 9 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.—Country paper, Devanāgarī characters ; old in-
 appearance ; hand-writing legible and uniform but some-
 times not quite clear. borders ruled in two double black

lines with a thick red line between them ; some folios have yellow appearance ; edges worn out and moth eaten ; incomplete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Jayadeva.

Begins.— fol. 1^a

श्रीमहागणपतये नमः ॥ ॥ रामजय ॥

॥ चत्वारः प्रथयन्तु etc. as in No. 124.

fol. 13^a प्रथमोक्तः ॥

Ends.— (abruptly) fol. 14^b

रामः । वत्स अलमनेन तथावता अयं भगवान्

विश्वामित्रस्तत्रभवतो याज्ञवल्क्यस्य समागमस्तुखमनुभवति ।

तावत्तदीयसायंतनदेवार्चनोचितकुसुमान्यपची

References.— Same as in No. 124.

प्रसन्नराघव

Prasannarāghava

No. 126

426.

1892-95.

Size.— 10 $\frac{4}{8}$ in. by 5 $\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 88 leaves ; 9 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Thick country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold, clear and legible ; borders of folios 1-37 ruled in triple red lines and edges in single ; some folios have blackish appearance ; edges of first three folios moth-eaten ; complete.

Age.— Samvat 1896.

Author.— Jayadeva.

Begins— fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः ॥

चत्वारः प्रथयन्तु etc. as in No. 124.

fol. 16^b इति श्रीजयदेवविरचिते प्रसन्नराघवनाम्नि नाटके प्रथमोऽंकः १

fol. 25^b द्वितीयोऽंकः २

Ends.-- fol. 85^b

तथापीदमस्तु भरतवाक्यम्

आबाल्याद्वदनां दुजे etc. up to इति पुष्पकादवतारणमभिनन्दयंतः सर्वे
निक्रांताः ॥ as in No. 124.

followed by इति श्रीजयदेवविरचिते प्रसन्नराघवनाम्नि नाटके सप्त-
मोऽंकः ॥ समाप्त ॥ ७ ॥ संवत् १८९६ का ॥

References.— Same as in No. 124.

प्रसन्नराघव

Prasannarāghava

No 127

427.
1892-95.

Size.— 9 $\frac{1}{2}$ in. by 4 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 44 leaves ; 10 lines to a page ; 33 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writ-
ing bold, clear and legible ; borders ruled in double red lines.

The Ms. contains acts 1-4 and some portion of the
fifth act.

Age.— Appears to be old.

Author.— Jayadeva,

Begins.— fol. 1^b

श्रीगोविंदाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्री ..सः ॥

चत्वारः प्रथयंतु etc. as in No. 124,

fol. 13^b प्रथमोऽंकः ॥

fol. 21^a द्वितीयोऽंकः ॥ छ ॥

Ends.— fol. 37^a

कातेनाथप्रणयमधुरं किञ्चिद्वाञ्छचलेन

आंताआंता जनकतनया बल्कलस्यांचलेन ।

चक्रे पीतभ्रमजलकणस्निग्धसुधाननश्रीः

आंतः सांतः स पुनरनपा लोचनस्याचलेन ॥ गं

References.— Same as in No. 124.

प्रसन्नराघव

Prasannarāghava

No. 128

142.
1866-68.Size.— 12 $\frac{3}{8}$ in. by 5 in.

Extent.— 55 leaves ; 10 lines to a page , 44 letters to a line.

Description.— Modern blue paper with water-marks , Devanāgarī characters , hand-writing clear , legible and uniform ; complete.

Age.— Śaka 1789.

Author.— Jayadeva.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीधारणासरस्वत्यै नमः ॥

चत्वारः प्रथयंतु etc. as in No 124.

fol. 11^b प्रसन्नराघवनाटके प्रथमोक्तः पर्याप्तः ॥fol. 17^a इति श्रीप्रसन्नराघवनाटके श्रीजयदेवकृतं द्वितीयोक्तः ॥Ends--- fol 55^a

तथापीदमस्तु ॥

आबाल्याद्वदनांजुजे etc. up to इति पुष्पकादयतरणं सवृत्तामिति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ as in No. 124.

followed by इति सप्तमोक्तः

जायन्तामभिराम etc. up to श्लेषांस्तृणं मन्यते ॥ १ ॥

as in No. 124.

followed by नाटकघटितमदः पद्यं ॥

इति श्रीजयदेवकवीन्द्रचूडामणीविरचितं प्रसन्नराघवनाटकं संपूर्णं ॥
श्रीदंतिलपननीलांबाभर्गवरणेपुनर्निर्जयवृत्तरां ॥ स्वस्ति श्रीशालिवाहनशके
१७८९ प्रभवसंवत्सरे माघशुक्लपक्षे समाप्तं ॥ छ ॥

ग्रंथसंख्या १८०० श्रीकृष्णनाथप्रसन्नोस्तु

References.— Same as in No. 124.

भाणनाटक

Bhānanāṭaka

No. 129

94.

1919-24.

Size.— 7 in. 1 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 14 leaves ; 11 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Palm-leaves, *Malyālam* characters, old in appearance ; hand-writing very small but clear, legible and uniform, leaves slightly worn out, leaves have holes to pass a string through ; letters inscribed.

Age.— Appears to be fairly old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— श्रीगणपतये नमः ॥

अविघ्नमस्तु ।

केळीकोप दशा सुतन्वत.....न किञ्चन्द्रार्धं चूडामणौ

चूडा चन्द्रकलानुपंगकलया यद्व्यूयते कोमलं,

यद्वा कर्कशकासरासुरशिरो निष्पेषणे निर्दयं

पायाद्वरतदिदं गिरीन्द्रदुहितुः पादारविन्दद्वयम् । नाद्यन्ते ततः प्रविशति सूत्रधारः । सूत्रः । यमाहुस्ते सारेप्रकृतिरससं वस्तुमुनयो यदास्वादेतिक्तस्स च परचिदाग्नेडन रसः । कुचा भोगानन्नाः कुवलयदृशो यस्य करणं तृतीयो विख्यातो जगति सप्तमर्थो विजयते । अपि च नितंबालसयातानां स्मितं जयति योषितां । विधत्ते विद्वति यत्त्र जगत्त्रयमयीस्मरः । अलमतिविस्तरेण । किञ्चिद्वृत्तस्य । साञ्जलिबन्धं ।

Ends.— इयं कल्याणांगीर मयतुचिरायै नमुचितं । समारूढप्रेमा भवतु सुहृत्स्यामयमपि विधातुः पञ्चेषेरपि च युवयोरस्य मम च । प्रयासाभूयाद्भुः प्रगुणफल संयोग सुभगाः ॥ किं ब्रूथः । परिगृहीतमिदमस्माभिः सुरतदेशिकवदनेन्दुबिंबविनिमृत-माशीरसृतमिति । प्रतीचीं विलोक्य । हन्त अतिक्रामति सन्ध्यासमयं तद् प्रस्थातुकामा वयं । चित्रलतामदनरथौ किं ब्रूथः । भवदसंनिधाने प्रियसखी प्रियसखयोर्महती पीडिते । संस्रिहितौ ननु युवां । अवश्यं च गन्तव्यं । अनंग-पताकानंगकेन किं ब्रूथः । अवश्यञ्चेत् गन्तव्यं । अतिनिर्बन्धो न शोभते । कदापुनर्दृश्याव इति । ताविति गद्यते । निद्राभंगनिकामरक्तनयनौ सुखादरि-स्मरक्रीडासंभृतसादवे.....

मत्तविलासप्रहसनटीका

Mattavilāsaprahasanāṭikā

No. 130

96.
1919-24.Size.— 9 $\frac{3}{4}$ in. by 1 in.

Extent.— 12 leaves ; 7 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.—Palm-leaf use; *Malyālam* characters; old in appearance; hand-writing very small but clear, legible and uniform; leaves with holes to pass a string through ; incomplete.

Age.— Fairly old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— श्रीगणपतये नमः ।

अविज्ञमस्तु । आर्य किं चिरस्य कालस्य यौवनगुणभरमत्तविलासप्रहसनं दर्शयितुमथागतासि तस्यै इदानीं दर्शय या त्वया रमयितव्या किन्तया एव-
नियुक्तोसि तथा एवं खलु एतत् युज्यते एवं लब्धः आर्यमिश्राणां प्रसादः
यद्येवं किन्ते प्रियाख्यानि तदन्दिदामि किमिदानीमायेण नाटकं नाटयितव्यं
आम इत्यनुवादे अस्मिन् पक्षपाती मे कोपः येन अभिप्रायानुरूपं भाणितास्मि
आर्य कतमः पुनः स कविः । यः अनया कृत्या आत्मानमेवं प्रकाशयिष्यति

Ends.— भगवन् चन्द्रसमागतमिवप्रदोषं भगवन्तं पश्यन्त्या मे अद्य आनन्दतीव्रदृष्टिः
किमेतदभ्यर्थनीयं किन्ते प्रियं करोमि गच्छामि तावदहं तथा भवतु विधवा
मुण्डा भिक्षुका धर्मदाराः मद्यन्मांसं पीयते खाद्यते च भिक्षा भोज्यं चर्म-
खण्डश्च शय्या । कौलः धर्मः कस्य नो भाति रम्यः । मुक्तिं भणन्ति हरिब्रह्मादि-
देवाध्यानेन वेदपठनेन क्रतुक्रियाभिः । एकेन केवलमुमादयितेन दृष्टो मोक्षः समं
सुरतकेलि सुरारसैः । पञ्चताम्बूल पञ्चसुगन्धोत् बोधितं । एलत्तरि इलवङ्ग
जातिक्का करां पूव्वल्लुवाशि इव पञ्चसुगन्धम् । शाणं शण विकारं क्षौमं
अतसीसूत्रनिर्मितं चीरं दर्भादि निष्पन्नं कुतपं पार्वतीया हजरोमानिर्मितकबळं
अविक आहताः बुद्धाः क्षणकाः नग्नाः अवगीतं विप्रतिपत्ति ।

मदनसंजीवन

Madanasamjivana

No. 131

470.
1899-1915.Size.— 10 in. by 4 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 44 leaves ; 6-8 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; not very old in appearance ; hand-writing, clear and legible but not uniform ; borders ruled in double red lines ; red and yellow pigment applied to some folios.

Age.— Does not appear to be very old.

Age.— Not mentioned.

Begins.— 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

भद्रायास्तु स गेहेषु यद्वाहो गूढतस्करः ॥

यत्र नायकनामापि लालसीति विवर्णवत् ॥ २ ॥

अपि च

क्षेमायास्तु दिगंबरस्य वपुषसौंदर्यलेशः पुरा

यं दृष्ट्वा किल दारुकावनमृनिस्त्रैणं पुरोवर्तित ॥

बुध्यत्कुञ्जुकमस्तकां धि विगलन्नीविप्रहृष्यन्मुखं

सर्वाङ्गीणानिरूढरोमविततस्विन्नां गमृत्कंपनं ॥

... ..

नाद्यन्ते सूत्रधारः

... ..

विचिंत्य सहर्षं ॥ कश्चिदस्ति भवादृशानसूयरसिकमानसानंदयुग्ममर्मितः

मदनसंजीवनो नाम भाणः । तमहं प्रयुञ्जानोदुरंजयाम्यार्यमिश्रात्र ॥ etc.

Ends.— fol. 44^a

गाढमालिङ्ग्य सस्मितं किं ब्रवीषि । मंचमारोहेति ॥ सानंदं प्रेयसि
परिगृहीतसंभारः तूर्णमागच्छामि । मंजुगुणः तावदत्रैव तिष्ठति ॥ कथय किं
भूयः प्रियमपकरोमि ॥ किं ब्रवीषि नन्वितोपि प्रियमस्तीति ॥
तथापीदमस्तु भरतवाक्यं ॥

सर्वत्रापि सुभिक्षमेवसतरं भूमंडले वर्धतां
 भक्त्या यज्ञकृतो भवतु सुजनाः श्रद्धार्थचूडाचर्चकाः ॥
 श्रीमंतः कवयो भवतु परितः कल्याणपारं परी—
 माचंद्रार्कमवर्गलं विजयतां मदैतमव्याहतं ॥ १०० ॥
 अपि कसंतत चित्रलेखाख्य शिवकामिन्यलंकृतः ॥
 कुलभूषणनामायं पातु विश्वं सभापतिः ॥
 ॥ इति निक्रांतः ॥ संपूर्णोयं मदनसंजीवनयो नाम भाणः ॥ छ ॥

Aufrecht does not mention any Ms. of this work in his Catalogus Catalogorum.

मन्त्राङ्कनाटक

Mantrāṅka Nāṭaka

No. 132

103.
1919-24.

Size.— 7 $\frac{1}{8}$ in. by 1 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 153 leaves ; 6 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Palm-leaves ; *Malyālam* characters ; old in
 ance ; hand-writing small but clear, legible and
 letters inscribed on the leaves ; leaves have holes in the
 middle to pass a string through ; wooden-planks above and
 below the leaves ; the Ms is preserved in a wooden-box.

Age.— Fairly old.

Author.— Bhāsa.

Subject.— Nāṭaka.

Begins.— हरिः श्रीगणपतये नमः ॥

अविघ्नमस्तु । ततः प्रविशति द्विण्डिकवेषोवसन्तकः । पूर्वं कैशिकायिल्
 रण्डुमुळि रण्डुपाटि पिन्नेआळामं चोल्ल् द्विण्डीवण्डं वधानः भसितासिततट्टः
 मस्मळ्ळत्तत्रिण्ण्डीभास्वत्कौपीनवासाः प्रविशति गणयन् दक्षिणाभाषकाणां ।
 मन्त्रार्थं बह्निशाला प्रतिकृतसमयस्तन्मखीभ्यामुभाभ्यां । नोपश्यामीति जल्पन्
 जळ इव मतिमात्त मोदकं देवपीठे ।

Ends.— स तेन रामो रचितेन सेतुना पथा सद्युत्तीर्य महार्णवं क्षणात् ।
 पुरीं सुवेलाचलमस्तकं श्रितामवाप लङ्काममरावतीसमां ।
 तौ सुग्रीवविभीषणौ रघुपतिं पार्श्वद्वयेमानयन्
 सौमित्रि पुरतः प्रभञ्जनसुतं भृत्यं पुरस्कृत्य च
 युक्तो वानरसेनया सकलया राजन्यदूढामणि-
 स्तीर्त्वाभोनिधिमास्पदं च विदधे लङ्कोत्तरद्वारि सः ।
 व्याधस्त्री तुंगपीनस्तनकलशमिळत् कुम्भिकुंभामिमान
 प्रत्यागच्छन्मदान्धद्विरद वररदक्षुण्णकूटे त्रिकूटे
 स्कन्धावारं विधाय स्थितिमकृतगिरा रामभद्रस्य लङ्का-
 आतातङ्कांविधास्यन् सहबलनिवहैश्चक्रवर्ती कपीनाम् ।

मन्त्राङ्कटीका

No. 133

Mantrāṅkatikā

98.

1919-24.

Size.— 8½ in. by 13½ in.

Extent.— 84 leaves, 9 lines to a page; 20 letters to a line.

Description.— Modern foolscap paper; Devanāgarī characters;
 hand-writing clear, legible and uniform; written on one
 side only; copied by one Venkatarāmaśāstri.

Age.— A modern copy.

Author.— Not mentioned.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणपतये नमः । अविघ्नमस्तु ॥
 आसीदशेषभुवनप्रथिता पृथिवीतले ।
 कौशाम्बी नाम नगरी यस्या द्यौ न गरीयसी ॥
 तत्राश्रुत्यार्थिवः श्रीमानिन्द्रतुल्यपराक्रमः ।
 प्रणताखिलभूपालः शतानीक इति श्रुतः ।
 लावण्यस्यन्दिनीवाङ्मैर्निदशेषगुणस्त्वभूः ।
 तस्य राजवरस्यासीन्महिषी सुगयावती ॥ etc.

Ends.— fol. 83-84^b

अहमिदानीं स्वामिनो मद्बचनानवस्थितत्वात् निरुद्धारम्भः स्यामिति च
 सूच्यते । ब्राह्मणोपासकस्यत्र उपासकशब्द उपहासद्योतकः । मा भेषीरित्यत्र
 सर्वथा वयं कार्यं साधयिष्याम इति द्योत्यते । अथ वसन्तकः । अयं ब्राह्मणभार्य
 धिक् । ब्राह्मणत्वं ब्राह्मणजन्म वा अत्र हेतुमाह मात्रेण चैष्टामात्रस्मरेण
 प्रत्यक्षप्रमाणैकतानेन कृत्स्नितेन अक्षणेनाहतेनाभयं दीयते इत्येकत्र ॥

महानाटक or हनुमन्नाटक

Mahānāṭaka or Hanumannāṭaka

No. 134

826
1886-92.Size.— 12 $\frac{3}{4}$ in. by 5 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 24 leaves; 15 lines to a page, 50 letters to a line

Description.— Country paper, Devanāgarī characters, hand-writing, clear and legible but not uniform; occasional marginal notes; yellow pigment frequently used for corrections; red pigment used for marking the portion, complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Hanumat—in the recension of Dāmodara Miśra.

Subject.— A drama based on the story of Rāmāyana and ascribed to Hanumat. It is supposed to be in two recensions one by Dāmodara and the other by Madhusūdana.

Begins.— fol. 1^b

॥ ॐ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कल्याणानां निधानं पावनं पावनानां

पाथेर्यं यन्मुमुक्षोः सपदि परपदप्राप्तये प्रस्थितस्य

विश्रामस्थानमेकं कविवरवचसां जीवनं सज्जनानां

बीजं धर्मद्वयस्य प्रभवतु भवतां भूतये रामनाम । १ ।

पातु श्रीस्तनपात्रभंगमकरी मुद्रांकितोरस्थलो

देवः सर्वजगत्पतिर्मधुवध्वक्राब्जचंद्रोदयः

क्रीडाक्रीडितनोर्नवेंदुविशदे दंष्ट्रांकुरे यस्य भू-

र्भाति स्म प्रलयाविप्लवलतलोत्खातैकमुस्ताकृतिः ॥ २ ॥

यं शैवाः समुपासते शिव इति ब्रह्मेति वेदांतिनो

बौद्धा बुद्ध इति प्रमाणपटवः कर्त्तेति नैयायकाः ।

अर्हन्वित्यथ जैनशासनगता कर्मेनि मीमांसकाः

सोयं वो विदधातु वाञ्छितफलं त्रैलोक्यनाथो हरिः । ३ । et

fol. 3^b इति श्रीहनुमन्नाटकजानकीस्वयंवरो नाम प्रथमोऽंकःfol. 5^a इति श्रीहनुमन्नाटकजानकीरामविलासो नाम द्वितीयोऽंकः । २ ।

... ..

Ends — fol. 24^b

यद्भग्नं धनुरीश्वरस्य समरे यज्जामदग्न्योजित-
 सत्यक्ता येन गुरोर्गिरा वसुमती सेतुः पयोधौ कृतः
 एकैकं दशकंधरक्षयकृतो रामस्य किं वर्ण्यते
 देवं वर्णय येन सोऽपि सहसा नीतः कथा शेषतां ८७
 रम्यं श्रीरामचंद्रं प्रबलभुजवृहतां च कांडसौड-
 व्याप्तं ब्रह्मांडभांडे रणाशिरासि महानाटकं पाठवार्धि
 पुण्यं भक्त्या जेनयाविरचितमिदं यः शृणोति प्रसंगात्
 मुक्तोऽसौ सर्वपापाहरिभटविजयी रामबत्संगरेषु ८८
 चतुर्दशभिरेवाकैर्भवनानि चतुर्दश
 श्रीमहानाटकं धत्ते केवलं ब्रह्मनिर्मलं ८९
 रचितमनिलपुत्रेणाथवा वाल्मीकिना-
 निहितममृतबुद्ध्या प्राग्महानाटकं यत्
 सुमतिवृत्तिभोजेनोद्धतं तत्क्रमेण
 ग्रथितमिव तु विश्वं मिश्रदामोदरेण ९०
 माधुरकुलसंभूतः शुद्धवर्देवोऽथ विख्यातः ।
 हेमौ रसो विजयते कमलापतिरीश्वरः ९१
 एतद्ग्रन्थोक्तिश्रमैकादिकृपाति श्रियो रामः
 तुष्टा निजपदभक्तिं दिशतु दयावानुरूपकरः स्वल्पं ९२
 तत्पुत्रेण मयेयं मोहननाम्नाय रत्नानां
 मंजूषा कापि विहिताप्यविधीनसलेन संविबुतम् ९३

इति श्रीहनुमन्नाटकचतुर्दशोऽंकः । इति श्रीहनुमन्नाटकः संपूर्णता-
 मगात् शुभं भवतु ॥

References.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 438^a; ii 100^b,
 216^b; iii, 94^b.

Aufrecht remarks—"It exists in two recensions, the
 more ancient by Dāmodara and explained by Mohanadāsa,
 and a recent one edited by Madhusūdana."

For described Mss see I. O. Cat. pt. VII, Nos. 4144-
 48; Mad. Des. Cat. Vol. XXI No. 12581; A. S. B. Cat.
 Vol. VII Nos. 5307-11.

2 A. B. Keith—Sanskrit Drama, pp. 271-75.

3 Printed Editions—Repeatedly printed.

हनुमन्नाटक
also called
महानाटक

Hanumannāṭaka
also called
Mahānāṭaka

No. 135

485.
1887-91.

Size.— 12½ in. by 4½ in.

Extent.— 54 leaves ; 8 lines to a page ; 32-34 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing bold, clear and legible ; borders ruled in triple red lines some of the last folios in double lines ; red ink used for marking the portion, yellow pigment used for corrections, complete.

Age.— Sāṃvat 1790

Editor.— Madhusūdana.

Subject.— Nāṭaka.

Begins.— fol. 1^b

॥ ६ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कल्याणानां निधानं etc. as in No. 134.

हृदये यत्प्रेरणया समुद्यतोहं विमृष्टतरबुद्धिः ॥

तत्पदकमलं वदे गोकुलनाथस्य वेदादेः ॥ १ ॥

हनुमन्नाटकसागरशब्दार्थागाद्यतां सुगाधत्वं

नेतुं कृतसाहसतां मम सुधियः क्षंतुमर्हेतु ॥ २ ॥

तावच्छ्रीरामचंद्रगुणचक्रवालवर्णेनच्छुः कविः स्वामीष्टदेवतानामांतरि-
ताशीः पूर्वा नांदीमवतारयति etc.

Ends.— fol. 53^b

एवं दोहैडदप्पं दिशि दिशि परमाश्र्वर्यकं गापयित्वा
कृत्वः दुर्दृष्टतांत्या त्रिभुवनमखिलं स्वस्वधर्मवृत्तं ॥
लंकाराज्यं सहस्राधिकमयुतमधोवत्सरान् पूर्णकामः
साख्यं पौरैः समस्ते रंगमदतिकृती राघवः स्वीयलोकं ॥ ४२ ॥
विक्षिप्तमप्येकमनेकयत्नायोग्यं तु यद्यत्र तदालुपूर्व्या ॥
निबद्धमास्तां परितोषहेतोरमत्तराणां मधुसूदनेन ॥ ४३ ॥

इति श्रीहनुमत्कृतं महानाटककाव्यं संपूर्णं ॥

संवत् १७९० प्रथम आषाढ शुदि १४ शुभु दिने पुस्तकं लिपितं॥

शुभमस्तु । कल्याणमस्तु मिश्रनाथुरामगौडान्वय लिपित्वा

References.— Same as in No. 134.

महानाटक

Mahānāṭaka

No. 136

181.

1902-07.

Size.— 9½ in. by 4½ in.

9¾ " " " "

Extent.— 70 leaves ; 10 lines to a page ; 28-32 letters to a line.

Description.— Country paper , Devanāgarī characters ; hand-writing, careless and illegible ; modern paper also used ; borders of some folios ruled in black and red lines ; corrections made with yellow pigment ; folios 11 and 12, missing ; complete.

The Ms. contains 13 acts.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Hanumat - Damodara Miśra.

Begins— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कल्याणानां विधानं etc. as in No. 134.

fol. 9^b इति श्रीहनुमद्विरचिते महानाटके जानकीस्वयंवरो नाम प्रथमोऽंकः

fol. 15^a इति श्रीहनुमद्विरचिते महानाटके सीताविलासो नाम द्वितीयोऽंकः ॥

Ends.— fol. 72^b

यद्गङ्गा धनुरीश्वरस्य etc., up to मिश्रदामोदरेण ॥ ९६ ॥

as in No. 134.

followed by रामरामेति रामेति रामे रामे मनोरमे ॥

सहस्रनामतुल्यं श्रीरामनामवरानने ॥ ९७ ॥

इति श्रीहनुमन्नाटके हनुमद्विरचिते श्रीरामचंद्रविजयो नाम त्रयो-

दशोऽंकः समाप्तः ॥ ९८ ॥ इदं सखा(रा?)म पुराणिकेन लिखितं ॥

References.— See No. 134.

महानाटक

Mahānāṭaka

No. 137

650.
- 1883-84Size.— 11 in. by 4 $\frac{3}{4}$ in

Extent.— 12 leaves, 8-9 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters, old and discoloured; hand-writing, careless and illegible, borders ruled in double black lines, red pigment used occasionally.

The Ms is fragmentary.

Age.— Appears to be old.

Author.— Hanumat.

Begins.—fol. 1^a

सिद्धिः श्रीगणेशाय नमः । श्रीरामचंद्राय नमः ॥
शृणुत जनकशु. .कं क्षत्रिया सर्व एते
दशवदनभुजानां कुंठिता यत्र शक्तिः
नमयति धनुरैशं यस्तदारोपणेन
त्रिभुवनजयलक्ष्मीमैथिली तस्य दारा । १ ।

शतानदवाक्यं माहेश्वरो दशग्रीवः क्षुद्राश्वान्ये महीभुजः ।
पिनाकारोपणं शृङ्गं हासीते किं भविष्यति । २ । etc.

Ends.— fol. 12^a

विजेतव्या लका चरणतरणीयो जलनिधि-
र्विपक्षः पौलस्त्यो रणभुवि सदा यश्व कपयः ।
तथाप्येको रामः सकलमवधीप्राक्षसकुलं
क्रियासिद्धिः सत्वे वसति महतां नोपकरणे ॥ १०५ ॥
॥ इति श्रीहनुमत्कृतं महानाटकं ॥ ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥
लिखितमिदं शृङ्गचक्रपाणिना ॥ गोविंदे भक्ति-
अतिपरिचयादवज्ञा संततगमनादनादरो भवति ।
मल्लये भिल्लपुरंध्री चंदनतफमिधनं कुरुते ॥ १ ॥

दुःख महत्प्राप्य खलादवश्यं संस्मृत्य संस्मृत्य पुमान् बिभेति ।
 उष्णेन दग्धा खलु पायसेन कुत्कृत्य कुत्कृत्य पिबन्ति तक्रं ॥ २ ॥
 प्राक् शिरः शयने विद्या दक्षिणे सुखसंपदा
 पश्चिमे प्रबला क्षिता हानिसृत्यू तथोत्तरे ॥ ३ ॥
 शठे प्रति शठं कुर्यात् आदरे प्रतिमादरं
 आगते सुस्वागतं कुर्यात् गच्छन्तं न निवारयेत् ॥ ४ ॥

References.— See No. 134.

महानाटक

Mahānāṭaka

No. 138

506
 1899-1915.

Size.— 10 in. by 4½ in.

Extent.— 23 leaves, 16-19 lines to a page; 55 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रास; hand-writing, clear and legible but very closely written; borders ruled in two double black lines; very old in appearance; square blanks in the centre of folios, red pigment frequently used; folios 1 and 2 missing, complete.

Age.— Samvat 1657.

Author.— Hanumat—Damodara Miśra.

Begins.— (abruptly) fol. 3^a

न भुजविपनच्छेदलीलाविद्वयः ।

केयूरग्रंथिरत्नोत्करकषणरणत्कारघोरः कुबार ।

तेजोभिः कुत्र गोत्रप्रलयसमुदितद्वादशार्कानुकारः

किं न प्राप्तः स्मृतिं ते स्मरदहनधनुर्भगपर्शुस्य ॥ ३२ ॥ etc.

fol. 3^b इति श्रीमद्धनुमता विरचिते महानाटके जानकीस्वयंवरो नाम प्रथमोऽंकः १ ॥

fol. 5^b इति श्रीमद्धनुमता विरचिते महानाटके जानकीविलाशो नाम द्वितीयोऽंकः २ ॥

Ends.— fol. 25^a

यद्भग्नं धनुरीश्वरस्य etc. up to मिश्रदामोदरस्य ॥ ३० ॥

as in No 134.

followed by यःशृणोति च भक्त्या वै रात्रौ नित्यं च मानवः ।

अग्निष्टोमस्य यज्ञस्य फलं प्राप्नोति स ध्रुवं ॥ ३१ ॥

इति श्रीमद्भुमता विरचिते महानाटके रामवर्णनो नाम चतुर्दशोः
॥ १४ ॥

मुनीषुरसचंद्रे च । वर्ष उर्जैसिते तिथौ ।

दशम्यायां चाग्निघस्त्रे । क्षमानाटकमालिखत् ॥ १

श्रीमत्कृष्णार्पिगच्छे भ श्रीश्रीपद्मचंद्रसूरीणां शिष्यः श्रीकर्मसागरास्तेषां
शिष्यः क्षमा लिलेख ॥

॥ दातं वित्तादृतं वाचः । कीर्तिधम्मौ तथायुषः ।

परोपकरणं कायादसारात्सारमुद्धरेत् ॥ १

अस्तन्यपानाज्जननी पशूनामादारलाभाच्च नराधमानां ।

अगेहकर्मैव तु मध्यमानामाजीवितं तीर्थमिवोत्तमानां ॥ २

अर्थिनि कवयति २ ।

पठति पठतस्तबोद्यस्तौति ।

पश्चाद्यामीत्युक्ते क्षपणः प्रणतौजलिं कुरुते ॥ ३ ॥

References.— See No. 134.

महानाटक

Mahānāṭaka

No. 139

210.

1875-76.

Size.— 13 $\frac{3}{4}$ in by 5 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 45 leaves ; 12-13 lines to a page ; 35-40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, careless and illegible ; red ink occasionally used in writing ; borders ruled in double red lines ; complete.

Age.—Sarnvat 1680.

Author.—Hanumat—Dāmodara Miśra.

Begins.—fol. 1^b

॥ सिद्धि श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ श्रीरामाय नमः ॥

॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ ॥ श्रीगुरवे नमः ॥

॥ श्रीपुराणपुरुषोत्तमाय नमः ॥

कल्याणानां निधानं etc. as in No. 134.

fol. 5^a इति श्रीहनुमद्विरचिते महानाटके जानकीस्वयंवरो नाम प्रथमोऽंकः

॥ १ ॥

fol. 7^b इति... ..रामजानकीविलासो नाम द्वितीयोऽंकः ॥ २

Ends—fol. 15^a

यद्भग्नं धनुरीश्वरस्य etc. up to मिश्रदामोदरेण ॥ ९५ ।

as is No. 134.

followed by इति हनुमद्विरचिते महानाटके रामविजयो नाम चतुर्थ-
श्लोकः ॥ १४ ॥ समाप्तः सुभमस्तु ॥

संवत् १६८० वर्षे वैशाख वदि ४ रविवासरे लिपितं पं । मिश्ररामदास-
दीक्षित ॥ आत्मार्थे सुभं सुभः ॥

References.— See No. 134.

महानाटक

Mahānāṭaka

No. 140

326.

1884-86.

Size. — 10½ in. by 4¾ in

Extent.— 9 leaves ; 13 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old and dis-
coloured ; hand-writing, clear, legible and uniform ;
borders ruled in double black lines ; verse-numbers marked
with red pigment.

See remarks on Ms. No. 141 below,

Age.— Samvat 1753.

Author.— Hanumat.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

विघ्नेशो वस्सपायाद्विदतिष्ठ etc. up to नक्रादिचक्रं

as in No. 141 below.

Ends.— fol. 9^b

शिरो मात्रं गात्रं रिपुरजयदिनं सा किल कुह.

प्रतिद्वेषीकृष्ण स खलु सुरलोके निवसति ॥

तथाप्येको राहु कलयति मार्तण्डमपि च

क्रियासिद्धिः सत्वे वसति महतां नोपकरणे ॥ ३८ ॥

इति श्रीहनुमत्कृतं महानाटक समाप्तं ॥ शुभ भव ॥

॥ संवत् १७५३ ना वर्षे मार्गशिर्षमासे कृष्णपक्षे नवम्यां सोमवासरे
आत्मपठनार्थं लिपितं

महानाटक

Mahānāṭaka

No. 141

432

1887-91.

Size.— 10 in. by 4 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 51 leaves; 8-9 lines to a page; 28 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; very old and worn out; hand-writing, clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines; incomplete and incorrect.

The present work though styled as a *nāṭaka* really appears to be a *kāvya*. It contains more than 400 stanzas and has characters such as Rāma, Rāvaṇa, Sītā etc. But it does not possess the requirements of a drama.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ नमः शिवाय ॥
 विघ्नेशो वं स पायाद्विदतिषु जलधीन्पुष्कराग्रेण पीत्वा
 यस्मिन्नुद्भूत्य तोय वमति हुतरं हृदयते व्योम्नि देवैः ।
 काप्यभः कवलकमभूः काप्य...श्रीः
 काप्यौर्वः कापि शैला कवणमणिगणाः कापि नक्रादिचक्रं १
 जयति रघुवंशातिलः कौशल्याहृदये नो राम
 दशवदननिधनकारी दाशराथिः पुंडरीकाक्ष २
 रामं लक्ष्मणपूर्वजं रघुवरं सीतापतिं सुन्दरं
 काकुत्स्थं करुणाकरं गुणनिधिं विप्रप्रियं धार्मिकं ॥
 राजेन्द्रं सत्यदशरथतनयं इयामलं शात्तमूर्तिं(र्त्तिं)
 वदे लोकाभिरामं रघुकुलतिलकं राघवं रावना(णा)रि दे etc.

Ends.— (abruptly) fol. 51^b

यावद्गामचरित्रदुग्धजलधिः प्राग्र...स्फुरन् स्फीतरसावलोकनरणन्मं-
 थानजातै...श्रिमान् । रत्नैः श्लोकमयैः प्र

The Ms contains the following endorsement on fol.
 1^a:—अथ महानाटकं प्रारभ्यते ॥ गुर्जरज्ञातिशुक्लोपाख्यवत्सगजात्मजपूर्णा-
 नंदस्थेवं पु. तत्त. ५२

महानाटक

Mahānāṭaka

No. 142

60.
 1871-72.

Size.— 10 $\frac{3}{4}$ in. by 4 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 24 leaves ; 18 lines to a page ; 45-50 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; white in appearance ; hand-writing, small but clear, legible and uniform.

The Ms contains 13 acts.

Age.— Appears to be old.

Author.— Hanumat.

Begins.— fol. 1^a

॥ ६ ॥ जयति रघुवंशतिलकः कौशिल्याहृदयनन्दनो रामः

दशमुखनिधनकारी दाशराथिः पुंडरीकाक्षः १

कल्याणानां निधानं etc. as in No. 134.

fol. 3^b इति हनुमद्विरचिते महानाटके जानकीस्वयंवरो नाम प्रथमोऽंकः १

fol. 4^b इति... ..जानकीविलासो नाम द्वितीयोऽंकः २

Ends.— (abruptly) fol. 24^b

श्रीराम सानंदं

बह्निं गताया जनकात्मजायाः प्रोक्तुल्लराजीवसुखं विलोक्य

उवाच रामः किमहो सुरादीन्गारमध्ये जलजं विभाति ५१

जानकी सानंदं

श्रीरामे दयिताविनोदविपुलप्रीतिप्रभृतीभव-

त्पस्वेदांबुकणाव्रतास्य कमले दिव्योत्थिता जानकी

सा गत्याष्टु ससंभ्रमं बहुतरां भक्तिं दधाना पुन-

स्तत्पादौ मणिकंकणोज्ज्वलकरा नैवास्पृशत्यद्भुतं ५२

अद्विल्यावच्चरणस्पर्शं

References.— See No. 134.

महानाटक

with

टीका भावार्थदीपिका

No. 143

Mahānāṭaka

with

Commentary Bhāvārthadīpikā

827.

1886-92.

Size.—12 $\frac{3}{4}$ in. by 5 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 117 leaves ; 12 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, bold, clear and legible but not uniform ; borders and edges ruled in double and single red

शंकया ॥ इन्नुमातुक्तं त्वमेतत्सुमुद्रेर्नियोद्गीति तथेति तेनाध्वौ प्रापितं ततो
गंधर्वावतारेण भोजेन बलज्ञानैरुद्धतमिति ॥ ८८ ॥

माथुरकुलसंभूतिः शुद्धचतुर्वेदिबोधविख्यातः ।

हेमौ रसौ विजयते कमलापतिरीश्वरप्रेमा

तत्पुत्रेण मयेयं मोहनदासनाम्नार्थरत्नानां

मंजूषा कपिपिहिता व्यभिधातशलेन संवृता ॥

एतद्व्रथार्थोक्तिश्रमैकविज्ञः पतिः क्रियते

तुष्ट्वा निजपदभक्तिं दिशतु दयावानुरुक्त ॥ १ ॥

इति श्रीमीश्रमोहनदासविरचितायां भावार्थदीपिकायां श्रीराम-
वीजयो नाम चतुर्दशोऽंक ॥

सुभं भवतु कल्याणमस्तु संवत् १८४९ मीति आसाढकृष्ण तिथौ २ बुध-
दीने लिषतं चोवीसाकरणे सुरजीतस्य सुतेन वैजनाथेन लीषतं

References.— i Mss—Aufrecht's Catalogus Catalogorum, 1438^b;
ii 100^b, 216^b; iii, 94^b.

This commentary is described in the I. O. Cat.
No. 4149.

महानाटक

with

टीका भावार्थदीपिका

Mahānāṭaka

with

Commentary Bhāvārthadīpikā

No. 144

438.

1892-95.

Size.— 12½ in. by 5¾ in.

Extent.— 75 leaves; 16 lines to a page; 48-50 letters to a line.

Description.— Smooth country paper; Devanagari characters;
white in appearance; hand-writing clear, legible and uni-
form; comm. above and below the text; borders and
edges ruled in double and single red lines respectively.

The Ms breaks off at the 78th stanza of the 14th act.

Age.— Does not appear to be very old.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance, hand-writing, clear and legible but not uniform ; borders ruled in double black lines ; mostly the text is in the middle with the comm. above and below it ; red pigment occasionally used ; complete.

Age.— Saṁvat 1768.

Author (of the text).— Hanumat—Dāmodara Miśra.

„ („ „ comm.).— Mohanadāsa.

Begins.— (text) fol. 1^b

कल्याणानां निधानं etc. as in¹No. 134.

श्रीगणेशाय नमः

„ — (com.) fol. 1^b

हृदये यत्प्रेरणया etc. as in No. 143.

fol. 10^b इति श्रीमिश्रमोहनदासविरचितायां हनुमन्नाटकदीपिकायां जानकीस्वयंवरो नाम प्रथमोऽंकः ?

fol. 16^a इति द्वितीयोऽंकः

Ends.—(text) fol. 81^b

यद्भग्नं धनुरीश्वरस्य etc. up to मिश्रदामोदरेण ८९

as in No. 134.

followed by माधुरकुलसंभूतिः etc. up to दयावानुरूपकरः स्वल्पं ९२
as in No. 143.

followed by इति श्रीहनुमद्विरचितमहानाटके श्रीरामविजयो नाम चतुर्दशोऽंकः १४ समाप्तोऽयं महानाटकः श्री

Ends.— (com.) fol. 92^a

ननु हनुमतः etc. up to ज(व)लज्ञानैरुद्धृतमिति ९१

as in No. 143.

followed by इति श्रीमिश्रमोहनदासविरचितायां हनुमन्नाटकदीपिकायां श्रीरामविजयो नाम चतुर्दशोऽंकः १४ समाप्तः शुभं भूयाल्लेखकपाठकयोरनेनैव

नागांगाग्रिहिमांशुभिः परिमिते संवत्सरे श्रावणे

मासे कृष्णदले तिथौ मधुभिदसप्ताश्वधरत्रे शुभे

श्रीमद्भगवद्वात्मजोदितमिदं श्रीमन्महानाटकं

श्रीधरजेनमिश्रहरिलालनेव लिखितम् १

References.— See No. 143.

महानाटक
with टीका
भावार्थदीपिका

Mahānāṭaka
with commentary
Bhavārthadīpikā

No. 146

209.
1875-76.

Size.— 10 in. by 4 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 92 leaves , 4-6 lines to a page, 35-36 letters to a line (text)
8-10 „ „ „ „ 40 „ „ (com.).

Description.— Country paper , Devanāgarī characters , old in appearance ; hand-writing, small but clear and legible ; borders and edges ruled in red lines , text in the middle and the comm. above and below it , hand-writing of the text is bold ; red and yellow pigment used , complete.

Age.— Appears to be pretty old.

Author (of the text).— Hanumat-Dāmodara Mīśra.

„ („ „ comm.).— Mohonadāsa.

Begins.— (text) fol. 1

॥ ६० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कल्याणानां निधानं etc. as in No 134.

„ — (com.) fol. 1^b

॥ ६० ॥ हृदये यत् प्रेरणया etc. as in No. 143.

fol. 11^a इति श्रीमिश्रमोहनदासविरचितायां हनुमन्नाटकदीपिकायां
जानकीस्वयंवरो नाम प्रथमोऽध्यायः ॥

fol. 18^b इति... ...जानकीविलासो नाम द्वितीयोऽंकः २

Ends.— (text) fol. 91^b

यद्भगं धनुरीश्वरस्य etc. up to मिश्रदामोदरेण १०

as in No. 134.

followed by माधुरकुलसंभूतः etc.

Ends.— (com.) fol. 92^a

नहु हनुमतः etc. up to ज्ञानैरुद्धमिति १०

as in No. 143.

followed by इति श्रीमिश्रमोहनदासविरचितायां हनुमन्नाटकदीपिकायां रामविजयो नाम चतुर्दशोऽंकः ॥ १४ ॥

विख्याताः सकलपुरस्सरगणीनाम् पूज्यानां निम्बिलवृधाग्रकोविदानाम्
श्री... ..

तेषां हि शिष्योजसस्यजित्कः अ...भ्रसधांतविचारयक्ष-

जितेंद्रियः कर्मविदारणेच्छुः बभूव सद्धर्मपरायणोरम ॥ २० ॥

लिलेख यस्योष्णमयुषतेजसः समीपवर्त्तां कृतवृद्धसेवन

छदीपिकामल्पाविचारसंयुतां संमीरसूनो चरितस्य प्रीतिसमुदे ॥

This portion is not legible owing to the diffusion of ink.

References.— See No. 143.

महानाटक
with टीका
काव्यकौमुदी

Mahānāṭaka
with commentary
Kāvya-kāumudī

No. 147

505
1899-1915.

Size.— 14 $\frac{3}{4}$ in. by 6 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 86 leaves; 12-16 lines to a page; 40-50 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance, hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; occasional marginal notes; complete; fol. 1 pasted with paper slips on all sides.

Age.— Śaṃvat 181 (?). The day कार्तिग छुदि ११ सोमवार mentioned in the colophon falls in the year (śaṃvat) 181.

Author (of the text).— Hanumat-Dāmodara Miśra.

„ („ „ comm.).— Rāghavendra Sarasvatī.

Begins.— (text) fol. 2^b

पातु श्रीस्तनपञ्चमंगिमकरी etc. as in No. 134

„ — (com.) fol. 1^b

॥ ई० ॥ स्वस्ति श्री ॥

शंषांभोवाहदं भो भयदलनवपुः फुल्लदंभोजनेत्रो-
निस्तंभोजंभशत्रोरिकुलदृषदो भेददंभोवज्रं
दंभोलि इत्यामरलिदंभः ।

अंभोजा शातकुंभस्तनकलशपरीरंभसंभोगलंभो
भव्यं देवप्रगल्भो दिशतु जनकजा बल्लभो दुर्लभं ॥ १ ॥

व्याख्यातुं न हि कोपि मारुतकृतं काव्यं क्षमायां क्षमो
निष्प्रत्यूहदुसहमञ्जुतपदं वक्चेतसोर्वाक्पतेः ।

यद्येप्येवमथापि तत्करुणया प्रेक्षावतां प्रीतये

व्याख्यामो यशसां सतां रघुपतेर्विज्ञापकं नाटक ॥ २ ॥ etc.

fol. 11^b इति श्रीराघवेंद्रसरस्वती हनुमन्नाटकस्य टीका प्रथमोक्तः

fol. 16^b इति श्रीराघवेंद्रसरस्वतीकृतकृतायां महानाटकटीकायां काम-
कौमुद्यां द्वितीयोक्तविरचनं ॥ २ ॥

Ends.— (text) fol. 85^a

यद्भग्नं धनुरीश्वरस्य etc. up to मिश्रदामोदरेण ॥ १२ ॥

as in No. 134.

followed by इति श्रीहनुमद्विरचिते महानाटके रामविजयो नाम चतुर्द-
शोक्तः ॥ १४ ॥

Ends.— (com.) fol. 86^a

प्रेक्षावंतः क्षमध्वं पवनस्रुतकृतश्रीमहानाटकस्य
व्याख्याने मादृशानां स्वलनमनुपदं प्रायसो वाक्पतीनां
प्रागल्भ्यं नः सहध्वं यदकृतं तदिदं साधवो वाग्विलासे
कौमुदीधाष्यामयं स्फुरतु हृदि शतां राघवेंद्रप्रणीता ॥ १ ॥

राघवेंद्रपदांभोजे राघवेंद्रेण भिक्षुणा

महानाटकटीकेयमर्पिता काव्यकौमुदी ॥ २ ॥

शाके शशांकेषु लुशालुषांके वृंदावने भागवतप्रधाने ।

श्रीराघवेंद्रेण कृता बुधानां मुदे महानाटकटिप्पनीयं ॥ ३ ॥

इति श्रीराघवेंद्रसरस्वतीकृतायां श्रीमहानाटकटीकायां काव्य-

कौमुद्यां चतुर्दशोक्तः संपूर्णः ॥ श्रीहनुमान् नाटिकग्रंथसंपूर्णः ॥ संवत् १८१ वर्षे
कार्तिके सुदि ११ सोमवारः ॥ श्रीरस्तुः ॥

Autrecht does not refer to this comm. in his Catalogus
Catalogorum.

महानाटक
with टीका

No. 148

Mahanataka
with commentary

96.
1883-84

Size.— 13½ in. by 6¼ in.

Extent.— 102 leaves ; 14-15 lines to a page , 38-40 letters to a line.

Description.— Country paper , Devanagari characters , old in appearance , hand-writing clear and legible but not uniform ; commentary above and below the text ; red pigment occasionally used , fol. 94^b blank : the Ms is very incorrect.

Author (of the text).— Hanumat.

„ („ „ comm.).— Balabhadra Miśra. Aufrecht remarks :—
“ बलभद्र son of Kāśinātha, grandson of Kṛṣṇadatta, wrote in
1562 : Mahānātakadīpikā— ” p. 367.

Begins.— fol. (text) 1^b

कल्याणानां निधानं etc., as in No. 134.

„ — (com.) fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ।

शृंगारी क्षितिजामुखजकरुणोऽहलपास्तु वीरः स्वने
बीभत्सुश्च जये शरैश्च भयकृद्द्विधाधिरत्यज्जुतः
रोद्रौ रावणमर्हने कपि सद्यो हासः कृशांतो ग्रौ
भक्तः सर्वरसात्मको रघुपतिर्वर्धति सर्वोपरि ?
प्रस्तारत्रापि पत्नीत्व यांति वारि तरंति च
यत्कृपा चंद्रिकास्पर्शाद्रामचंद्रं नतोस्मि तं २
स्वा राम राम चरजनीचर दुर्वणातां
कल्पांतपावकनिजोत्तमनामधेयं
नाथत्व...सरसी हृषप्रदानां
यस्माद्भयंनुत मया कुरुतस्ततो द्राक् ३
रामायणमयीं नावं संसारार्णवतारिणीं
यश्चकार छुनिः संपक्व तस्मै बल्मीकये नमः ४

आसीच्छ्रीकृष्णदत्तः सकलयुगानिदिर्वादिनागैर्ब्रह्मसिंहं
तत्पुत्रः काशिनाथः समजनि बलभद्राभिधस्ततनृजः
नृपा श्रीरामभद्रं निखिलयुग(ण)निधिं श्रीपतेः प्रीणनाय
व्याचष्टे नाटकं श्रीसकलबुधजना क्षम्यतां धार्ष्ट्यमेतत् ५ etc.

fol. 12^b इति श्रीहनुमन्नाटकदीपिकायां प्रथमः प्रकाशः ॥ १ ॥

fol. 21^b इति श्रीबलभद्रमिश्रविरचितायां द्वितीयः प्रकाशः ॥

Begins.— (text) fol. 102^a

यद्भग्नं धनुर्गीश्वरस्य etc., up to मिश्रकाशीश्वरेण २२
practically as in No. 134.

followed by इति श्रीहनुमतविरचिते महानाटके ब्रह्मादिकृतस्तुतिवैकुण्ठ-
विजयो नाम पञ्चदशोऽङ्कः समाप्तः १५

Ends.— (com.) fol. 102^a

यागीजनप्रियस्यापि स्तवो येन विनिर्मितः

तच्छ्रुता दीपिका(का) चयेयं चकास्तु महतां हृदि १

कीर्तिब्रह्मांडखण्डेत्प्रचरतु सततं भक्तिं सत्प्रेक्षयुक्ता

ज्ञानैजा(र्जा)लं स्फुरतु हृदि परं सच्चिदानंदरूपं

स्वस्ति स्याद्गोद्विजेन धुकरनृपतेर्मंडले खंडलाश्री-

रामः धृष्टश्च देहे रिपुषु सविजयं राजराजत्वमस्तु २

श्रीकृष्णदत्तपदपंकजपद्मपदस्य श्रीकाशिना(थ) तनयस्य सनादजातेः

श्रीकुंभवारिधिविधोर्बलभद्रकस्य वाक्यं रक्ष्या मुदेस्तु रघुनाथपरायणांश्च

एतद्विचारसंतुष्टस्त्वरिसंमोदसंभवात्

सुकृतात् श्रीपतिः प्रीतिं प्रयातु प्राणतप्रियः ४

श्रीकृष्ण क्षम्यतां भूदेवश्च सतां सुहृद

कालातिपाताग्रथस्य यदर्थं मे स्थिरात्मनः ५

वक्ष्यमिरसचंद्रैश्च गणिते व्ययवत्सरे

सिद्धे याचैव शुक्लास्य श्रीरामनयमीदिने ६

इति श्रीमत्सनादाककुलकुसुमदिनीकातदांतरुक्मिणीहृदयां दनेन सश्रीबल-

भद्रेण विरचितायां श्रीहनुमान्नाटकदीपिकायां पञ्चदशप्रकाशः १५

सिद्धाकाशवद्विजैर्गगने ते भागो विषेवत्संरहेमंततुयेते

स्निगे दिनकरे मासे वक्षदलेबाखोर्द्विस्तुता त्यजे भवति

द्वौभे कृतिकायां शुभे श्रीमश्रामचरित्रचित्रमिदं चालेख्य साधोर्भुदे २

यादृशं पुस्तकं... ...मम दोषो न विद्यते

References.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 438^b, ii, 100^b,

महानाटक
with टीका

Mahānāṭaka
with commentary

No. 149

466.
1884-87.

Size.— 11 $\frac{4}{8}$ in. by 3 $\frac{4}{8}$ in.

Extent.— 104 leaves; 7-9 lines to a page, 55-60 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters, slightly discoloured, hand-writing very small but beautiful, clear and legible; commentary above and below the text.

The Ms breaks off at the 17th stanza of the 14th act. '

Age.— A modern copy.

Author (of the text).— Hanumat

„ („ „ comm.).— Balabhadra Miśra. On fol. 101^a the commentator refers to his comm. on the Mudrārākṣasa.

Begins.— (text) fol. 2^a

कल्याणानां निधानं etc.as in No. 134.

„ — (com) 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॐ नमो भगवते रामचंद्राय
शृंगारी क्षितिजामुखे etc. as in No. 148.

fol. 13^a इति श्रीहनुमन्नाटकदीपिकायां प्रथमः प्रकाशः १

fol. 23^b इति श्रीबलभद्रमिश्रविरचिताया द्वितीयः प्रकाशः २

fol. 101^a छद्मरक्षो नाटकस्य टीका येन विनिर्मिता

तस्येयं बलभद्रस्य कृतिर्न्यासता छुदे १

इति श्रीहनुमन्नाटकदीपिकायां त्रयोदशोऽङ्कः

Ends.— (abruptly) (text) fol. 104^b

तत्र मारो नाम राक्षसस्तुष्टलपुच्छे

अध्वारुढस्तु यावद् व्रजति न शिविरं वाजिनः पूर्वमर्द्धं

धावतं खडितस्य स्वमरिक्कुलबलात्पादयुग्मे न धीरः

मारः क्रव्यादवीरः शिरसि करतलोत्थापितेनांगदेन

कुद्धेनाताडितोद्राक् शिवशिव समरे पश्चिमार्षेन तावत् १८७

Ends.— (com.) fol. 140^b

अश्वारूढो मारो राक्षसश्रेष्ठः तत्र युद्धे पश्चिमार्षेन खंडितस्य वाजिनः
पूर्वमर्द्धं पादयुग्मेन धावतं अध्वारूढः सन् अरिकुलबलात् यावत्स्वं शिबिरं न
वृत्रजति तावत्कुद्धेनांगदेनाश्वस्य पश्चिमार्षेन करतलोत्थापितेन द्राक् जीघ्र
मेव शिरसि आसमंतान्ताडित पपातेत्यन्वयः १८०

References. See No. 148.

महावीरचरित

Mahāvīracarita

No. 150

152.
— 1866-68. —

Size.— 12 $\frac{3}{4}$ in. by 5 in.

Extent. — 50 leaves ; 10 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; blue in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; folios numbered in both margins ; the Ms is a bound copy.

Age.— Śake 1789.

Author.— Bhavabhūti.

Subject.— A play based on the life of Rāma.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगुरुदेवदत्त ॥

अथ स्वच्छा(स्था ?)य देवाय नित्याय हतपाप्मने ॥

त्यक्तक्रमविभागाय चैतन्यज्योतिषे नमः ॥ १ ॥

नाथंते सूत्रधारः अये खलु भगवतः कालप्रियता(ना)थस्य यात्रायामार्य-
मिश्राः समादिशंति ।

महागुरुवत्संभो यत्र गंभीरभीषणः ।

प्रसन्नकर्कशा यत्र विपुलार्था न्व आरती ॥ २ ॥

अप्राकृतेषु पात्रेषु यत्र वीरं स्थितो ग्मः ॥

भेदै सूक्ष्मैरभिव्यक्तै मग्याधारं विभज्यते ॥ ३ ॥

ससंदर्भोभिनेतव्य इति । सहर्ष । महावीरचरितं तर्हि मबोक्तव्य-
मित्यादिष्टमर्थतो भवति ।

वश्यवाचः कवेः काव्यं सा च रामाश्रयां कथा ।

लब्धश्च वाक्यानिष्पंदनिष्पेक्षनिकषो जनः ॥ ४ ॥

सोहमेतद्विज्ञापयामि । अस्ति दक्षिणापथे पद्मपुर नाम नगरं तत्र
केचित्तैतिरिपिणः काश्यपाश्वरणगुरवः पाक्तिपावना पंचाग्रयो धृतव्रताः सोम-
पीथिनबुदुबर्गनामानां ब्रह्मवादिन प्रतिवमंति । तदाम्बुष्यायणस्य तत्र भवतो
बाजपेययाजिनो महाकवे पंचमः सुगृहीतनाम्ना भट्टगार्पलस्य पौत्रः पवित्र-
कीर्तेर्नीलकंठस्यात्मसंभवः श्रीकंठपादलांछनो भवभूतिर्नाम जातूकर्णीपुत्रः
मकविर्मित्रधेयस्माकमित्यत्र भवतो विदां कुर्वतु ॥ etc.

fol. 7^b कौमारो नाम प्रथमोक्तः ॥ छ ॥

fol. 14^a परशुरामसंवादो ना(म) द्वितीयोक्तः ॥

Ends.— fol. 50^a

वि. वत्स रामभद्र

निव्युढं गुरुज्ञासनं गुरुतरं धर्मोपि संरक्षितो

रक्षं संहरणाच्चिकितमनोरोगात्रिलोकीकृता

सिद्धार्थाश्च सुरा सहाजुजस्रह्वारेण राज्यं पुन-

र्लब्धं किं करणीयमेतदाधिकं श्रेयस्तदप्युच्यतां ४०

रामः इतोधिकमपि श्रयोस्ति तथापिदमस्तु भगवत्पादप्रसा(दा)त भगवत्वाक्य

क्षमापालाः क्षीणतंत्राः क्षितिषलयमिदं पातु ते कामवर्षा

वार्षाहाः संतु राष्ट्रं पुनरखिलमपास्तेति संपन्नसस्य

लोको नित्यं प्रमोदं विदधतु कवयः श्लोकमात्रप्रसादं

संख्यावतोपि भूम्ना प्रकृतिषु सुदं संप्रधार्य प्रयातु ४१

वि. एवमस्तु इति निःक्रांताः सर्वे ॥

जातोयमंकश्चरमोत्रपत्रे समाप्तमिदं वीरचरितं नाम नाटकं ॥

भवभूतिकृतं वीररामस्य चरितं सिते ॥

छचौ वर्याक्षयोगे च नक्षत्रे उत्तराभिष्टे ॥

लिखितं रामचंद्रेण शृगौ वष्टया च तारणे ॥ ४२ ॥

संपूर्णे रामचंद्रप्रसक्त ॥ समाप्तः ॥

लेखकबालकृष्णरामचंद्रपाठकेन लिखितं ॥

शके १७८९ फाल्गुन वद्य १ सोमवार तदिनं रात्रौ समाप्तः शुभं भवतु
॥ ३ ॥ ॥ ३ ॥ लि ॥

वीररामनाटक समाप्तः ॥

References.— 1 Mss.— Aufrecht, i 443^a, ii 102^a, 217^a. This work is described in various catalogues and repeatedly printed.

महावीरचरित

Mahāvīracarita

No. 151

471.
1899-1915.

Size.— 9½ in by 4¼ in.

Extent. — 42 leaves, 10 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines, red ink used for dandas and colophons, folios slightly moth-eaten, fol. 33-36 missing; almost complete.

Age. The Ms is considerably old.

Author. — Bhavabhūti.

Begins. — fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ ॥ शुभमस्तु ॥

अथ स्वस्थाय देवाय etc. as in No. 150.

fol. 13^a प्रथमोऽंकः ॥

fol. 22^b इति द्वितीयोऽंकः ॥

Ends.— fol. 46^b

दौरात्म्यादरिभिर्निजार्जवशुचौ मायाविभिर्बोद्धिते
धर्मात्मन्यतिथौ निरागसि जगत्पूज्ये गृहानागते ॥
एतस्मिन्नुचितं न नाम विहितं वाचापि नोदितं ॥
इति श्रीबिषयवाचा भवभूतिमहाकविना विरचितं

References.— See No. 150.

महावीरचरित

Mahāvīracarita

No. 152

32
1872-73.

Size.— $9\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 31 leaves ; 12 lines to a page , 35 letters to a line

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters , old in appearance ; hand-writing, legible but not quite clear
 borders ruled in double black lines ; folios slightly moth-
 eaten ; complete ; incorrect,

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhavabhūti.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ स्वस्थाय देवाय etc. as in No 150.

fol. 7^b कुमारो नाम प्रथमोक्तःfol. 14^a परशुरामसंवादो द्वितीयोक्तः ॥Ends.—fol. 31^b

कर्णावर्जितदिङ्मतंगजयुगद्विद्धोपमर्दाश्च ते

पू .. च्छाटरलत्सुद्रविवरैः पीतालरं पाश्वताः ।

काये यस्य च पौरुषस्य च तथा प्रेणोगरिगणाश्च

यद्दोषास्तुन्मथितद्विषां सुसदृशं तन्मात्मगे विस्मर च ॥

इति निष्क्रान्ताः सर्वे । महावीरचरिते आरण्यकं नाम पञ्चमोक्तः ॥५॥

समाप्तं चेदं वीरचरितं नाम नाटकं कृतश्रीकंठापरतामनो भट्ट भवभूतः राम

References.— See No. 150.

मालतीमाधव

Mālatīmādhava

No. 153

145.
1866-68.

Size.— $12\frac{3}{4}$ in. by 5 in.

Extent.— 62 leaves ; 13 lines to a page ; 54 letters to a line.

Description. -- Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; blue in appearance ; hand-writing, very small but clear, legible and uniform ; folios slightly moth-eaten . a bound copy . complete : folios 1-3 pasted with paper-slips

Age. — A modern copy

Author. — Bhavabhūti.

Subject. — A well-known comedy containing the love-story of Malati and Mādhava.

Begins. — fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीज्यंबकाय नमः ॥

चूडापीडकपालसंकुलगलन्मंदाकिनीवारयो-

विशुन्नायललाटलोचनपुटज्योतिर्बिरमिश्रस्त्रिषः ॥

पांतु त्वामकटोरकेतकशिखा संदिग्धसुग्धेदवो

भूतेशस्य भुजंगवलिबलयत्नडनन्दः जूटाजटा. ॥ १ ॥

अपि च ॥ मानंदनंदिहस्ताहतमुरजरवाहनकौमारवर्हि-

त्रासस्त्रासाश्रयभ्रं विशति फणिपतौ भोगसंकोचभाजि ॥

गंडोड्डीनालिमालामुखरितककुभस्तांडवे शलपाणे-

वैनायक्यश्रिरं यो वदनविधुतयः पांतु चीत्कारवत्यः ॥ २ ॥

नाचंते सूत्रधारः

... ...

अस्ति दक्षिणपदे पद्मपुरं नाम नगरं तत्र केचित्तैत्तिरेयिणः काश्यपा-
श्रावणशूरवः पंक्तिपावनाः पंचाश्वयो घृतव्रताः सोमपीथिनः उद्वरनामानो
ब्रह्मकादिभः प्रतिवसन्ति ते श्रोत्रियास्तत्त्वविनिश्चयाय शूरिश्रुतं शाश्वतमाद्रि-
यन्ते ॥ इष्टाय पूर्ताय च कर्मणैर्थांश्च दारानपत्यायत्तपोर्थमायुः ॥ १ ॥ तदा-
मुष्यायणस्य तत्र भवतः सुगृहीतनाम्नो भट्टगोपालस्य पौत्रः पवित्रकीर्त्त-
नीलकंठस्यात्मसंभवः भट्टश्रीकंठपदलाञ्छनो भवभूतिनामा जातूकणीं
पुत्रः कविर्निसर्गसौन्द्येन भरतेषु वर्त्तमानः स्वकृतिमेवं प्रायगुणभूयसीमस्माक-
मर्पितवान् यत्र खल्वियं वाचोयुक्तिः

ये नाम केचिदिह नः प्रथयन्त्यवज्ञां जानांति ते किमपि ताव प्रति नैव यतः ॥

उत्पत्स्यतेस्ति मम कोपि ममानजन्मा कालोद्भयं निरवधिर्विबुला च पृथ्वी ॥

etc.

- fol. 6^a मालतीमाधवे बकुलबीधी नाम प्रथमोऽङ्कः ॥
 fol. 8^b ,, धवलगृह नाम द्वितीयोऽङ्कः ॥ २ ॥
 fol. 11^b ,, शार्दूलविद्राविणो नाम तृतीयोऽङ्कः ॥ ३ ॥

Ends.— fol. 31^b

कामं. ॥ वत्स ॥

यत् प्रागेव मनोरथैर्वृतमभूत् कल्याणमायुष्मतो-
 स्तत्पुण्यैर्मदुपक्रमैश्च फलितं क्लेशोपि मच्छिष्ययोः ॥
 निष्णातश्च समागमोपि विहितस्त्वप्रेयसः कांतया
 संप्रीतौ नृपनन्दनौ यदपरं प्रेयसतदप्युच्यतां ॥

माध. ॥ सहर्षे प्रणमन् ॥ भगवति अतःपरमपि प्रियमस्ति ॥

तथापीदमस्तु ॥ भगवतीपादप्रसादात् ॥
 संत संतु निरंतरं सुकृतिनो विध्वस्तपापोदया-
 राजानः परिपालयंतु वसुधां धर्मे स्थिताः सर्वथा ॥
 काले संततवर्षिणो जलमुचः संतु क्षितौ पुण्यतो
 मोदंतां धनबंधुबांधवसुहृद्भोगप्रमोदाः प्रजा ? ।

कामं ॥ एवमस्तु ॥

इति श्री परिक्रम्य निष्क्रान्ताः सर्वे मालतीमाधवे दशमोऽङ्कः ॥ १० ।

इति मालतीमाधव नाम नाटकं समाप्तं ॥ ग्रंथसंख्या १३६५

References. — 1 Mss-Aufrecht, i, 453^b, ii, 104^b; iii, 98^a. This work is described in various Catalogues.

Printed editions.— 1 with the commentaries of 'Tripurāri, Nānyadeva and Jagaddhara, pub. by Nirṇaya Sagara Press, 2 with the comm. of Jagaddhara ed. with a literal English Translation, notes, and intro, by M. R. Kale, 3 with comm. of Jagaddhara, ed. by Dr. R. G. Bhandarkar, Bombay Sanskrit Series, No. 19; 4 ed. by Kuñjavihāri Tarkasiddhānta; 5 French translation by Foucause; 6 in Marāṭhi by M. V. Lele, etc.

मालतीमाधव

Mālatīmādhava

No. 154

354
1895-98.

Size.— 10 in 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 47 leaves, 13 lines to a page, 35 letters to a line.

Description — Country paper, Devanāgarī characters; white in appearance, hand-writing, clear, legible and uniform; borders and edges ruled in red lines, red and yellow pigment used; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhavabhūti.

Begins.— fol. 1^b

श्रीमन्हा (मन्महा) गणपतये नमः ॥

ब्रह्मापीडकपाल etc. as in No. 153

fol. 8^a बकुलवीथी नाम प्रथमोक्तः समाप्तोयम्fol. 12^b द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥Ends— fol. 46^b

कामं. वत्स माधव etc. up to प्रमोदाः प्रजाः

as in No. 153

followed by इति श्रीकविब्रह्मामणिभवभूतिकृतौ मालतीमाधवाख्ये

प्रकरणे मालत्यापुनर्लाभो नाम दशमोक्तः ॥ १० ॥

References.— See No. 153.

मालतीमाधव

Mālatīmādhava

No. 155

386
1884-87.

Size.— 10 $\frac{3}{4}$ in. by 3 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 56 leaves; 8 lines to a page; 42 letters to a line.

Description.—Country paper, Devanāgarī characters, hand-writing, clear and legible; borders ruled in double black lines, red and yellow pigment frequently used, lacunae recorded in margins, folios moth-eaten and pasted with blue slips of paper, incomplete, abruptly breaking in the middle of the 10 act.

Age.—Does not appear to be very old.

Author.—Bhavabhūti.

Begins.—fol. 1^a

॥ श्रीविघ्नराजाय नमः ॥ अथ मधुमालतिनाटक लिख्यते ॥

सानंदं नंदिहस्ता etc. as in No. 153

fol. 9^a प्रथमोऽङ्कः ॥

fol. 14^a द्वितीयोऽङ्कः ॥

Ends.—abruptly fol. 56^b

माधवः श्रुतमिदानीं च । सर्वतः कृतार्थोऽस्मि मालतीं दिष्टिमा । एका-
हेज्जोवगदं हि ययस्सन्नो आसंकासहं । लभं । संपदं गिरद्वसेसं माहवस्स
फलिया मणोरहा । मक । कथमवलोकिता बुद्धरक्षिता कलहंसकश्चद्वरतः ।
प्रसुदि

References.—See No. 153

मालतीमाधव

Mālatīmādhava

No. 156

387

1884-87.

Size.—9¼ in. by 4 in.

Extent.—100 leaves; 6-7 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.—Country paper having yellowish appearance; Devanāgarī characters; very old and worn-out; hand-writing, clear and legible; borders ruled in two double black lines; red pigment used; almost complete; folios 2-4 missing.

Age. — The Ms appears to be old.

Author. — Bhavabhūti.

Begins. — fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

पक्षाली पिंगलिम्लः कण इव तडितां यस्य कृत्स्नः समूहो

यस्मिन्ब्रह्मांडमीषद्विघटितमुकुले कालयज्ञा जुहाव ।

विनिर्गुप्तचूडाशशिगलितधुधासारभाकारिकोणं

तार्तीयिकं पुरारेस्ततं चतुमदन...षणां लोचनं वः ॥ १ ॥ etc.

fol. 20^a प्रथमोक्तः समाप्तः ॥

fol. 31^a द्वितीयोक्तः ॥

Ends. — fol. 102^a

कामंदकी ॥ वत्स माधव etc. up to प्रमोदाः प्रजाः ॥

as in No 153

followed by इति निःष्क्रान्ता सर्वे दशमोक्तः समाप्तः ॥ छ ॥ शुभं भवतु ॥

॥ श्री ॥ मालतीमाधवाभिधं नाटकं नेति

References. — See No. 153

मालतीमाधव

with टीका

No. 157

Mālatīmādhava

with commentary

146

1866-68.

Size. — 12 $\frac{3}{4}$ in. by 4 $\frac{3}{4}$ in.

Extent — 62 leaves ; 4-6 lines to a page ; 48 letters to a line. (text)

8-10 „ „ „ 52 „ „ „ (comm.)

Description. — Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; blue in appearance ; hand-writing, small but clear and legible ; comm. above and below the text ; lacunae recorded in margins ; corrections made with yellow pigment ; a bound copy ; fol. 1 pasted with a paper-slip.

The Ms breaks in the middle of the 6th act.

Age.— A modern copy.

Author (of the text)— Bhavabhūti.

„ „ „ comm.— Jagaddhara.

Begins—(text) fol. 1^b

सानंदं नंदिहस्ता etc. as in No. 153

„ (com.) fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

चंचच्चंद्रिकचंद्रचारुकुसुमो माघज्जटापल्लवो
दृप्यहारुणदंशूकमणिमान् तत्पंचशास्त्रालयः ॥
स्थाणुर्मेफलदो भवत्वतितरां गौरीमुखैर्दुद्रव-
त्पीयूषद्रवदोहदादिव दधद्देवद्रुमत्वं सदा ॥ १ ॥

नत्वा शुक्लं गुणशुक्लवलोक्य टीकां
विश्वादिशोभरतश्रुतिशब्दविद्यां ॥
छंदास्यलंकरणमर्थगतिं विचिंत्य
श्रीमान् जगद्धरकविर्वितनोति टीकां ॥ २ ॥
श्रीकंठकंठविलुठत्पटुनाटकेस्मिन्
टीका मयाल्पमतिनापि वितन्यते यत् ॥
हासाय दुर्जनगणस्य भवेन्नचैत—
दुच्चैः पदं यदभिकक्षति सर्व एव ॥ ३ ॥

इह तावदष्टपदां नार्दी विदधान एव कविरप्रत्यूहमीहतसिद्धिमनुरुध्य
प्रचंडचंडीनते(चंडपते)प्रकांडतांडवाडंबरण स्वदेवतोत्कीर्तनरूपं मंगलं प्रक-
रणादौ निबध्नाति ॥ सानंदमिति ॥ वैनायक्यो वदनत्रिधुतयश्चिरं बो युष्मान्
पांतु इति श्रोतुं सामाजिकान् कविराशास्ते ॥ etc.

fol. 23^b इति श्रीजगद्धरविरचितायां मालतीमाधवप्रकरणटीकायां
प्रथमोऽंकः ॥ संपूर्णतामियात् ॥ छ ॥

fol. 32^b इति द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥ छ ॥

Ends.— (text) fol. 62^a

माघ० ॥ नैराश्यकातरधियो हरिणेक्षणायाः
श्रुत्वा निकामकरुणं च मनोहरं च ॥
त्रात्सल्यमोहपरिदेहि तल्लङ्घयामि

चिंताविषादविषदं च महोत्सवं च ॥ ९ ।

लवं० ॥ अष्ट पङ्क्तिद्वंद्वं दाणिदे अमंगलं जादोवि अधिभं सुगिरमं ॥

Ends.--- (com.) fol. 62^a

इह हेतुफलभावेनान्वयः ॥ तथाहि नैराश्यकातरदुःखित्वाद्वात्सल्यं ॥
ततः परिदेवनं तत् श्रुत्वा मनोवसादः ॥ हरिणेष्वणत्वेनापहृतचित्तस्य ममा-
लाभान्मनोऽपि परिदेवि तं श्रुत्वा महोत्सवः ॥ स पुनः क्रंदनैः मोहः प्रलापैः
परिदेवनैः देहाया साभिघातैश्च करुणाभिनयो भवेदिति भरतः ॥ ९ ॥

लवं० ॥ अयि प्रतिहतमिदानीं अमंगलं नातोधिकं श्रोष्यामि ॥ छ ॥ ग्रंथ-
संख्या अक्षरार्थाद्वा २८८० ॥ ये० छ ॥

References.— 1 Mss— Aufrecht, i, 453^b; ii, 104^b; iii, 98^a. For described Mss. see I. O. Cat. Pt. VII, No. 4131 and Mad. Des. Cat. Vol. XXI, No. 12601. This commentary is included in Dr. Bhandarkar's edition of the *Mālatīmādhava* published in the Bombay Sanskrit Series, No. 15.

मालतीमाधव
with टीका

Malatīmādhava
with commentary

No. 158

437.
1887-91.

Size.— 11 in. by 4 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 113 leaves; 17 lines to a page; 38 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, very small, closely written and careless; additions in margin; comm. written above and below the text; fol. 1 missing and fol. no 76 repeated; borders ruled in double black lines, almost complete.

The commentator gives his genealogy in the post-colophon.

Age.— Śaṃvat 1803. The chronogram gives the date as 1703 Śaṃvat. On verification, however, the chronogram app-

ears to be correct (Vide, the Indian Ephemeris, by D. Swami kannu Pillai, Vol. VI p 94).

Author (of the text)-- Bhavabhuti.

,, (of the comm)-- Jagaddhara, son of Ratnadhara.

Begins.--(text) fol. 2¹

गडोड्डीनालिमालामुखरितककुभस्तांडवे शूलपाणे-

बैनायक्यश्चिरं वो वदनविधृतयः पांतु चीत्कारवत्यः ॥ १ ॥

अपि च ॥ चूडापीडकपाल etc. as in No. 153

,, -- (Com.) fol. 2^a

हर्षः ॥ यद्वा ॥ सानंदं यथा तथा पांत्विति योज्यं ॥ यद्वा ॥ सानंद-

मित्याहतविशेषणां सापेक्षत्वेपि गमकत्वात्सत्समासः ॥ etc.

fol. 29^a इति मालतीमाधवटीकायां प्रथमांकः

fol. 38^b इति ,, द्वितीयोंकः ॥

Ends.— (text) fol. 111^b

कर्म ॥ वत्स माधव etc. up to प्रमोदाः प्रजाः ॥ २३ ॥

as in No. 153.

followed by एवमस्तु इति निःक्रांताः सर्वे ॥

इति श्रीमालतीमाधवे दशमोंकः ।

Ends.— (com.) fol. 112^a

प्रजानां लोकानां पुण्यात्प्रजायिष्यतां धनवद्धो निरंतरकृतो बांधवानां
संबंधिनां सुहृदां गोष्ठीषु प्रकृष्टहर्षो याभिस्ताः । तद्वनेन प्रशस्तिकृता ।
काव्योपसंहारोप्यनेनैव कृतः ॥ यदाह ॥ वरदानस्य उक्तिर्या सा काव्ये उप-
संहतिरिति ॥ २३ ॥ इति दशमांकटीका ॥

लब्धे दुर्लभशासने सुरगणग्रामश्च कैवर्तिका

विद्यावंशविभूषणेष्वापि शुभे चंडे शुभे धारिते ॥

येनायं समश्चद्विजातितिलकश्चण्डेश्वरः पंडितो

मीमांसैकरहस्यवद्यहृदया दातावदाताशयः ॥ १ ॥

देवेशं समसूत सोयममलं मीमांसकं सत्कविं

सोप्युच्चैरजनिष्ट जैमिनिमते रामेश्वरं सुदुर्ध्वं ॥

सूतेस्मायमपि प्रतापजयिनं मीमांसयालंकृतं

सुदं धीरगदाधरं कविवरं पुत्रं पवित्राशयं ॥ २ ॥

त्रिव्याधरं वरमजिजनदेष धीर
हीरं जनेषु जयिनं गुरुणोक्तशान्त्रं ।
प्रासूत सोयममलं गुणिनं मुपुत्र
त रत्नपूर्वधरमेष जगद्धरं च ॥ ३ ॥

येनापाठिकगेरगोतममतं वैशेषिकं खंडनं
येनाश्राधि सक्रोषकाव्यनिवहं तत्पाणिनीयं मतं ॥
दृढोलंकरणं च भव्यभरते येनाध्यगायिश्चुति-
स्तस्या मुख्यजगद्धरस्य कवितुष्टीकेयमुज्ज्वलं ॥ ४ ॥
असूत यं रत्नधरोति भव्योति भव्यरूपा मद्यंति (दमयंती) कापि ॥
जगद्धरं तत्कृतटिप्पणोक्तं समाप्तिमापद्दशमोन्वयः ॥ ५ ॥
इति श्रीमहामहोपाध्याय धर्माधिकरणिकश्रीजगद्धरकृतटीकायां दश-

भाकः समाप्तः ॥ समाप्तमिदं नाटकं ॥ श्री

ज्वलनगगनभूभृद्भूमिभिर्भावितेव्दे

शुचि बहुलदशम्यां वासरे तिग्मभानोः ॥

उदयपुरपुरेदः पुस्तकं संप्रपूर्णं

लिखितमलघुविद्यारामभट्टेन भव्यं ॥ १ ॥

यद्वा षण्मासतः स्वबुद्धेरियत्तपावानवधानतो वा ॥

स्यादन्यथा लेखनसुसमैस्तच्छुभं विधेयं शुभकृत्स्वभावैः ॥ २ ॥

कल्याणं कमलापतिः कलयतां सर्वस्य शर्वः श्रियं

भानुर्धरितरामकंतुदरुजामत्याहितं व्याहतात् ॥

दर्गावुर्गहनेषु विश्वमवताद्धैमातुरः सर्वदा

निःप्रत्यहमथा वधातु सकलारंभेषु सिद्धिं परां ॥ ३ ॥

श्री श्री ॥ लिखितमिदं विद्यारामेण उदयपुरमध्ये सं० १८०३ वर्षे

आषाढकृष्णदशम्यां गवौ

तातो यस्याभिजातः सहृदयहृदयो वेणिरामाभिधानो

गीर्वाणाचार्यदेश्यो व्रजपतिरितियत्ताततातोथचाश्रुत् ॥

भट्टो यस्याबटंको विशालनगरजब्रह्मणेषु प्रसूति

विद्यारामस्य तस्यास्त्यमलतरमिदं पुस्तकं नाटकस्य ॥ १ ॥

अपि च । आलीकृतीव्रजनाथभट्ट इति यत्तातस्य तातस्तथा ।

वेणिराम बुधश्चयजनयिता श्रीमान् गुणैकार्णवः ॥

तस्य श्रीवरसेविनो निजभुजन्यस्ताक्षरं पुस्तकं

विद्यारामकवेरिदं विजयते पापघ्नमानं सदा ॥ २ ॥

मालतीमाधव टीका

Malatīmādhavatīka

No. 159

545
1891-95

Size.— 9½ in. by 4 in.

Extent.— 10 leaves, 12-13 lines to a page, 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanagari characters, old in appearance, hand-writing; small and not quite clear and legible, borders in double black lines; edges of folios worn out; incomplete.

The Ms contains only the 1st act (in).

Age.— - Appears to be old.

Author.— Jagaddhara.

Begins.— 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

चंचरुचंद्रिकचंचरुचक्रकुसुमो etc. as in No 157

Ends.— (abruptly) fol. 14^b

एवमन्यत्रापि सूचितस्यै प्रवेशः । आन्वीक्षिकी न्यायशास्त्र । तत्र तर्क-
च्छलादि नि...कनेन तदभ्यासात् ॥ माधवस्य चौरिका विवाहं कौशलमुक्त
पा...कुंडिनपुरं वैदर्भरूप...

References.— See No. 157.

मालतीमाधवटीका

Malatīmādhavatīka

No. 160

— 67.
1869-70.

Size.— 10½ in. by 4 in.

Extent.— 60 leaves; 10 to 16 lines to a page; 31 to 52 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters, -old in appearance, hand-writing, upto fol. 28, bold clear and uniform, thereafter, very small and closely written but clear and legible, borders ruled in double black lines right-hand corners of folios 61-83, moth-eaten, incomplete, folios 1-17 missing.

Age— Appears to be old

Author— Javaddhara.

Begins.— abruptly fol. 18^a

जनमास्कंदति । विकर्तुं शीलमस्येति विकारिं पूर्वदशान्यागेन दशात-
योगो विकारस्तथोगियौवनं अयं तु युवेत्यर्थः ।

fol. 31^b इति प्रथमोऽंकः ॥ छ ॥

fol. 36^b इति द्वितीयोऽंकः ॥

Ends - fol 82^b

मम जीवनं नेति भावः इतरः ॥ सुप्रसन्नातः कनिष्ठा भगवती ॥ अत्रैव
ज्येष्ठा कामंदकी अस्माकं यथा सुप्रसन्नारा...मिनिमते रामेश्वरं सद्बुधं etc.
up to समाप्तिमापदशमोऽनवयः ॥ ५ ॥

as in No. 158.

followed by इति महामहोपाध्यायधर्माधिकारिजगद्धरकृतायां मालती-
माधवटीकायां दशमोऽंकः ॥ ॥ षाठवदि ५ लिखितां मुकुंदेन ॥ छ ॥ ॥

References.— See No. 157.

मालतीमाधवटीका

Mālatīmādhavatikā

No. 161

— 147.
— 1866-68

Size.— 12 $\frac{1}{2}$ in. by 3 $\frac{1}{4}$ in.

Extent. - 124 leaves; 10 lines to a page; 40 letters to a line.

Description. Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; blue in appearance, hand-writing, clear and

legible but not uniform, lacunae recorded in margins, yellow pigment used for corrections, after fol. 76 the numbering is not properly done, instead of fol. 77, the folios are numbered 107 etc., two blank folios are to be seen, last few folios not numbered at all, folios slightly moth-eaten

Age — Śake 1789.

Author.— Jagaddhara.

Begins— fol 1^a

श्रीगणेशाय नम ॥

चंचच्चत्रिकचंचत्रचारुकुसुमो etc. as in No 157

Ends.—प्रजानां लोकानां पुण्यात् । यदाह । प्रजाभाग्य निवर्षेति वर्षीते च पतिव्रता ।
इति प्रजाम्यात्मन्ततौ जने इत्यमरः । पुरापत इति पंचम्यास्तसिः ॥ प्रजा
द्वय्यंतां घनबाह्यो निरंतरकृतो बांधवानां संबन्धनां सुहृदामित्राणां गोप्त्रीषु
प्रकृद्बृहर्षेयाभिस्तातदनरप्रशस्तिरुक्ता । यदाह । आशीनृपे च देशादौ
प्रशस्तिः सामिधीयते इति । काव्योपसंहाराप्यनेनैव कृतः । यदाह । वरदानस्य
शक्तिर्या सो काव्यो उपसंहरतिरिति । सर्वे निरवयमिति ।

यदि भवति मदीय ग्रं...प्रमादः

कचिदपि समहिम्ना शोधनीयो महद्भि

स्खलति गमनकारी मार्गणो नात्र चिघं

भवति न गुरुहस्तालवतोपि प्रकारः ॥

लब्धो दुर्लभज्ञासनं etc. up to बानेश्वरं सद्बुधं

practically as in No. 158

followed by आपत्तोपि गदाधरं गुरुमते दीक्षा सुदीक्षा क्षमं लेभे सोपि
महामतिं गुरुमते विद्याधर ॥

शके १७८९ प्रभवनामसंत्वसरे फाल्गुन वष १ तद्दिने पुस्तकं समाप्तं ॥

इदं पुस्तकं रुकडीकरेत्युपनामक गणे(श)शास्त्रिणा यथामति अशोधि ग्रंथ
संख्या ३७००

References.— See No. 157.

मालतीमाधव
संक्षिप्तटिप्पण

Mālatīmādhava
sankṣiptatippaṇa

No. 162

438.
1887-91.

Size.-- 13 $\frac{2}{3}$ in. by 7 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 12 leaves ; 16 lines to a page , 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters , white in appearance ; hand-writing, legible and uniform, complete.

Age.— Does not appear to be very old.

Author. -- Dharānanda.

Subject.— A small commentary on Mālatīmādhava by Dharānanda.

Begins.-- fol. 1^b

ॐ श्रीगणेशाय नमः.

मानन्दमित्यादिना अष्टपदानान्दी विघ्नप्रशान्तये नांदी कर्त्तव्या नाटके
बुधैरिति नाग्रस्य, यदनुष्ठानं तत्सूत्रं स्यात्सर्वाजकं रंगदैवतपूजाकृतसूत्रधार
उदीरितः देवद्विजचृपादीनामाशीर्वचनपूर्विका नांदीकार्याबुधैर्यतस्त्वमस्कारेण
संयुता etc.

fol. 3^b इति मालतीमाधवे धरानंदकृते लघुविवरणे द्वितीयोकः

fol. 5^b इति मालतीमाधवे शोकग्रहं नाम तृतीयोकः ३

Ends. - fol. 12^b

माधवस्य मालत्याश्च सममेव पूर्णा मनोरथाः जयतु भगवती कार्य-
निर्वाहणे साधनद्विः जयमकरंदानंदनपूर्णचंद्रमाधवादिष्ट्या वर्द्धते कोवा
अस्मिन् सर्वप्रकारपरिभूषितमहोत्सवे न नृत्यति कथमिव भगवति विप्रति
पतितस्य आश्रयं संवरणम् इति संपंडितधरानंदकृते मालतीमाधवप्रकरण-
स्य संक्षिप्तटिप्पणे दशमोक्तः समाप्तः शुभं भवतु लिप्यकृतं लक्ष्मीनारायण
ब्राह्मणगौड श्रीरस्तु ह्य

References.— 1 Mss- Aufrecht refers to only two Mss in his Cata-
logus Catalogorum, viz. Nos. 438 and 430.

मालतीमाधव
संक्षिप्तटिप्पण

Mālatīmādhava
saṅkṣiptatippaṇa

No. 163

430.
1892-95.

Size.—10½ in. by 4½ in.

Extent.—26 leaves ; 8 lines to a page , 36 letters to a line.

Description.—Country paper , Devanāgarī characters , old in appearance , hand-writing, clear, legible and uniform , folios pasted with paper-slips ; red and yellow pigment occasionally used ; complete.

Age.—Appears to be old.

Author.—Dharānanda.

Begins.--fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

सानन्दमित्यादिना etc. as in No. 162

fol. 4^a इति मालतीमाधवलघुविवरणे धरानंदकृते प्रथमोः १

fol. 7^b इति... .. द्वितीयोः २

Ends.-- fol. 85^b

माधवस्य मालत्याश्च सममेव etc. up to आश्चर्ये संवरणम्
as in No. 162

followed by इति पंडितधरानंदकृते मालतीमाधवप्रकरणस्य संक्षिप्त-
टिप्पणे दशमोः समाप्तः शुभं भवतु

मालतीमाधव
प्राकृतविवृत्ति

Mālatīmādhava
prākṛtavivṛtti

No. 164

33.
1870-71.

Size.—10¼ in. by 3¾ in.

Extent.—19 leaves ; 11-12 lines to a page ; 26 letters to a line,

Description.— Country paper, Devanāgarī characters, old in appearance, hand-writing, small but clear and uniform. portion marked with red pigment and corrections made with yellow, borders ruled with double black lines.

Age.— Appears to be old.

Author — Not mentioned

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अवलोकिता वाक्ये । आज्ञापयतु भगवती ।

अ महान् खलु भगवत्या एष चित्तविक्षेपः etc.

fol. 2^b इति मालतीमाधवनाटके प्राकृतविवृत्तौ प्रथमोकः ॥

fol. 5^b इति द्वितीयोकः ॥

Ends.— fol. 19^a

लवं । सांप्रतं निरवशेष माधवश्रियः मालत्या.

फलिता मनोरथा । अव । बुद्ध । कल । जय

भगवति कार्यनिधाने । जय मकरंदनंदनमाधवपूर्णचंद्र दिष्ट्या वर्द्धसे ।

लवं । कोवा अमिन् पुरितसर्वप्रकारमहोत्सवे न नृत्यति

मा । कथमिव ।

लव । भगवति किं प्रतिपत्तव्यं ।

भा । अहो संवरणं ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ राम ॥ राम ॥

मालतीमाधव

प्राकृतच्छाया

Mālatimādhava

prākṛtacchāyā

No. 165

451.

1884-87.

Size.— 9 $\frac{2}{3}$ in. by 4 in.

Extent.— 14 leaves, 11-12 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters, old in appearance; hand-writing, careless and not uniform; edges of folios moth-eaten and considerably damaged; complete; one additional folio at the end is blank.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः श्रीपांडुरंगः शरणं ॥ श्रीरामः शरणं ॥

अवलोकिता ॥ आज्ञापयतु भवती ॥

अ. । महान् खलु भग ..अपि चित्तविक्षेपः ।etc.

fol. 2^a प्रथमोकः ।

fol. 3^b इति द्वितीयोकः ।

Ends.— fol. 72^b

सांप्रतं निरवशेषं माधवस्य फलितमनोरथा. । सर्वो भगवति कार्यनिर्वा-
हने अद्य मकरंदनंदनमाधवपूर्णचंद्रदिष्ट्या वर्धसे ।

ल. । को वाऽस्मिन् पूरितसर्वप्रकारमहोत्सवे न सानंद इति ।

मा. । कथमिव ।

ल. । भगवति किं प्रतिपत्तव्यं ॥

इति मालतीमाधवप्राकृतछायायां दशमः

श्रीराम जयराम ॥ श्रीरामार्पणमस्तु ॥

मालविकाग्निमित्र

Mālavikāgnimitra

No. 166

473.
1899-1915.

Size.— 12 in. by 5½ in.

Extent.— 38 leaves : 10-11 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance , hand-writing bold, clear, legible and uniform ; no borders for folios , folios numbered in both the margins ; yellow pigment used for corrections : complete.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Kalidasa.

Subject.— A well-known drama by Kālidāsa.

Begins— fol. 1^p

श्रीगणेशाय नमः ॥

एकैश्वर्यस्थितोपि प्रणति बहुफलो यः स्वयं कृत्तिवासीः

कांतासंमिश्रदेहोप्यविषयमनसां यः परस्ताद्यतीनां ॥

अष्टाभिर्यस्य कृत्स्नं जगदपि तदुभिर्बिभ्रतो नाभिमानः

सन्मार्गालोकनाय व्यपनयतु सनस्तामसीं वृत्तिमीशः ॥ १ ॥

नाद्यंते सूत्रधारः नेपथ्याभिमुखमवलोक्य मारिष इतस्तावत् । प्रविश्य
पारिपार्श्विकः ॥ २ ॥ भाव अयमस्मि

सूत्र. अभिहितोस्मि परिषदा कालिदासग्रथितवस्तु मालाविकान्निमित्रं नाम
नाटकं अस्मिन् वसंतोत्सवे प्रयोक्तव्यमिति तदारभ्यतां संगतिकं etc

fol. 9^a प्रथमोऽंकः

fol. 12^b द्वितीयोऽंकः २

Ends.— fol. 38^a

राजा । किमतः परं तथापि भवत्वेषं तावत्

त्वं मे प्रसादं सुमुखी भव चांदि नित्य-

मेतावदेव शृणुये प्रतिपक्षहेतोः

आशास्यमित्यधिगमप्रभृति प्रजानां

संपत्त्यते न खलु गोप्तारि नाशिमित्रे २१

इति निष्क्रान्ताः सर्वे पंचमोऽंकः ५ ॥ छ ॥

मालाविकान्निमित्रं नाम नाटकम् संपूर्णमस्तु ॥ छ ॥

References.— (1) Mss-A—Aufrecht's Catalogus Catalogurm:—i, 453^b;
ii, 104^b; iii, 98^a.

B-Descriptive Catalogues:— I. O. Cat. vol. VII Nos. 4122 ;
A. B. Keith (I. O. Cat) Nos. 7348-9 ; Mad. Des. Cat.
Vol. XXI No. 605-8 etc. A. B. Keith Sanskrit Drama pp.
147-149.

(2) Printed Editions :— 1 Ed. with comm. of काव्यवेस by
the Nirṇaya Sager Press, Bombay ; 2 ed. by M. R. Kale
with notes and Eng. Translation ; 3 ed. with notes by S. P.
Pandit , 4 French translation by G. Strehly 1885 ; 5
German translation by A. Weber (1856) and L. Fritze
1881 ; trans. into Italian, by F. Cimmino. etc.

मालविकाग्निमित्र

Malavikāgnimitra

No. 167

125 (i)

1866-68

Size.— 12¾ in by 5 in.

Extent.— 20 leaves, 12 lines to a page; 48-50 letters to a line.

Description.— Modern blue paper with water-marks, Devanagari characters; hand-writing clear, legible and uniform. folios numbered in both the margins: complete

The Ms. is bound and contains another work called
चण्डकौशिक

Age.— A modern copy.

Author.— Kālidāsa

Begins.—fol. 1^b

॥ ६ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

एकैश्वर्यस्थितोपि etc. as in No. 166

fol. 5^b प्रथमोक्तः ॥fol. 7^a द्वितीयोक्तः ॥ छ ।Ends.— fol. 20^a

गजा । किमतःपरं etc. up to गोपति नाग्निमित्रे ॥ २१ ॥

as in No. 166.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इति श्रीकालिदासकृते माल-
विकाग्निमित्रनाटके पंचमोक्तः ॥ ५ ॥ समाप्तं चेदं नाटकं ॥ छ ॥ ग्रंथसंख्या
७५१ अक्षरे १४ अंगिरौशीं वंदे

References.— See No. 166.

मिथ्याज्ञानखण्डन

Mithyājñānakhandana

No. 168

474.

1899-1915.

Size.— 8 $\frac{2}{5}$ in. by 5 $\frac{1}{2}$ in.

Extent - 13 leaves, 11 lines to a page, 26 letters to a line.

Description - Country paper; Devanāgarī characters, hand-writing, beautiful, clear and legible, borders and edges ruled in red ink, yellow pigment used for corrections; complete.

Age. - Samvat 1903.

Author.— Ravidāsa

Subject.— An allegorical play.

Begins. —fol. 1^b

श्रीसहजानंदस्वामिने नमः ॥

श्रीदेवी व. सुखायाखिलजनजननी पार्वती पावनी स्या-
द्वाग्देवी वाक्पदास्तु शुभणिरपि परां सिद्धिसिद्धिं ददातु ॥

रामः कामं निकामं वितरतु सततं धामधामा सुधामा
देवश्र्वेन्द्रार्द्धचूडो डमरुवरकर। कीर्त्तिकांतिप्रदांस्तु ॥ १ ॥

अपि च ॥ सतां संनिहितो नित्यं पापेष्टिपथदूरग. ॥

स श्रीपतिं परासिद्धिं सर्वसिद्धिं च यच्छतु ॥ २ ॥

नांयते सूत्रधारः ॥ इह खलु भरतखंडमंडनीश्वरगुर्जरदेशे द्वारावतीपतेः
प्रियाय कविरविदासकृतस्य मिथ्याज्ञानखंडनाभिधस्य नाटकस्याभिनयार्थं
प्रवृत्तोऽस्मि ॥ तदा कायैव नटी ॥

सूत्रधारः प्रिये इतस्तावत् ॥

प्रविश्य नटी । अज्जलत्तं कं कज्जम् ॥ आर्यपुत्र किं कार्यम् ॥

सूत्रधारः प्रिये नाटकमभिनेतव्यमस्माभिः ॥

अज्जलत्तं कंकवत्थम् ॥ आर्यपुत्र तत्किमर्थम् ॥

सूत्रधारः प्रिये भगवद्भक्त्यर्थमेव । etc.

Ends.— fol. 25^a

भगवती वाग्देवी वेदाश्च जयश्रिया संन्यमानाः सकलमुनिगणैः प्रस्तूयन्ते ।

तथाथा ।

नमोस्तु ते देवि सवितृशारदे नमोस्तु वेदाः सकलेश्वरेश्वराः ।

सच्छास्त्रसंघाश्च पुराणसंहिता नमोस्तु वो धर्मपथप्रवर्तकाः ॥

वेदाः कुर्वंतु कल्याणं श्रीरस्तु मदने हि नः ।

शारदासंपदे न स्यात्कारुण्यांबुतरंगिणी ॥

॥ इति श्रीकविरविदासविरचितं मिथ्याज्ञानखण्डनं नाम नाटकं समाप्तम् ॥ ॥ संवत् १९०३ वर्षे कार्तिकमासे शुक्लपक्षेऽष्टम्यां भीमवासरे नारायणभट्टेन लिखितमिदं नाटकम्

References.— Aufrecht i, 455^b; ii, 105^a; iii, 98^b. Cf. also, I. O. Cat. pt VII. No. 4200.

मिथ्याज्ञानखण्डन

Mithyājñānakhaṇḍana

No. 169

439.
1887-91.

Size.— 9½ in. by 4¼ in.

Extent.— 11 leaves; 8-10 lines to a page; 34 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, clear but not quite legible; portion marked with red pigment and corrections made with yellow, borders ruled double black lines; the name of the work written at the right-hand corner of every folio.

Age.— Śaṃvat 1673.

Author.— Ravidāsa.

Begins.— fol. 1^b

॥ ६० ॥ श्रीगणाधिपतये नमः ॥

॥ श्रीदेवी व' ह्रस्वायाखिलजनजननी etc. as in No. 168.

Ends.— fol. 11^b

नमोस्तु ते etc. up to करुणांबुतरंगिणी ॥ as in No. 168 followed by इति श्रीरविदासकृत मिथ्याज्ञानखण्डनं नाम नाटकं समाप्तं ॥ श्रीरस्तु । स्वस्ति श्री संवत् १६७३ वर्षे वर्षे अप्रमाण अभ्यनववि

प्रतिपत्तीथौ चंद्रदिने श्रिया उपलक्षितस्तंभती...श्ववर्त्तमानं कोटितार्थेन
धपलक्षित नारदपुरं तस्मिन्निवासिना तपत्या पुनीतमूर्यपुरसमीपे उरपतने
छात्रवस्थायिना त्रि हरिवन्द्य आत्मजेन हरिदेवेन लिखितमिद मिथ्याज्ञान-
खंडनं ॥ श्रीरस्तु सर्वेषां

सत्य सहीमहीरे हाअसहि महिउ आहधो ।
बहु ए उभपणाः मोहु ततणं सुरसई करई ९ ॥
सुणिय पुत्तिपुणाणं सरियासंगेणे होविपायाह ।
रसिपासगो तथ्यविकिकिज्जे सगामगोण ॥ २ ॥

References.— See No. 168.

मिथ्याज्ञानखण्डन

Mithyājñānakhaṇḍaṇa

No. 170

510.
1887-91.

Size.— 12½ in. by 4½ in.

Extent.— 8 leaves, 8-10 lines to a page, 35 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters, hand-writing, legible but careless, complete.

Age.— A modern copy

Author.— Ravidāsa.

Begins—fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
श्रीदेवी वः सुखायाखिलजनजननी etc. as in No. 168.

Ends— fol. 7^a

भगवती वाग्देवी etc. up to कारुण्यांभुतरंगिणी ॥ ४७ ॥
as in No. 168.

followed by इति श्रीकविरविदासविरचितां मिथ्याज्ञानखंडणं नाटकं
समाप्तं ॥ श्री ॥

References.— See No. 168.

मिथ्याज्ञानखण्डन

Mithyajñānakhaṇḍana

No 171

205

Viśrāma (1).

Size.— 13 $\frac{1}{4}$ in. by 4 $\frac{3}{8}$ in.

Extent — 8 leaves, 10 lines to a page, 50 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks, Devanagari characters, new in appearance, hand-writing, beautiful, clear, legible and uniform, complete, the letters मि० ज्ञा० are written in the left-hand margins of the folios, fol 7^b and 8^a blank, borders ruled in double red lines, complete

Age.— A modern copy

Author.— Ravidāsa.

Begins—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ श्रीमत्स्वयं नमः ॥

श्रीदेवी व सुखायाखिलजनजननी etc. as in No. 168

Ends.— fol 8^b

भगवती वाग्देवी etc. up to कारुण्यांबुतरंगिणी ॥ ४७ ॥

as in No. 168

followed by इति श्रीरविदासविरचितं मिथ्याज्ञानखण्डनं नाम नाटकं समाप्त ॥ छ ॥ छ छ

References.— See No. 168.

मुकुन्दानन्दभाण

Mukundānandabhāṇa

No. 172

219.

Viśrāma (1).

Size.— 13 $\frac{1}{8}$ in. by 4 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 39 leaves; 9 lines to a page; 40-42 letters to a line.

Description — Modern paper with water-marks , Devanāgarī characters , hand-writing, clear, legible and uniform right-hand margin of folios spoiled with spots , left-hand corner of fol. 39 torn ; complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Kāśmīra.

Subject.— A drama describing the love of Mukunda (Śrīkr̥ṣṇa) Mañjari.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

वदे वंदारुमंदारमिंदुभूषणनंदन

अमंदानंदसंदोहबंधुरं सिंधुराननं ?

कंठालिंगनमंगल धनकुचाभोपभोगोत्सवं

श्रोणीसंगमसौभगं च सततं सत्प्रेयसीनां पुनः ।

प्राप्तं कोयमितीर्ष्य यैव यमुनाकूले बलाघः स्वयं

गोपीनाममहुकलनिचयं कृष्ण स पुष्पातु नः

.

नाथंते सूत्रधारः

.

आकाशे कर्णे दत्त्वा किं ब्रूथ साधु भरताचार्यपुत्र साधु वयमपि चिरा-
त्कस्यापि सरसकवेः सूक्तिमुक्तामणिग्रथितमभिनवं भाणमलोकितमुत्कंठिताः
तदद्य तादृशमेव कमपि भाणमभिनीय दर्शयतु भवानिति अनुग्रहीतोस्मि etc.

Ends.— (com.) fol. 70^b

तथापीदमस्तु

वर्षतु कामं भुवि वारिवाहा गोब्राह्मणेभ्यः कुशलानि संतु

तुष्यंतु संतः सुकविप्रबंधैस्तेषां च शाम्यंतु खलोपसर्गाः ५६

मुकुंदानंदनाम्ना मे भाणेनानेन तोषितः

कमलाकमनः कामं कल्लोलयतु मंगलं ५७

कृतिं लसदलंकृतिं रसविदो कुधाये मम

प्रसन्नहृदयादयाजलधयो बहू कुर्वते

तदीयपदपद्मयोरयमग्रं प्रणामांजलिः

सरोजस्रकुलाकृतिः शिरसि स्यये ५८

इति श्रीकाशीपतिकविगङ्गविरचितो मुकुन्दानन्दनामाय मिश्रभाणः
संपूर्णः श्रीरामचंद्राय नमः श्रीमुकुन्दानंद नाटक समाप्तः श्रीकृष्णाय नमः
श्रीसरस्वत्यै नमः श्रीगणपतिगुरुचरणाभ्यां नमः श्रीरस्तु ॥

References — (1) Mss— A—Aufrecht's Catalogus Catalogorum,
1, 459^a; ii, 106^a; iii, 99^a
B—Descriptive Catalogues :—I O. Cat. pt VII. No 4195,
7410-12; Mad. Des. Cat. Vol. XXI. No 12613.
(2) Printed Editions.—Printed in Kavyamālā 16 and at
Madras 1882.

मुकुन्दानन्दभाण

Mukundanandabhāṇa

No 173

511.
1887-91.

Size.— 11¼ in. by 4⅞ in.

Extent.— 35 leaves; 10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanagari characters, hand-writing, not quite clear and legible; white chalk used for corrections; folios 1-8 missing; incomplete.

Age.— A modern copy.

Author.— Kaśīrāja.

Begins.— (abruptly) fol. 9^a

किं तु दूरप्रवासिनस्तस्या संभावितमालोकनं ॥ अथवा स्वप्नाविर्जृम्भित-
प्रेतप्रियसखस्य भवितव्यं ॥ किं ब्रवीषि ॥ वयस्य नायं स्वप्न इति ॥ कथं तर्हि
तव पुनरागमनं ॥ etc.

Ends.— fol. 43^b

तथापीदमस्तु ॥ वर्षे तु कामं etc. up to शिरमि संततन्यस्यते ॥ १५८
as in No. 172

followed by इति श्रीकाशीपतिकविगङ्गविरचितो मुकुन्दानन्दनामाय
मिश्रभाणः संपूर्णः ॥

References.— See No. 172.

मुण्डितप्रहसन

Muṇḍitaprahasana

No. 174

83

A. 1883-84.

Size.-- 15 in. by 6 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 12 leaves ; 15 lines to a page ; 54 letters to a line.

Description.— Modern country paper, Devanāgarī characters, hand-writing, clear, legible and uniform; complete; margins not ruled with border-lines.

Age.— Samvat 1940 (= A. D. 1884).

Author.— Śivajyotirvit.

Subject.— A farce in three acts.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कटिनकुचचयुगं ते चंचलाक्षिद्वयं ते
 कुटिलकचचयस्ते मंदयानं त्वदीयं
 अतिरुशतमध्यस्ते मिथः केलि तल्पे-
 प्रलयनमिति रोषात् पातु गौरीशयोर्वः १

नांथंते सूत्रधारः

Alter Some lines:—

भद्राविष्टास्मः परिषदा दांभिकहासोपन्यासाय तन्न जानीमः केन विनोदे-
 नैनामाराधयाम इति

नटः कथं विद्युमरिंद अजमिस्सेहिंजंसवच्छरि असिवाकिंदुदुजनाविद्धं करण-
 समर्थं मुण्डितप्रहसनं णाम णाडभं तं पओए अधिकरी अडुति
 सूत्र भद्र सम्यग्दृष्टवानसि यत्सत्यं शिवज्योतिर्विहृतं मुण्डितप्रहसनं
 धर्मे रतानां किलधर्मवृद्धिं पाखंडनिंदावशतो विधत्ते
 ये दांभिकावंचनमात्रनिष्ठास्तेषां विधेः केवलवज्रपातः २
 यद्वक्तुकर्णाद्वयमपि धर्माप्सभागिनो भवामस्तदेहि कुशीलवानां प्रतिपात्र
 यत्त्वमाज्ञापयाम etc.

Ends.— fol. 12^b

इत्याशास्ते राजा मुण्डित कथय किं ते श्रूयः प्रियमृपकरोमि गंड अतः
 परमपि प्रियमस्ति किंचिद् दक्षिशालाधि परः विह्वलीकुशलिन्यास्ते प्रालीला-
 बती मया २७

तथापि पदोच्छसि तर्हीदमस्तु blank lines
 नरता वर्षेतु धाराधरा दृष्टा- संक्षयितां व्रजंतु सुजनाः
 कुर्वंतु भक्तिं हरे. कांतागाढतर प्रियानरत... ..खुंवतु
 भो राजेन्द्र त्वसि शासति क्षितितलं नंदंतु सर्वा- प्रजा. २४
 अयालादयः तह भोडु इति निष्क्रान्ता सर्वे मुंडितप्रहसने शिवज्योति-
 विवृक्ते तृतीयोंक ३
 समाप्तं चेदं मुंडितप्रहसनं नाम नाटकं ॥
 संवत् १९४० का फाल्गुण कृष्ण ११ भृगुवामरे समाप्तोय ॥
 शुभं भूयात् ॥ लिखिनावुराब्राह्मणः ॥ शुभमस्तु ॥

References.—(1) Mss-A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum. 1, 461^a.
 B-Descriptive Catalogues Rajendralal Mitra, Notices Vol.
 I No. 125.

मुद्राराक्षस

Mudrarākṣasa

No. 175

216.

Viśrāma (i)

Size.— 13 $\frac{1}{8}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 50 leaves ; 9 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear, legible and uniform, borders ruled in double red lines ; portion marked with red pigment and corrections made with yellow ; complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Viśākhadatta.

Subject.— A drama of political intrigue, centred in the persons of Rākṣasa, the minister of the Nāṇdas and Candakya the minister of Candragupta.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः श्रीसरस्वत्यै नमः श्रीमत्कालिकायै नमः
 धन्या केयं स्थिता ते शिरसि शशिकला किं नु नामैतदस्या

तामैवास्यास्तदेतत्परिचितमपि ते विस्मृतं कथ्यहेतोः
 नारीं पृच्छामि नेदुं कथयतु विजया न प्रमाणं यदीन्दु-
 र्देव्या निहोतुमिच्छोरिति सुरसरित् शाठ्यमव्याद्विभोर्वः ॥ १ ॥
 अपि च पादस्याविर्भवतीमवनतिमवने रक्षतः स्वैरपातैः
 सकोचेनैव दाष्णां मुहुरभिनयतः सर्वलोकातिगानां ॥
 दृष्टिं लक्ष्येषु नोद्यज्वलनकणमुच बिभ्रतो दाहभीते-
 रित्याधारानुरोधान्निपुरविजयिनः पातु वो दुःखनृत्तं ॥ २ ॥
 नायते सूत्रधारः ॥ अलमति विस्तरेण आज्ञापितोस्मि परिषदा ॥
 यथात्र त्वया सामंतवटेश्वरदत्तपौत्रमहाराजपृथुसुतोः
 कवेर्विशाखदत्तस्य कृतिरपूर्वं मुद्राराक्षसं नाम नाटकं नाटयितव्य-
 मिति ॥ etc.

fol. 12^a इति मुद्राराक्षसनाम्नि नाटके मुद्रालाभः प्रथमोऽंकः १ ॥

fol. 20^a इति „ „ द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥

चा० भो राजन(व) चंद्रगुप्त भो अमात्य राक्षस उच्चतां श्रूयः किं वा प्रिय-
 मुपकरोमि ॥

राजा किमतः परमपि प्रियमस्ति ॥

राक्षसेन समं मौत्री राज्ये चारोपिता वयं ॥

नंदाश्वोन्मूलिदाः सर्वे किं कर्तव्यमतः प्रियं । १९ ॥

रा० तथापीदमस्तु । इत्थमत्रातिगंभीरशुभोदकचाणक्यनयसंविधानेन चंद्र-
 गुप्तसाचिव्यपदलाभपरितुष्टो महामात्यो राक्षस इत्याशास्ते ॥ भरतवाक्यं ॥

वाराहीमात्मयोनेस्तनुवनविधावास्थितस्यानुरूपं

यस्य प्राक्दंतकोटिं प्रलयपरिगता शिब्रिये भूतधात्री ॥

म्लेच्छैरुद्विज्यमाना भुजयुगमधुना संमिता राजसूतैः

स श्रीमद्वंधुभृत्याश्विरमवतु महीं पार्थिवश्चंद्रगुप्तः २०

इति निष्क्रान्ताः सर्वे इति श्रीमन्महाराजपदभाजः पृथोः सुनुना श्री-

विशाखदत्तमहाकविना विरचिते मुद्राराक्षसनाम्नि नाटके सप्तमोऽंकः । श्री

References.— 1 Mss-Aufrecht, 1, 461^b; ii, 106^b, 218^a; iii, 99^b.
 For described Mss see Mad. Des. Cat. Vol. VII, Nos.
 12616-19; I. O. Cat. Pt. VII. Nos 4165-69; Keith (I.
 O. Cat.) Vol II, pt. II Nos. 7366-69.

2 A. B. Keith-Sanskrit Drama, pp. 205-12.

3 Printed Editions:— 1 With the commentary of धुण्डिराज,
 ed. with an English translation, critical and explanatory
 notes by M. R. Kale; 2 by K. V. Abhyankar; 3 by Prof.
 Dhruva; 4 by S. R. Ray etc.

मुद्राराक्षस

Mudrāraksasa

No. 176

168.
1902-07.Size.— 13 $\frac{2}{3}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 83 leaves ; 9 lines to a page ; 35-40 letters to a line.

Description.— Modern paper, Devanagari characters ; bluish in appearance ; hand-writing, legible but careless and not uniform ; complete ; in many places every alternate folio is numbered.

Age.— Śaka 1780 ; Samvat 1915.

Author.— Viśākhadatta.

Begins.— fol. 1^a॥ श्रीगणेशाय नमः श्रीगुरुभ्यो नमः श्रीसरस्वत्यै नमः अथ मुद्रा-
राक्षस नाम नाटक प्रारंभ-स जयति सिद्धरत्नदत्तो देवो यत्पादपंकजस्मरणं
वासरमणिरिव तमसां राशीं नाशयति विघ्नानां
अथ नान्दी धन्या केयं स्थिता ते etc. as in No. 17510l. 16^b इति प्रथमोऽङ्कः ॥ समाप्तः ॥fol. 29^b इति द्वितीयोऽङ्कः ॥Ends.— fol. 83^aचाण ॥ अमात्य राक्षस ॥ तदुच्यतां किं ते शूयः प्रियमृपकरोमि etc.
up to पार्थिव चंद्रगुप्तः as in No. 175followed by इति निष्क्रान्ता सर्व्वे ॥ इति सप्तमोऽङ्कः समाप्तः ॥ इति
मुद्राराक्षसनाम नाटकं समाप्त ॥ शके १७८० ॥ संमत १९१५ ॥ मास
मार्गशिर्ष शुध १० बुधवार तत दिने समाप्तं ॥ श्रीगुरुचरणार्चिदेभ्यो नमः ॥

References.— See No. 175.

मुद्राराक्षस

Mudrārākṣasā

No. 177

452.

1884-87.

Size.— 11 $\frac{3}{4}$ in by 3 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 28 leaves ; 11 lines to a page ; 65 letters to a line.

Description — Modern paper with water-marks , Devanāgarī characters ; slightly discoloured ; hand-writing, small but very beautiful, legible and uniform ; complete.

Age.— modern copy.

Author.— Viśākhadatta.

Begins.—fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः

धन्या केयं स्थिता ते etc. as in No. 175

fol. 6^a प्रथमोः ॥ छ ॥ १ ॥fol. 11^a द्वितीयोः २Ends.— fol. 28^aचाण. भो राजन् चंद्रशुतः etc. up to पार्थिवश्चंद्रशुतः २०
as in No. 175.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे (स)तमोः ॥ ७ ॥

समाप्तमिदं मुद्राराक्षसं नाम नाटकं ॥ विशाखदत्तकवेः कृतिरिदं
नाटकं समाप्तं मुद्राराक्षसं नाम ॥

References.— See No. 175.

मुद्राराक्षस

Mudrārākṣasa

No 178

547.

1891-95.

Size.— 12 $\frac{3}{4}$ in. by 4 in.

Extent.— 16 leaves ; 8-9 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Modern paper, Devanāgarī characters, new in appearance, hand-writing, legible but careless, borders ruled in double red lines, 1st and the last folio contain floral designs and the name of work and its author.

Age.— modern copy; Śake 1745.

Author.— Viśākhadatta.

Subject.— The Ms. contains only the verses from Mudraraksasa

Begins— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीमत्कलिकायै नमः ॥

धन्या केयं स्थिता ते etc. as in No 175

Ends.-- fol. 16^a

वाराहीमात्मयोने etc. up to पार्थिवश्चन्द्रगुप्तः

as in No. 175.

followed by इति श्रीमहापृथुसूक्तोराजया श्रीविशा(स्व)दत्तकविना विरचिते मुद्राराक्षसनाटके सप्तमोऽङ्कः मुद्राराक्षसनाटकस्थाः केवल श्लोका एवात्र लिखिताः तत्रापि बालभाषया लिखिताः ते व्यक्ताः ॥ इदं पुस्तकं सखारामेण लिखितं स्वार्थं परार्थं च ॥ श्रीमहागणपतिः प्रसन्नोऽस्तु शके १७४५ मार्गशीर्ष कृष्ण १४ बुधवारे समाप्तमिदं पुस्तकं ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीराम जयति

मुद्राराक्षस

Mudraraksasa

No. 179

167.

1902-07.

Size.— 9 $\frac{2}{3}$ in. by 4 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 44 leaves; 10-13 lines to a page; 28-40 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanagari characters; old and mutilated; hand-writing, careless and not uniform; borders ruled in double black and red lines, much of the portion scratched out; red and yellow pigment used, edges of folios moth-eaten; some folios stuck together and some extremely damaged.

Age. — Appeals to be old.

Author. — Viśākhadatta.

Begins. — fol. 1^b

... ..शाय नमः ॥

धन्या केयं स्थिता ते etc. as in No. 175

fol. 13^a मुद्रालाभो नाम प्रथमोऽङ्कः ॥

fol. 21^a इति राक्षसविचारो नाम द्वितीयोऽङ्कः ॥

Ends—fol. 44^b

तथापीदमस्तु भरतवाक्यं

वाराहीमात्मयोने etc. up to पार्थिवश्चन्द्रगुप्तः ॥ १९ ॥

as is No. 175.

followed by इति निष्क्रान्ता सर्वे ॥ ॥ इति श्रीमन्महाराजपदभाजः
पृथोः स्रुता श्रीविशाखदत्तमहाकविना रचिते मुद्राराक्षसनाटके निर्वहणं
नाम सप्तमोऽङ्कः ॥ ७ ॥

शुभं स्रुयात् सततम्.

References. — See No. 175.

मुद्राराक्षस
with टीका

Mudrārāksasa
with commentary

No 180

431.
1892-95.

Size. — 12½ in. by 5¾ in.

Extent. — 100 leaves; 2-6 lines to a page; 32 letters to a line. (text)

6-8 „ „ „ 40 „ „ „ (com.)

Description. — Country paper; Devanāgarī characters; white in appearance; hand-writing, bold, clear and legible; borders ruled in double red lines and edges in single; yellow pigment used for corrections; portion of the commentary added in the margin on some folios; complete.

Age.— Samvat 1896.

Author of the text.— Viśākhadatta.

„ „ comm.— Dhundirāja

Subject.— A commentary on the *Mudrārākṣasa* “ by Dhundirāja composed for king Shahjī of Tanjore in 1714.” Keith, however remarks that the comm. was composed for king *Tryambaka*.

Begins,— fol. 1^b

धन्या केयं स्थिता ते etc. as is No. 175.

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सिंदूरारुणगंडमंडलमदामोदभ्रमद्भंगिका

...करेण कलेन कर्णसुरजध्वानेन मंत्रेण च ।

तत्तौर्यत्रिकरीति मेति शिरसः शश्वन्मदांदोलनं ।

यस्य श्रीगणनायकः स दिशतु श्रेयांसि भूयांसि व. ॥ १ ।

षड्भिरगैरुपेताय पुमर्थामरभुरुहे ॥

शंकराय नमस्कुर्मो निगमाय नयाय च

तुंढिनाम्ना बुधेनेदं मुद्राराक्षसनाटकं ॥

सांगमद्भुतवृत्तं तत्क्षुटं व्याख्यायतेधुना ॥ ३ ।

श्रीमद्विशालवृत्तीये मुद्राराक्षसनाटके ।

कथोपोद्धातमाचक्षे संविधानावबुद्धये ॥ ४ ॥

नंदांतं क्षत्रियकुलमिति पौराणशासनात् ।

कल्पादौ नंदनामानः केचिदासन्महीभुजः । ५ ।

सर्वार्थसिद्धिनामासीत्तेषु विख्यातपौरुषः ।

स चिरादाशिषत्पृथ्वीं नवकोटिशतेश्वरः । ६ ।

वक्रनासादयस्तस्य कुलामात्या द्विजातयः ।

बभ्रुवृत्तेषु विख्यात आसीद्वाक्षसभ्रसुरः । ७ ।

दंडनीतिप्रवीणः स षाड्गुण्यप्रविभावित् ॥

शुचिः शूरतमो नंदैर्मान्यो राजधुरामधात् । ८ ।

...

...

...

उपोद्धातोत्र वृत्तायाः कथाया एवमीरितः ।

अतःपरं कविर्वस्तु नाटकीयं प्रयोक्ष्यते । ६४ ।

दूरग्रहः स इत्यस्मिन्पथे प्रस्तावनामुखे ।

उक्तमर्थं श्लेषदिशा कविरन्ववदन्मनाक् । ६५ ।

इत्युपोद्धातः ।

अथेदं नाटकं सांगं सलक्षणमिहोच्यते
तत्राप्रत्यूहसंप्लूयै कविनाशीर्निबध्यते । १ ।

अत्र श्रीमान्विशारदक्षनामा महाकविः प्रारीप्सितस्य नाटकस्य नि-
र्विघ्नपरिसमाप्तिप्रचयसिद्ध्यर्थं स्वेष्टदेवतागुणसंकीर्तनपूर्वकाशीर्बचनरूपं मंगलं
शिष्यशिक्षायै नांघ्या निबध्नन्मनागर्थतः । शब्दतश्च नाटकीयं वस्तु ध्वनयति ।
नांदीलक्षणमग्रे वक्ष्यते । तत्राग्रे नांदीपद्ये । धन्या केयमिति । जटाजूटकुहर-
निलीनां दिव्यस्त्रीरूपधारिणी । गंगामवलोक्य सेष्यायाः । शिवाया इयमुक्तिः
etc.

fol. 27^a इति श्रीव्यंबकयज्वप्रभुवर्याश्रितदुंदिराजव्यासयज्वविरचिते मुद्रा-
राक्षसव्याख्याने प्रथमोक्तः ॥ १ ॥

fol. 42^a इति... .. गर्भसंधिरूपो द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

Ends.— (text) fol. 98^b

चाणक्यं भो राजन् चंद्रगुप्त etc. up to पार्थिवश्चंद्रगुप्तः ॥ १९ ॥
as in No. 175.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इति श्रीमन्महाराजपदभाजः पृथोः
सूनुना श्रीविशारदक्षनामहाकविना विरचिते मुद्राराक्षसनाटके सप्तमोक्तः
। ७ । समाप्तं चेदं नाटकं

Ends.— (com.) fol. 99^a

नाटकसमाप्तौ च वाराहीमात्मयोनेरिति पद्येनादि वराहरूपिणो भगवतो
महापुरुषस्य जगद्गुह्यरगुणसंकीर्तनरूपं मंगलं विरचितवान् अनेन मंगला-
चरणेनोपास्योपासकभेदावस्थायामपि उपास्योर्हरिहरयोरभेदेनैवोपासनमाखि-
लश्रेयः ॥ प्राप्तिसाधनत्वेन श्रुतिस्मृतीतिहासपुराणप्रसिद्धमिति ज्ञेयं ।

बुधोद्बुद्धिर्नाम्ना जगति विदितो लक्ष्मणसुधी ।

मणेः श्रीमद्व्यासान्वयजलाधिचंद्रस्य तनयः

स्फुटं सांगं व्याख्यन्मयगुणविदस्वयंबकविभो-

नियोगात्प्रौढार्थं बुधवरमुदे नाटकमिदं ॥ १ ॥

इति श्रीदुंदिराजव्यासविरचिते मुद्राराक्षसव्याख्याने सप्तमोक्तः

अत्र चतुर्थेऽङ्के कविरद्भुततरचाणक्यनीतिविषयस्वयंविधानक्लेशमनुभाव्य
प्रमोदभरमनुभवंतः सरसाः सहृदया जगति दुर्लभा इति मन्वानः स्वयमेव
स्वीयनाटकसंविधानक्लेशं राक्षसवचनव्याजेन प्रस्तोति स्म

कार्योपक्षेयमादौ तनुमपि रचयस्तस्यं विस्तारमिच्छन्
 बीजानां गर्भितानां फलमतिगहनं गूढमुद्भेदयंश्च ।
 कुर्वन्मुद्भया विमर्शं प्रसृतमपि पुनः । संहरन्कार्यजातं ।
 कर्त्तावान(ना)टकानामिममनुभवति क्लेशमस्मद्विधो वा ।
 एव नाटकीय चतुःषष्ट्यंगलक्षणानुसरणकविहृदयाभिमतार्थाविव्करणप्रयासोपि
 व्याख्यातुरनु मोदयितव्यः । सहृदयैरिति प्रार्थयामः
 कर्त्तैतन्नाटकस्याद्भुतरसविलसत्संविधागप्रवीणः
 क्लेशं चाणक्यनीतो बहुविधमतनोल्लक्षणाद्यैर्वचोभि ।
 ततल्लक्ष्ये तदंगानुसरणविविधविविधक्लेशसमस्माद्विधानां
 राजश्री त्र्यर्बकायानुमति सुविहित वीक्ष्य तुष्यंतु सत्तः ॥ १ ॥
 समाप्तोऽयं ग्रंथः ॥ संवत् ॥ १८९६ ॥ का शुभमस्तु ।
 ॥ कल्याणमस्तु ॥

References.— 1 Mss— Aufiecht i 461^b; ii, 106^b; iii, 99^b. See also Keith, I. O. Cat. Vol. II, pt. ii Nos. 7366-70.

This commentary is published in the Bombay Sanskrit Series, No. XXVII, by K. T. Telang in 1884 and revised by V. S. Ghate in 1918.

मुद्राराक्षस
with टीका

Mudrārākṣasa
with commentary

No. 181

548.
1891-95.

Size.— 11½ in. by 5 in.

Extent.—77 leaves; 4-6 lines to a page; 36 letters to a line. (text)
 „ „ „ „ 40 „ „ „ (comm.)

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, clear and legible but not uniform, portion marked with red pigment and corrections made with yellow ; complete.

Age.— Samvat 1895.

Author of the text.— Viśākhadatta.

„ „ comm.— Dhundiraja.

Begins.— (text) fol. 102^a

श्रीगणेशाय नमः ॥

धन्या केयं स्थिता ते etc. as in No. 175.

,, (com.) fol 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सिद्धदारुण etc as in No. 180

fol. 3^a अथेदं नाटकं etc., up to शिवाया इयमुक्ति
as in No. 180

fol. 23^a इति श्रीत्र्यं(ब)कयज्वप्रभुवर्याश्रित दुंदिराजव्यासयज्वविरचिते
मुद्राराक्ष(स)व्याय(ख्या)ने प्रथमोऽंकः १

fol. 33^b इति... ..गर्भसंधिरूपो द्वितीयोऽंकः २

Ends.— (text) fol. 76^a

चाणक्यः भो राजन् चंद्रगुप्त etc. up to शिश्रिये भूतधात्री
as in No. 175.

Ends.— (com.) fol. 77^a

नाटकसमाप्तौ च etc. up to बुधवरमुदे नाटकमिदं
as in No. 180.

followed by इति श्रीदुंदिव्यासविरचिते मुद्राराक्षसव्याख्याने सप्त-
मोऽंकः ॥ ७ ॥

then अत्र चतुर्थेऽङ्के etc. up to तुष्यंतु संत'
as in No. 180

followed by संवत् १८९५ आषाढ कृष्ण तिथौ च १२ ॥

References.— See No. 80.

मुद्राराक्षस
with टीका

No. 182

Mudrārākṣasa
with commentary

440.
1887-91.

Size.— 11 in. by 5 in.

Extent.— 77 leaves ; 10-13 lines to a page , 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters . not very old in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; comm. written in margin also , comm above and below the text , complete.

Age.— Samvat 1890.

Author of the text.— Viśākhadatta.

„ „ comm.— Dhundirāja.

Begins.— (text) fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः

धन्या केयं स्थिता ते etc. as in No. 175.

„ — (com.) fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सिंदूरारुण etc. as in No. 180.

fol. 3^a अथेदं नाटकं etc. up to शिवाया इयमुक्ति

as in No. 180.

fol. 23^a इति श्रीअंकयज्वप्रभुवर्याश्रितं दुंदिराजव्यासयज्वविरचिते
मुद्राराक्ष(स)व्याख्यायने प्रथमोऽंकः १

fol. 33^b इति... ... गर्भसंधिरूपो द्वितीयोऽंकः २

Ends.— (text) fol. 76^a

चाणक्यः भो राजन् चंद्रगुप्त etc. up to पार्थिवश्रवंद्रगुप्तः १९

as in No. 175.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे इति श्रीमन्महाराजपदभाजः पृथोः
सुनुना श्रीविशाखदत्तमहाकविना विरचिते मुद्राराक्षसनाटके सप्तमोऽंकः ७
समाप्तं चेदं नाटकं

Ends.— (com.) fol. 77^a

नाटक समाप्तौ च etc. up to बुधवरामिदे नाटकमिदं १ as in No.
180 followed by इति श्रीदुंदिव्यासविरचिते मुद्राराक्षसव्याख्याने
सप्तमोऽंकः ७

Then अत्र चतुर्थेऽङ्के etc. up to तुष्यंतु संतः १

as in No. 180

followed by संवत् १८९० कार्तिक शुक्ल १० वृहस्पत.

References.— See No 180.

मुद्राराक्षस टीका
called
मुद्रादीपिका

Mudrārākṣasatikā
called
Mudrādīpikā

No. 183

328.
1884-86

Size.— 15 in. 6 $\frac{1}{2}$ in

Extent.— 12 leaves; 13 lines to a page, 58 letters to a line

Description.— Country paper, Devanāgarī characters; white in appearance; hand-writing, clear, legible and uniform; incomplete, being broken off in the middle of the 7th act, the Ms is very incorrect.

The Ms is almost complete except for the last few verses which render some information about the author. These verses are to be seen in the I O. Ms No. 4170

Age.— Does not appear to be very old.

Author. Graheśvara.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीहयग्रीवाय नमः ॥

त्रैलोक्यरंगभूमिसकलयुगवृत्ता नायिका शैलपुत्री
व्योमेशान धि(नान्तर्विता)नं निजवसनवसनवरं वाद्यभांडं कपालं
आनन्दप्राप्तिभूत्रैः (मुच्चैः)कलिकल्लुषहतेर्यस्य लाभो जना-
स्वा(स्था)णुर्विश्वैकदृष्ट्वा सकपटनरना...नं क्रोकः पुनातु ?

... ..

नत्वा शंकरचरणं स्तुत्वा साधुनुदीनमहात्म्यान्
कुरुत ग्रहेश्वराख्यो मुद्राया द्वीपिकायत्नान् (त) ॥ ७ ॥

इह खलु ग्रंथारंभे मंगलाचरणेन समाप्तिरुद्देश्या नाटकग्रंथोनंभे विशिष्य
सकलनाटककार्यनिर्वचनं सक्षेपेण नादीश्लोक एव यदि भवति तदा सामान्यतो
विशेषणश्रवयंधञ्जुद्धि रसिदिना भवति etc.

fol. 13^a इति श्रीमहोपाध्यायश्रीग्रहेश्वरविरचितायां मुद्रादीपिकायां
प्रथमोक्तः

fol. 16^b इति द्वितीयोक्तः

Ends.—abruptly fol 42^b

साधूनामप्यसाधो उचितपदविधौ दक्षतामादधानो
नीत्या देव्या भवान्यपरिगतहृदयः सर्वकर्मैकदृ(श्वा)

The following lines, wanting in the present Ms. are
to be seen in the I. O. Ms. No. 4170:—

कारुण्याहृष्टचेता निजहितपरिताहानिताप्युज्जितश्री (1)

श्रीमान्देवो महेषः प्रभवतु कृतितामष्टसिद्धाश्विराय ॥

देशे श्रीतीरभुक्तौ स(सु)दिमलमतिश्वक्रपाणिर्गुणाढ्यः

श्रीवत्सस्तत्सुतोऽभून्नयविनयमयस्तत्र (०स्तन्त्र)विद्यः कवीन्द्रः

तत्पुत्रः ख्यातकीर्तिः कविदरगणितः श्रीजयादित्यधीरः

श्रीदेवस्तत्सुतोऽभूत्तदुचित(त)नयः पण्डितो रामशर्मा ॥

सिद्धेश्वरस्तत्तनयोऽप्यतोऽभूद् द्विजेन्द्रवर्गे गणितप्रतिष्ठः ।

तत्सुपुरानम्रशिरा गुरुभ्यो ग्रहेश्वरः सन्नयमार्गसेवी

तेनेयं रचितोच्चैर्यत्नान्मुद्राख्यनाटके टीका

इति महोपाध्यायश्रीग्रहेश्वररचितायां सप्तमोऽङ्कः ॥ ख्यातः पृथुतरयशा

दुर्लभो नाम विप्रः ॥

References.— 1 Mss—Aufrecht, ii, 106^b; iii, 99^b.

This commentary is described in the I. O Cat Pt VII.

No. 4170 Cf. also Mad. Des. Cat. Vol. XXI. No. 12623.

मुद्राराक्षस-
प्राकृतच्छाया

Mudrārakṣasa-
prakṛtachaya

No. 184

453.

1884-87.

Size. — 11½ in by 4½ in.

Extent.— 15 leaves ; 9 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear, legible and uniform ; complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Keśavopādhyāya.

Begins.— fol. 1

॥ ६० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा श्रीमद्रणेशस्य चरणौ सद्गुरोरपि ॥

कुरुते केशवो मुद्राराक्षसप्राकृतछवि ॥ १ ॥

नटी वाक्यछाया ॥ आर्य इयमस्मि आज्ञानियोगेन मामार्यः । अह-
ग्रणहातु etc.

fol. 4^b इति छायायां प्रथमोऽंकः ॥ छ ॥

fol. 6^a इति द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 15^a

आनालोच्य व्याख्यां प्रतिमनधिगम्यापि च परां

विस्तृद्धां सलस्य स्वमतिपरिणामावधिरुतः ॥

अमोचतं संतो निजहृदि विभाव्याथ विबुधाः

कदाचिद्वस्तं स्याद्विगतमपि वा पूरयत तत् ॥ १ ॥

इति श्रीमद्वाङ्मयापरपर्यायकेशवोपाध्यायकल्पिया मुद्राराक्षस
नाटकप्राकृतछायायां सप्तमोऽंकः समाप्तः ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ छ ॥

मुद्राराक्षसछाया

Mudrārākṣasachāyā

No. 185

217.

Vīśrāma (i).

Size.— 12 $\frac{3}{4}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 4 leaves ; 10 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.—Modern paper; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines ; incomplete.

Age.— A modern copy.

Author.— Not mentioned.

This is a fragment of a drama the name of which is not mentioned. The characters are Draupadī, Bhānumatī, Rākṣasī, Arjuna, etc. the name मुद्राराक्षस is written upon the fly-leaf. Aufrecht wrongly mentions the work as Mudrārākṣasanaṭakachāyā.

Begins.— fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः ।

नेपथ्ये ॥ समाश्वासितु ॥ भट्टिणी ॥ चेटी अपनेष्यति ॥ ते मन्थुरित्या-
बुबधकुर्वैरः कुमारभीमसेनः ॥ etc.

fol. 2^a प्रथमोक्तः

fol. 2^b इति द्वितीयोक्तः ॥

Ends.— fol. 4^b

राक्षस' अरेवसागंधे पुत्र घटोत्कच शोकसंतप्तहृदयां स्वामिनीं हिडंबा-
देवीं प्रक्षितुं गतोस्मि ॥

राक्षसी ॥ रुधिरप्रियअद्यापि स्वामिन्या हिडिं ॥

मुद्रितकुमुदचन्द्र

Mudritakumudacandra

No. 186

475.
1899-1915.

Size.— 10 in. by 4 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 12 leaves ; 15-16 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with पृथमात्रास; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in triple red lines ; square blank spaces in the centre of folios ; red pigment used for marking the portion and red ink for colophons of every act ; complete.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Yaśascandra, son of Padmacandra, grandson of Dhana-
deva of the Dharakaṭa family who was the minister of a
prince of Śākambharī in Sapādalakṣa (cf. A. B. Keith,
Sanskrit drama p. 260).

Subject.— The play describes the controversy which took place in
A. D. 1124 between the Śvetāmbar Jaina teacher Deva
Sūri and the Digambara Kumudachandra, in which the
latter was silent.

Begings.— fol. 1^b

॥ ॐ ॥ ॐ नमः सर्वज्ञाय ।

श्रेयः कुञ्जलमांसलां त्रिजगतः कुर्वतु बाञ्छालतां ।

व्याख्याभूमिजुषः शशांकसुहृदो वीरस्य दंतत्विषः ।

दृप्यहुर्मतदांतिकुंभदलने क्रीडां समातत्वता ।

कीर्णाः केशरिणेव लाञ्छनमुवा मुक्तामणिश्रेणयः ॥ १ ॥

नायते सूत्रधारः ।

सूत्र मारिष अस्यभिनवोक्तिभंगीतरंगितरसनिस्पंद-

निर्भरणं मुद्रितकुमुदचंद्रं नाम प्रकरणं ॥ पारिकोऽस्य
कविः ।

सूत्र ते स्मैर्बुद्धिधरसव्यतिकरैः शाकंभरी भृशुजो ॥

येनास्यां भुवि चेतसोप्यविषयामभ्युन्नतिं लंभिताः ॥

स श्रीधर्कटवंशवारिधिसुधाराविर्जगद्विश्रुतो ॥

यस्य श्रीधनदेव इत्यभिधया ख्यातः पिता भूत्पितुः etc.

... कर्त्तानेकप्रबंधानां स्तोत्रप्रकरणे कविः

अतन्द्रकाव्यसुद्रासु यशश्चंद्र इति श्रुतः ॥ ७ ॥

fol. 3^b प्रथमोऽंकः ॥ छ ॥

fol. 6^a द्वितीयोऽंकः ॥

Ends.— fol. 12^a

राजा देवदरिं प्रति । प्रतिवादिमदज्ञरापनोदधत्वतरे श्रीदेवसूरेलंकुरुष्व
वसतिं । छतमंगलाचारः प्रतीक्षते आद्धवर्गाभवदागमनं ।

राजा प्रतीहारं च प्रति । समादिश्यतां । महोत्सवा पौरलोको वयं योगीन्द्र-
कलामनुशीलयाम इति निःक्रांताः सर्वे पंचमोऽंकः समर्थितः समाप्तमिदं
मुद्रितकुमुदचंद्रं नाम नाटकं ॥ छ ॥

References.— Cf. A. B. Keith—Sanskrit Drama, p. 260. He refers
to an edition printed at Benares in Virasamvat 2432.

मृच्छकटिकवृत्ति

Mrcchakatikavṛtti

No. 187

149.
1866-68.Size.— 12 $\frac{3}{4}$ in. by 5 in.

Extent.— 30 leaves ; 11 lines to a page , 45 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks , Devanāgarī characters ; blue in appearance , hand-writing clear, legible and uniform ; yellow pigment used only in one or two places for correction ; complete , the Ms is a bound copy.

Age.— A modern copy.

Author.— Pṛthvidhara.

Subject.— A short commentary containing explanations of difficult words and passages in the Mrcchakāṭika of Śūdraka.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

मृच्छकटिकप्रकरणे यद्बोधं पदं किञ्चित् ॥

विवृत्ति(ः)तस्य स्वधिया क्रियते सद्भिर्विलोकनीयैषा ॥ १ ॥

प्रकरणं चेदं ॥ तथा च तल्लक्षणं ॥ यत्र कविरात्मबुद्ध्या वस्तुशरीरं च
 नायकं चैव ॥ विरचयति समुत्पाद्य तत् ज्ञेयं प्रकरणं नाम ॥ चतस्रो वृत्तयः
 पञ्चसंध्योष्टरत्याहयः ॥ प्रकरणत्वात्प्रसिद्धनायकं विहाय कल्पितबणिङ्गनायकं ॥
 विविधाश्चान्न रसाः ॥ etc.

fol. 11^a इति महोपाध्यायश्रीपृथ्वीधरकृतमृच्छकाटिकवृत्तौ न्यासात्पर्यणो
 नाम प्रथमोऽङ्कः ॥ छ ॥

fol. 14^a शूतकसंवाहको नाम द्वितीयोऽङ्कः ॥

Ends.— fol. 30^b

किं एतत्किमेतदिति शङ्कां कूरः कलकलः

पुस्तकांतरपाठदर्शनव्याख्या अहमेवेति पर्यवस्थापन-
 माचार इति कृत्वा स्वयमेव क्षमोद्भूतिमिति भावः
 दिङ्मणतलद्विङ्मणतरः अक्षलां पृथ्वीं ॥

॥ मृच्छकटिकविवृत्तिरियं गणपतिचिन्तांतपारपर्येता
 पृथ्वीधरकृतिरुपनयतु संतोषं कृति समुद्रे ॥

॥ इति श्रीरामदेवकारिता मृच्छकटिकवृत्ति समाप्तः । छ ॥

References.— 1 Ms—Aufrecht, i 465; ii, 107^b.

मृच्छकटिकटीका

Mr̥cchakatīkatikā

No. 188

150.
1866-68.

Size.— 12½ in. by 7¾ in.

Extent.— 14 leaves, 19-20 lines to a page, 45 letters to a line.

Description.— Modern paper; Devanāgarī characters, hand-writing, small but very clear, legible and uniform, borders ruled in double black lines; considerable portion of one side of folios moth-eaten, the Ms is a bound copy; complete; incorrect.

Author.—A modern copy.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

शेखरी प्रौढजीवातुर्विद्वर्त्तिर्मृच्छकेटके ।

पृथ्वीधरैश्विकीर्णद्भिर्गणेशो गण्यते गुरुः ॥

तथा बालानां सुखबोधाय गुरुणां वचनं शुभं ॥

लिख्यते गहनेऽप्यत्र हेरम्बावनतिस्थिरैः ॥

प्रकरणं चेद् etc. as in No. 187

fol. 6^b इति महोपाध्यायश्रीपृथ्वीधरकृत मृच्छकटिकाविवृतौ न्यासा-
र्घ्यणो नाम प्रथमोऽङ्कः ॥ छ ॥

fol. 8^a श्रुतिकरसंवाहको नाम द्वितीयोऽङ्कः ॥ छ ॥

Ends.— fol. 14^a

जयति सर्वश्रुतकर्षणेन वर्द्धतां तदनुजयति आत्मसात् करोति शेषश्रुतां
पुण्यदायमानां गुणश्रुतामिति केचित् । पुस्तकांतरपाटदर्शनव्याख्या । आचार
इति कृत्वा स्वयमेव मोहं इति भावः दिष्ट्या भो इति प्रहर्षिरायाश्चङ्काकरे
गुष्टिकारवति लृष्टं दत्तं । एवं ददमित्यर्थस्तु विडनदयं । द्विगुणतरा अवला
पृथ्वी ॥

मृच्छकटिकविवृतिरियं गणपतिर्चिंतामपारपर्येता ।

पृथ्वीधरकृतिलुपतनयतु संतोषं कृति समुदे ॥ छ ॥ छ ॥

इति स महोपाध्यायश्रीपृथ्वीधरकृतमृच्छकटिकविवृतौ दशमांशः ॥

छ ॥ इति मिथिलीधरपतिश्रीमद्रामसिंहदेव ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

References.— See No. 187.

मृच्छकटिकविवृत्ति

Mṛcchakatikavivṛtti

No. 189

44.
1868-69.

Size.— 12 $\frac{3}{4}$ in by 5 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 27 leaves, 11 lines to a page; 45 letters to a line.

Description — Modern paper, Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; yellow pigment frequently used for corrections, complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Prthvidhara.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

शैष्ठ्यी प्रौढजीवातु etc. as in No. 188

fol. 11^a इति महोपाध्यायश्रीपृथ्वीधरकृतमृच्छकटिकाविवृत्तौ न्यासार्थं नाम प्रथमोऽङ्कः ॥ छ ॥fol. 14^a युतिकरसंवाहको नाम द्वितीयोऽङ्कः ॥ छ ॥Ends.—fol. 27^bजयति सर्वयुतकर्षणेन वर्द्धतां etc. up to संतोषं कृति ससूत्रे ॥ छ ॥
as in No. 188

followed by इति महोपाध्यायश्रीपृथ्वीधरकृतमृच्छकटिकाविवृत्तौ दशमाङ्कः ॥ छ ॥ इति मिथिलाधिपतिश्रीमद्रामसिंहदेव ॥ छ ।

References. — Sec No. 187.

रत्नावली

Rātnāvalī

No. 190

455.
1884-87.

Size.— 12 $\frac{1}{2}$ in. by 4 in.

Extent.— 30 leaves; 9 lines to a page; 45-50 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters , hand-writing clear and legible , Sanskrit rendering for Prakṛt written between the lines , folios numbered in both margins ; complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Śrī Harṣa.

Subject.— A drama in four acts. The plot is based upon the story of the marriage of king Udayana with Vāsavadatta.

Begins. fol. 1_q

श्रीगणेशाय नमः श्रीरामचंद्राय नमः

पादाग्रस्थितया मुहुः स्तनभरेणानीतया नम्रतां
शंभोः सस्पृहलोचनत्रयपथ यांत्या तदाराधने
द्रीमत्या शिरसीहितः सपुलकस्वेदोद्गमोत्कंपया
विश्लिष्यत् कुसुमांजलिर्गिरिजया क्षिप्योत्तरे पातु वः १

नांयंते सूत्रधारः अलमतिविस्तरेण आयाहं वसंतोत्सवे सबहुमानं आहूय
नानादिग्देशादागतेन राज्ञः श्रीहर्षदेवस्य पादपद्मोपजीवीना राजसम्बहेनोक्तः
यथासाधरमत्स्वामिना श्रीहर्षदेवेनापूर्ववस्तुरचनालंकृता रत्नावली नाम
नाटिका कृतेत्यस्माभिः(ः)श्रोत्रपरंपरया श्रुता न च प्रयोगतो दृष्टा तत्तस्यैव
राज्ञः सकलजनहृदयाल्लादिनो बहुमानादस्मात्तु चातुग्रहबुद्ध्या यथावस्तु-
प्रयोगेण नाटयितव्येति etc.

fol. 7^a रत्नावल्यां प्रथमोऽंकः ॥ १ ॥

fol. 15^b रत्नावल्यां द्वितीयोऽंकः ॥ ७ ॥

fol. 22^a रत्नावल्यां तृतीयोऽंकः ॥

Ends.— fol. 29^b

तथापिदमस्तु ॥ भरतवाक्यं
उर्वीमुद्गमसंस्थां जनयतु विसृजन्वासवो वृष्टिमिष्ट
सिष्टै(तुष्ट्ये)भैविपानां विदधतु विधिवत्प्रि(त्प्रो)णनं विप्रसृज्याः ॥
आकल्पातं च श्रूयात्सम्यपचित्तुखदसंगमः सज्जमानां
निः(ः)क्षेपा यांतु शांतिं पिशुनजनगिरो दुर्जया बज्रलेपाः ॥ १५ ॥
इति निःक्रांता सर्वे ॥ रत्नावल्यां चतुर्थोऽंकः ॥ नाटिका समाप्ता ॥
श्रीराम जयराम ॥ ७ ॥

References.—1 Mss—A—Aufrecht's Catalogue Catalogorum:— i, 492^a ii, 115^a; iii, 105.

B—Descriptive Catalogues:—I. O. Cat. Pt. VII. Nos. 4159-60 Mad. Cat. Vol. XXI Nos. 12629-31.

A. B. Keith—Sanskrit Drama pp. 171-3.

(2) Printed Editions:—Repeatedly printed. Translation by H. H. Wilson.

रत्नावली

Ratnāvalī

No. 191

398.
1884-87.

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 23 leaves; 9 lines to a page; 54 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing small, clear and legible but not uniform; borders ruled in two double black lines; red pigment used for marking certain words and letters and colophons; folios numbered in both the margins; folio 2 missing; some edges slightly moth-eaten; fol. 24 torn; incomplete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.—fol. 1^b

॥ ६० ॐ नमः श्रीगणपतिसारदाभ्यां ॥

॥ पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 6^b अथमोऽंकः समाप्तः

fol. 13^b द्वितीयोऽंकः समाप्तः ॥

fol. 18^b तृतीयोऽंकः समाप्तः ॥

Ends.— (abruptly) fol. 24^b

वास । सस्मितं । अज्ज कुण्डंजेव किं न भणासि जं बिबाहे हि से ।

रायणाबल्लिस्ति ।

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvalī

No. 192

334.
1884-86.

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 11 leaves, 18 lines to a page; 60 letters to a line.

Description.— County paper, Devanāgarī characters; old in appearance, hand-writing small, uniform but not clear and legible, borders ruled in double black lines; some blank space left in the middle of each folio; occasional marginal notes; slightly moth-eaten; edges of some folios worn out; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Śrī Harsa.

Begins.— fol. 1^a

॥ ६० ॥

पादाग्रस्थितया etc., as in No. 190.

fol. 3^a प्रथमोऽङ्कः ॥fol. 6^a द्वितीयोऽङ्कः ॥fol. 8^b तृतीयोऽङ्कः ॥Ends.— fol. 11^a

तथापीदमस्तु ॥

उर्व्वीमुद्दामसस्यां etc. up to पिशुनजनवचो वर्ज्जनाद्भ्रजेलेपं ॥१॥
as in No. 190.

followed by इति निःक्रान्ताः सर्वे चतुर्थोऽङ्कः समाप्तः ॥

इति निवसति मेरुः शेखरो ब्रधराणा—

मिह विनिहितभाराः सागराः सप्त चैते ।

धृतमखिलमनंतं नागराजं नम्रार्द्ध...

नखर एनरीदृक् स्थानमस्मद्विधानां ॥ १

काचित्पृषात्तघनिता निदाघे गगासमभ्येत्य सुधासवर्णा ।

आदाय तद्गारि करद्वयेन विलोकयंती न पापो किमेतद् ॥ २ ॥

रत्नावलीनाटिका समाप्ता ॥ श्रीः ॥ श्रीः ॥

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvalī

No. 193

630.
1882-83

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 25 leaves ; 13 lines to a page ; 32-34 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible but not uniform ; yellow pigment used for corrections ; folios numbered in both the margins, some additional portion on folios 3, 4, 5, 6, complete.

Age.— Śaka 1749.

Author.— Śrī Harsa.

Begins.—fol. 1^b

श्रीमद्वेदव्यासाय नमः ॥

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 6^a प्रथमोऽङ्कः ॥fol. 11^b द्वितीयोऽङ्कः ॥fol. 18^a तृतीयोऽङ्कः ॥Ends.—fol. 25^a

तथापीदमस्तु

उज्जीवुहामशण्यां etc. up to पिशुनजनवचो वर्जनाद्वञ्जलेपं ॥ २१ ॥
as in No. 190.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ चतुर्थोऽङ्कः ॥

इति श्रीपण्डितशिरोमणि कविराजेन श्रीहर्षेण विरचिता रत्नावली
नाम नाटिका समाप्ता ॥ छ ॥इदं पुस्तकं आत्मारामविश्वामित्रोपाधिपत्य ॥ स्वार्थे परोपकारार्थे
चास्तु ॥ लेखकपाठकयोः शुभं भवतु कल्याणं चास्तु ॥श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ शके १७४९ सर्बजिदब्दे तपसः शुक्लनवम्यां गुरौ
समाप्तंOn fol. 25^b we have

॥ इति श्रीहर्षस्य रत्नावली नाटिका समाप्ता ॥

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvalī

No. 194

454.
1884-87.Size.— 12 $\frac{1}{4}$ in. by 5 in.

Extent.— 29 leaves : 10 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description — Country paper, Devanāgarī characters, whitish in appearance, hand-writing clear, legible and uniform, red pigment used for marking the portion, edges of some folios worn out, complete.

Age. Not very old

Author.—Śrī Harsa.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 6^a इति श्रीहर्षकविराजविरचितायां रत्नावल्यां प्रथमोऽङ्कः ॥ १ ॥fol. 14^a इति रत्नावल्यां नाटिकायां द्वितीयोऽङ्कः ॥fol. 21^a इति रत्नावल्यां नाटिकायां तृतीयोऽङ्कः ॥Ends.—fol. 29^a

तथापीदमस्तु भरतवाक्यं ॥

उद्धर्षीमुद्दामसस्यां etc. up to पिशुनजनगिरो दुर्जया वज्रलेपाः ॥ ७६

as in No. 190.

followed by इति निष्क्रान्ता सर्वे ॥ इति श्रीहर्षकविराजविरचितायां

रत्नावलीनाटिकायां चतुर्थोऽङ्कः समाप्तः ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ८ ॥

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvalī

No. 195

71.
1889-70.

Size.— 9 in. by 4 in.

Extent.— 47 leaves, 8-10 lines to a page; 25-28 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters hand-written legible, but neither uniform nor clear, borders ruled in double black lines, red pigment used; occasional marginal notes; edges of folios worn out, complete.

Age.— Sarvat 1654.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.—fol. 1^b

॥ ५० । ॐ नमो श्रीगणेशाय ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ।

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 10^b रत्नावली नाम प्रधाननाटिकायां प्रथमोऽङ्कः ॥fol. 23^b „ „ „ द्वितीयोऽङ्कः ॥ २ ॥fol. 33^b „ „ „ तृतीयोऽङ्कः ॥Ends.—fol. 46^b

तथापीदमस्तु ।

उर्वीसृष्टामसस्यां etc. up to पिशुनजनवचो वर्जनाद्ब्रह्मलेपं ॥

as in No. 190.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥

रत्नावली नाम प्रधाननाटिकायां चतुर्थोऽङ्कः ॥

समाप्तं रत्नावली नाम प्रधाननाटिका ॥ श्रीस्वस्ति ॥

संवत् १६५४ वर्षे आषाढमासे शुक्लपक्षे द्वितीयायां तिथौ रविवासरे
श्रीमत्कनीजग्रामनिवासिना भट्टहरजीसूतसूरजीकेन रत्नावली नामनाटिका
काले ॥ शुभं भवतु ॥

References.— See No. 190

रत्नावली

Ratnāvalī

No. 196

194.

1879-80.

Size.— 9½ in. by 4½ in.

Extent. - 36 leaves, 11 lines to a page, 32 letters to a line.

Description - Country paper, Devanāgarī characters, old in appearance, hand-writing clear and legible; borders ruled in double black lines, red pigment used, yellow pigment used for correction; fol. 33 repeated; additional portion in the margins; white chalk used on fol. 32^b; edges worn out; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins. fol. 1^b

॥ ॐ नमः श्रीकृष्णाय ॥

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 8^b रत्नावली नाम प्रधाननाटिकायां प्रथमोऽङ्कः ॥fol. 19^b इति... ..द्वितीयोऽङ्कःfol. 27^a इति... ..तृतीयोऽङ्कः ॥Ends.—fol. 35^a

तथापीदमस्तु ।

उर्वीमुद्दामसस्यां etc. up to पिशुनजनवच्चो वर्जनाद्वञ्चलेपं ॥
as in No. 190.

followed by इति रत्नावलीनाटिकायां चतुर्थोऽङ्कः ॥

संपूर्णं रत्नावलीनाटिका ॥ अंशाग्रं ७५० ॥ कु ॥

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvali

No. 197

432.
1892-95.Size. — 10 $\frac{2}{8}$ in by 5 $\frac{1}{8}$ in

Extent.— 35 leaves, 11 lines to a page, 30-32 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters, old in appearance, hand-writing bold, legible but not quite clear on some folios, borders ruled in double black lines, the first colophon written in red ink, edges of folios worn out, complete

Age. — Appears to be old.

Author.— Śrī Harsa.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीकृष्णः शरणं मम ॥

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 8^b प्रथमोऽङ्कः ॥fol. 18^b द्वितीयोऽङ्कः ॥fol. 26^a तृतीयोऽङ्कःEnds.—fol. 35^a

तथापीदमस्तु भरतवाक्यं ॥

उत्तर्वीमुद्रामसस्यां etc up to पिशुनजनगिरो दुर्जया वञ्चलेया ॥

as in No. 190.

followed by ॥ इति निष्क्रान्ताः सर्वे चतुर्थोऽङ्कः ॥

इति श्रीहर्षदेवस्य कृतिरियं रत्नावली समाप्ता ॥

लिखिता विशिष्टविशेषज्ञैः ॥ श्रीकृष्णः शरणं ॥

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvalī

No 198

452.
1887-91.

Size.— 8½ in. by 4½ in.

Extent.— 71 leaves, 7-8 lines to page, 22-25 letters to a line

Description.— County paper, Devanāgarī characters, old in appearance, hand-writing bold, clear and legible, borders ruled in red lines, red pigment used; yellow pigment used for corrections, fol 35 missing, fol. 45 repeated. edges of some folios moth-eaten, complete.

Age.— Samvat 1707.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.—fol 1^b

॥ श्रीरामाय नम ॥

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 16^b प्रथमोक्त.fol. 35^a द्वितीयोक्त.fol. 50^b तृतीयोक्त.Ends.—fol. 70^a

तथापीदमस्तु

उर्वोद्धामसस्या etc. up to विशुनजनवचो वर्जनाद्भलेपः ॥ २२॥
as in No. 190.

followed by

जीवाग्रं विरमतु तपस्यज्यतामस्थिकोशो
भूयादेषः स्तव पुनरसावस्तु कापालिकस्य ।
तत्राप्येवं वरदभवतोभ्यर्थये मे यथा स्या—
कंठे कंठो हृदि बहदयं गंडयोर्गंडलेखं ॥ २३ ॥

इति निष्क्रांताः सर्वे ॥ इति श्रीहर्षदेवविरचिता रत्नावलीनाटिका संपूर्णा ॥
संवत् १७०७ वर्षे भाद्रपदमासि कृष्णपक्षे चतुर्थ्या रविवासरे लिखितेयं
रत्नावली नाम नाटिका ॥ छ ॥

यादृशं पुस्तके etc..... ...कोपो न कार्यः खलु लेखकेव ॥ शुभमस्तु
भवान्याः प्रसादात्

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvalī

No 199

481.

1899-1915.

Size.— 12½ in by 5½ in.

Extent. 29 leaves, 14 lines to a page, 45 letters to a line.

Description — Modern paper with water marks, Devanagari characters; hand-writing clear, legible and uniform, borders ruled in two double red lines; red pigment used; yellow pigment used for corrections; folios numbered in both margins; edges moth-eaten, complete.

Age. — Śake 1769.

Author.— Śrī Harsa.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ रत्नावली नाम नाटिकाप्रारंभः ॥

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 7^a इति रत्नावल्यां प्रथमोः ॥ १ ॥fol. 15^b रत्नावल्यां द्वितीयोः ॥fol. 22^b रत्नावल्यां तृतीयोः ॥Fnds.— fol. 29^a.

तथापीदमस्तु ॥ भरतवाक्यं ।

उर्वीहृदामसस्यां etc. up to पिशुनजनगिरो दुर्जया वज्रलेपाः ॥ १५ ॥

as in No. 190.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ रत्नावल्यां चतुर्थोः ॥ रत्नावली समाप्ता
on fol. 29^b we have

इदं पुस्तकं राजडे इत्युपनामकं शामारायांगजेन विष्णुना गुण्याख्यपत्तने लेख-
कस्य हस्तेन लेखितं ॥ शके १७६९ प्लवंगाब्दे ज्येष्ठे भाद्रपदे चैत्रे
समाप्त ॥

अनित्यानि शरीराणि विभवो नैव शाश्वतः ॥

नित्यं सन्निहितो मृत्युः कर्तव्यो धर्मसंग्रहः ॥ १ ॥

श्री श्री ॥ रामप्रसन्न ॥

इति रत्नावली नाटिका समाप्ता ॥

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvalī

No. 200

169.

1902-1907.

Size.— 13½ in. by 4½ in.

Extent.— 59 leaves ; 7 lines to a page ; 40-42 letters to a line

Description.— Modern paper with water marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear, legible and uniform ; red pigment used, yellow pigment used for corrections ; folios numbered in both margins ; folios 9 and 10 of part (ii) repeated ; fol. 13^b of part ii blank ; Sanskrit rendering of Prakṛit passages given at the end ; complete. The Ms consists of two parts. Part I (folios 1 to 43) containing text and Part II (folios 1 to 13) containing the Sanskrit rendering of Prakṛta passages.

Age.— A modern copy.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.— fol. 1^a (of Part I)

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 9^a रत्नावल्यां प्रथमोक्तः ॥ १ ॥fol. 22^a रत्नावल्यां द्वितीयोक्तःfol. 32^a रत्नावल्यां तृतीयोक्तःEnds.— fol. 43^b (of Part I)

तथापीदमस्तु भरतवाक्यं

उर्वीमुद्दामसस्यां etc. up to पिङ्गुनजनगिरो दुर्जया वज्रलेपा । १५

as in No. 190.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ रत्नावल्यां चतुर्थोक्तः ॥ नाटिका

समाप्ता ॥ श्रीरामचंद्रार्पणमस्तु ॥ श्रीजगदंबा प्रसन्न ॥ छ ॥

Part II— Begins—

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नटी ॥ आर्यपुत्र इयमस्मि आज्ञातपत्न्यार्यः को नियोग अनुष्ठीयता-

मिति ॥

न० ॥ आर्य निश्चितं इदानीमसि त्वं नत्किमर्थं न नृत्यसि etc.

fol. 4^a इति प्रथमोक्तःfol. 10^a द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

fol. 12^b (10^b) इति तृतीयोऽङ्कः ॥

Ends.—fol. 13^a (of Part II)

वा. । एहि रत्नावलि एहि इदानीमपि ते अनु रूपं भवतु ।

वा. । आर्यपुत्र एतां रत्नावलीं प्रतीच्छ । वा । आर्यपुत्र कृते खलु

एतस्याः ज्ञातिकुलं तत्तथा कुरुष्व यथा बंधुजनं न स्मरेदिति ।

वि. । हीहि भोजयतु २ भवान् पृथ्वीखलु इदानीं हस्ते गता ॥

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvali

No 201

170.
1902-1907

Size.— 12³/₄ in. by 4 in

Extent.— 67 leaves ; 8-9 lines to a page : 30 letters to a line.

Description.— Modern blue paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; edges of some folios moth-eaten ; complete.

Age.— Sainvat 1914 ; Śaka 1779.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ आर्यरुभ्यो नमः ॥ अथ रत्नावलि प्रारंभः ॥

नाम्नी

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 34^b इति द्वितीयोऽङ्कः समाप्तः

fol. 49^b इति तृतीयोऽङ्कः

Ends— fol. 66^b

तथापीदमस्तु भरतवाक्यं ॥

उर्वोऽसुहृदामशस्यां etc. up to पिशुनजनागिरो दुर्जया बधलेपाः ॥
as in No. 190

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ऽऽ

इति श्रीहर्षदेवस्य कतिरिय रत्नावली समाप्ता ऽऽ

श्रीमाहाराजाधिराजवेदशास्त्रसंपन्नगुरुकृष्णशास्त्रीचरणार्विन्देभ्यो नमः ॥
 श्री ॥ श्री ॥ छ ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
 श्रीगुरुदत्तात्रयेनमः समस्त १९१४ स० १७७३ तीथौ १ सनवासरे माहे माघ
 शुद्धप्रतिपदा सनवासरे तद्दिने लीखितं नरसिंहात्मजसहदेवेन ॥ श्रीरस्तु ॥
 ॥ श्रीपरब्रह्मणे नमः ॥ अनुमान प्र० उपमान प्र० प्रत्यक्ष प्र० शब्द प्र०
 सभय प्र० अनुपलब्धि प्र० अर्थापत्ति प्र० अयतीह्य प्र० ॥ दोष ॥ अमप्रमा-
 दकरणापाटव

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvalī

No. 202

762.

1885-82.

Size.— 8½ in. by 3½ in.

Extent.— 38 leaves; 8 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used; yellow pigment used for corrections; folio 1 missing; edges worn out; folio 2 and folio 10 being torn, pasted with paper-slips; incomplete

Age.— Appears to be old.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.— abruptly fol. 2^a

द्विजवृषभा निरुपद्रवा भवन्तु ॥

जयति च पृथिवी ससुद्धसत्या प्रयतंतु चंद्रशुक्लरेव चंद्रः ॥ ४ ॥

नाचंते सूत्रधारः etc. as in No. 190.

fol. 10^b प्रथमौकः ॥

fol. 22^a द्वितीयौकः ॥

fol. 31^a तृतीयौकः

Ends.— abruptly fol. 39^b

अथवा । किं ई क्रियते । इदृशमत्यंतमाननीयेषि निरनुबंधवृत्तिस्वामि-
भक्तिव्रतं । अयं च देवः । यावदुपसर्पामि । उपसृत्य । जयतु २ दे०

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvalī

प्राकृतछाया

prākṛtachhāyā

No. 203

456.
1884-87.

Size.— 12 $\frac{1}{2}$ in. by 5 in.

Extent.— 13 leaves ; 10 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— County paper ; Devanāgarī characters ; hand-writ-
ing clear, legible and uniform, red pigment used for
marking the portion ; yellow pigment used for correc-
tions ; folios numbered in both the margins, incomplete.

Age.— Not very old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणपतये नमः ॥

नटी ॥ आर्यपुत्र इयमस्मि ॥ आज्ञापयत्वार्यः ॥ को नियोगः अनुसूय-
तामिति ॥ etc.

fol. 3^b प्रथमोक्तः ॥ छ ॥

fol. 8^a इति श्रीहर्षकविराजविरचितायां रत्नावलीनाटिकाछायायां
द्वितीयोक्तः ॥

fol. 11^b इति रत्नावलीनाटिकाछायायां तृतीयोक्तः

Ends.— abruptly fol. 13^b

विदू० ॥ प्रथममेव ज्ञातं मया न खलु सामान्यजनस्येहृषः प्रतिच्छंदो
भवति ।

रत्नावली ॥ कृतापराधा खल्वहं देव्याः न शक्नोमि हृषं दर्शयितुं ॥
वासः ॥ एहि २ अतिनिष्ठुरे इदानीं प्रियभगिनिन्ने

रत्नावलीप्राकृतव्याख्या

Ratnāvalīprakṛtavyaṅgyā

No. 204

763.
1886-92.Size.— 9 in. 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 13 leaves, 10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters; whitish in appearance, hand-writing small, uniform but not quite clear; borders ruled in double black lines: the folios have no uniformity in size, folios 1-3 missing; complete.

Age.— Not very old.

Author.— Not mentioned.

Begins.—abruptly fol. 4^a

नेन पिशुनजनहृदयकुटिलेन दंदकाष्टेन परिपक्वमिव कपित्थफलमस्माद्-
कुलपादपादाहन्वपातयिष्यामि । etc.

fol. 6^b इति द्वितीयोक्तः ॥fol. 12^a इति तृतीयोक्तः ॥Ends.— fol. 16^a

आर्यपुत्र द्वेरे खल्विदं मातृकुलं तत्तथा कुरुष्व यथा बंधुजनो न स्मरति ।
हाहा इति । हाहा भोः जयतु २ भवान् । पृथिवी खल्विदानीं हस्तेगता । प्रय-
स्यस्या पृथिवीलाभेनापि न तथा तव संतोषो भूतो यथा एतद्वाग्नेत्यर्थः
एतावन्तं कालं राज्यं व्यर्थमेव । इदानीं मे सफलं यत्रेतादृशी कांता भुज्यत
इति वा ॥ इति श्रीरत्नावलीप्राकृतव्याख्या समाप्ता ॥ शुभमस्तु लेखक-
पाठकयोः ॥ श्रीशिवो

रुभामञ्जरी

with

टिप्पण

Rambhāmānjārī

with

Tippaṇa

No. 205

335.

1884-86.

Size.— 12¼ in. by 4¼ in.

Extent.— 11 leaves ; 12 lines to a page ; 50-52 letters to a line

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with वृष्टमात्रास, hand-writing clear, legible, uniform, and very closely written ; borders ruled in triple yellow lines ; red pigment used : Tippanaka in the margins as well as above and below the text ; square blank spaces left in the middle of each folio ; complete ; this is a पञ्चपाठी Ms.

Age.— Śaṃvat 1535.

Author.— Nayacandra.

Begins—(text) fol. 1^a

॥ ६० ॥ श्रीसारदायै नमः ॥

दंष्ट्राग्रोद्धृतपंकपिण्डवदियं विश्वासमस्ताप्यहो

गच्छन्ती प्रलयं वराहवपुषा येनोददेध्रीयत ।

देवः श्रीकुचकुम्भपत्ररचनाचातुर्यचिन्तामणिः

स श्रेयांसि चरीकरीतु कृतिनां कल्याणकोटीश्वरः ॥ १

गिरामधीश्वरीं स्मृत्वा स्मरकास्मीरवासिनीं ।

प्रबंधं जैत्रचंद्रस्य वच्मि सज्जनबल्लभं ॥ २ etc.

Begins.—(Tippanaka) fol. 1^a

पूर्वं यस्मिं प्रस्तावे दृष्टा तदाकामस्य दशैवदशांपुंसः उत्पन्ना । एषा मां मिलिष्यति तुन । परं यदा नेत्रत्रिभागे न दृष्टं तदा इति ज्ञानं मा मिलिष्यति

दंष्ट्राग्रोद्धृतः यं पिण्डो दंष्ट्राग्रोद्धृतपंकपिण्डस्तद्वत् ?

किं विशिष्टो देवः श्रीकुचकुम्भपत्ररचनाचातुर्यचिन्तामणिः । etc.

fol. 8^a प्रथमं जवनिकांतरंfol. 9^b द्वितीयं जवनिकांतरं

Ends.— (text) fol. 11^a

राजा ॥ कोमलतरकरकमलावलबनयत्नेन प्राप्यतां ॥

देवी । अंतरंतःपुरं ॥ वयमपि प्रातः कृत्यं सूत्रयित्वा स्वसूत्र साधयामः ॥

इति निःक्रांताः सर्वे । तृतीयं जवनिकांतरं ॥

समाप्ता रंभामंजरी नाम नाटिका ॥ छतिरियं संस्कृतकवित्वनलिनी-
वनदिनकरस्य प्राकृतकवित्व मालतीमधुकरस्य महाकवेः श्रीनयचंद्रस्य ॥
शुभमस्तु ॥

माघः स्फुर्ज्ज्वलिदाधः सकविरपि पविर्भारविः कालिदासः ।

प्रभस्य वाग्विलासः समभवदचलश्चंचलः साक्ति युक्तौ ।

एको हर्षः प्रकर्षादवतरति सतां चेतसि आकृष्टधायाः ।

सग्रीचीं काव्यबीचीं रचयति रुचिरां श्रीनयैद्वकबीजो ॥ १ ॥

आसीद्व्रतेः कृतघ्नः कृत्यमाणघ्नस्तु सांप्रतं दृष्टः ।

इति मे मनसि वितर्कौ भविताः लोकाकथं भविता ॥ १ ॥

सं १५३५ वर्षे छुणिणयकीयणा यो इणीणयरम...सारंभामंजरी
लिहिदा अप्पहिण ॥ सुभं भोदु ॥ श्री ॥

Ends.— Tippanaka fol. 11^a

पूर्वस्यां दिशि प्रस्थिता वर्द्धमानग्नमिदं संध्यारागं पश्यत । उत्प्रेक्षते
सूर्यसिंहेन निहितस्य तिमिरकिरिणः गजस्य रुधिरप्रवाहमिव ॥

References.— Aufrecht records only two Mss of this work out of
which the present Ms is one.

राघामाधव

Rādhamaādhava

No. 206

474.

1895-1902.

Size.— 11 in. by 6 in.

Extent.— 30 leaves ; 13-14 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-
writing clear, legible and uniform ; borders ruled in double
red lines and right hand edges in single ; yellow pigment
used for corrections : the left hand edges of all folios
moth-eaten, folio 1 missing ; complete.

Age.— Samvat 1784.

Author.— Not mentioned.

Begins.—abruptly fol. 2^a

निकुंजमंदिरस्य नवतमालदलकोमलश्यामलकलेवरस्य नवजलधरस्फुरद्
वरविद्युत्कदंबविडंबिनिविडनितबर्बिबावलंविपीतांबरस्य etc.

fol. 6^b इति राधामाधवनामधेयनाटके सुग्धमाधवो नाम प्रथमोः ॥

fol. 11^b इति राधामाधवनामधेयनाटके विद्ग्धमाधवो नाम द्वितीयोः ॥

Ends.— fol. 30^b

इतीदमस्तु माहृशीनां

हृंदारण्ये शरण्ये मधुग्मिगरिमस्थामविश्रामधाम-

श्रीमच्चंद्रारविंदशुगतवदे धनश्यामहेमाभिराम ।

कंदर्पोदोलमंदं मधुरमधुरस्मेरहृदं मुकुदं

निष्यंदानंदमंदं स्मरमय च्चक्षुधया राधया राधयाम् ।

इति ताः सर्वा निष्क्रांताः । सुबलोपि निष्क्रांत ॥

इति निःष्क्रांताः सर्वे ॥

॥

समुन्मीलनीलांबुदसमुदयश्यामलतनु-

निमीलं नीलैदीवरवदनवंशीनवरवः ।

निकूजन्मंजीरस्मरसमरलीलापरिवः ।

सतृष्णः श्रीकृष्णो विषयसृगतृष्णां हरतु वः ॥

इति श्रीराधामाधवनामधेयनाटके सानंदगोविंदो नाम सप्तमोः ॥ ७

समाप्तश्चायं ग्रंथसंदर्भः । संख्या १००० श्लोक । संवत् १७८४ समये माघ-

शुक्लपक्षदायां श्रीशिवपुर्यां मध्ये लिखितम् ॥ समाप्तम् ॥

रामायण

Ramayana

No. 207

343.

1884-86.

Size.— 10½ in. by 4 in.

Extent.— 77 leaves ; 11 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters with पृथमात्रास , hand-writing clear, legible and uniform, borders ruled with single thick red lines; blank spaces in the middle of each folio; edges worn out and slightly torn, folios 1-5, 18, 39, 40, 71, 73, 87 missing; in complete.

The Ms appears to be a part of some other Ms as it contains Nos. 175, 196 etc. on the folios.

Age.— Śaṃvat 1537.

Author.— Someśvaradeva.

Begins.—(abruptly) fol. 175^a (6^a)

हरिदत्त किमस्माभिरिह प्रतिविधातव्यं । पश्य ।
बालोऽपि प्रबलां निनाय विलयं यः क्रीडया ताडका-
चक्रे दूरमुदस्तमरतकतया राहुं सुबाहुं च यः ॥
यः कोदंडमखंडयन्मखरिपोर्यात् निहतुं स्थितः
काकुत्स्थोऽस्ति स एव संप्रति पुनः सन्त्यस्तशस्त्रा वयं । etc.

fol. 191^a (22^a) द्वितीयोऽंकः

fol. 202^a (33^a) तृतीयोऽंकः

Ends.— fol. 256^a (87^a)

आसीद्भूमी...र्जरो गूर्जराणां पूजापात्रं श्रीकुमारः पुरोधाः ॥
यः प्राकारः पुण्यसंरक्षणार्थं विप्राकारः कल्पितो वे...साक्ष ॥
यः कर्माणि च षड्व्युणांश्वतमुते तद्भूधुवः स्वस्वयं
कीर्तिर्यस्य वरास्य निर्मलरुचिनो जातु ॥ विन्तुंचति
शस्त्रा विःकृतिरध्वे च युधिवश्लाघ्योज्झिहीते यतः
सूत्रं यस्य हृदि स्फुरत्यविरतं ब्राह्म च राज्यस्य च
अरुंध ॥ तीव कांतास्य । पत्युराज्ञामरुंधती ।
अश्वदभियया लक्ष्मीः साक्षाल्लक्ष्मीरिव क्षितौ ॥
तदंगजः स्वांगजलल्लक्ष्मप्रयुक्तया प्रार्थनया प्रणुन्नः ।
चकार सोमेश्वरदेव नामा स (रा ?) मायणं नाटक रूपमेतत् ॥
प्रायो वयं वेदविचारपारबध्येन नाथेन तथाभियुक्ताः ॥
दुर्गेन्द्र माग्रे तद...प्रवृत्ताः नोपैक्षणीयाः कविभिः छलंतः ॥ श्री ॥
स्वरित श्रीसंबत् १५३७ वर्षे माघ वदि २ द्वितीया...शुष ४ दिने ॥
अथेह श्री ॥ अहिमदावाद्वास्तव्ये मध्ये ॥ ...श्रीहमील ॥...श्री...ज्ञानपठना

॥ परोपकाराय ॥ मोढजातीय दुवेराठतलसुत...लाकेन पुस्तकमिदं लिखितं ॥
कल्याणमस्तु ॥ लेषकपाठकयोः शुभं भवतुः ॥

यादृशं पुस्तकं etc.....मम दोषो न दीयते ॥ १

वनितानरप्रतिकरयवषाणं ॥ अभिनवुमही । अलिउदउभाण ॥ सुघट
सुभटपणिं चतुरस्रजाणं ॥ सुखसुखसुंदरनहीविनाणं ॥ १ ॥ राजाद्विराजगुंज्जर-
नरेंद्रविख्यातय ॥ तसाह । श्रीमहमूदभसृषावश्रीआवाससुतबुझाव.. ॥ वदानि
मानि मदनावतार मग्गी ॥ जयसंधि ॥ पुहुविश्वओपम ..व्यअंबरअप्पइपरा
पत्तनीपरिविविधरुचिना प्रौढमन । करिथप्य ॥

मही अलिसावुमेह उत्तरदिशि इडं नयै । कनक सरीसीदेहबुझाम सहि-
जिइ वरसुण ॥...वमस्तु सर्वजगतः

परहृत्तनिरता भवंतु भूतगणाः दोषाः प्रयांतु नाश ।

सर्वत्र जनः सुखी भवतुः ॥ ५ ..चकूटंमद्राक्षीत् कूटं तु लिखितं मया
इति मन्वानमेगाली माहुः पुस्तकवांचका ॥ ६ ॥ शुभं भवतु ॥

References. — Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 524^a, Aufrecht
refers to only two Ms. viz. Oppert 6175 and Peters. 3.
396 which is the present Ms.

लटकमेलननाटक

Latakamelananāṭaka

No. 208

87.

A. 1883-84.

Size.— 15 in. by 6 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 7 leaves; 15 lines to a page; 50 letters to a line.

Description.— Modern country paper; Devanāgarī characters:
hand-writing, clear, legible and uniform; complete.

Age.— Śaṃvat 1940 (= A. D. 1884).

Author.— Śankhadhara.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

गौरीचुंबनचंचलं etc. as in No. 89.

Ends--- fol 82^b

चुंबतःसरसीमुखांबुजवनं etc. up to निश्चलं चंद्रचूडः ७४
as in No. 89.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥

इति श्रीकविराजशंखधरविरचिते लटकमेलकनाटकं समाप्तं
लिखित नानुरामब्राह्मणपठनात् ॥ संवत् १९४० का

References.— See No. 89.

ललितमाधव
with टीका

Lalitamādhava
with tīkā

No. 209

433
1892-95

Size.— 14 $\frac{1}{8}$ in. by 7 $\frac{1}{8}$ in.

Extent — 85 leaves, 8-9 lines to a page; 52 letters to a line (text).

7-8 „ „ „ 60 „ „ „ (com.).

Description — County paper; Devanagari characters; handwriting, clear, legible and bold for the text and small for the comm.; portion marked with red pigment while corrections made with yellow; complete.

The work was composed in Śaka 1459 i. e. A. D. 1537.

Age.— The Ms is old.

Author (of the text.) — Rūpagosvāmin.

„ (, comm.) — Not mentioned. Aufrecht gives the name of the commentator as Nāṭayāṇa who was the pupil of Rūpagosvāmin.

Subject. — A play in ten acts describing Kṛiṣṇa's life and amours at Vrindāvana.

Begins.--(text) fol. 1^b

ॐ श्रीकृष्णाय नमः ॥

सुररिपुसुदृशासुरोजकोकान्मुखकमलानि च खेदयस्त्रखड
चिरमखिलसुहृच्चकोरनंदी दिशतु मुकुंदयशःशशी मुदं व ?
अपि च अष्टौ प्रोक्ष्य दिगगनाधनरसेः पत्रांकुराणां श्रिया
कुर्वन्मंजुलताभगस्य च सदा रामावलीमंडनं
यः पीने हृदि भातुनामतुलभां चंद्राकृति चोज्ज्वलां
रुंधानः क्रमते तमत्र मुदिरं कृष्णं नमस्कुर्महे २ etc.

,, — (Com.) fol. 1^b

श्रीवृंदावनेशौ जयतां

बंदहे श्रीगुरोः श्रीयुतपदकमलं श्रीगुरुवैष्णवांश्च
श्रीरूपं साग्रजातं सहगणरघुनाथान्वितं तं सजीव
साद्वैतं सावधृतं परिजनसहितं श्रीकृष्णचैतन्यदेवं
श्रीराधाकृष्णपादान्सहगणललिता श्रीविशाखान्वितांश्च १ etc.

fol. 13^b सायमुत्सवो नाम प्रथमोऽंकः १

fol. 21^a शंखचूडवधो नाम द्वितीयोऽंकः २

fol. 29^b उन्मत्तराधिको नाम तृतीयोऽंकः ३

Ends.— (text) fol. 84^b

तथापीदमस्तु

चिरादाशामात्रं त्वयि विरचयंतः स्थिरधियो
विदधुर्ये वासं मधुरिमगभीरे मधुपुरे
दधानः कैशोरे वयसि साखि तां गोकुलपते
प्रपद्येथास्तेषां परिचयमवश्यं नयनयोः ७५
किं च यांते लीलापदपरिमलोद्धारिवन्यापरीता
धन्या क्षोणी विलसति वृतामाधुरी माधुरीभिः
तत्रास्माभिश्चङ्गुलपशुपीभावसुगंधांतगभिः
संशीतस्त्रवं कलयवदनोल्लासिवेणुर्विहारं ७६
कृष्णः प्रिये तथास्तु तदेहि स्वसुस्तवाभ्यर्थनाम वंद्यांकरवावेति सबैराकृतं
निष्क्रांतः ७७

इति निष्क्रांताः सर्वे पूर्णमनोरथो नाम दशमोऽंकः ॥

नाटके समुचितामपीश्वरः स्वैरमप्रकटयन्नुद्गतां

अत्र मन्मथमनोहरो हरिर्लीलया ललितभावमाययौ ?

ममात्ममिदं ललितमाधवाख्यं नाटकमिति
 पूर्णे कला चतुःषष्ट्या लक्षणैर्धूर्षणै
 भजंतु श्रितगांधर्वे धीराः ललितमाधव ?
 नंदेषुवेदेदुमिते शकाब्दे शुक्रस्य मासस्य तिथौ चतुर्थ्या
 दिने दिनेशस्य हरिं प्रणम्य समायय भद्रवने प्रबंधं
 तटस्थेनापि गंभीरे रसस्रोतसि यन्मया
 सर्वतो मुखभाकीर्णे तत्क्षमध्वं मनीषिण इति ३

Ends. — (com.) fol. 85^a

भद्रवने प्रबंधललितमाधवनाटकं हरिं प्रणम्याहं समापयं तत्र शकाब्दा-
 नाह नंदनवइषुपंचइंदुएकं १४५९ अंकस्य वामागतिरित्यत एव चतुर्दशमहन्न
 एकोनषष्टिवर्षसंख्यके शुक्रस्य जैष्ठस्य मासस्य चतुर्थ्या तिथौ दिनेशस्य मर्य-
 स्य वारे तटस्थेनापि मया गंभीरे रसस्रोतसि सर्वतः सर्वत्र मुखं यदाकीर्णे
 प्रसारितं पक्षे सर्वतोमुखं जनं यत् आकीर्णे तन्मनीषिणः क्षमध्वं गभीररस-
 मयनयां प्रवेशासामर्थ्यान् तटस्थेन मया तत्रस्थं वसं अस्मिन् ग्रंथे लिखन-
 द्वारा सर्वजनगोचरीकरणरूपं यत्प्रसारितं तत्पक्षे रसमयनयाजलं प्रणालिका-
 द्वारा यत्र तत्र नयनम् ५५ इति श्रीललितमाधवटीका समाप्ताः १ हस्ताक्षर
 गोपालदासस्य पौषशुक्ला द्वादश्यां शनिवासरे लिखितं मथुराक्षेत्रे १

References.— 1 Aufrecht 1, 542^b; 11 128^a; iii, 115^a. For descri-
 bed Mss cf. I. O. Cat. Pt. VII. No. 4179.

2 A. B. Keith—Sanskrit Drama, p. 247.

3 Printed Editions.—The text was published by Rama-
 narayana Vidhyaratna, with notes and Bengali translation
 at Murshidabad, 1880.

ललितमाधव
 with टीका

No. 210

Lalitamādhava
 with ṭikā

565.

1891-95.

Size.—12 in. by 5 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.—90 leaves; 8-10 lines to a page, 45 letters to a line (text.)

8-10 „ „ „ 65 „ „ „ (com.)

Description — Country paper ; Bengālī characters . yellowish in appearance , hand-writing of the text bold, of the com. small, legible but not uniform , yellow pigment used for corrections , text in the middle with the commentary above and below it ; red pigment used for marking the portion ; complete.

Age.— Appears fairly old.

Author (of the text).— Rūpagosvāmin.

„ („ „ comm.).— Not mentioned.

Begins—(text) fol. 1^a

श्रीराधाबिनोददेवो जयति ॥

सुररिपुसुदृशासुरोजकेकिन्

मुखकमलानि च खेदयन्मखण्डः

चिरमखिलसुदृच्चकोरनन्दी

दिशतु मुकुन्दयशःशशी मुदं वः ॥ १ ॥

„ — Com. fol. 1^a श्रीभागवतोक्तकृष्णस्तु भगवान् स्वयमित्यादिना ऐश्वर्यादिभिः षड्भिः परिपूर्णस्य स्वयं भगवतः श्रीकृष्णस्य मल्लानामशनिर्घृणां नरवरःस्त्रीणां स्मरो मूर्तिमान् इत्यादि श्रीभागवतपद्येन तथा रसो वै सः इत्यादिश्रुति-वाक्येन वृत्तस्य etc.

Ends— (text.) fol. 81^a

इति निष्क्रान्ताः सर्वे । पूर्णमनोरथो नाम दशमोऽङ्कः

After 2 benedictory stanzas—

नन्देष्टुवेदेन्दुमिते (१४५९) शकाब्दे

शुक्रस्य मासस्य तिथौ चतुर्थ्याम् ।

दिने दिनेशस्य हरिं प्रणम्य

समापयं भद्रवने प्रबन्धम् ॥

तदस्थेनापि गंभीरे रसलोतसि यन्मया ।

सर्वतोमुखमाकीर्णं तत्क्षमध्वं मनीषिणः ॥

श्रीवृन्दाबनेश्वरीप्राणेणाय नमः ॥ श्रीराधाबिनोददेवो जयति ॥

„ Com. गंभीरसमयनयां प्रवेशासामर्थ्यात् तदस्थितेन मया तत्रस्थं रसं अस्मिन् ग्रन्थे लिखनद्वारा सर्वजनगोचरीकरणरूपं यत्प्रसारितं तत् । पक्षे रसमय-
नया जलं प्रणालिकाद्वारा यत्र तत्र नयनम् । इति श्रीललितमाधवटीका
समाप्ता श्रीहरये नमः ॥

References.— See No. 209.

वसन्ततिलक (भाण)

Vasantatilaka (bhāṇa)

No. 211

484.
1899-1915.

Size.— 9 $\frac{3}{4}$ in. by 5 $\frac{1}{4}$ in

Extent.— 26 leaves, 11 lines to a page; 38 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; some folios are yellow in appearance; edges of folios slightly worn-out; complete.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Varada.

Subject.— A short play in one act describing the love story of Vasantasenā, a dancing girl and of a Brahmin of Kāñci.

Begins.— fol. 1^b

ॐ श्रीगणेशाय नमः

जयंति जगतां मातुः स्तनकुंकुमबिंदवः ॥

मुकुंदाश्लेषसंक्रांतकौस्तुभश्रीविडंबिनः ॥ १ ॥

अपि च क्रीडाभिज्ञहिरण्यह्यक्तिकुहरे रक्तात्मनावस्थिताश्च

हारं हारमपूर्वकुंकुमरसानव्याजसिद्धास्त्रयैः ॥

वीरश्रीकुचकुंभसीम्नि लिखतो देवस्य पञ्चावली

स्तत्कालोचितभावबंधमधुरं मंदस्मितं पातु नः ॥ २ ॥

नाथंते सूत्रधारः

... ..

कांचापुर कविरभूद्वरदार्यनामा स्रुतः सुदर्शनयुरोर्घटिका शतस्य ॥
वेदांततर्कविविधार्थविचारदक्षो वात्स्यो वसंततिलकं सबभाण भाणं ॥३॥
सभाणः सहृदयरजकः सुप्रयोग इत्यहमपि तमेव प्रयुंजान सामाजिका-
नुपतिष्ठे ॥ etc

Ends.— fol. 25^b

किं च

कटकेषु जयंतु भूपतीनां कवयः कांक्षितकल्पपादपानां
वचसां बलमानदिव्यगंधैर्मधुरस्यांदिमनः ॥ निर्गुणैः ४३

तथापीदमस्तु भरतवाक्यं

अनवेक्ष्य चरित्रमंगनानामथ... अनुरागमक्कात्रिमं

बहंती चिरसुल्लासय चित्तजन्मलक्ष्मीः ४४

कांचीपुरीमधिवसन्कमनीयभूमा कामस्य एष वरदः कमलालयाया-

आकल्पयन्वसुमती मनुकल्पमेनां कल्पद्रुमो जयति कश्चन मानवानां ४५

References.— (1) Mss — Aufrecht's Catalogus Catalogorum
I, 556^a; II, 131^b; III, 118^a.

Descriptive Catalogues— I. O. Cat. No. 4198; Mad.
Des. Cat. XXI Nos. 12644-58; A. S. B. Cat. VII. No.
5338.

(2) Printed Editions—Printed at Calcutta and Madras.

वसुमतिचित्रसेन

Vasumaticitrasena

No. 212

48.

1898-99.

Size.— 9 in. by 3 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 70 leaves; 8-10 lines to a page, 28-34 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance: hand-writing clear and legible; borders ruled in double black lines; edges worn out, folios slightly moth-eaten; complete; incorrect in many places.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Appayadikṣita.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

स्वयं प्रसन्नां विरचय्य साहितीं अतद्विदेपि द्रविडार्भकाय यः ।

अदत्तकीर्तिं कविलोकलिप्सतां तमेव वंदे हृदि छंदरेश्वरं ।

...

...

...

..

नांयते सूत्रधारः ।

नेपथ्याभिमुखमवलोक्य मारिष इतस्तावत् । प्रविश्य परिपार्श्वकः ।
भाव अयमस्मि । आदिष्टोस्मि हालास्य पतिसेवामसमागतैस्सामाजिकैः । यथा
अस्ति खलु भरद्वाजकुलजलधिकलानिधे श्रीकण्ठमतप्रतिष्ठापयिहुरशेषविद्वदुरो-
रप्ययदीक्षितस्य पौत्रः कविबुधकंठीरवनीलकण्ठमखिसौदर्यताडुशुणसाहिति
संप्रदायः कविरप्ययदीक्षितो नाम । यस्य स दुष्यंतचरितरुक्मिणीपरिणय-
नालंकारतिलकादि काव्यनाटकालंकार प्रबंधनिर्मातापिना कविरप्ययदीक्षित
अरिषुयते सरसकविरितिः सर्वलोकैः तेन निर्वृतं वसुमतीचित्रसेनीयं नाम नट-
कमभिनीयतामिति etc.

fol. 12^b प्रथमोऽंकः ॥ छ ॥ ॐ

fol. 21^a द्वितीयोऽंकः ॥ छ ॥

Ends.— fol. 70^a

व्युत्पन्नास्तु भवंतु वानतुतस्सर्वे च भाव्यं स्थिरं

विद्यास्थानेषु सर्वेष्वपि गुरुपदवीं नाटकांते च काव्ये

निर्मातृत्वं विवादे प्रतिकथमुखस्त्वभ्युत्थ्याधिकारं ।

ये ये बांछन्ति ते ते शृणु बुधकवेनीलकण्ठाध्वरीदो-

दिशयित्वं यातयद्वा सखदपि सविधं तस्य तद्वेत्समनोवा ॥ छ ॥

इति निष्क्रान्तो सर्वे षष्ठोऽंकः ॥ छ ॥ इति श्रीमद्भरद्वाजकुलजलधिकौस्तुभ
श्रीकण्ठमतप्रतिष्ठापनाचार्य चतुरिकशतप्रबंधनिर्वाहपूर्वहोम व्रतापाजि श्री-
वृषायदीक्षितसौदर्यश्रीमदाद्यादीक्षितपौत्रेणाप्ययदीक्षितात्मजेनाप्ययदीक्षि-
तेन विराचितं वसुमतीचित्रसेननाम नाटकं संपूर्णं ॥ छ ॥ श्रीगोपीजनबल-
भाय नमः

वसुमतिपरिणय

Vasumatiparinaya

No. 213

148 (ii).
1866-68Size.— 12 $\frac{3}{4}$ in. by 5 in.

Extent.— 53 leaves; 9 lines to a page, 44 letters to a line

Description.— Modern paper, Devanāgarī characters, white in appearance, hand-writing, beautiful, clear, legible and uniform; yellow pigment occasionally used for corrections; complete.

The Ms is a bound copy and contains another work viz. माहिषशतकम्.

Age.— A modern copy.

Author.— Jagannātha.

Begins— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीरामाय नमः ॥

॥ श्रीमच्चंद्रकलावतंसकृपया सेतुं विधायाणैव

जित्वा पंक्तिमुखं रणे वसुमती कन्या समेतो मृदा ॥

साम्राज्यं प्रतिपद्य नीतिनिरत पुष्पान् प्रजावत्प्रजा

देवो सौशुणभूषणो वितरतु श्रेयांसि भूयांसि वः ॥ १ ॥

नार्यते स्वधारः ॥

fol. 10^a इति जगन्नाथपंडितकृतो वसुमतीपरिणये निखिलपुष्पान्नाटकं
नाटके प्रस्तुतनीतिर्नाम प्रथमोऽंकः ॥fol 20^a इति दोषनिरासो नाम द्वितीयोऽंकः ॥Ends.— fol. 53^aविवेकः ॥ देव किं ते भूयः प्रियपुष्पहरतु देवी ॥ राजा ॥ सार्वदं ॥ मंत्रिभू
किमितोपि प्रियतरमस्ति मे । यतः ॥

जितो सौदुर्दतः समितियवनानामधिपति—

वक्षो जज्ञे पृथ्वी चतुरुदधिवेलावलयिता ॥

जयत्येकच्छत्रं जगति मम साम्राज्यमधुना

प्रिया चर्ये लब्धा प्रथितकुलजाता वसुमती ॥ ३७ ॥

तथापीदमस्तु ॥ भरतवाक्यं ॥

मोदतां शिथिलीभवत्सलजनं वर्णाद्विजन्मादयः

स्वैरांन्मीलितसस्यजातसुभगं वर्षेतु वर्षाधना ॥

वीरादारसुधीगृहेषु विहाति बधनातु लोकप्रसू—

राचन्द्रार्कमयं सुखी विजयतां बालाजिरायप्रसूः ॥ ३८ ॥

इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इति जगन्नाथपण्डितकृताचमिनवे वसुमतीपारिणये
निखिलरसशृंगाटके नाटके परितुष्टनायको नाम पंचमोऽंकः ॥ समाप्तमिदं रूपकं
॥ छ ॥ आबर्द्धकर इत्युपनामकेन आत्मारामेण लिखितं ॥ ७ ॥ ग्रंथसंख्या
१४०३ ॥

This is the only Ms referred to by Aufrecht in his catalogus catalogorum.

विक्रमोर्वशीय

Vikramorvaśīya

No. 214

406.

1884-87.

Size.— 9½ in. by 4 in.

Extent.— 27 leaves, 14-15 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing closely written but clear and legible; borders of folios ruled in single and double black lines; red pigment used for marking only upto first five folios; complete.

This Ms was used by Prof S. P. Pandit for his edition of Vikramorvaśīya. The Ms contains the following endorsement on the fly-leaf—" Ms marked u in my edition. S. P. Pandit Surat 26th April A. D 1874. ”.

Age.— Śaṁvat 1732

Author.— Kālidāsa.

Subject.— A well-known drama by Kālidāsa in five acts.

Begins.— fol. 1^b

इंकराय नमः ॥

वेदांतेषु यमाहुरेकपुरुषं व्याप्यस्थितं रोदसी

यस्मिन्नीश्वर इत्यनन्यविषयः शब्दो यथार्थाक्षर ।

अंतर्गच्छ सुसुष्ठुभिर्नियमितप्राणादिभिर्मुच्यते

सस्थाणुः स्थिरभाक्तियोगसुलभो निःश्रेयसायास्तु वः । १ ।

नांयते सूत्रधारः । नेपथ्याभिमुखमवलोक्य । मारिष इतस्तावत् । प्रविश्य
पारिपार्श्वकः । भाव अयमस्मि ।

सूत्र । मारिष बहुशः परिषदा पूर्वेषां कवीनां दृष्टः प्रयोगबंधः ।

सोहमय कालिदासप्रथितं विक्रमोर्वशीयं नाम त्रोटकं अपूर्वं प्रयोक्ष्ये । etc.

fol. 4^b प्रथमोकः ॥

fol. 10^a द्वितीयोकः ॥ छ ॥

Ends.— fol. 27^a

नार । भो राजन् किं ते ख्यः प्रियसुपकरांतु पाकशासन । अतः परमपि प्रिय-
मस्ति यदि भवान् पाकशासनः प्रसादं करोति तत ।

परस्प रविरोधिन्योरेकसंश्रयदुर्लभं ।

संगतं श्रीसरस्वत्योर्ध्वयादुद्धतये सतां । २४ ।

अपि च । सर्वस्तरतु दुर्गाणि सर्वो भद्राणि पश्यतु ।

सर्वः कामानवाप्नोतु सर्वः सर्वत्र नंदतु । २५ ।

इति निःक्रांताः सर्वे पंचमोकः ॥ इति सन्मिश्रीकविकालिदासकृता

विक्रमोर्वशीयं नाम्नि त्रोटके पंचमोकः समाप्तः । समाप्तमिदं त्रोटकम् ॥

करगुणमुनिभू १७३२ मिते च वर्षे भृगुदिवसे मधुमासिके सदाशिवेन ।

युगकु १४ मिततिथौ हि रुष्णपक्षे लिखितमिदं खलु विक्रमोर्वशीयम् ॥ १ ॥

References.— (1) Mss.—Aufrecht's Catalogus Catalogorum— i, 569^b; ii 134^b; iii, 120^b. This work is described in various Catalogues.

(2) Printed Editions— 1 with टीका of रङ्गनाथ, published by the Nirnaya Sagar Press, Bombay; 2 ed. by M. R. Kale; 3 ed. by S. P. Pandit; 4 ed. with notes and translation by Prof. R. D. Karmarkar; 5 ed. by Ramanatha Tarkaratna; 6 Spanish trans. by Ayuso. D.; 7 French trans. by Foucaun, 1879. etc.

विक्रमोर्वशीय

Vkramorvaśīya

No. 215

103.

1919-24.

Size.— 16½ in. by 1½ in.

Extent.— 93-103 leaves; 6 lines to a page; 70 letters to a line.

Description.—Palm-leaf *Telugu* characters; hand-writing clear, and uniform, letters inscribed on the leaves, holes on leaves for the strings to pass through; the Ms contains acts 1 and 2 both incomplete.

Age.—Does not appear very old.

Author.—Kalidāsa.

विक्रमोर्वशीयम् ।

Begins.—श्रीमते रामानुजाय नमः ।

वेदान्तेषु यमाहुरेकं पुरुषं व्याप्य स्थितं रोदसी

यस्मिनीश्वर इत्यनन्य विषयइशब्दोयथार्थाक्षरः ।

अन्तर्यश्रममुक्षुभिर्नियमितप्राणादिभिर्भृग्यते

स स्थाणु स्थिरभक्तियोगमुलभो निश्रेयसायास्तु नः ।

नांयन्ते सूत्रधारः । नेपथ्याभिमुखमवलोक्य । मारिष इतस्तावत् प्रविष्य परिपार्श्विकः । भाव एषोस्मि । सूत्रधारः । मारिष बहुशस्तु परिषदा पूर्वेषां कवीनां दृष्टः प्रयोग प्रबन्धः । तावदहं विक्रमोर्वशीयं नाम नाटकं प्रयोक्ष्ये । तदुच्यतां पात्रवर्गः स्वेषु स्वेषु विषयेषु अवहितैर्भक्षितव्यमिति । पारिपार्श्विकः यदाज्ञापयति भावः । निष्क्रान्तः ।

Ends.—स्वामिन्नसंभाविता यथा त्वयानुकरे...था अनुरक्तस्य यदि नाम तत्रोपरिनमे । परिलुलितपारिजातकुसुमशयनी यमिहास्ति किं नन्दनवनवाता अपि अत्युष्णा-शरीरके ।

उर्वशी । किणुखु सचदभणसि । किं नु खलु सांप्रतं भणति । चित्रणं भणितं एवकमलमिणाळा अमाणेहिं अंगेहिं । ननु भणितमेव कमलसृणाळा-यमानैरंगैः । विदू । दिठिया मपेखु बुभुखिदेण सांथिवाअणं उवळं घ भवदा इदानीं संसासणं । दिष्टया खलु बुभुक्षितेन मया स्वस्ति वाचनमिव उपलब्धं भवता समाश्वनं । राजा । समाश्वसनमिति किमुच्यते । तुल्यानुरागपिशुनं ललितार्थबन्धं पत्रे निवेनेशितमुदा.

References.—See No. 214.

विदग्धमाधव

Vidagdhamādhava

No. 216

188.
1875-76.

Size.—13 $\frac{3}{4}$ in by 6 in.

Extent.—61 leaves, 12 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Smooth country paper, Kasmiri devanagari characters, hand-writing bold, clear legible and uniform, no borders for folios, yellow pigment used for corrections, complete.

The work seems to have been composed in Samva. 1579 i. e. A. D. 1523 The present Ms does not contain the Nandī which is found in other Mss.

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Rūpagoswāmin.

Subject.— A drama illustrative of kṛṣṇa's life and amours, in seven acts.

Begins.— fol. 1^b

अलमतिविस्तरेण भो भो समाकर्ण्यतां अवाह स्वप्नान्तरे
समादिष्टोस्मि भक्तावतारेण भगवता श्रीशंकरदेवेन etc.

fol. 6^a इति विदग्धमाधवे वेणव(णु)नादविलामो नाम प्रथमोऽंकः ॥ १ ॥

fol. 21^a इति विदग्धमाधवे नाटके मन्मथलेखो नाम द्वितीयोऽंकः २

Ends.— fol. 61^a

किं च ॥

अन्तःकन्दलितादरः श्रुतिपुटीसुद्धाटयन्सेवते
यस्ते गोकुलकेलिनिर्मलस्वधासिद्धयः बिन्दुनपि ॥
राधामाधविकामधो मधुरिमस्वाराज्यमस्यार्जय
न्साधीयान्भवदीयपादकमले प्रेमोर्मिरुन्मीलतु ॥

कृष्णः ॥ स्मित्वा भगवति तथास्तु ॥ तदेहि गोदोहायसंगे मामप्रश्रय
चिन्तायिष्यन्तौ पितरावविलम्बं गोकुलं प्रविष्य नन्दयिष्याम इति निष्क्रान्ताः
सर्वे ॥ गौरीतीर्थविहारो नाम । सप्तमोऽंकः ॥ ७ ॥ समाप्तमिदं विदग्धमाधवं
नाम नाटकं

राधाविलासवीताङ्गं चतुष्पष्टिकलाधरम् ।

विदग्धमाधवं साधु शीयलन्तु विचक्षणाः ॥

नन्दसिन्दु(न्धु)रबाणेन्द्रसंख्ये संवत्सरे गते

विदग्धमाधवं नाम नाटकं गोकुले कृतम् ॥

श्रीमन्महाकविरूपविरचितं नाटकमिदम् ॥ शिवम् ॥

References -- (1) Mss.-- Aufrecht's Catalogus Catalogorum :-- 1, 512ⁿ, ii 135^b, iii 121^a.

Descriptive Catalogues :-- I. O. Cat. Pt. VII No. 4177-78 Mad. Des. Cat. vol XXI No. 12678.

A. B. Keith's Sanskrit Drama p 247.

(2) Printed Editions.— Printed in the Kāvya-mālā series.

विदग्धमाधव

Vidagdhamādhava

No 217

167.
1882-83.

Size.— 12 in. by 5 in.

Extent.— 10 leaves ; 9 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform - borders ruled in two double black lines with a thick red line between them ; some folios have yellow appearance ; edges worn out and moth-eaten , folios 1-67 and 77 missing ; complete.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Rūpa-gosvāmin.

Begins.— abruptly fol. 68^a

उमिष्ट चिह्न २ सुष्णंतुह घरंगदु अलयणी आई गिलिस्त ॥ etc

Ends.— fol. 78^b

किं चि ॥

अन्तः कंदलितादरः etc. up to गोकुलं प्रविश्य नंदयामा इति निष्क्रान्तः
as in No. 216.

followed by श्री ॥ इति(नि)ष्क्रान्ताः सर्वे गौरीतीर्थविहारो नाम
सप्तमोकः ॥ ७ ॥

राधाविलासवीतांकं etc. up to शीलयंतु विचक्षणाः ॥ १ ॥
as in No. 216.

followed by समाप्तमिद श्रीविदग्धमाधवं नाम नाटकम् ॥ श्रीकृष्णाय
नमः ॥ ॥ राम ॥

References.— See No. 216.

विदग्धमाधव
with
टीका

Vidagdhamādhava
with
Tikā

No. 218

465.
1887-91.

Size.— 12 $\frac{3}{4}$ in. by 6 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 101 leaves; 8-10 lines to a page, 35 letters to a line text
6-7 „ „ „ 10 „ „ „ com.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters, hand-writing clear, legible and uniform, borders ruled with double red lines and edges in single, portion marked with red ink; yellow pigment used for corrections, white chalk also used; folios numbered in both the margins, text in the middle with the commentary above and below it; edges slightly moth-eaten; complete.

Age.— Fairly old.

Author (of the text.) — Rūpa-goswāmin.

„ (of the com.) — Not mentioned.

Begins— (text) fol. 1^b

श्रीकृष्णाय नमः ।

सुधानां चांद्रीणामपि मधुरिमोन्माददमना-

दधानाराधादिप्रणयचननरैः सुरभितां ॥

समंतात् संतापोद्गमविषमसंसारसरणी

प्रणीतां ते वृष्णां हरतु हरिलीला शिखरिणी ॥ १ ॥ etc.

Begins.— (Com.) fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ तैर्दर्शनीयावयवैरुदारविलासहासेक्षितवामसूक्ते

हृतात्मनोहृतप्राणांश्च भक्तिरनिच्छतो मे गतिमन्मो प्रयुःकः(?)

इति श्रीभागवतीय पद्यनिबद्धप्रसिद्धार्थक तत् शब्दनिर्दिष्टौ-

यैरेव दर्शनीयावयवो दारविलासादिभिर्हृतमनः । etc.

fol. 17^b बेणुनादविलासो नाम प्रथमोऽङ्कः ॥ १ ॥

fol. 33^a मन्मथलेखो नाम द्वितीयोऽङ्कः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 100^b

किं च

अंतः कदलितादरः etc. up to नाटकं गोकुलेकृतं ॥

as in No. 216.

followed by शांतश्रियः परमा भागवताः समंताद्वैगुण्यपुंजमपि सद्गुणतां
नयंति ॥ दोषावलीमपरितापि तया मद्भि ज्योतीषि विष्णुपदभांजि विभूचयंति
॥ १४८९ ॥ अत्र ग्रंथे श्लोकसंख्या ॥ २१७ ॥ श्रीराधाकृष्णौ जयजयः ॥

Ends.— (com.) fol. 100^b

यशोदा माता यस्य हंत हर्षे हे राधिकारूपमाधविक्रायाः मधोवसंत-
स्वरूपं साधीयान् साधुतरः अतिशयतरो वा ॥ ९९ ॥ १०० ॥ रामाय नमः ॥
॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ नंदानवं सिंधुरा अष्टौ बाणाः पंच इंदुरेकः ॥ एव-
मंकस्य वामा गतिरित्यनुसारेण ज्ञेया अंकाः ॥ १५८९ ॥ समाप्तश्चायं वि-
दग्धमाधवः ॥ श्रीराधाकृष्णौ जयजयः ॥ गोपीनाथजीसाहायः ॥

References.— See No. 216.

विदग्धशालभाञ्जिका

Viddhaśālabhañjikā

No. 219

168.
1882-83.

Size.— 10 in. by 4 in.

Extent.— 14 leaves ; 12-13 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-
writing small, but clear and legible ; borders ruled in
double red lines ; red pigment used ; additional portion in
the margins ; left-hand edges slightly worn out ; last leaf
slightly torn ; incomplete.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Rājaśekhara.

Subject.— The drama is based upon the love story of the king of the kerala country and Mrgāṅkāvalī, daughter of candra-varman, king of Lātapura

Begins.—fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कुलयरुरबलानां केलिदीक्षाप्रदाने परमसुहृदनंगो रोहिणीवल्लभस्य ॥

अपि कुसुमपृषत्कैर्देवदेवस्य जेता जयति सुरतलीलानाटिका सूत्रधारः ॥ १ ॥

... ..

नाचंते सूत्रधारः ॥ नेपथ्याभिमुखमवलोक्य ॥ न जाने क. पुनरथ श्रीयुवराज
परिषदादेशः ॥

... ..

सू० ॥ आकर्ण्य यायावरेण दौहित्रिणा कविराजशंखरेण विरचितायां विद्ध-
शालभञ्जिका नाम्न्या नाटिकायां वस्तूपक्षेपो गीयते ॥ त्रिभाव्य ॥ तन्मन्ये
तदाभिनये श्रीयुवराजदेवस्य परिषदा देशस्तदहमपि महामन्त्रिणो भागुरायणस्य
प्रतीकवृत्त्या शिष्यैर्विहितनाम्नोतिवासिनो हरदतस्य भूमिकां संपादयामि ॥ etc.

fol. 7^a प्रथमोऽंकः

fol. 11^a द्वितीयोऽंकः

Ends.— (abruptly) fol. 14^b

पुनर्नेपथ्ये ॥ ये पूर्वं यवसूचिसूत्रसुहृदो येकेत ॥ etc.

References.— Mss—Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 573^a
ii, 135^b; iii, 129^a.

Cf. I. O. Cat. pt. VII, No. 4164 and A. B. Keith (I. O. Cat.) No. 7383; also see Mad. Des. Cat. Vol. XXI, No. 12680 for described Mss.

A. B. Keith— Sanskrit Drama, pp. 232, 234, 235.

Published at Poona, 1886 and trans. by L. H. Gray, J. A. O. S. xxvii, 1ff.

विद्धशालभाजिका

Viddhasālabhañjikā

No. 220

516.
1887-91.

Size.— 7 $\frac{3}{4}$ in. by 4 $\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 49 leaves : 10-12 lines to a page : 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; very old in appearance . hand-writing legible but not quite clear ; borders ruled in double black lines ; folios considerably damaged : worn out and moth-eaten ; complete.

Age.— The Ms. appears to be very old.

Author.— Rājaśekhara.

Begins.— fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीस्तु ॥

कुलखरुबळानां etc. as in No. 219.

fol. 12^b प्रथमोक्तः ॥fol. 21^b द्वितीयोक्तः ॥ ७ ॥ श्री ॥Ends.— fol. 49^a

तथापीदमस्तु ॥

वामांगं पृथुलस्तनस्तबकितं यावद्भवानीपते—

लक्ष्मीकंटकरग्रहव्यसनता यावच्च दोष्णां हरेः ॥

यावच्च प्रतिसामसारणविधिव्यग्रौ करौ ब्रह्मण—

स्थेयासुः श्रुतिसूक्तिलेह्यमघवस्तावत्सतां सूक्तयः ॥ १ ॥

इति निष्क्रान्ताः सर्वे । चतुर्थोक्तः ॥ १ ॥

References.— See No. 219

विद्यापरिणय

Vidyāparinaya

No. 221

785.

1886-92.

Size— 11 $\frac{3}{8}$ in. by 5 $\frac{2}{8}$ in , 12 $\frac{1}{8}$ in. by 6 in.

Extent.— 47 leaves : 12 lines to a page , 34 letters to a line.

Description.— Country paper : Devanāgarī characters . hand-writing clear and legible , no border-lines for folios . red pigment used , edges of some folios slightly worn out ; complete.

Age.— Samvat 1915.

Author.— Ānandarāyamakhi.

Subject.— An allegorical drama the plot of which is the marriage between the Jīvātman and Vidyā.

Begins.—fol. 1^a

ॐ ॥ सत्यज्ञानसुखाद्वयोपि बहुधा रूपाणि विभ्रविरा-

दप्रज्ञेयविलासवैभवनिजाविद्याविधेयीकृतः ॥

आनन्दान्विषयोदिताननुभवं भूयः स्वया विद्यया

प्रश्लिष्टः परमार्थभोगमुदितः पायादुमायाः पतिः ॥ १ ॥

... ..

नांयन्ते सूत्रधारः ॥ नेपथ्याभिमुखमवलोक्य ॥ मारिष इतस्तावत् ॥

प्रविश्य परिपार्श्विकः ॥ भाव एषोस्मि ॥

... ..

परिपार्श्विकः । कं पुनः प्रबंधमवलोक्य ॥

सूत्र० । नन्वस्ति मम वशे सकलशमधनजनहृदयानंदसमुद्घाटकं

विद्यापरिणयनं नाम नवीनं नाटकं ॥

परिपार्श्विकः । कस्तस्य प्रबंधस्य कविः

॥ सूत्र ॥ विद्वत्कविकल्पतरुनंदरायमखीः ॥ etc.

fol. 9^b विद्यापरिणये नाटके प्रथमोक्तः समाप्तः ॥fol. 12^b विद्यापरिणये द्वितीयोक्तः समाप्तः ॥Ends.— fol. 47^b

तथापीदमस्तु ॥

अस्तु स्वस्ति जगत्रयाय जगतीं रक्षंतु भूमीभुजो

धर्मेणैव यथा भवंतु सुखिनः सर्वेपि गोब्राह्मणाः ॥

पर्जन्यास्त्रमखक्रमेण जगतश्चक्रं तदा वर्ततां

विद्वांसो विजयी भवतु भगवद्भक्त्या त्रयी वर्द्धतां ॥ ३७ ।

इति निष्क्रान्ताः सर्वे सप्तमौकः समाप्तोऽयं ग्रन्थः ॥

सं. १९१५ का

References.— Aufrecht's *Catalogus Catalogorum* i, 574^b; ii, 136^a; iii, 121^b.

Cf. *Mad. Des. Cat.* vol XXI No 12682.

Printed in Kāvya-mālā Series

विवेकचन्द्रोदय

Vivekacandrodaya

No. 222

31
1872-73.

Size.— 9 in. by 4 in.

Extent.— 32 leaves. 6 lines to a page, 30 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters; hand-writing bold, clear, legible and uniform, borders ruled in double red lines and single yellow lines: edges slightly moth-eaten: yellow pigment used for corrections: marginal notes fol. 6 repeated, complete.

Age.— Samvat 1819; Śaka 1685

Author.— Śiva.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सिंदूरस्रुतियुतदानगंधलभ्यद्रुग्गालिश्रुतिततिगीतचित्रकीर्तिः ।

सेव्यश्रीरभिमतसिद्धये सुरैर्यः सस्तान्नः सकलसुखाय सिंधुरास्यः । १ ।

नायंते सूत्रधारः ॥ भो भो विदग्धाः शृणुत सावधानाः । अथ खलु महाराजाधिराजेन समाहूय समादिष्टोस्मि श्रीमता भूपालेन । यद्वयं श्रीमद्भगवद्गुणानुवादपूर्वकं राजनीत्यनुगतधर्मशास्त्रानुसारिणा नाटकीयप्रबंधेनानुरंजनीया इति । तदधुना शैलूषपुंगवानाहूय नेपथ्यसाधनानि विधाय श्रीरुक्मिणीहरणकौतुककथाप्रस्तावशालिना विवेकचंद्रोदयनाम्ना "नाटकीयप्रबंधेनानुरंजयितुं सज्जनसमाजं वृषतिलकं च प्रवृत्ताः स्मेति नेपथ्याभिमुखमवलोक्य ॥ ॥ भो भो कुशीलवाः सज्जी भूयेहागच्छंतु ॥ etc.

fol. 6^a इति रुक्मिण्याहरणे नाट्ये विवेकचंद्रोदये नाम्नि प्रथमोक्तः शिवरचिते
कारिते वृत्तः ॥ ॥ इति कथामुखप्रस्तावशाली प्रथमोक्तः ॥ ॥ १ ॥

fol. 14^b इति द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

Ends.-- fol. 22^a

अस्तु स्वस्ति महीभुजे परिजनाः संतु प्रसन्नाननाः
संतुष्टाः सदनं प्रयांतु शुनिनः शंसंतु संतं कृतिं ।
श्रीतादृक्श्रितरुक्मिणीपरिणयक्रीडाकथाऽभिख्यया
सख्याऽलिंग्य सरस्वती शिवकवेः सानदमाक्रीडतां । १ ।

कथां भरतशास्त्रीयनाट्यसंदर्भगर्भितां ।

प्रदृश्यात्तर्दधेऽभीक्ष्णं पश्यतामैंद्रजालिकः ॥ २ ॥

ततो निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ ॥ इति रुक्मिण्याहरणे नाट्ये
विवेकचंद्रोदये नाम्नि तुर्योक्तः शिवरचिते कारिते वृत्तः ॥

॥ संपूर्णं श्रीगुरोः कृपया ॥

On the fly leaf—

विलसति शके मंदातंकाधिकोदक वर्तके

जगति जयतींद्राग्ने मा जिति क्षितिपोत्तमे ।

कलिललभिदे कृष्णक्रीडाकथोत्कटनाटकं

कविवरपदाब्जेषु न्यस्तं शिवेन विशुद्धये ॥ १ ॥

संवत् १८१९ शके १६८५ मंदातंकाधिकोदक इति

इति श्रीविवेकचंद्रोदय नाम नाटिका

॥ अथ शकुंतलाख्यनाटिकायाः मंगलाचरणश्लोकप्रारंभः ॥

Then follows the verse या सृष्टिः etc. from शाकुंतल.

On fol. 1^a we have -

अथेयं विवेकचंद्रोदया नाम्नी नाटिका ॥ श्री ॥

श्रीगुरुचरणारवि (विं) दकमलसरोजयोजयति ।

अहंमहं पुरः पश्यसि देवदारुं पुत्री कृतेशौ वृषभध्वजेन

यो हेमकुंभस्तनविभ्रतानां स्कंदस्य पादुःपयवां रसज्ञः

References:— Aufrecht refers to this Ms only.

वेणिसंहार

Venīsaṁhāra

No. 223

492.
1899-1915.Size.— 12 $\frac{3}{8}$ in. by 4 in.

Extent.— 54 leaves; 9 lines to a page; 45-50 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; marginal additions on several folios; colophons marked with red pigment; white chalk used for corrections, complete.

The Ms is written by one Triyambaka.

Age.— A Modern copy.

Author.— Nārāyaṇa Bhatta.

Subject.— A well-known drama by Bhatta Nārāyaṇa in six acts. Draupadī vowed never to tie her hair until the insult, she suffered at the hands of Duśśyāsana was avenged. Bhīma killed Duśśāsana and Draupadī braided her hair with his blood. The drama is based upon that incident.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ श्रीरामाय नमः ॥
निषिधैरप्येभिर्लुलितमकरंदो मधुकरैः
करैरिदोरंतः कुरित इव संभिन्नसुकुलः
विधत्तां सिद्धिं नो नयनसुभगामस्य सदसः
प्रकीर्णः पुष्पाणां हरिचरणयोरंजलिरयं ॥ १ ॥

... ..

नायंते सूत्रधारः ॥ अलमतिप्रसंगेन ॥
अवघातांजलिपुटपेयं विरचितवान् भारतामख्यमसृतं यः ॥
तमहमरागमनुष्णं कृष्णद्वैपायनं वंदे ॥ ७ ॥
तद्भवतः परिषदयेसराः विज्ञायं नः किंचिदस्ति ॥
कुसुमांजलिरपर इव प्रकीर्यते काव्यबंध एषोत्र ॥
मधुलिह इव मधुबिंदून्धिरलानपि भजत गुणलेशात् ॥ ८ ॥

तदिदं कवेर्भृंगराजलक्ष्मणो भट्टनारायणस्य कृतिः वेणिसंहारं नाम
नाटकं प्रयोक्तुमुद्यता वयं ॥ तदत्र कविपरिश्रमातुरोधाद्वा उदात्तकथावस्तुगौर-
वाद्वा नवनाटककुतूहलाद्वा भवद्भिरवधानं कीयमानमभ्यर्थये ॥ etc.

fol. 7^b इति वेणीसंहारनाम नाटके प्रथमोऽंकः ॥

tol. 16^b इति वेणीसंहारनाटके द्वितीयोऽंकः ॥

Ends.— fol. 54^a

तथापि प्रीतिश्चेद्भगवांस्तदिदमस्तु ॥ भरतवाक्यं ॥

अरुणमतिः कामं जीवाज्जनः पुरुषायुषं

भवतु च भवद्भक्तिर्द्वैधं विना पुरुषोत्तमे ॥

दयितभुवनो विद्वद्भृंगुणेषु विशेषवित

सततसुकृतीभूयाद्भूषः प्रसाधितमंडलः ॥ ४५ ॥

इति वेणीसंहारनाटके षष्ठोऽंकः ॥ ॥ उदं नाटकं त्र्यंबकेन स्वहस्तेन

विद्यास्थाने वर्षाकृतौ भाद्रपदे सिते सप्तम्यायां प्रथमे यामे मंदे लिखितं समा-
प्तिमगमत् ॥

References.— (1) Mss.—Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
i, 603^b, ii 144, 227^a, iii, 126^b.

Descriptive Catalogues :— I. O. Cat. Pt. VII Nos. 4171-
72 ; Mad. Des. Cat. Vol. XXI. Nos. 12691-4 ; A. B. Keith
(I. O. Cat.). Nos. 7384-6 and 8195. etc.

Cf. Keith's Sanskrit Drama, pp. 212-19.

(2) Printed Editions :— Ed. Nirṇava Sagar Press Bombay
with the comm. of जगद्गुरु, ed. by B. T. Dravid with notes,
Sanskrit comm. बालबोधिनी by अप्पाशास्त्री राक्षिबडेकर and Eng.
notes by Prof. K. N. Dravid, Ed. by M. R. Kale ; trans.
S. M. Tagore, Calcutta, 1880. etc.

वेणीसवरण

Veṇisānvarana

No. 224

352.

1884-86.

Size.— 9 $\frac{1}{2}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 51 leaves ; 11 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रास; hand-writing bold, clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking the portion, folio १ missing, almost complete

Age.— Sāhvat १७०३, Śaka १५६८

Author.— Bhatta Nārayana.

Begins.— (abruptly) fol. २^a

...व नाटक कृतहलादुदात्तकथावस्तुगौरवाच्च ।

भवद्भिरवधानं दीयमानमभ्यर्थये । etc

fol. ७^a वेणीसंवर्णनाग्नि नाटके प्रथमोऽंकः ॥ १ ॥ छ ॥

fol. १५^a इति द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥

Ends.— fol. ५२^a

प्रसन्नतरश्चेद्भगवान् तदिदं भवतु ।

अकृपणमतिः etc. up to प्रसाधितमङ्गलः । ४२

as in No. २२३

followed by

इदं च विदग्धविवेकदुर्मनसा प्रलपितनेन कविना ।

काव्यालापसुभाषितव्यसनिनस्ते राजहंस्य गताः ।

तागोष्ठ्यः क्षयमागता गुणलवश्लाघ्यः प्रवादः सतां

सालंकाररसप्रसन्नमधुराकाराः कवीनां गिरः

शांतिं प्राप्सुर्वाप दुर्जनगणो वाक्याटवी सांप्रतं ॥ ४३ ॥

इति निःक्रान्ता सर्वे ॥ छ ॥ इति वेणीसंवर्णनाग्नि नाटके षष्ठोऽंकः

॥ छ ॥ ॥ समाप्तं चेदं कविसृगांकभट्टश्रीनारायणस्य कृतिरभिनवं वेणी-

संवर्णनाम नाटकं ॥ छ ॥ ॥ संवत् १७०३ वर्षे शाके १५६८ प्रवर्त-

माने अश्वनमासे कृष्णपक्षे चतुर्दश्यां तिथौ भौमवासरे राजनगरस्थितेन

हरजिदाख्येन वेणीसंवर्ण नाम नाटकं लिखितं स्वावलोकनाय तथा परो-

पकृत्यै ॥ ग्रंथाग्रं १३२२

प्रथम अंक पत्र ६

द्वितीय अंक पत्र ८

तृतीय अंक पत्र १०

चतुर्थ अंक पत्र ६

पंचम अंक पत्र ८

षष्ठ अंक पत्र १४

सर्व पत्र ग्रंथना ५२

॥ वेणीसंवरण नाटक पत्र ५२ संपूर्ण ॥ अंक ६ ॥ छ ॥

References.— See No. 223.

वेणीसंवरण

Veṇīsaṁvarana

No. 225

434.

1892-95.

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 72 leaves ; 10 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रास, old in appearance; hand-writing small, legible but not quite clear; borders ruled in double black lines; red pigment used for colophons; fol. 52 completely blank; complete.

Age.— Samvat 1475.

Author.— Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

जयति स नाभिर्जगतां स्वनाभिरन्ध्रोद्भवजगद्धीजः ।

दामोदरो निजोदरगह्वरनिक्षिप्तजगद्वन्द्वः ॥ १ ॥

अपि च ॥

जयति स भगवान्कृष्णः शेते यः शेषभोगशय्यायां ।

मध्ये पयः पयोधरेपर इवाम्मिनिधिः कृष्णः ॥ २ ॥

..

नांयते सूत्रधारः etc. as is No. 223.

fol. 10^a प्रथमोऽंकः ॥

fol. 19^b इति द्वितीयोऽंकः ॥

Ends—fol. 71^b

तथापि etc. up to प्रसधितमंडलः ॥ as in No. 223

followed by कृष्णः ॥ ॥ एवमस्त्विति निष्क्रान्ताः सख्ये ॥ वष्टोक्तः ॥
समाप्त वेणीसंवरणं नाम नाटकं ॥ ॥ शुभं भवतु ॥

यादृशं पुस्तके दृष्टं । तादृशं लिखितं मया ।

यदि शुद्धमशुद्धं वा । मम दोषो न दीयते ॥

संवत् १४७५ वर्षे मार्गशुद्धि वेणीसंवरणं नाम । नाटकं लिखितं मया

पंचसप्ततमे वर्षे मार्गशीर्षे ढरे दिने

शृंगोवारेग्रिनक्षत्रे ॥ द्वीप (?) संज्ञके ॥ १ ॥

संवत् १४७५ वर्षे मार्गशीर्षे शुद्धि ११ सुक्ते*

जय हरविजय राज्ये ॥ आमात्यस्य यं पंच*... .. नाकस्य ॥

आत्मपठनार्थं परार्थं च । वेणीसंवरणं नाम नाटकं लेख्यं चक्रे ॥ मंगलं

भगवान् विष्णु ॥ मंगलं मधुसूदन ॥ मंगलं पुंडरीकाक्ष ॥ मंगलायतनो हरिः ॥

References.— See No. 223.

* Letters cannot be deciphered.

वेणीसंहार

Veṇīsaṁbhāra

No. 226

519.

1887-91.

Size.— 9 in. by 4 in.

Extent.— 78 leaves ; 8 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; hand-writing clear legible and uniform ; some folios have yellow appearance ; fol. 14 missing ; almost complete.

Age.— Samvat 1858.

Author.— Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

निषिद्धैरप्येभि etc. as in No. 223.

fol. 9^a प्रथमोक्त ॥ छ ॥

fol. 21^a द्वितीयोक्त ॥

Ends.— fol. 79^a

तथापि etc. up to प्रसाधितमंडलः ॥

as in No. 223

followed by एवमस्त्विति निष्क्रान्ताः सर्वे षष्ठोक्तः ॥ समाप्तमिदं वेणी-
संहार नाम नाटकं ॥ शुभं भुवतु ॥ संवत् १८५८ सन १२०८ कुआर(?) वदी
२ सुकः जादसं पुस्तकं दष्टा तादृशे लिख्यतं मया अतिसुधममसुधन च वा म
दोस न दीयते ॥ रामसरनकाएस्थ ॥ जैतपुरामे बागे स्वरिभवानिजिको निकट-
शुभः श्रीरामचंद्राय नमः ॥

References.— See No. 223.

वेणीसंहार

Venīsaṁhāra

No. 227

214.

Viśrāma (i).

Size.— 13 $\frac{1}{4}$ in. by 4 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 47 leaves; 9 lines to a page; 50-52 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī cha-
racters; handwriting small but beautiful, clear, legible, and
uniform; borders ruled in double red lines, complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

निषिद्धैरप्येभि etc. as in No. 223

fol. 7^a अथमोक्तः

fol. 13^b द्वितीयोक्तः ॥

Ends.— fol. 47^a

तथापि etc. up to प्रसाधितमंडलः as is No. 223

followed by ॥ कृष्णः ॥ एवमस्त्विति निष्क्रान्ताः सर्वे षष्ठोक्तः ॥ मृगराज-
लक्ष्मणभट्टनारायणकृतं चेदं ॥ ॥ वेणीसंहारनाटकं संपूर्णं ॥ श्री-
कृष्णार्पणमस्तु ॥

References.— See No. 223.

वेणीसंवरण

Venisaṁhvarana

No. 228

71.

A. 1879-80.

Size.— 9 $\frac{3}{4}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 35 leaves ; 16-17 lines to a page, 40 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanagari characters with पृष्ठमात्रा; old in appearance; hand-writing small but clear and legible; red pigment used; edges of some folios worn out; complete.

Age.— Samvat 1532.

Author.— Bhattā Nārāyaṇa:

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणपतिर्जयति ।

कालिंदीजलकालकालियकुलक्रीडाविनाशैषिणा

दृष्टारिष्टकठोरकंठवलना विश्लिष्टकं...ज ॥

रोहन्केशिकिशोरदंतपदवी कृष्टेन पुष्पात्तु वो

दोष्णादुद्धरदैत्यदर्पदलनद्वारेण दामोदरः ॥ १ ॥

... ..

नांयंते सूत्रधारः etc. as in No. 223.

fol. 5^b इति श्रीवेणीसंवरणनाटके प्रथमोऽंकः ॥fol. 11^b इति द्वितीयोऽंकः ॥ छ ॥Ends.— fol. 35^a

तथापि etc. up to प्रसाधितमंडलं ॥ ४७ ॥

as in No. 223.

followed by कृष्णः । एवमस्त्विति निष्क्रान्ताः सर्वे ।

इति श्रीवेणीसंवरणनाटके भट्टनारायणकृतौ षष्ठोऽंकः ॥ छ
शुभं भवतु एवमस्तु स्वस्ति संवत् १५३२ वर्षे शाके १३ भाद्रपदे शुक्लपक्षे ।
एकादश्यां । बदरबावसतिः उदीचज्ञातीय श्रीधरतनुजनिः विद्वज्जनचरणसरोज
मकरदीपनीवी नृसिंहः स्वार्थं परोपकृत्यै च यशसे वेणीसंवरणं नाटकं
लिलिखे । चिरं नंदतु ॥

References.— See No. 223.

वेणीसंहार

Veṇīsaṁhāra

No. 229

485
1895-1902.Size.— 11 $\frac{1}{10}$ in. by 5 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 56 leaves ; 13 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters ; old in appearance ; handwriting legible but not uniform and sometimes not quite clear ; borders ruled in double red lines ; yellow pigment used for corrections ; fol. 2 considerably damaged ; almost every folio more or less moth-eaten, complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins.— fol. 1₁

श्रीगणेशाय नमः ॥

निषिद्धैरप्येभि etc. as in No. 223.

fol. 10^a इति वेणीसंहारनाटके प्रथमोऽङ्कः ॥fol. 18^b (द्वि)तियोकः ॥Ends.—fol. 56^a

तथापि etc. up to प्रसाधितमण्डलः ॥

as in No. 223.

followed by बाह्यः ॥ एवमस्तु ॥ इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥

इति षष्ठ्योऽङ्कः ॥ इति महाकविश्रीभट्टनारायणविरचितं वेणीसंहारं

नाम नाटकं संपूर्णम् ॥ छ छ

References.— Same as in No. 223.

वेणीसंहार

Veṇīsaṁhāra

No. 230

71.
1871-72.Size.— 9 $\frac{1}{2}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 70 leaves ; 10-12 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing bold, clear and legible ; borders ruled in double black lines ; red pigment used , edges of some folios worn out ; complete.

Age.— Samvat 1747.

Author.— Bhatta Nārāyana.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ भवान्यै नमः ॥

निषिद्धैरप्येभि etc. as in No. 223.

fol. 9^b प्रथमोक्तः ॥

fol. 19^b द्वितीयोक्तः ॥ छ ॥

Ends.— fol. 70^a

प्रीतश्चेद्भगवान् तदिदमस्तु भरतवाक्यं

अकृपणमतिः etc, up to प्रसाधितमंडलः ..

as in No. 223.

followed by एवमस्त्विति निष्क्रान्ताः सर्वे षष्ठोक्तः ॥

इति श्रीनारायणभट्टविरचितं वेणीसंहारं नाम नाटकं समाप्तं ॥

संवत् १७४७ वर्षे अश्विनवदि ९ । चंद्रे नागपुरस्थितेन...अध्ययनार्थं भल्लपुर-
कृतनिकेतनेन भट्टश्रीयद्वुरामात्मजेन देवरासेणालेखि पुस्तकमिदं

References.— See No. 223.

वेणीसंहार

Veṇīsaṁhāra

No 231

792.

1886-92.

Size.— 9¾ in by 4 in.

Extent.— 19 leaves ; 11 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters . old in appearance ; hand-writing clear and legible , borders ruled in single black lines ; edges of folios worn out.

The Ms contains acts 1 and 2 and some portion of the 3rd act.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins.— fol. 1^a

॥ श्रीउमापतेये नमः ॥

निषिद्धैरप्येभि etc as in No. 223

fol 7^b इति प्रथमोक्तः ॥

fol 15^b द्वितीयोक्तः समाप्त ॥ छ ॥

Ends.— (abruptly) fol. 19^b

किं तातस्य दुरात्मन्ता परेमृषमसु.

References.— See No. 223.

वेणीसंहार

Veṇīsaṁhāra

No. 232

791.

1886-92.

Size.— 9³/₈ in. by 4 in

Extent.— 73 leaves, 8+9 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper: Devanāgarī characters. hand-writing clear and legible but not uniform, borders ruled in single and double black lines. red pigment used, yellow pigment used for corrections, folio No. 8 repeated; complete.

Age.— Śaṁvat 1799.

Author.— Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ भवान्यै नमः ॥

निषिद्धैरप्येभि etc. as in No. 223

fol. 10^a प्रथमोक्तः समाप्तः ॥ ॥ छ ॥

fol. 20^b द्वितीयोक्तः ॥

Ends.— fol. 72^a

तथापि etc. up to प्रसाधितमंडलः ॥

as in No. 223

followed by कृष्णः ॥ एवमस्त्विति निष्कांताः सर्वे षष्ठीकः ॥ अंगराज-
लक्ष्मणद्वयनारायणकृतं चेदं ॥

॥ बलां ग्रामस्थित अध्याख्ययशंकरेण लिखितमिदं वेणीसंहारनाम-
नाटकं ॥ संवत् १७९९ ना मार्गशीर्ष सित ११ एकादश्यां समाप्तमगात् ॥
श्री ॥ १ ॥ ॥ १ ॥

References.— See No. 223.

वेणीसंहार

Veṇīsaṁhāra

No. 233

491.

1899-1915.

Size.— 11 in. by 4 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 45 leaves, 10 lines to a page; 50 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing clear legible and uniform; borders ruled in double black lines; all the folios moth-eaten; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins.— fol. 1^b

गणपति पाहि मां दीनं ॥

निषिद्धैरप्येभि etc. as in No. 223

fol. 6^a प्रथमोक्तः

fol. 12^b द्वितीयोक्तः ॥

Ends.— fol. 45^a

तथापि etc. up to प्रसाधितमंडलः as in No. 223.

followed by एवमस्त्विति निष्क्रान्ताः सर्वे षष्ठोक्तः समाप्तमिदं वेणीसंहारं
नाम नाटकं ॥ ॥ श्रीरामकृष्णाय नमः ॥

References.— See No. 223.

वेणीसंहार

Veṇīsaṁhāra

No. 234

	490.
	1899-1315

Size.— 11 in. 4½ in.

Extent.— 65 leaves, 9 lines to a page, 34 letters to a line.

Description. — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance, hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled with triple black lines; red pigment used; yellow pigment used for corrections, almost all folios worn out and moth-eaten; fol. 62 missing; fol. No. 14 repeated; fol. 64 considerably damaged, fol. 1 and fol. 65 pasted with paper slips, almost complete.

Age.— Samvat 1710.

Author.— Nārāyaṇa Bhaṭṭa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणपतये नमः ॥ भवान्यै नमः ॥

निषिद्धैरर्थैर्भि etc. as in No. 223

fol. 8^b प्रथमोक्तः ॥fol. 17^b द्वितीयोक्तः ॥Ends.— fol. 65^a

. तथापि प्रीतश्चेद्भगवांस्तदिदमस्तु भरतवाक्यं ।

अरुणमतिः etc. up to प्रसङ्गितमण्डलः । as in No. 223

followed by एवमस्तिवति निष्क्रान्ताः सर्वे षष्ठोक्तः ॥ मृगराजलक्ष्मी
 नारायणभट्टराचितं वेणीसंहारं नाम नाटकं समाप्तं ॥ ॥ छ ॥ संवत्
 १७१० वर्षे पोससुदि १ दीतवारदेने पुस्तकं लषायीतं भट्टबीरुनाथलषित
 जोसीमङ्क तस्य पुत्र रघुनाथेन लषि...ग्राममध्ये बास्तव्यं ॥ छ ॥ सुभं भवतु ॥
 ॥ छ ॥ राम ॥ ॥ छ

References.— See No. 223.

वेणीसंहारटीका

Venīsamhāratikā

No. 235

493.
1899-1915.Size.— 12 $\frac{1}{2}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 31 leaves · 12-13 lines to a page, 45 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing legible and uniform but not quite clear ; borders ruled in two double black lines ; folios are extremely moth-eaten and many letters have disappeared ; left-hand edges of the first three folios are considerably injured, red pigment used for colophons of every act ; folio 31 pasted with paper-slips ; complete ; the Ms is very incorrect.

The last few verses at the end give the geneology of the commentator.

Age.— Appears to be old.

Auther.— Jagaddhara.

Subject.— A commentary on Venīsamhāra by Jagaddhara.

Begins.— fol. 1^b

...नेशाय नमः ॥

कंठस्थाहिमणीविभूषिततनू राजज्जटापल्लवो
 हृष्यन्मालिस्तु(शु)धाकरैककुसुमस्तत्पञ्चशाखाभयः ।
 स्थासा(शु)में फलदस्तु...माधिक गौरीमुखेन्दु इ(द्र)व—
 न्पीयूषद्रवपानदोहदबशात्कल्पद्रुमत्वं वहन् १
 गुरूपदशमासाय विभाज्य निपुणां हृदो
 श्रीजगद्धरधीरेण टिप्प(णी) क्रियते शु(भा) २ etc

fol. 9^a प्रथमोक्तः ॥fol. 13^b द्वितीयोक्तः ॥Ends.—fol. 31^b

टीक्ष्णं विमलाङ्गं नेव रहिता दोषै(रदोषै)तरत-
 स्तामेतामधिकस्मृत्यन्तु कतिम(न)स्तेभ्यो नमः सर्वदा ।
 यदि भवति मदीयग्रन्थमध्ये प्रमादः
 क्वाचिदपि स महिस्ता(म्ना) शोधनीयो महद्भिः
 स्वल्पति शमनकारी प्रायशो नात्र चिद्भिः
 भवति, च द्रष्टव्यस्तालंनोपि प्रकारः ॥

असूत यं.....खणीशो नानागुणाढ्या दमयंति कापि
जगद्धरं तस्य कृतौ व्यरंसीत्पष्टोयमंको वरटिप्पने(णे)त्र ॥

इति महामहोपाध्यायधर्माधिकारि श्रीजगद्धरकृतौ वेणीसहारटीका-
यां षष्ठोऽंकः समाप्तः ॥ शुभमस्तु शंकरप्रसादात्(त्)

References.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— 1, 603, 11
144^a, 227^a. For other Mss of this commentary. cf. Mad.
Des. Cat. Vol. XXI No. 12695 and also I O Cat Part
VII, No. 4173.

Published by the Nirnay Sagar Press, Bombay.

वेणीसंहार
(प्राकृतछाया)

Venisainhāra
(Prākṛtachāyā)

No. 236

469.
1887-91.

Size.— 10½ in. by 3½ in.

Extent.— 8 leaves; 10 lines to a page; 50-52 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in ap-
pearance; hand-writing legible but not quite clear; edges
of folios worn out; red and yellow pigment used, borders
ruled in double black lines.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

यत्प्राकृतमतिगहनं वेणीसंहारनाटकस्थिति तत्
विनिप्रियते मरवाण्या वाण्याः पदपंकजं नत्वा ॥ १ ॥

समाश्वसितु भर्तृपत्नी अपनेष्यति ते मन्त्रं
नित्यामुबद्धकुरुवैरः कुमारभीमसेनः । etc.

fol. 2^a प्रथमोऽंकः ॥

fol. 3^b द्वितीयोऽंकः ॥

Ends.—fol. 8^b

द्रौ. महाराज किमिदं वर्त्तते नाथ स्वयं किल मे केशा. समयमितव्याः
न युक्तं ॥

षण्मतनाटक

Ṣaṇmatanāṭaka

No. 237

437.
1892-95.

Size.—11 $\frac{2}{3}$ in. by 4 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.—38 leaves ; 9 lines to a page , 45 letters to a line.

Description.—Thin country paper ; Devanāgarī characters ; white in appearance ; hand-writing bold, clear, legible and uniform ; fol 16 half-blank ; yellow pigment occasionally used for corrections ; complete.

Age.—Does not appear to be very old.

Author.—Jayantabhaṭṭa.

Begins.—fol. 1^b

॥ ए० ॥

तद् ब्रह्म वः क्रमविनश्यतायविद्यमुद्योततां स्फुरदमन्दनवाभिर्नन्दम् ।
संचित्यरार्द्धतरणोन्मुख एव यत्र शान्म्यंति कांतविषयांतरभोगवांछाः ।
नांयंते सूत्रधारः

...मारिष । भग्नहृत्तनोपदिष्टे वंशरूपकप्रयोगे किल कृतश्रमा वयं अद्य
चात्र भवतः शैशव एव व्याकरणविवरणादवृत्तिकार इति प्रथितापरनाम्नो
भट्टजयंतस्य शिष्यपरिषदाहमाज्ञप्तो यथास्मद्गुरोः कृतिरभिनवमागमद्वंद्वं
नाम किमपि रूपकं प्रयोक्तव्यमिति

fol. 9^b प्रथमोऽंकः ॥fol. 17^b द्वितीयोऽंकः ॥

Ends.—fol. 38^a

आर्य । रैर्यराशे तदेहि वयमपीदानीं यथा वृत्तं स्वामिने निवेदयाम्
॥ छ ॥ तात निष्क्रान्ता सर्वे । चतुर्थोऽङ्कः ॥ समाप्तं ॥ संपूर्णं ॥ ॥ श्री ॥

References.—This is the only Ms recorded by Autrecht in his Catalogus Catalogorum III, 141^a.

सान्द्रकुतूहल

Sāndrakutūhala

No. 238

365.

1884-85.

Size.—14 $\frac{1}{8}$ in. by 5 $\frac{1}{8}$ in.

Extent.—23 leaves : 10 lines to a page, 55 letters to a line

Description.—Modern paper, Devanāgarī characters; not very old in appearance, hand-writing clear, legible and uniform; complete.

Age.—Sāmvat 1943.

Author.—Kṛṣṇadatta

Subject.—A prahasana in four acts.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

ब्रजगोपवधुरहस्करं चरणांभाजलुषा महस्करं
यदुवक्षामहायशस्करं हर्षिर्मिडं नवनीततस्करम् १
षट् श्रीमत्सप्तसप्तिननया गंधःस्थलीगोकुल-
ग्रामांतर्गतनंदगोपधवलप्रासादपादागणे
निःशं(कं)निजबालकैलिरचनाशोभयैर्नवयस्यैः समं
चतुर्थं ब्रजवासिचंद्रवदना प्रस्तोभिर्न माधवत् २ etc.

fol. 8^b इति श्रीमत्सान्द्रकुतूहलनाम्नि नाटके कविकृष्णदत्तकृतं प्रथ-
मोऽंकः पूर्तिमैव

fol. 12^b इति... ..द्वितीयोऽंकः समाप्तिमगच्छद्

Ends.— fol. 23^a

दोषाकरोपापसंभाषणेन स्वयं पापिष्टो भवति उक्तं च कथापि खलु पाप-
नामलमश्रेयसे यत इति भणित्वा सर्वे निःक्रांताः' इति श्रीमद्विद्वज्जनोरंजन-
सांद्रकुतूहलनाम्नि प्रहसनकविकृष्णदत्तकृते चतुर्थोऽङ्कः पूर्तिर्नैव

विद्वन्मनोरंजनकृष्णवित्त्वं चतुर्भिरङ्कैः परिशोभमानं
सन्नाटकं सांद्रकुतूहलाख्यं चकार कर्तुं कविकृष्णदत्तः १
यस्यास्ते वाग्जडंति प्रथितजनपदेन्नामठीयाख्यखेटो
यं माता नंददेवी तनयमजनयन्स्त्रीसदारामभर्तुः
साहस्रौदीच्यजातिय इह सुविदितो डालवाणीयजोशी-
त्याविख्यातावटंको जयति कृतिरियं कृष्णदत्तस्य तस्य २

प्रथितजनपतेऽभुद्राग्जडेत्याख्यया यो
द्विजवररघुरामस्त्रामठीयाख्यखेटे
कृतजनकविशेषो डालवाणीयजोशी
त्यभिलसदवटंकः ख्यातकृष्णाविगोत्रः ३
समुदजनि सहस्रौदीच्यजातेस्तनूजो
द्विकृतपपितृविशेषस्तस्य पीतांबराख्यः
विविधगुणगणाढ्यो लोकमान्यो मनस्वी
सुगमनिगममार्गः सद्गृहस्थाग्रगण्यः ४
अभवदचलदासस्तस्य पुत्रो महीया-
नकृतपितृविशेषो वाल्पनष्टात्मतातः
अपर इह कनीयानौकुलाख्यस्तु हित्वा-
पितृगृहमथ गंगापारवासं चकार ५
त्रितयमभवदस्य ज्यायसो देहजानां
प्रथमजशिवरामं श्रीसदाराममध्यं
तदनुजरणछोडं त्रिष्वमीषु प्रगल्भः
कृतजनकविशेषः श्रीसदाराम आसीत् ६

अभवत्रितये च यो महीयान्शिवरामो विधियोगतोऽनपत्यः
गणछोडस्तौ बभूवतुर्द्वौ रघुनाथाभिधरामचंद्रसंज्ञौ ७

द्वितयमभवदस्य श्रीसदारामनाम्नः
कृतजनकविशेषं पुत्रयोर्द्वैतिसाध्वोः
गिरिवरधरदासः कृष्णदत्तो महीया-
नितरतदनुजन्मा कानजीख्यातनाम ८
अभवत्तनयोस्य सन्मतिगिरिधारीत्यभिधानवान्कृती
पुरतोपि भवत्वनारतं मम वंशो भुवि पुत्रपौत्रबाध ९

श्रीरस्तु वाग्जडशब्दस्यार्थो विधीयते
 जनवाक् जडा भवति यत्प्रतापतः
 स च वाग्जडोर्थमिति यत्समासज
 अपहाय वाचि जड इत्यनेकधा कथयंत्यतद्गुणविदो द्विषत्तया १०
 नवांवराष्टापदभूषिता समा मा माधवो निर्मलपक्षसंयुतः
 एकातिथिश्रेष्ठतमाष्टमंगला तेनेन्वहं स्वां कृतितामिमामिह
 अयं श्लोको व्यर्थः संवत्सरपक्षेण भगवत्पक्षेण च संवत् १९४३ चैत्रशुक्ला
 द्वितीयायां तिथौ २ ज भौम्यवासरे लिखितं नानुरामब्राह्मणदाधिचकुलोत्पन्ने
 श्री(शु)भं भूयात् ॥

सीतास्वयंवर

Sitāsvayanivara

No 239

 174.
 1882-83.
Size.— 8 $\frac{3}{4}$ in. by 4 in.

Extent.— 3 leaves ; 9 lines to a page ; 22 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; not very
 old in appearance ; hand-writing bold, clear and legible ;
 borders ruled in three red lines ; red pigment used.

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः ॥

आद्विपात्परतोप्यमी नृपतयः सर्वे समभ्यागताः

कन्येयं कलघौतकोमलरुचिः कीर्तिश्च लामास्पदं ॥

ना कृष्टं न च टंकितं न नमितं स्थानाच्च नोच्चारितं

केनापी दमहो महच्छुरिदं नीवी(र्वी)रहृर्वितलं ॥ १ ॥ etc.

Fnds.— fol. 13^b

अग्रे सूतेशचापे उलकितजनके कौशिके संग्रहृष्टे

सत्रीदे राजब्रं(दं)दे ब्रजति निजनिजं स्थानसमाप्तकाले ॥

मालामाधत्तकंटे वृषतितनया कामिनिभिर्व्रता(तां)नि
 सत्रीडा लोकरम्या सितमधुरसुखि तस्य सास्यद्विभूत्यै ॥ १७ ॥
 इति सीतास्वयंवरपूर्ण ॥ शुक्रतीर्थमध्ये व्यासबालमुकुंदात्मजेन
 दुर्लभरामेण लिखितोयं ग्रंथः ॥ आत्मपठनार्थं ॥ श्री ॥ छ छ ॥

हास्यचूडामणि

Hāsyacūḍāmaṇi

No. 240

269.
1880-81.

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 13 leaves ; 13 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— County paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform, borders ruled in two double black lines ; square blanks in the centre of folios ; complete, folios slightly moth-eaten.

The present Ms contains two acts while according to A. B. Keith the work has only one act.

Age.— Appears to be old.

Author.— Vatsarāja.

Subject.— A farce in two acts in which an Acārya styled Jñānaraśi and his pupil play many tricks and fooleries.

Begins.—fol. 1^b

॥ ५० ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

कल्याणतितरंजुवः पृथुजटाजूटाय विस्तारिण—
 स्ते चूडाशशिनः शिरः सुरधुनीधारातुकाराः कराः
 याहुत्प्रेक्ष्यमदोष्मभारविधुरे हंडारदंडं तृषा
 हेरबे घटयत्यनारतमधुदुल्लासिहासोहरः २

अपि च श्रुतिष्ठाः परिरंभकेलिषु भुजाः सोत्कंटमालोकेते
 नेत्राणि प्रचुराणि चुंबनविधौ भूयांसि वक्त्राणि ते

इन्धंश्चरिवधूविलासघटना सज्जस्य का हन्तव—
 प्रोक्त क्रोधविसृजयेति शिवया स्मेरो हरः पातु वः २
 नांयते सूत्रधारः नभोऽवलोक्य अये विभातैव शर्वरी
 प्रतीचीमवलोक्य अहह समय एव सर्वे शोभते etc.

fol. 7^a प्रथमोक्तः

Ends.—fol. 13^b

तथापीदमस्तु

अवनिमवनिपालाः पालयन्तुप्रकामं
 विदधतु शुभवृष्टिं दत्तमोदाः पयोदाः
 भवतु भवतु लोकः शोकवैदेशिकात्मा
 रंजति र...णलेषा शेखरध्यानधन्यः ॥ छ ॥

कृतिरिय महाराजश्रीपरमर्षिदेवस्यामात्यस्य महाकवे श्रीवत्सराजस्य
 छ द्वास्थचूडामणिनामकं प्रहसनं समाप्तमिति ग्रंथाग्रं ३७२ श्री श्री

References.— See A. B. Keith : Sanskrit Drama, p. 265.

APPENDIX I

INDEX OF AUTHORS

N B —(1) Anonymous works are not included in this appendix.

(2) The numbers denote the Serial Nos of the works described and not the pages.

Amareśvara . Dhūrtaviḍambana	86
Ānandarāyamakhī : Vidyāparinaya	221
Anantadeva : Kṛṣṇabhakticandrikā	59-64
Appayadikṣita : Vasumaticitrasena	212
Balabhadra Miśra : Com. on Mahānāṭaka	148-49
Bānabhaṭṭa : Pārvatīparinaya	97
Bhāradvāja : Kāleyakutūhala	58
Bhāsa : Mantrāṅka Nāṭaka	132
Bhaṭṭa Nārāyaṇa : Venīsamhāra	.. . 223-34
Bhavabhūti : Mahāvīracarita	150-52
„ : Mālatīmādhava	153-156
„ : Uttararāmacarita	39
Bhavānīśaṅkara : Arthadīpikā, com. on Dharmavijaya	82-85
Bhūbhaṭṭa (?) : Aṅgadanāṭaka	1
Bhudeva Śūkla : Dharmavijaya	81-83
Dāmodara : Kāṁsavadha	42
Dhaneśvara : Yaśodarpaṇikā, a com. on Anarghyarāghava ...	18
Dharānanda : a small com. on Mālatīmādhava	.. . 162-63
Dharma, son of Parvateśvara : Narakāsuravadhavyāyoga	90
Dharmasūri : Narakāsuravijaya	91
Dhuṇḍirāja : com. on Mudrārākṣasa	180-182
Gapeśa, son of Viśvanātha Dikṣita :—Ciccandrikā,	
a com. on Prābodhacandrodāya	113-116

Graheśvara : Mudrādīpikā, a com. on Mudrātakṣa	... 183
Hanumat, in the recension of Dāmodara Miśra : Mahānāṭaka or Hanumannāṭaka	134, 136-142
Harṣa (Śrī) : Nāgānanda	. . . 92
„ „ . Ratnāvalī	. . . 190-202
Jagaddhara : com. on Venīsaṃhāra	235
Jagaddhara : com. on Mālatīmādhava of Bhavabhūti	. . . 157-161
Jagannātha : Vasumatipāṇinaya	213
„ Son of Pītambara Atandiacandīkā	. . . 3
Jayadeva Pīasannāṅghava	. . . 124-28
Jayantabhaṭṭa . Saṃmatanāṭaka	. . . 237
Jinaharṣagaṇi : com. on Anarghyarāghava	... 17
Jyotīśvara Kavīśekhara . Dhūrtasamāgama	. . . 87
Kadamba Rāmakṛṣṇa Aditīkundaśaṭaṇa	. . . 4, 5
Kalīdāsa : Abhijñānaśākuntala	. . . 19-31
„ : Mālavikāgnimitra	166-67
„ : Vikramorvaśīya	214-15
Kāñcana : Dhanañjayavijaya	78-80
Kaśīrāja . Mukundānandabhāna	172-73
Keśavopādhyāya : Mudrātakṣaprākṛtichāyā	184
Kṛṣṇadatta : Sāndrakutūhala	238
Kṛṣṇamiśra : Prabodhacandrodaya	. . . 98-112
Kṛṣṇapaṇḍita . Karmasavahva	... 40, 41, 43
Kṣemiśvara : Candakauśika	65-69
Madhusūdana (Editor) : Hanumannāṭaka also called Mahānāṭaka	135
Mohanadāsa : Bhāvārthadīpikā, com. on Mahānāṭaka	143-146
Murāri, son of Vardhamāna and Tantumatī : Anarghyarāghava	6-8

Naracandrasūri, pupil of Maladhārī Glossary on the drama Anarghyarāghava of Murāri	.. 15-16
Nayacandīa . Rambhāmañjarī	.. . 205
Nilakanṭha kavī Kalyānasaugandhika	57
Pālhādanadeva Paramāra : Pārthaparākṛama	.. 94-96
Premarāja . Bhāṣya karpūrakusuma, com on Karpūramañjarī of Rājaśekhara	... 51-52
Pīthvidhara : Mrcchakaṭikavittī	... 187-89
Rāghavabhaṭṭa . Arthadyotanikā, com. on Abhijñānaśākuntala	.. . 33-34
Raghavendra-Sarasvatī : Kāvyaakaumudī, com on Mahānāṭaka of Hanūmat Dāmodara Miśra	... 147
Rajaśekhara : Karpūramañjarī	.. 46, 49, 50
„ : Karpūramañjarīnāṭikā	... 55
„ : Viddhaśālabhañjika	... 219-20
Rāmadasa Dikṣita : Prakāśa, a com. on Prabodha- candrodaya of Kṛṣṇamiśra	117-123
Ravidāsa : Mithyājñānakhandana	... 168-171
Rucipatyupādhyāya : com. on Anarghyarāghava	9-14
Rūpagosvāmin : Vidagdhamādhava	216-18
„ : Lalitamādhava	209-210
„ : Dānakelīkaumudī	70
Śaktibhadra : Āścaryacūdāmani	38
Samarāja Dikṣita . Dāmacarita	71
Śaṅkhadhara : Natakamelana	88-89,
„ or Laṭakamelananāṭaka	208
Śiva : Vivekacandrodaya	222
Śivajyotirvid : Muṇḍitaprahasana	174
Someśvaradeva : Rāmāyaṇa	.. . 207
Subhaṭa : Duṭāṅgada	72-77

Trivikrama (ascribed to) · Pañcāyudhapāṇcabhāna	. .	93
Vāmanācārya (?) : Karpūramañjarī	. .	47
„ (?) : Rajaśekhara : Karpuramañjarī		48
Varada · Vasantatīlaka (bhāṣa)	. . .	211
Vāsudeva . Com. on Karpuramañjarī of Rajaśekhara	...	53-54
Vatsarāja . Hāsyacudāmaṇi	..	210
Viśākhadatta : Mudrārākṣasa	...	175-79
Viśvanāthacakravartin . Com. on Dānakṣikaumudī	.. .	70
Yasaścandra, son of Padmacandra, grandson of Dhanadeva Mudrītakumudacandra		186

APPENDIX II

INDEX OF WORKS

N. B.— The figures refer to the Serial Nos. of the works described and not to the pages

Abhijñānaśākuntala, by Kālidāsa		19-30
„ — prākrtachāyā		35-37
„ with Tīppana		31
Abhijñānaśākuntalaṭīppana	...	32
Abhijñānaśākuntalatīkā called Arthadyotanikā, by Rāghavabhaṭṭa		33-34
Aditikuṇḍalāharana, by Kadamba Rāmakṛṣṇa		4-5
Anarghayarāghava, by Murāri, son of Vardhamāna and Tantumati		6-8
„ with com. by Rucipatyupādhyāya		9
„ with Tīppanaka, by Naracandrasūri, pupil of Maladhhāri		15
Anarghyarāghavatīkā, by Jinaharṣagani		17
„ by Naracandrasūri		16
„ by Rucipati Upādhyāya		10-14
„ called Yaśodarpanikā, by Dhaneśvara		18
Aṅgadanāṭaka, by Bhūbhṭaṭṭa	.. .	1
Aṅgulīyakāṅkavyākhyāna from Abhiṣekanāṭaka		2
Aścaryacūdāmaṇi, by Śaktibhadra		38
Atandracandrikā, by Jagannātha		3
Bhāṇanāṭaka		129
Caṇḍakauśika, by Kṣemiśvara		65-69
Dāmacarita, by Sāmarāja Dikṣita		71
Dānakelikaumudī, by Rūpagoswāmin with commentary by Viśvanāthacakravartin		70
Dhanañjayavijaya, by Kāñcana		78-80

Dharmavijaya, by Bhūdeva Sukla		81
„ with com Arthadīpikā, by Bhavānīśāṅkara		82-83
Dharmavijayatīkā, called Arthadīpikā, by Bhavānīśāṅkara.		84-85
Dhūrtasamāgama, by Jyotirīśvara Kaviśekhara		87
Dhūrtavidambana, by Amareśvara		86
Dūtāṅgada, by Subhaṭa		72-76
„ with com. in Gujarātī		77
Hanumannātaka also called Mahānātaka, edited by		
Madhusūdana		135
Hāsyacūdāmani, by Vatsarāja		240
Kāleyakutūhala, by Bhāiadvāja		58
Kalyāṇasaugandhika, by Nilakantha Kavi		57
Kaṁsavadha, by Kṛṣṇapandita		40-41
„ by Dāmodara (?)		42
„ with a gloss, by Kṛṣṇapandita		43
Kaṁsavadhatīkā called Padakaumudī		44
„		45
Karpūramañjarī, by Rājaśekhara		49-50
„ by Vāmanācārya (?)		47-48
„ with Bhāṣya Karpūrakusuma, by		
Premarāja		51-52
„ with Chayā in Sanskrit, by Rājaśekhara.	..	46
„ with com. by Vāsudeva		53-54
Karpūramañjarīchāyā		56
Karpūramañjarīnāṭikā, by Rājaśekhara		55
Kṛṣṇabhakticandrikā, by Anantadeva son of Apadeva		59-64
Lalitamādhava with com., text by Rūpaḡosvamin		209-210
Lāṭakamelānāṭaka, by Saṅkhaḡhara		208
Madanasamjīvana		131
Mahānātaka or Hanumannātaka, by Hanumat		
„ in the Recension of Dāmodara Miśra		134
„ by Hanumat-Dāmodara Miśra		136-140, 142
„		141

Mahānāṭaka with com. Bhāvārthadīpikā, by Mohanadāsa...	143-46
„ with com. Kāvyaakaumudī, by Rāghavendra Saraswatī	.. 147
„ with com., by Balabhadra Miśra	.. 148-49
Mahāvīracarita, by Bhavabhūti	150-52
Mālatīmādhava, by Bhavabhūti	... 153-56
„ with com., by Jagaddhara	157-58
Mālatīmādhavaprākīrtachāyā	165
Mālatīmādhavaprākīrtavivṛtti	164
Mālatīmādhavasamṁkṣiptatippaṇa by Dharananda	162-63
Mālatīmādhavatīkā, by Jagaddhara	159-61
Mālavikāgnimitra, by Kālidasa	166-67
Mantrankāṇṭaka, by Bhāsa	132
Mantrāṅkatikā	133
Mattavilāsaprahasanatikā	130
Mithyājñānakhaṇḍana, by Ravidāsa	168-71
Mucchakatikavṛtti, by Pithvīdhara	187-189
Mudrārākṣasa, by Viśākhadatta	175-79
„ with com. by Dhundirāja	180-82
Mudrārākṣasachāyā	.. 185
Mudrārākṣasaprākṛtachāyā, by Keśavopādhyāya	... 184
Mudrārākṣasatikā called Mudrādīpikā, by Graheśvara	183
Mudrītakumudacandra, by Yaśascandīa, son of Padmacandīa	186
Mukundānandabhāṇa, by Kāśīrāja	.. 172-73
Muṇḍitaprahasana, by Śivajyotirvid	174
Nagānanda, by Śrī Harsa	92
Narakāsuravādihavyāyoga, by Dhairma, son of Paivatsēvara	90
Narakāsuravijaya, by Dhairmasūri	91
Nāṭakamelakaprahasana, by Śāṅkhaḍhara	89
Nāṭakamelana, by Śāṅkhaḍhara	88
Pañcāyudhaprapaṅcabhāṇa, ascribed to Trivikrama	93

Pārthapañākrama, by Pālāhādanadeva Paramāra		94-96
Pārvatīparinaya, by Bānabhaṭṭa	..	97
Prabodhacandīodaya, by Kṛṣṇamiśra	..	98-112
„ with com. Ciccandrikā, by Gaṇeśa		
son of Viśvanātha Dikṣita	..	113-115
„ with Prakāśa by Rāmadāsa Dikṣita	..	117-122
Prabodhacandīodayatikā called Ciccandrikā, by Gaṇeśa		116
„ called Prakāśa, by Rāmadāsa	...	123
Prasannarāghava, by Jayadeva		124-28
Rādhāmādhava	...	206
Rāmāyana, by Someśvaradeva	..	207
Rambhāmañjarī with Tīppana, by Nayacandīa	..	205
Ratnāvalī, by Śrī Harṣa	..	190-202
Ratnāvalīprākṛtichāyā		203
Ratnāvalīprākṛtavākhyā		204
Sāndrakutūhala, by Kṛṣṇadatta		238
Sanmātānātaka, by Jayantabhaṭṭa		237
Sītāsveyamvara	..	239
Uttararāmacarita, by Bhavabhūti		39
Vasantatilaka (bhāna), by Varada		211
Vasumatīcitrasena, by Appayadikṣita		212
Vasumatīparinaya, by Jagannātha		213
Veṇīśarmhāra, by Nārāyaṇa Bhaṭṭa	..	223-34
Veṇīśarmhāraprākṛtichāyā	...	236
Veṇīśarmhāratikā, by Jagaddhara		235
Vidagdhamādhava, by Rupagosvāmīn		216-17
„ with com		218
Viddhaśālabhañjikā, by Rājaśekhara		219-20
Vidyāparinaya, by Anandarāyamakhi		221
Vikramorvaśīya, by Kālidāsa		214-15
Vivekacandīodaya, by Śiva		222

APPENDIX III

CORRESPONDENCE TABLE

(Old) Ms No.	New Serial No	(Old) Ms No	New Serial No.
Collection of 1866-68		19	80
120	4	20	94
125 (i)	167	21	89
125 (ii)	65	31	222
142	128	32	152
145	153		
146	157	Collection of 1873-74	
147	161	22	49
148 (ii)	213	23	51
149	187	37	95
150	188		
152	150	Collection of 1874-75	
156	34	11	41
Collection of 1868-69		12	45
		13	44
44	189	15	76
Collection of 1869-70			
37	75	104	5
55	117	116	58
67	160	148	97
71	193	152	112
Collection of 1870-71		188	216
		193	25
33	164	209	146
Collection of 1871-72		210	139
60	142		
71	230	Collection of 1879-10	
Collection of 1872-73		177	43
		191	93
15	39	194	196
16	42	200	32

(Old) Ms. No	New Serial No.	Old) Ms. No	New Serial No.
Collection of A 1879-80		205	171
71	228	210	40
Collection of 1880-81		214	227
		216	175
238	15	217	185
239	16	219	172
242	56	224	120
248	81	225	82
249	84	239	98
255	118	240	8
269	240		
		Collection of 1884-86	
Collection of 1882-83		278	53
149	107	294	60
167	217	299	69
167 (a)	125	306	77
168	219	307	74
174	239	326	140
418	48	328	183
419	47	334	192
624	90	335	205
630	193	343	207
		352	224
Collection of 1883-84		365	238
77	100		
78	119	Collection of 1884-87	
87	27	318	6
96	148	319	18
650	137	353	66
Collection of A 1883-84		362	73
71	3	363	72
80	87	377	103
83	174	378	121
87	208	386	155
		387	156
204	14	398	191
		Viśiṛāma (i)	

(Old) Ms. No.	New Serial No.	(Old) Ms. No.	New Serial No.
406	214	404	70
409	31	408	88
426	7	426	106
427	10	432	141
428	11	437	158
432	59	438	162
441	91	439	169
445	105	440	182
446	109	441	13
447	116	452	198
448	124	465	218
451	165	469	236
452	177	472	36
453	181	485	135
454	194	493	62
455	190	503	122
456	203	510	170
463	24	511	173
466	119	516	220
Collection of 1886-92		519	226
		521	23
	17	522	33
655	54	523	35
662	85	Collection of 1891-95	
710	96		
728	111		
730	110	508	71
731	202	510	86
762	204	526	99
763	221	527	102
785	232	545	159
791	231	547	178
792	134	548	181
826	143	565	210
827		583	20
Collection of 1887-91		584 (a)	21
	63	544 (b)	22
380			

(Old) Ms. No	New Serial No	(Old) Ms. No	New Serial No.
Collection of 1892-95		470	131
		471	131
423	50	473	166
424	46	474	168
425	114	475	186
426	126	481	199
427	127	484	211
430	163	490	234
431	180	491	233
432	197	492	223
433	209	493	235
434	225	505	147
436	61	506	138
437	237	700	52
438	144	Collection of 1902-07	
439	115	144	9
Collection of 1895-98		145	28
		152	64
354	154	158	67
369	12	160	79
Collection of 1895-1902		167	179
422	55	168	176
442	68	169	200
459	104	170	201
460	115	181	136
474	206	Collection of 1907-15	
485	229	69	1
Collection of 1898-99		79	37
		80	26
34	101	Collection of 1919-24	
48	212	73	2
51	29	77	38
52	30	79	57
Collection of 1899-1915		92	113
452	78	94	129
453	83	96	130
455	92	98	133
463	123	97	132
464	108	103	215
		106	79

ERRATA

Page	<i>For</i>	<i>Read</i>
12	Edds	Ends
19	hand-writing	handwriting
32	as in	as in No 19
46	Inseribed	Inscribed
48	Harwaad	Harward
74	as in No. 50	as in No 59
102	Description—Sec No 248 of 1880-81	See No 81
147	Ends (text)	Ends (com.)
158	use	used
160	103 of 1919-24	97 of 1919-24
181	Begins (text)	Ends (text)
207	carelass	careless
213		Insert— “ Ends fol 49 ^b ” before चा० भो राजव्
216	autoi	author
218		Insert . Begins : (com. fol. 1 ^b) ” before श्रीगणेशाय नम
220	appaance	appearance
227	Begings	Begins
229	Author	Age
“		Insert— Author—Prthvidhara”
232	apparance	Appearance
236	1889	1869
245	folios	folios
272	वेणीसवरण	वेणीसंवरण
283	Authcr	Author
286	1884-85	1884-86

